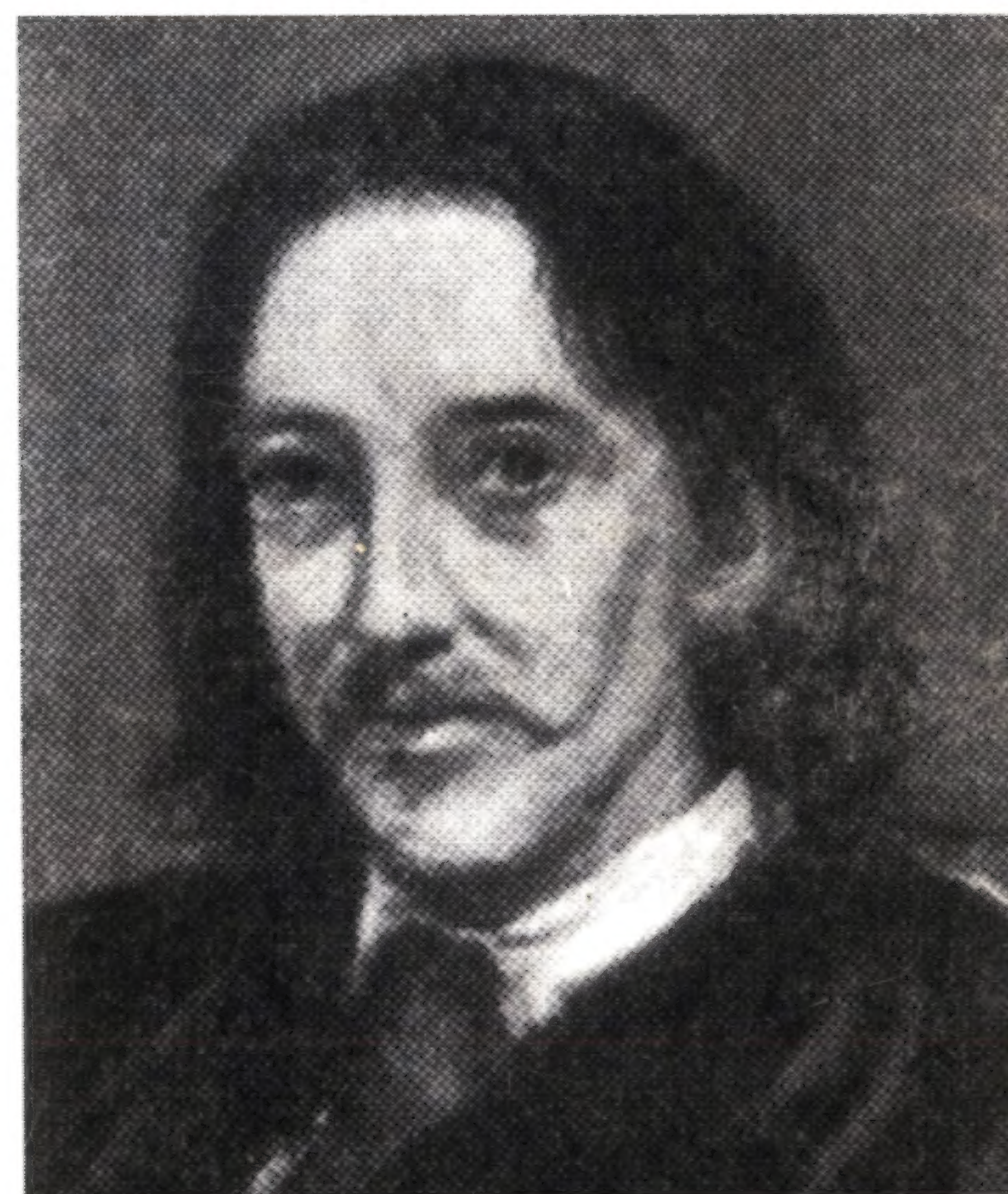
stevenson

CUMPĂRĂTORULUI ŞOVĂIELNIC

Pe-un marinar dacă-l desfată
  Comori cu taine nepătrunse,
De pe o mare-ndepărtată,
  Piraţi, furtuni, comori ascunse.
Să spun povestea încă-odată,
  Aşa cum se spunea demult,
De tineri fi-va ascultată,
  Cum stau şi eu să o ascult...

(ROBERT LOUIS STEVENSON)

ISBN 973-21-0555-0

1474

lei 12 000

editura minerva

1474

stevenson

stevenson

insula comorii

Clubul cărţii digitale 2024

TREASURE ISLAND

by

Robert Louis Stevenson

London: William Heinemann, Ltd.

Textul traducerii de față este reprodus după ediția apărută în anul 1966 la Editura Tineretului din București cu titlul – pe care noi l-am schimbat, potrivit originalului – *Comoara din insulă*.

robert louis stevenson

insula comorii

ROMAN

ÎN ROMÂNEȘTE DE F. BRUNEA-FOX

PREFAȚĂ ȘI TABEL CRONOLOGIC
DE DAN GRIGORESCU

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI • 1998
EDITURA MINERVA • BUCUREȘTI

Coperta de: **DUMITRU VERDEŞ**

ISBN 973-21-0555-0

PREFAȚĂ

Opera lui Robert Louis Stevenson aparţine în întregime unei perioade a literaturii engleze pe care comentatorii ei au numit-o „a noului romantism". Uimitor de amplă şi de diversă pentru un scriitor care nu a avut decât un răgaz de un deceniu şi jumătate ca să i se consacre (s-a stins la 44 de ani), ea ilustrează, în toate genurile abordate – roman, povestire, nuvelă, poezie lirică, dramă, eseu, memorial de călătorie – tendinţele fundamentale ale tuturor acelor scriitori cuprinşi, de unul dintre cei mai de seamă istorici literari ai secolului trecut, sub titlul unui capitol, „Generaţia protestului împotriva mecanicismului şi pragmatismului", al influentei lui cărţi din 1896.[1]

Ceea ce nu înseamnă deloc că scriitorii care se afirmaseră în deceniile de dinainte şi, prin creaţia lui Dickens, Thackeray, a surorilor Brontë, a lui Kingsley, Trollope, George Eliot, marcaseră o răspântie în evoluţia întregii literaturi europene, ar fi subscris la ideile utilitarismului şi mercantilismului, atât de puternice pe vremea domniei reginei Victoria. Dimpotrivă, urmând direcţii foarte variate ale artei literare, de la neoclasicism până la realismul cel mai riguros, ei au semnalat urmările tragice pe care diferitele forme ale pozitivismului le au asupra spiritului uman. Simbolul acestei literaturi fusese imaginea oraşului cu clădirile înnegrite de fumul fabricilor, un oraş al străzilor cu înfăţişare sumbră, unde fiinţele omeneşti, însingurate de pierderea tuturor iluziilor, sunt osândite să trăiască împreună. „Pe uliţele înguste se târăsc fuioare de ceaţă,

---

[1] George Saintshury, *A History of Nineteenth Century Literature* (ed. a IX-a), Londra,1970, p. 340.

fantomele se amestecă în mulțimea celor vii; ajung până pe malul râului, printre zidurile urâte ale docurilor, lângă stăvilarele de unde se aruncă sinucigașii; în templul întunecat în care se predică liturghia pieirii spiritului și măreția averilor materiale, condamnații la viață urbană ascultă de impulsurile obsedante sau își șoptesc secretele dureroasei fraternități"[2].

După 1875, atmosfera devine tot mai apăsătoare. În anii aceștia (în care se plasează și debutul lui Stevenson), Anglia trăiește o criză gravă – evidentă în datele economiei, dar și în dramatica tensiune a relațiilor dintre oameni. Ultimele decenii ale epocii victoriene – care se va încheia în 1901 – înseamnă pierderea triumfalei încrederi în sine a englezilor: „atotcuprinzătorul echilibru" rămăsese o vorbă cu înțeles ironic. Scriitorii și artiștii au simțit cu și mai multă intensitate nevoia înnoirii spirituale a vieții de fiecare zi. Filosofia și literatura vremii mărturisesc o pătimașă revoltă împotriva științei: studiul rațional al lucrurilor nu adusese fericirea materială și morală așteptată cu atâta candidă încredere de generația mai vârstnică. Dimpotrivă, „din cauza lui secaseră multe izvoare ale bucuriilor simple și s-au deschis altele, ale unor suferințe încă necunoscute"[3].

Una dintre reacțiile firești ale celor care acuzau raționalismul că a alungat fantezia din lumea artelor a fost evadarea în teritoriile imaginației. Spiritul de aventură se întorcea, victorios, în literatura engleză, de unde dispăruse o dată cu amurgul romantismului: lumea necunoscută, ținuturile de dincolo de ea, îi atrăgeau pe scriitori cu aceeași putere pe care o avuseseră în anii '20 ai secolului și o pierduseră după aceea, când savanții și, după ei, oamenii de rând erau convinși că știu totul și înțeleg totul. Atracția pe care o simțeau venind dinspre partea misterioasă a lucrurilor nu mai era reprimată: era acceptată, ba, mai mult, căutată cu tot dinadinsul. Și în timp ce realismul nu numai că nu dispărea din câmpul prozei engleze, se manifesta în forme mai diverse decât înainte, a izbucnit o revoltă împotriva limitelor impuse de el și de spiritul pozitivist.

---

[2] J. Holloway, *The Victorian Stage*, Londra,1953, p. 48.

[3] Frank Kermode, *Romantic Image*, Oxford, 1957, p. 102.

Comparația cu literatura romantică de la începutul secolului era, într-o măsură, îndreptățită; dar circumstanțele în care era creată acum, influențele receptate introduceau elemente noi, necunoscute romanticilor de odinioară. Și, mai presus de toate, scriitorii „neoromantici" preluaseră, deopotrivă din viziunea și din tehnica realismului (împotriva restricțiilor căruia se declarau, dar nu îi puteau contesta valoarea investigației raporturilor dintre oameni și puterea de a recrea atmosfera), forme specifice.

Realismul limitase atenția generației mai vârstnice la orizontul unei lumi vaste, dar circumscrise de observația directă; și ceea ce dădea deoparte era tocmai universul care li se părea mai atrăgător, mai nou, mai neobișnuit celor din generația de la 1875. Subiectele fuseseră preluate dintr-o lume ternă, lumea unor oameni obișnuiți, cu o existență care, când nu era cu totul monotonă, era trăită cu o intensitate ce conducea neapărat la un final tragic; chiar și atunci când deznodământul îi răsplătea pe cei care suferiseră, el nu-i desprindea de înțelesurile unei fericiri mediocre. Stevenson și generația lui erau conștienți că opera lor „era animată de dorința de a evita naturalismul lui Zola"[4].

Nevoia de aventură se manifestă acum cu o amploare pe care nu i-o îngăduiseră comandamentele ordinii și echilibrului, atotputernice în primele decenii ale epocii victoriene. Niciodată explorările geografice nu au fost atât de multe și atât de cutezătoare ca la sfârșitul secolului al XIX-lea. Succesul cărților inspirate de ele (nu numai în Anglia, ci și în Franța lui Jules Verne) se explică și prin această atmosferă de nemulțumire față de monotonia unei vieți supuse exclusiv idealului „echilibrului atotcuprinzător". O lume a cărei civilizație era opusă celei create de industrialismul european își revela sensurile morale, sinceritatea legăturilor dintre oameni, estompate în societatea bazată pe izbânda mașinii. Extremul Orient, Mările Sudului sunt acum ținuturile pe care europenii (și, peste Atlantic, americanii generației lui Jack London) le privesc cu

---

[4] R. L. Stevenson, Scrisoare către L. Osbourne, 14. V. 1891, în *The Mind of Robert Louis Stevenson: Selected Essays, Letters and Prayers* (edit. de Roger Ricklefs), Londra, 1964, p. 336.

admirația ce învăluise cândva, pe vremea lui Byron și a lui Shelley, exoticele pământuri de la est și de la sud de Mediterana. Și se poate presupune că plecarea lui Stevenson în Samoa (cam în același timp în care Gauguin evada în Tahiti) nu se explică numai prin încercarea de a afla un loc prielnic fortificării organismului slăbit.

„Stevenson – s-a spus – era un scriitor înnăscut: el a creat un roman de aventuri de o înaltă calitate artistică, în forma lui cea mai desăvârșită"[5]. El a știut să se întoarcă la „izvoarele primitive proaspete ale creației literare"[6]. Rafinat, înzestrat cu o percepție precisă a frumosului, capabil să discearnă nuanțele cele mai delicate ale ideilor sau ale cuvintelor, el era, mai presus de toate, un temperament „care se desfăta cu senzualitatea contemplației". Un temperament, altfel spus, ce asimilează deopotrivă realitatea concretă – trăsături fizice și caracteristici morale, contururi și culori ale peisajului: că înțelesese lecția realismului se vede limpede din mulțimea și precizia notațiilor sale picturale. Cu toate acestea, trăsătura dominantă a firii lui rămâne înclinația meditativă care investește episoadele narative, pline de viață și, adesea, imprevizibile, cu o clară semnificație morală. Intensa luare-aminte cu care privește în jur dezvăluie instinctiva neîncredere față de metodele științei.

Aspirația lui fundamentală e să dăruiască intelectului limpezimea și vigoarea experienței elementare, candoarea psihologiei copilului. Romanele sale își clădesc acțiunea pe temeiul pasiunii pentru miracol și pentru aventură a cititorului, poemele sunt subtile reconstituiri ale vieții sufletești ale unui erou liric care trăiește cu intensitate emoțiile tinereții, eseurile analizează scrieri literare, desprind concluzii ale unei înțelepciuni simple, a bunului simț. Scopul său, mărturisit într-o carte de eseuri (al cărei titlu – *Virginibus Puerisque* –, luat din Horațiu, înseamnă „Pentru fete și băieți"), era acela de „a împăca rafinamentul maturității cu puritatea celor tineri"[7].

[5] Louis Cazamian, în: Émile Legouis, Louis Cazamian, *A History of English Literature*, revised edition, Londra, 1971, pp. 1268-9.
[6] *Idem*, p. 1269.
[7] R. L. Stevenson, *Virginibus Puerisque* (1881), în *Works*, vol. IV, 1921, p. 200.

„Avea o fire foarte plăcută, aproape feminină", dar știa să se ferească „de pericolul hipersensibilității: avea un curaj cu adevărat bărbătesc, a înfrânt boala și moartea printr-o luptă necontenită – 16 ani de muncă literară lucidă și devotată"[8]. Departe de a exploata patetismul propriei existențe, el a făcut cele mai dureroase eforturi de a și-o ascunde, cu un amestec de discreție și de cochetărie. „Blândețea și eroismul firii sale erau deopotrivă de sincere."[9] Și, totuși, fibra puternică a temperamentului scoțian era ușor de recunoscut, dincolo de grație, de sensibilitate, de cultura lui solidă care îi îngăduise să înțeleagă foarte exact spiritul francez și, mai târziu, pe cel al indigenilor din Samoa. Se va recunoaște dator „Franței, care a avut un rol determinant în formarea mea intelectuală"[10]. Stilul lui clar, precis, nervos poartă, încă de la început, semnul unei măiestrii pe care unii dintre cei mai de seamă reprezentanți ai prozei englezești au admirat-o adesea fără nici un fel de rezervă. Henry James, de pildă, o aprecia în termeni lipsiți de echivoc: „Domnul Stevenson e un hedonist al stilului și propriul său stil nu are nimic întâmplător în arhitectura lui: el e conștient, în chip cu totul admirabil, de răspunderile sale și li se supune cu netăgăduită eleganță. Dacă limba literară ar fi o doamnă, el ar fi un adevărat Don Juan. Eleganța purtărilor e, fără îndoială, parte a firii lui și ar fi de neconceput să se poarte fără eleganță cu femeile. Cărțile lui sunt, în cea mai mare parte, lipsite de personaje feminine, și nu femeile sunt cele care le admiră cel mai mult. Stilul acestui scriitor delicat e viril, cuvintele au o uimitoare energie care nu lasă loc nici unui ornament de prisos – ele se îndreaptă spre țintă fără nici un fel de ezitare."[11]

Și o altă personalitate a literaturii engleze a cărei autoritate în materie de roman de aventuri nu poate fi negată, creatoare a lui Sherlock Holmes, vorbea despre Stevenson în termeni asemănători:

[8] Joseph C. Furnas, *Voyage to Windward: A Life of Stevenson*, Londra, 1961, p. 8.
[9] *Idem*, p. 10.
[10] Cf. Thomas Richards, *Style and Idea*, New York, 1992, p. 167.
[11] Henry James, „Robert Louis Stevenson", în *Century Magazine*, 35, 1888, p. 870.

„Se poate spune despre el că stăpâneşte toată gama naraţiunii literare. Povestirile lui scurte sunt foarte bune, cele de mai mari proporţii sunt la fel de bune. În ansamblu, totuşi, primele sunt mai caracteristice pentru marele lui talent. Efortul de mai scurtă durată se potriveşte mai bine geniului său. Cu unii autori de valoare se întâmplă la fel ca şi cu vinurile excelente: o sorbitură are mai mult parfum decât o înghiţitură zdravănă. Acesta e şi cazul domnului Stevenson. Romanele sale au calităţi evidente, dar uneori par să lâncezească, să-şi piardă dinamismul, ceea ce, se înţelege, le diminuează virtuţile. Mă simt, însă, obligat să observ că sunt cel puţin două romane care păstrează calităţile povestirilor scurte: *Răpit de piraţi* şi *Insula Comorii*. Pentru că aici domnul Stevenson pare să se amuze împreună cu tinerii săi cititori, să inventeze cât mai multe amănunte atractive, să le prezinte cu simplitate, cu o naturaleţe care e a sufletelor alese. Din acest punct de vedere, cred că nu exagerez spunând că marii scriitori ai genului, ai romanului de aventuri sunt Poe, Hawthorne şi Stevenson."[12]

Într-o anumită privinţă, judecata lui Conan Doyle e, totuşi, inexactă: ea poartă, desigur, semnul influenţei pe care o aveau asupra lui modelele curente ale construcţiei narative. Cu alte cuvinte, el se aştepta la o altă pregătire a deznodământului, deci la o altă evoluţie, de alt tip, a acţiunii în care cititorul să *ştie* că, în final, va avea o surpriză. La drept vorbind, cititorul ştie că Sherlock Holmes nu poate să nu-l descopere pe criminal şi parcurge cartea cu o încredere neabătută în arta marelui detectiv de a crea încheieri fericite, dar nu ştie dacă, în cele din urmă, comoara căutată de personajele lui Stevenson va fi găsită. Rafinamentul lui Stevenson, despre care vorbesc insistent aproape toţi comentatorii operei sale, înseamnă, în primul rând, să ştie cum să conducă intriga, având aerul că asistă la întâmplările în care sunt implicaţi eroii cărţii şi că el nu are, de fapt, nici un amestec. Cu atât mai greu cu cât întreaga naraţiune e relatată, de pildă, în *Insula Comorii*, la persoana întâi: fie Jim, fie doctorul Livesey sunt cei care îşi povestesc amintirile, cu fireasca participare

[12] Conan Doyle, „Mr. Stevenson's Methods in Fiction", în *National Review*, 14, 1890, p. 649.

a actorilor unei drame cu o desfăşurare complicată. Romancierul (care a fost, se ştie, şi autor al unor piese de teatru – e drept, puse în umbră de proza lui narativă şi de eseuri, dar care, oricum, era obligat să privească foarte atent la construcţia dialogului) ştie să mlădieze fraza, introducând diferenţe perceptibile între stilul celor doi povestitori. Un argument în plus pentru cei care susţin capacitatea de obiectivare a scriitorului.

Însuşire pe care, de altfel, o va dovedi cu strălucire în celebrul lui roman din 1886, *Straniul caz al doctorului Jekyll şi al domnului Hyde*. Tema dedublării personalităţii e ilustrată, evident, în literatura lumii şi de alte romane faimoase, *Portretul* lui Gogol sau *Portretul lui Dorian Gray* al lui Oscar Wilde, de pildă. Dar în amândouă aceste cărţi unuia dintre personaje, Portretul însuşi, i se încredinţează un rol pasiv: el e *obiectul* teribilei vrăjitorii şi nu acţionează decât în final, nu ca actor, ci ca simbol al prăbuşirii modelului.

În cartea lui Stevenson, personajul central se *divide*: în el trăiesc două individualităţi, fiecare dintre ele cu propria existenţă, fiecare dintre ele acţionând în sensul trăsăturilor proprii de caracter, fiecare împlinindu-şi tragicul destin. Numai că unul dintre aceste personaje cu personalitate clar conturată „trăieşte în adâncul abisal al celuilalt" (observaţia îi aparţine unui prieten al lui Stevenson şi e formulată într-o scrisoare trimisă acestuia în chiar anul publicării romanului[13]). Arta caracterizării prin stilul vorbirii eroilor contribuie, fără îndoială, la completarea unor portrete credibile în această atmosferă al cărei fantastic se explică, totuşi, pe deplin plauzibil dacă se acceptă înspăimântătoarea premisă a maladiei psihice a eroului principal.

Într-un anume fel, un asemenea fenomen – evident, mult mai firesc, lipsit de circumstanţele fantastice din cartea de la 1886 – se petrece şi în *Insula Comorii*. John Silver e, fără îndoială, un ticălos, un trădător, gata să tragă foloasele din răzmeriţa pusă la cale de echipajul de strânsură (faţă de care, să observăm, un om al mării cu experienţa şi cu simţul onoarei ce-l caracterizează pe căpitanul Smollett şi-a rostit, încă de la început, marea neîncredere). Duplicitatea

[13] John Addington Symonds, Scrisoare către Stevenson, 1.III.1886; cf. Horatio F. Brown, *John Addington Symonds*, vol. II, Londra, f.d., p. 256.

lui, lupta dintre lăcomia de bani şi amestecul surprinzător de remuşcare, de teamă de nelegiuire şi de afecţiune faţă de Jim fac din Silver personajul cel mai complex al romanului. Se înţelege, nu e vorba de o *dedublare* în sensul în care acest proces se întâmplă în cazul doctorului Jekyll; dar, câtă vreme se află alături de piraţi, bătrânul olog e întruparea cea mai vie a răului, a unui rău ce vine din adâncurile unei fiinţe deprinse cândva cu crima şi pe care jovialul şi, în cele din urmă, pocăitul John Silver nu a avut puterea să-l reprime la timp. Sunt, de fapt, două personaje John Silver, amândouă pe deplin plauzibile, amândouă mişcându-se firesc, într-o acţiune senzaţională.

Personajul principal, naratorul din cele mai multe capitole ale cărţii, e un adolescent. Şi aici, şi în cealaltă carte de aventuri a lui Stevenson, *Răpit de piraţi* (publicată la trei ani după *Insula Comorii*), partitura principală e încredinţată unui copilandru. Surprinşi într-un moment al vieţii în care se formează caracterul, Jim Hawkins din romanul de faţă sau Alan Breck, din *Răpit de piraţi*, reprezintă idealul de puritate, de curaj, de ingeniozitate, cultivat de Stevenson în toate romanele sale. Jim are puterea să rămână credincios legământului de credinţă faţă de protectorii săi, doctorul Livesey şi domnul Trelawney; nu e atras de ispita, atât de vie la vârsta lui, de a trece de partea celor tari, a răsculaţilor, ceea ce i-ar fi aduş, bineînţeles, o viaţă lipsită de griji. Seamănă, în această privinţă, cu Dick, căpitanul de 15 ani, sau cu copiii căpitanului Grant, eroii adolescenţi ai lui Jules Verne.

La sfârşitul secolului trecut, *Insula Comorii* era frecvent comparată cu *Robinson Crusoe* („singura carte cu care valorosul roman al lui Stevenson poate fi comparat"[14]). Comparaţie, totuşi, neconvingătoare. Singurul personaj care îl evocă, într-o oarecare măsură, pe Robinson e, aici, Ben Gunn, marinarul părăsit de ai lui pe o insulă pustie şi pe care Jim îl întâlneşte, transformat într-o sărmană făptură sălbăticită, speriată, ascunsă printre hăţişurile insulei. Cel mult, să conducă la concluzia că individul uman, izolat

[14] J. A. MacCulloch, „R. L. Stevenson", în *Westminster Review*, 149, 1898, p. 642.

de semenii lui, poate degenera dacă nu e înzestrat, cum fusese Robinson, cu o mare rezistenţă a puterii judecăţii, cu ingeniozitate, cu ştiinţa reconstrucţiei – cu mijloace rudimentare – a înlesnirilor civilizaţiei de acasă. De aceea, în mai toate ilustraţiile la romanul lui Defoe ni se înfăţişează un adevărat senior din colonii, impunător, îmbrăcat – e drept – cam bizar, dar plin de demnitate; pe când bietul Ben Gunn arată ca o maimuţă păroasă, cu o căutătură fioroasă. Fără îndoială, şi pentru că Robinson îl avusese pe Vineri şi nu fusese singur, departe de orice fiinţă omenească, aşa cum fusese Ben Gunn.

O concluzie foarte clară se degajează din romanul de aventuri al lui Stevenson: izbânda finală e celor care întruchipează principiile unei morale sănătoase, care nu cunosc abateri şi renunţări. E adevărat, însă, că din grupul celor ce dau ascultare acestor principii, figurile indivizilor elementari sunt prezentate cu mai multă autenticitate. Livesey şi Trelawney sunt, din această perspectivă, apariţii mai şterse, umbrite de forţa vitală a misteriosului pirat găzduit la hanul „Amiralul Benbrow", cel care declanşează, de altminteri, întreaga acţiune a romanului. Sau, mai ales, de Silver, acest Falstaff sinistru, „vrednic de oricare mare artist"[15], care nu se poate despărţi de deprinderile unei tinereţi de demult, când îşi câştigase viaţa cu cerşitul şi hoţia. E un imens *picaro*, ajuns la rosturile lui, stăpân al unei cârciumi prospere, dar care nu rezistă impulsurilor de a se întoarce la ticăloşiile de odinioară. Fără îndoială, Silver e unul dintre cele mai izbutite portrete monumentale din literatura secolului trecut.

De altminteri, comentatorii lui Stevenson au atras de multe ori atenţia asupra spaţiului pe care îl ocupă oamenii simpli în opera sa, în comparaţie cu intelectualii, cu aristocraţii, în general cu cei care reprezintă straturile superioare ale societăţii. Când, de pildă, a ajuns în Franţa, literatura de aici trecea printr-un moment care, fără îndoială, nu l-a lăsat indiferent: naturalismul se afla atunci la zenitul orbitei sale, în vreme ce simbolismul se ridica la orizont. Prin temperament, el nu se simţea atras de cel dintâi, dar avea multe afinităţi cu celălalt. Prin urmare, ne-am fi putut aştepta ca în notele sale de drum să se regăsească unele păreri privind aceste împrejurări

[15] Louis Cazamian, *op. cit.*, p. 1270.

ale vieții literare care provocaseră, cum se știe, aprinse discuții în mediile culturale de pe Continent. În schimb, sunt consemnate lungile lui convorbiri cu țăranii din Ceveni, pe temeiul cărora încerca să definească, în ansamblul lui, „caracterul franțuzesc".

La rândul lor, anecdotele și schițele sale au o savoare care i-a îndemnat pe mulți exegeți să evoce izvoarele folclorice, spunându-se că „Stevenson a știut să asocieze umorul popular scoțian cu simțul francez al măsurii"[16].

Și, totuși, împotriva lui Stevenson s-a declanșat, încă din timpul vieții lui, o adevărată ofensivă a criticii, mai ales a celei tradiționaliste. Motivul era „natura neobișnuită a operei sale"[17]. Pentru că el a evitat forma consacrată a romanului și i-a preferat genurile de mare popularitate, dându-le strălucirea și rigoarea formală rezervată până atunci narațiunii „serioase". Așa se și explică faptul că *Insula Comorii* și *Răpit de pirați* au devenit opere clasice, încă din ultimii ani ai secolului trecut, dar ele au continuat să fie trecute cu vederea multă vreme de critica academică. Abia în secolul nostru avea să li se recunoască arta de a crea o atmosferă vie, plină de autenticitate, folosind descrierea amănunțită a unui singur obiect[18]. Ajunge să urmărești rolul acordat, în *Insula Comorii,* cârjelor lui Silver pentru a înțelege mai bine o asemenea constatare a criticilor.

E adevărat că romanele de aventuri ale lui Stevenson folosesc elemente tipice obținerii unor efecte dragi autorilor și cititorilor literaturii populare; portretul hidos al lui Bone, din primele pagini, prăbușirea lui disperată în patima beției, apariția lugubrei figuri a piratului orb, care aduce cu sine un aer de neliniște și de spaimă, șocul întâlnirii cu nefericitul proscris, sălbăticit de anii îndelungați de însingurare pe insula pustie. Dar asemenea mijloace de creare a atmosferei nu au scăzut defel prestigiul unei cărți cum e *Notre-Dame*

---

[16] Francis Russell Hart, *The Scottish Novel. A Critical Survey,* Londra – Cambridge, Mass., 1978, p. 166.

[17] Alastair Fowler, *A History of English Literature,* Cambridge, Mass., 1991, p. 310.

[18] De exemplu, Geoffrey Tillotson, *A View of Victorian Literature,* Oxford, 1978, p. 264.

de Paris a lui Victor Hugo, în care atâtea elemente, începând cu infirmitatea eroului, sunt chemate să provoace neliniște și spaimă.

După cum figura proscrisului (aici, a piratului, oricum tot a unui individ scos în afara societății), protejându-i cu o înduioșătoare afecțiune (ce-l umanizează), pe tinerii care au mare nevoie de protecție nu apare aici pentru întâia dată; relațiile dintre Jean Valjean și Marius (și, firește, Cosette), dintre fiorosul, dar generosul ocnaș din *Marile Speranțe* al lui Dickens și Pip sunt foarte asemănătoare celor dintre Silver și Jim. Descendența din convenția romantică a romanului lui Stevenson e evidentă.

Și încă un detaliu care, fără îndoială, așază *Insula Comorii* în rândul romanelor de factură populară: acțiunea nu e niciodată întreruptă de descrieri largi care ar fi putut să pună în primejdie dinamismul narativ. Atmosfera se creează prin insistența asupra unor detalii *ale povestirii* și nu, ca în romanul gotic, de pildă, ale peisajului amenințător – păduri întunecate, ruine misterioase, peșteri în care apar vedenii înfricoșătoare... Ajunge să asculți cum se apropie zgomotul ritmic al bastonului teribilului orb sau să asiști la moartea îngrozitoare ca să înțelegi cum se răspândește groaza în rândul personajelor lui Stevenson, fără ca scriitorul să recurgă la descrieri înspăimântătoare. Și aici „noul său romantism" se desparte decisiv de tradiția romantismului de la începutul secolului. Procedeele sale sunt, indiscutabil, mai subtile.

Ceea ce explică și de ce scrierile lui au cunoscut, mai des decât ale oricărui scriitor englez, atâtea versiuni cinematografice: *Insula Comorii,* patru (în care au jucat, pe rând, mari actori – Wallace Beery, Robert Newton, Orson Welles, Charlton Heston), *Răpit de pirați* trei, *Doctorul Jekyll și domnul Hyde* patru (cu John Barrymore, Frederic March, Spencer Tracy, Ralph Bates); plastica narațiunii i-a atras pe scenariști și regizori care și-au dat foarte bine seama cât de bine se pretează ea la o construcție cinematografică.

A fost proclamat de mult „cel mai rafinat stilist din istoria prozei narative engleze (cu excepția lui Henry James)"[19]; în primul rând, pentru că a știut să subordoneze stilul narațiunii (însușire pe care nu

---

[19] D. Daiches, *Stevenson and the Art of Fiction,* New York, 1951, p. 20.

o are, în aceeaşi măsură, nici proza lui James). Arta lui Stevenson e, de fapt, o artă pură a naraţiunii. El mânuieşte toate celelalte elemente (inclusiv ansamblul intrigii) şi le modelează, le alătură sau le contopeşte în concordanţă cu necesităţile fiecărui episod în parte. E ceea ce un comentator al acestei opere a numit „plastica narativă a lui Stevenson“[20].

Stilul e preocuparea centrală a scriitorului. Uneori, „el pictează cu trăsături largi de penel, alteori caligrafiază miniaturi, câteodată orchestrează, alteori ascultă sunete imperceptibile, când lent şi liric, când violent, când repetând efectele ce enunţă momentele de maximă intensitate“[21]. Toate acestea dovedesc – aşa cum au stabilit-o exegeţii operei lui – că îl citise cu multă luare-aminte pe Balzac şi, mai ales, pe Flaubert. Preluându-le exemplul, el „a dus naraţiunea engleză pe cele mai mari înălţimi ale artei“[22]. Alături de Henry James, el a fost cel care a stabilit, în Anglia, premisele modernismului.

DAN GRIGORESCU

[20] Miriam Allott, *Novelists on the Novel*, Londra,1959, p. 8.
[21] Alastair Fowler, *op. cit.*, p. 310.
[22] *Ibid.*

TABEL CRONOLOGIC

1850 *13 noiembrie.* **La Edinburgh se naşte Robert Lewis Balfour Stevenson; mai târziu, îşi va schimba numele în *Robert Louis Stevenson;* tatăl şi bunicul său erau constructori de faruri; meseria pe care voiau s-o îmbrăţişeze fiul şi nepotul lor era aceea de inginer constructor.**

Tennyson – *In Memoriam; Povestiri despre regele Arthur;* Browning – *Ajunul Crăciunului şi Ziua de Paşte;* Meredith – *Poeme;* Elizabeth Barrett Browning – *Poeme din portugheză;* Kingsley – *Alton Locke;* Thackeray – *Povestea lui Pendennis*; Spencer – *Statica socială;* apare revista *The Germ*, editată de prerafaeliţi. Moare William Wordsworth (n. 1770).

Chateaubriand – *Amintiri de dincolo de mormânt* (Fr.); Hawthorne – *Litera stacojie;* Emerson – *Oameni reprezentativi* (S.U.A.); Schopenhauer – *Parerga şi Paralipomena* (Germ.). Moare Honoré de Balzac (n. 1799).

1851 Elizabeth Barrett Browning – *Ferestrele casei Guidi;* Thackeray – *Umorişti englezi din secolul al XVIII-lea;* Ruskin – *Pietrele Veneţiei; Pre-rafaelitismul.*

Sainte-Beuve – *Cozeriile de lunea;* Labiche – *Pălăria de pai florentină* (Fr.); Hawthorne – *Casa cu şapte frontoane;* Melville

– *Moby-Dick;* Longfellow – *Legenda de aur;* Beecher-Stowe – *Coliba unchiului Tom* (S.U.A.); Heine – *Romancero* (Germ.).

Expoziția din Hyde Park, la Londra, organizată sub patronajul prințului Albert, demonstrează progresul tehnologic și științific al Angliei.

1852 Tennyson – *Odă la moartea ducelui Wellington;* Matthew Arnold – *Empedocle pe Etna;* Dickens – *Casa întunecată;* Thackeray – *Povestea lui Henry Esmond.*

Lecomte de Lisle – *Poeme antice* (Fr.); Hebbel – *Agnes Bernauer;* Storm – *Nuvele;* Frații Grimm încep redactarea *Dicționarului german* (Germ.); Turgheniev – *Povestirile unui vânător* (Rus.); Alecsandri – *Poezii populare* (Rom.).

Trupele engleze ocupă teritoriile de pe coasta Birmaniei.

1853 Arnold – *Poeme;* Charlotte Brontë – *Villette;* Kingsley – *Hypatia;* Ruskin – *Prelegeri despre arhitectură și pictură;* G. H. Lewes – *Filosofia științelor pozitive a lui Comte.*

Wagner – *Inelul Nibelungilor* (Germ.); Hugo – *Blestemele* (Fr.); Alecsandri – *Doine și lăcrămioare* (Rom.).

Izbucnește războiul care opune Rusiei Turcia, Franța și Marea Britanie (până în 1856: „războiul Crimeii").

1854 Tennyson – *Șarja brigăzii de cavalerie ușoară*; Dickens – *Timpuri grele.*

Nerval – *Fiicele focului* (Fr.); Thoreau – *Walden* (S.U.A.); Keller – *Heinrich cel verde* (Elv.); Jókai – *Ultimele zile ale ienicerilor* (Ung.).

Marea Britanie recunoaște Statul liber Orange, creat în 1842 de buri, în Africa de Sud.

1855 Tennyson – *Maud*; Sydney Thompson Dobell și Alexander Smith – *Sonete despre război;* Thackeray – *Cei patru George;* Kingsley – *Înainte, spre apus*; Browning – *Bărbați și femei;* Arnold – *Poeme;* Trollope – *Paznicul.*

Dumas-fiul – *Demimondenele* (Fr.); Whitman – *Fire de iarbă;* Longfellow – *Cântecul lui Hiawatha* (S.U.A.); Freytag – *A trebui și a avea* (Germ.); Turgheniev – *Rudin* (Rus.).

Trupele anglo-franceze cuceresc Sevastopolul.

1856 Meredith – *Bărbieritul lui Shagpat;* Dobell – *Anglia în vreme de război.*

Hugo – *Contemplații* (Fr.); Ibsen – *Doamna Înger din Ostrat* (Norv.); Keller – *Cei din Seldwyla* (Elv.); Raabe – *Cronica Uliței Vrăbiilor;* Mörike – *Călătoria lui Mozart la Praga* (Germ.).

Forțe armate engleze atacă China. Atac englezesc împotriva Persiei.

1857 Stevenson e înscris la o școală particulară din Edinburgh; încă de pe acum, se manifestă simptomele unei debilități pulmonare care îl va afecta întreaga viață.

Elizabeth Barrett Browning – *Aurora Leigh;* Meredith – *Farino;* Kingsley – *Acum doi ani;* Thackeray – *Virginienii;* George Eliot – *Scene din viața clericală;* Ruskin – *Economia politică a artei;* Dickens – *Micuța Dorrit.*

Flaubert – *Doamna Bovary;* Baudelaire – *Fleurs du mal* (Fr.); Stifter – *Sfârșitul verii;* Eichendorff – *Istoria literaturii poetice germane* (Germ.).

O forță anglo-franceză ocupă orașul Canton, în China.

1858 William Morris – *Apărarea Guineverei și alte poeme;* Kingsley – *Andromeda; Ultimul corsar;* Arnold – *Meropa* (tragedie în versuri).

Longfellow – *Miles Standish*; Holmes – *Autocratul la micul dejun* (S.U.A.); Goncearov – *Oblomov* (Rus.).

În Irlanda ia ființă „Frăția feniană", militând pentru independență.

1859 Tennyson începe compunerea *Povestirilor despre regele Arthur* (pe care o va încheia în 1889); Meredith – *Calvarul lui*

Richard Feverel; George Eliot – *Adam Bede;* Dickens – *Povestea celor două oraşe*; Edward Fitzgerald traduce *Rubayyatul lui Omar Khaiyam;* John Stuart Mill – *Despre libertate;* Darwin – *Originea speciilor.*

Hugo – *Legenda secolelor;* Mistral – *Mireille* (Fr.); Turgheniev – *Un cuib de nobili* (Rus.)

Teritoriul Queensland din Australia devine colonie a Coroanei engleze.

1860 Swinburne – *Regina mamă*; *Rosamund* (drame), Thackeray – *Lovel văduvul;* Dickens – *Marile speranţe;* George Eliot – *Moara de pe Floss*; Wilkie Collins – *Femeia în alb.* Apare *Fraser's Magazine.*

Bryant – *Un imn al pădurii;* Hawthorne – *Faunul de marmură* (S.U.A.); Ostrovski – *Pădurea;* Turgheniev – *Părinţi şi copii* (Rus.); Johan Ludw. Runeberg – *Povestirile stegarului Stal* (Finl.); Multatuli (pseud. lui E. D. Bekker) – *Max Havelaar* (Olanda); Odobescu – *Mihnea Vodă cel Rău*; *Doamna Chiajna* (Rom.).

Forţele anglo-franceze ocupă Beijingul.

1861 George Eliot – *Silas Marner;* Thackeray – *Aventurile lui Philip;* Meredith – *Evan Harrington;* Arnold – *Despre traducerile din Homer;* J. S. Mill – *Consideraţii privind guvernarea reprezentativă.*

Dostoievski – *Amintiri din Casa morţilor* (Rus.); Goncourt – *Sora Philomene* (Fr.); Burckhardt – *Cultura Renaşterii in Italia* (Elv.).

Un conflict pe cale să izbucnească între Anglia şi guvernul Uniunii Americane (nordiştii, aflaţi in război cu Confederaţia sudistă) e aplanat cu greu. Lagosul devine colonie engleză.

1862 Meredith – *Dragoste modernă şi poeme de pe drumurile Angliei;* Elizabeth Barrett Browning – *Ultimele poeme* (postum); Christina Rossetti – *Târg cu spiriduşii şi alte poeme.*

Flaubert – *Salammbô;* Hugo – *Mizerabilii;* Leconte de Lisle – *Poeme barbare* (Fr.); Hebbel – *Nibelungii;* Fontane – *Peregrinări prin Brandenburg* (Germ.).

1863 Kingsley – *Copiii apei;* Landor – *Idile erotice;* George Eliot – *Romolo;* J. S. Mill – *Utilitarismul.*

Renan – *Viaţa lui Isus*; Fromentin – *Dominique;* Gautier – *Căpitanul Fracasse* (Fr.): Longfellow – *Povestiri din hanul de lângă drum* (S.U.A.).

Inaugurarea metroului din Londra (pe şine aeriene). Armata engleză e învinsă în războiul cu triburile ashanti din Africa de vest. O flotilă engleză bombardează portul japonez Kogoshima.

1864 Robert Browning – *Dramatis Personnae;* Meredith – *Emilia în Anglia;* Tennyson – *Enoch Arden;* Trollope – *Căsuţa de la Allington;* Dickens – *Prietenul nostru comun;* Thackeray – *Denis Duval* (postum, neterminat); Spencer – *Principii de biologie.*

Vigny – *Destine;* Goncourt – *Cerminie Lacerteux;* Verne – *Călătorie spre centrul Pământului* (Fr.); Freytag – *Manuscrisul pierdut;* Raabe – *Pastorul foamei* (Germ.); Whittier – *În vreme de război* (S.U.A.).

1865 Stevenson – elev al Şcolii Politehnice din Edinburgh, la Secţia de construcţii civile.

Swinburne – *Atalanta la Calydon;* Ruskin – *Susan şi crini;* Meredith – *Rhoda Fleming;* Lewis Carroll (pseudonimul lui Charles Lutwige Dodgson) – *Alice în Ţara Minunilor;* Arnold – *Eseuri critice;* J. S. Mill – *Auguste Comte şi pozitivismul.*

Tolstoi – *Război şi pace* (Rus.); Wagner – *Tristan şi Isolda* (Germ.); Whitman – *Răpăit de tobe;* Twain – *Broasca săltăreaţă* (S.U.A.); Hasdeu – *Ion Vodă cel Cumplit* (Rom.).

Jamaica devine colonie a Coroanei britanice.

1866 Stevenson publică (anonim) povestirea *Răscoala din Pentland.*

Swinburne – *Poeme şi balade;* Christina Rossetti – *Călătoria prinţului şi alte poeme;* George Eliot – *Felix Halt, radicalul;* Meredith – *Vittoria.*

Daudet – *Scrisori din moara mea;* Verne – *De la Pământ la Lună* (Fr.); Dostoievski – *Crimă şi pedeapsă* (Rus.); Ibsen – *Brand* (Norv.); Bolintineanu – *Florile Bosforului* (Rom.)

Încercarea guvernului englez de a elimina anomaliile rămase în urma reformei electorale din 1832 (numai 1/6 din populaţie avea drept de vot) eşuează: guvernul Russell e obligat să demisioneze.

1867 Swinburne – *Un cântec despre Italia;* Arnold – *Poeme noi; Despre studierea literaturii celtice;* Morris – *Viaţa şi moartea lui Jason.*

Ibsen – *Peer Gynt* (Norv.); Marx – *Capitalul* (Germ.).

Se promulgă o nouă lege electorală care scade censul: numărul alegătorilor englezi se dublează. Canada devine dominion.

1868 Stevenson publică (anonim) povestirea *Bazar filantropic.*

Morris – *Paradisul terestru;* Browning – *Inelul şi cartea;* Wilkie Collins – *Piatra Lunii;* Swinburne – *William Blake* (eseu critic).

Baudelaire – *Arta romantică* (postum) (Fr.); Raabe – *Abu Telfan* (Germ.); Longfellow – *Tragediile din Noua Anglie* (S.U.A.); Dostoievski – *Idiotul* (Rus.); Botev – *Poezii* (Bulg.); De Coster – *Tyll Ulenspiegel* (Flandra).

Reforma electorală e extinsă în Scoţia, dar nu şi în Irlanda. În valea râului Vaal, în Africa de Sud, sunt descoperite mari zăcăminte diamantifere.

1869 Stevenson devine inginer stagiar; se dedică studiilor de drept. Starea lui fizică e tot mai rea.

Tennyson – *Sfântul Graal;* Lewis Carroll – *Fantasmagoria;* Trollope – *Phineas Finn;* Arnold – *Cultură şi anarhie.*

Flaubert – *Educaţie sentimentală;* Verlaine – *Serbări galante.* Lautréamont – *Cânturile lui Maldoror;* Verne – *20 000 de leghe sub mări* (Fr.); Twain – *Ageamiii în străinătate* (S.U.A.).

1870 Dante Gabriel Rossetti – *Poeme;* O'Shaughnessy – *Eposul femeilor;* Lear – *Cântece, poveşti şi botanici absurde;* Dickens – *Misterul lui Edwin Drood;* Disraeli – *Lothar;* Spencer – *Noi principii de psihologie.*

Goncourt – *Mme Gervaisais* (Fr.); Dostoievski – *Demonii* (Rus.).

Reforma educaţiei desfiinţează şcolile care nu au mijloace să asigure o educaţie bună; religia e scoasă din programa şcolilor de stat. O reformă administrativă decide ca funcţionarii de stat să fie angajaţi pe baza unor examene.

1871 Browning – *Prinţul Hohenstiel-Schwangan;* Meredith – *Aventurile lui Harry Richmond; Balade şi poeme;* Swinburne – *Cântece de dinaintea zorilor;* Lear – *Cântece absurde;* Lewis Carroll – *Prin ochean;* George Eliot – *Middlemarch;* Bulwer Lytton – *Rasa care va veni* (utopie); Hardy – *Leacurile disperării.*

Whitman – *Perspective democratice;* Longfellow – *Divina tragedie* (S.U.A.); Rimbaud – *Corabia beată;* Zola începe să scrie ciclul *Rougon-Macquart* (încheiat în 1893) (Fr.); C. F. Meyer – *Ultimele zile ale lui Hutten* (Elv.).

Parlamentul adoptă o lege care permite numirea profesorilor universitari indiferent de atitudinea lor faţă de religie; o altă lege apără activitatea sindicatelor, dar le refuză dreptul la grevă. Anglia anexează o zonă bogată în diamante din Africa de Sud.

1872 Kingsley – *Culegere de poeme;* Christina Rossetti – *Sing-Song* (versuri pentru copii); Andrew Lang – *Balade şi poezii lirice ale vechii Franţe;* Tennyson – *Garrett şi Lynnette;* Hardy – *Sub copacul înfrunzit;* Lear – *Alte cântece absurde;* O'Shaughnessy –

Poeme vechi din Franța; Browning – *Fifine la bâlci;* Butler – *Erewhon.*

Daudet – *Tartarin din Tarascon* (Fr.); Nietzsche – *Nașterea tragediei* (Germ); C. F. Meyer – *Nuvele* (Elv.); Holmes – *Poetul la micul dejun;* Longfellow – *Christus* (S.U.A.); Macedonski – *Prima Verba* (Rom.).

1873 Robert Bridges – *Poeme;* Hardy – *Doi ochi albaștri;* Arnold – *Literatură și dogmă;* Walter Pater – *Studii despre istoria Renașterii;* Leslie Stephen – *Gândire liberă și vorbire simplă;* Carpenter – *Narcis.*

Rimbaud – *Un anotimp în infern;* Tristan Corbière – *Amoruri galbene* (Fr.); Perez Galdós – *Episoade naționale* (Sp.);Twain și Warner – *Vârsta de aur* (S.U.A.); Saltîkov-Șcedrin – *Domnii Golovliov;* Tolstoi – *Anna Karenina* (Rus.); Verga – *Nedda* (It.).

Anglia anexează mai multe insule în largul coastelor Noii Guinee.

1874 Stevenson, absolvent al Facultății de Drept. Îl întâlnește pe Sidney Colvin, viitorul editor al operelor sale.

Swinburne – *Bothwell;* O'Shaughnessy – *Muzică și clar de lună;* Hardy – *Departe de mulțimea dezlănțuită;* Dante Gabriel Rossetti – *Dante și cercul său* (traduceri).

Barbey d'Aurevilly – *Diabolicele;* Flaubert – *Ispitirea sfântului Antonie* (Fr.); Alarcón – *Tricornul* (Sp.); Storm – *Pole Poppenpäler* (Germ.); Odobescu – *Pseudokyneghetícos* (Rom.).

Marea Britanie anexează Insulele Fidji din Oceanul Pacific.

1875 Stevenson e admis în baroul din Scoția.

Tennyson – *Regina Mary;* G. M. Hopkins – *Naufragiul vasului „Deutschland";* Swinburne – *Cântecele a două națiuni; Poeme și balade; Eseuri și studii; George Champan, eseu critic;* Browning – *Albumul din han;* Meredith – *Cariera lui Beauchamp;* Morris – *Dragostea e de ajuns; Trei povești nordice de dragoste;* traducerea *Eneidei;* J. A. Symonds – *Renașterea în Italia* (încheiată în 1886).

C. F. Meyer – *Împușcătura din cancelarie* (Elv.); Ostrovski – *Lupii și oile* (Rus.); Rosegger – *Carnetele învățătorului de la școala din pădure* (Germ.).

Marea Britanie obține concesiunea construcției Canalului Suez.

1876 Stevenson pleacă într-o călătorie cu caiacul pe râurile Franței.

Swinburne – *Erechteus;* Bridges – *Cum crește dragostea;* Morris – *Povestea lui Sigurd;* Browning – *Pacchiarotto;* Hardy – *Mâna lui Ethelbert;* Spencer – *Principii de sociologie* (scriere încheiată în 1896).

Mallarmé – *După-amiaza unui faun* (Fr.); Twain – *Tom Sawyer* (S.U.A.); Jacobsen – *Doamna Marie Grubbe* (Danem.); Conta – *Teoria ondulațiunii universale* (Rom.).

Grenada, St. Vincent, Tobago din Marea Caraibilor devin colonii ale Coroanei engleze.

1877 Lear – *Poezii cu haz;* George Moore – *Florile pasiunii;* Tennyson – *Harold;* Kingsley – *Scrisori* (postum); Swinburne – *Notă despre Charlotte Brontë.*

Flaubert – *Trei povestiri;* Gobineau – *Renașterea: Scene istorice* (Fr.); Whitman – *Două râulețe;* Henry James – *Americanul* (S.U.A.); Wagner – *Parsifal;* Rosegger – *Acasă, în pădure* (Germ.); Carducci – *Ode barbare* (It.); Alecsandri – *Ostașii noștri* (Rom.).

Regina Victoria e încoronată ca împărăteasă a Indiei.

1878 Stevenson publică *O călătorie în interiorul țării,* descriere a excursiei sale în Franța, în 1876.

Hardy – *Întoarcerea băştinaşului;* Patmore – *Amelia;* Swinburne – *Poeme şi balade.*

Collodi – *Pinocchio* (It.); Henry James – *Europenii; Daisy Miller* (S.U.A.); Fontane – *Înaintea furtunii;* Storm – *Carsten Curator* (Germ.); Hasdeu – *Cuvente din betrani* (Rom.).

Marea Britanie declanşează război împotriva Afghanistanului.

1879 Stevenson publică volumele *Edinburgh* (scris în 1878) şi *Călătorii cu măgăruşul în Munții Ceveni.* În călătoriile sale, o întâlnise pe Fanny Van de Grift Osbourne, o americană cu zece ani mai în vârstă decât el. Era despărțită de soțul ei; după ce obține divorțul, acceptă cererea în căsătorie a lui Stevenson; el se îmbarcă imediat pe un vas care transporta emigranți în America, ajunge în California şi se căsătoreşte cu Fanny.

Browning – *Idile dramatice;* Tennyson – *Şoimul; Povestea îndrăgostitului;* Bridges – *Poeme scurte;* Meredith – *Egoistul; Casa de pe plajă; Despre ideea de comedie* (eseu); Spencer – *Principii de etică* (publicarea lor se încheie în 1893).

1880 Stevenson se întoarce în Scoția; începe să scrie *Insula Comorii* care apare în foileton în revista *Young Folks.*

Tennyson – *Balade;* Bridges – *Poeme scurte;* Swinburne – *Izvoarele torentelor; Studii despre cântec; Studii despre Shakespeare;* Hardy – *Trompetul major;* Meredith – *Comedianții tragici;* Morris – *Rădăcinile munților;* Disraeli – *Endymion.*

Henry Adams – *Democrație;* Wallace – *Ben-Hur;* Twain – *Ageamiii în străinătate* (S.U.A.); Maupassant – *Bulgăre-de-seu;* Verlaine – *Cumințenie* (Fr.); Storm – *Fiul senatorului* (Germ.); Jacobsen – *Niels Lyhne* (Dan.); Alecsandri – *Despot Vodă* (Rom.).

Anglia şi Rusia îşi împart sferele de influență în Afghanistan.

1881 Stevenson publică *Virginis Puerisque* (eseuri), *Deacon Brodie* (dramă), *Nu eu, şi alte poeme* (apărute anonim). Renunță definitiv la avocatură.

Dante Gabriel Rossetti – *Balade şi sonete; Casa vieții;* Christina Rossetti – *O ceremonie şi alte poeme;* George Moore – *Poeme păgâne;* Swinburne – *Mary Stuart;* Tennyson – *Pocalul;* Gissing – *Muncitorii zorilor.*

James – *Portretul unei doamne; Washington Square* (S.U.A.); Anatole France – *Crima lui Sylvestre Bonnard* (Fr.); Verga – *Familia Malavoglia* (It.); Ibsen – *Strigoii* (Norv.); Johanna Spyri – *Anii de învățătură şi de călătorie ai lui Heidi* (Elv.); Turgheniev – *Cântecul iubirii* (Rus.); Creangă – *Amintiri din copilărie* (Rom.).

În Marea Britanie apar primele grupuri social-democrate.

1882 Soții Stevenson pleacă în Elveția, în speranța că sănătatea lui, mult slăbită în ultima vreme, se va putea reface aici; el publică *Studii despre oameni şi cărți* şi *Alte nopți arabe.*

Swinburne – *Tristan din Lyonesse;* Lang – *Elena din Troia;* Henley – *Cântecul spadei;* Hardy – *Doi într-un turn;* Oscar Wilde – *Poezii.*

Twain – *Prinț şi cerşetor;* Whitman – *Zile de încercare* (U.S.A.); Ibsen – *Un duşman al poporului* (Norv.); C. F. Meyer – *Pajul lui Gustav Adolf* (Elv.)

Armata engleză ocupă Egiptul.

1883 Fanny şi Robert Louis Stevenson pleacă pe Riviera; îi apar cărțile *Săracii din Silverado* – în care e povestit drumul autorului, împreună cu soția şi fiul său vitreg Sam (Lloyd) Osbourne, de la San Francisco prin Napa Valley până la Calistoga şi sejurul lor (iunie-iulie 1880)

în oraşul minier aproape pustiu Silverado de pe Muntele St. Helena din centrul Californiei – şi, primită extrem de favorabil, *Insula Comorii,* al cărei autor devine unul dintre cei mai iubiţi scriitori din Anglia.

Meredith – *Poeme şi poezii despre bucuria pământului;* George Moore – *Un îndrăgostit modern;* Swinburne – *Un secol de rondeluri;* Carpenter – *Spre democraţie* (a cărei editare se va încheia în 1903).

Villiers de l'Isle Adam – *Povestiri crude* (Fr.); Nietzsche – *Aşa grăit-a Zarathustra* (Germ.); Twain – *Viaţa pe Mississippi* (U.S.A.); Björnson – *Mai presus de puterile omeneşti* (Norv.); Eminescu – *Poezii* (Rom.).

Ample mişcări naţionaliste în Irlanda.

1884 Soţii Stevenson se întorc în Anglia şi se stabilesc la Bournemouth, pe ţărmul Canalului Mânecii; vor locui aici până în 1887.

Swinburne – *O sărbătoare în miez de vară;* Browning – *Amuzamentele lui Ferishtah;* Bridges – *Prometeu, purtătorul focului;* Lang – *Rime la modă; Cutumă şi mit* (studii de antropologie); Tennyson – *Becket;* Spencer – *Omul împotriva statului.*

Huysmans – *În răspăr* (Fr.); Ibsen – *Raţa sălbatică* (Norv.); Ostrovski – *Vinovaţi fără vină* (Rus.); Sienkiewicz – *Prin foc şi sabie* (Pol.); Twain – *Huckleberry Finn* (U.S.A.); Caragiale – *O scrisoare pierdută* (Rom.).

Marea Britanie îşi stabileşte protectoratul asupra părţii de sud a Noii Guinee.

1885 Lui Stevenson îi apar cărţile: *Grădina cu versuri a unui copil* (cea de-a doua ediţie a fost publicată în acelaşi an), *Prinţul Otto, Artificierul* (scrisă în colaborare cu soţia sa).

Henley – *Lyra Heroica;* Tennyson – *Tyresias*; Swinburne – *Marino Faliero;* Meredith – *Diana de la răspântii;* Bridges – *Nero* (dramă; partea întâi); W. Pater – *Marcus epicureul.*

Zola – *Germinal;* Maupassant – *Bel Ami* (Fr.); Fogazzaro – *Daniele Cortis* (It.); Gorki – *Povestiri* (Rus.).

Marea Britanie îşi stabileşte protectoratul asupra văii inferioare a Nigerului. Ia fiinţă Congresul Naţional Indian.

1886 Două noi mari succese ale lui Stevenson: romanele *Răpit de piraţi* şi *Dr. Jekyll şi Mr. Hyde.*

Dante Gabriel Rossetti – *Culegeri de scrisori* (alcătuită de fratele poetului, William Michael Rossetti); Kipling – *Cântece departamentale;* Tennyson – *Locksley Hall după 60 de ani;* Swinburne – *Miscellanea;* un studiu despre *Victor Hugo* şi un altul despre *Ben Jonson*; W. B. Yeats – *Mosada*; G. B. Shaw – *Profesiunea lui Cashel Byron* (roman); Gissing – *Isabel Clarendon;* Hardy – *Primarul din Castleridge;* Lang – *Scrisori despre scriitorii dispăruţi, Cărţi şi oameni ai cărţii;* Symonds – *Introducere la opera lui Browning.*

James – *Bostonienii; Principesa Casamassima*; Burnett – *Micul lord Fauntleroy* (S.U.A.); Ibsen – *Rosmersholm* (Norv.); Strindberg – *Fiul slujnicei* (Sued.); Tolstoi – *Puterea întunericului; Sonata Kreutzer* (Rus.); Sienkiewicz – *Potopul* (Pol.).

Germania şi Anglia îşi stabilesc sferele de influenţă în Africa Orientală şi în Pacific. Anglia anexează nordul Birmaniei.

1887 Soţii Stevenson se întorc în Statele Unite, stabilindu-se pentru câteva luni la Saranac Lake; el scrie eseuri pentru *Scribner's Magazine*. Volume publicate în acest an: *Oameni veseli, Memorii şi portrete, Tufărişuri* (versuri) şi, pe cheltuială proprie, *Ticonderoga.*

Meredith – *Balade şi poeme despre viaţa tragică;* Hardy – *Oamenii pădurii;* W. Pater – *Portrete imaginare;* George Moore

– *Doar un accident;* Oscar Wilde – *Crima lordului Arthur Saville;* Swinburne – *Lochrine;* Lang – *Mit, ritual şi religie* (studii de antropologie).

Strindberg – *Tatăl* (Sued.); Sienkiewicz – *Pan Wolodyjowski* (Pol.); Suderman – *Doamna Sorge* (Germ.); Eça de Queiroz – *Relicva* (Port.).

La 13 noiembrie, o demonstraţie socialistă în Trafalgar Square din Londra e atacată de poliţie: doi demonstranţi sunt ucişi şi peste o sută răniţi. În istoria Angliei, această zi a căpătat numele de „duminica sângeroasă".

1888 Apare *Săgeata neagră,* roman de Stevenson. În acelaşi an, cu ajutorul financiar al editorului McClure, pleacă în Samoa şi în Mările Sudului.

Henley – *O carte de versuri;* Lang – *Iarba Parnasului;* Meredith – *O citire a pământului;* Carpenter – *Cântecele muncii;* Eugene Lee – *Hamilto; Sonete imaginare;* Hardy – *Povestiri din Wessex*; Oscar Wilde – *Prinţul fericit;* Kipling – *Povestiri simple ale muntenilor; Trei soldaţi;* Morris – *Visul lui John Bull* (pamflet socialist).

Jarry – *Ubu rege* (Fr.); Fontane – *Erori şi confuzii;* Hauptmann – *Înainte de răsăritul soarelui* (Germ.); Ibsen – *Femeia mării* (Norv.); Whitman – *Crengi în noiembrie* (S.U.A.); Verga – *Mastro Don Gesnaldo* (It.); Korolenko – *Povestiri din Siberia* (Rus.).

Sultanul Zanzibarului acordă Companiei britanice a Africii de Est autoritatea asupra regiunilor de coastă ale insulei.

1889 În colaborare cu Lloyd Osbourne, Stevenson scrie romanul umoristic *A confundat cutiile;* tot în cursul călătoriei amintite scrie *Stăpânul de la Ballantrae,* considerat de critica literară drept unul din cele mai bine construite romane ale sale.

Tennyson – *Demeter şi alte poeme;* Kipling – *Fantoma ricşei;* Swinburne – *Poeme şi balade;* Bridges – *Poeme scurte;* Kingsley – *Poeme* (postum); Davidson – *O farsă romantică;* Yeats – *Drumeţiile lui Olsin;* Browning – *Assolando;* Morris – *Casa puilor de lup;* George Moore – *Mike Fletcher;* Lewis Carroll – *Sylvie şi Bruno;* Jerome K. Jerome – *Trei într-o barcă.*

Maupassant – *Tare ca moartea;* Bourget – *Discipolul* (Fr.); Sudermann – *Onoarea; Puntea pisicii;* Arno Holz şi Johannes Schlaf – *Papá Hamlet* (Germ.); Maiorescu – *Eminescu şi poeziile lui* (Rom.).

Cecil B. Rhodes înfiinţează Compania britanică a Africii de Sud şi obţine de la şefii triburilor locale concesiunea exploatării minereurilor din mai multe regiuni ale Africii de Sud şi Centrale.

1890 Stevenson se stabileşte în satul Apia din Samoa; va trăi aici, într-o casă numită de localnici „Vailima", ultimii ani ai vieţii, venerat de locuitorii insulei, care i-au dat numele „Turitala" – cel care spune poveşti. În 1890 publică un volum de *Balade* şi *Părintele Damien,* elogiu adus preotului misionar belgian Joseph Damien de Veuster care, sosit în insulele Pacificului în 1864, la 24 de ani, plecase într-o leprozerie ca să aducă mângâiere spirituală bolnavilor; se îmbolnăvise şi el de lepră şi murise în 1889. Cartea lui Stevenson îi făcuse dreptate acestui om minunat, împotriva calomniilor unui preot local; în felul acesta, Părintele Damien a devenit o adevărată figură de sfânt, respectată pretutindeni în lume.

Bridges – *Întoarcerea unui Ulise;* George Moore – *Impresii şi opinii;* Henley – *Păreri şi recenzii;* Davidson – *Perfervid.*

Emily Dickinson – *Poeme;* Lafcadio Hearn – *Doi ani în Indiile de Vest franceze* (S.U.A.); Claudel – *Cap-de-aur* (Fr.); Stefan George – *Imnuri* (Germ.); Ibsen – *Hedda Gabler;* Hamsun – *Foamea* (Norv.); Caragiale – *Năpasta* (Rom.).

Anglia anexează o vastă regiune din Africa de Est (viitoarea Ugandă); Germania recunoaşte protectoratul britanic asupra Zanzibarului.

1891 Morris – *Poeme din drum; Ştiri de niciunde;* Bridges – *Eden, oratoriu;* Davidson – *Într-un music-hall;* Kipling – *Lumina care s-a stins;* Wilde – *Portretul lui Dorian Gray; Casa cu rodii;* Meredith – *Unul dintre cuceritorii noştri;* Hardy – *Tess of the d'Urbervilles;* Gissing – *New Grub Street;* A. Conan Doyle – *Aventurile lui Sherlock Holmes;* Shaw – *Chintesenţa ibsenismului;* Tennyson – *Robin Hood.*

Whitman – *Adio, iubirea mea* (S.U.A.); Selma Lagerlöf – *Gösta Behring* (Sued.); Hauptmann – *Oameni singuratici;* Wedekind – *Trezirea primăverii;* Sudermann – *Sfârşitul Sodomei* (Germ.); Zola – *Aurul* (Fr.); C. F. Meyer – *Angela Borgia* (Elv.).

1892 Stevenson scrie, în colaborare cu Lloyd Osbourne, romanul *Jefuitorul de epave* şi, cu William Ernest Henley, trei piese de teatru pe care le tipăreşte în acest an; singur, publică *De-a latul câmpiei,* însemnări de călătorie, şi *O notă de subsol la istorie,* volum de eseuri.

Kipling – *Balade de cazarmă;* Tennyson – *Moartea Oenonei;* Yeats – *Contesa Kathleen;* Shaw – *Casele văduvului;* Swinburne – *Surorile;* Hardy – *Cel prea iubit.*

Harriet Monroe – *Odă columbiană* (S.U.A.); Hauptmann – *Ţesătorii* (Germ.); Heidenstam – *Hans Alienus* (Sued.); Hamsun – *Mistere;* Ibsen – *Constructorul Solness* (Norv.); D'Annunzio – *Inocentul;* Croce – *Istoria privită în conceptul general de artă* (It.); Caragiale – *Note şi schiţe; Păcat* (Rom.).

Anglia îşi extinde protectoratul asupra insulelor Gilbert şi Ellice (statul Kiribati de astăzi) din Oceanul Pacific.

1893 Stevenson scrie *Catriona* (continuare la *Răpit de piraţi), Petrecere nocturnă în insulă, Refluxul* (în colaborare cu Lloyd Osbourne).

Christina Rossetti – *Versuri;* Yeats – *Trandafirul; Amurguri celtice;* Davidson – *Ecloge din Fleet Street;* George Moore – *Picturi moderne;* Hardy – *Voluntarii din Londra;* Wells – *Omul invizibil;* Kipling – *Multe invenţii;* Wilde – *Evantaiul doamnei Windermere;* Bridges – *Studii despre proza lui Milton;* Lang – *Homer şi eposul;* Fr. H. Bradley – *Aparenţă şi realitate;* W. Pater – *Platon şi platonismul;* Th. H. Huxley – *Locul omului în natură.*

Verlaine – *Închisorile mele;* Hérédia – *Trofee* (Fr.); Maeterlinck – *Pelléas şi Mélisande* (Bel.); Hauptmann – *Blana de biber;* Halbe – *Tinereţe* (Germ.); Hamsun – *Redactorul Lynge* (Norv.).

Protectorat englez în Uganda. Anglia anexează arhipelagul Solomon din Pacific. Ia fiinţă Partidul Laburist Independent. Răscoale în India – violente revendicări ale independenţei.

1894 Stevenson scrie *St. Ives* şi *Moştenitorul de la Hermiston;* cărţile rămân neterminate: scriitorul moare la 3 decembrie de o hemoragie cerebrală şi va fi înmormântat la Apia; cu câteva săptămâni în urmă împlinise 44 de ani. Vor apărea postum: *Scrisori din Vailima;* editate de Sidney Colvin (1895), *Cântece de drumeţie şi alte versuri,* editate de Sidney Colvin (1896), *Moştenitorul de la Hermiston,* editat tot de Sidney Colvin (1896); *St. Ives,* completat de A. T. Quiller-Couch (1897), *Poeme complete,* editate de Janet Adam Smith (1951), *Eseuri, scrisori şi rugăciuni alese,* editate de Roger Ricklefs (1964). *Operele,* în 35 de volume, au fost publicate între 1923-1927. Biografia-standard e cea scrisă de vărul său, sir Graham Balfour (1901).

D. G.

INSULA COMORII

Lui S.L.O[1], gentleman american, în concordanţă cu al cărui gust a fost croită povestirea care urmează, ca răspuns la lungile ceasuri de bucurie petrecute împreună, îi este acum DEDICATĂ cu cele mai calde urări de bine, de iubitorul său prieten,

AUTORUL

[1] Sam[uel] Lloyd Osbourne, fiul din prima căsătorie al soţiei lui Stevenson; scriitorul va colabora cu el la compunerea unora dintre lucrările sale de după 1888.

Pe-un marinar dacă-l desfată
    Comori cu taine nepătrunse,
De pe o mare-ndepărtată,
    Piraţi, furtuni, comori ascunse,
Să spun povestea încă-o dată,
    Aşa cum se spunea demult,
De tineri fi-va ascultată,
    Cum stam şi eu să o ascult.

De-o fi aşa, o vei citi;
    De nu e, e semn că şi-au pierdut
Cei tineri, simţurile vii:
    De Kingston[1] şi de Cooper[2] n-au ştiut,
De Ballantyne[3] cel nentrecut.
    Deci, în mormântul lor uitat în veac,
Eu cu piraţii mei mă mut,
    Acolo unde alte scrieri zac.

(Traducere: Dan Grigorescu)

---

[1] *W[illiam] H[enry] G[iles] Kingston* (1814-1880), autor de scrieri pentru adolescenţi, a căror acţiune cuprinde aventuri petrecute în toate continentele, pe mare, în şcoală, precum şi romane istorice.

[2] Evident, *James Fenimore Cooper* (1789-1851), celebrul romancier american, foarte apreciat pentru scrierile sale de factură romantică, pline de întâmplări neprevăzute, încheiate cu finaluri fericite.

[3] *R[obert] M[ichael] Ballantyne* (1825-1894), autor al unor romane de aventuri pentru tineret a căror acţiune e proiectată pe peisaje exotice.

Partea întâi

BĂTRÂNUL PIRAT

Capitolul I

BĂTRÂNUL LUP DE MARE LA „AMIRAL BENBOW“

Squire[1] Trelawney, doctorul Livesey şi alţi câţiva domni mi-au cerut să aştern pe hârtie, cu de-amănuntul, tot ce ştiu despre Insula Comorilor şi să nu las nimic la o parte, în afară de poziţia sa geografică, deoarece se mai află acolo o comoară, care n-a fost încă ridicată; ca atare, iau condeiul în anul mântuirii 17... şi mă întorc cu gândul la vremea când tatăl meu ţinea hanul „Amiral Benbow“ şi când bătrânul marinar cu faţa smeadă şi brăzdată de o tăietură de sabie s-a adăpostit sub acoperământul nostru.

Mi-l aduc bine aminte de parcă ar fi fost ieri; a sosit călcând apăsat, la uşa hanului, urmat de un om care îi aducea cufărul într-o roabă; bătrânul era oacheş, înalt, voinic şi greoi; coada perucii năclăită de catran îi atârna peste gulerul slinos al hainei sale albastre; avea mâinile noduroase, pline de crestături, cu unghii negre şi rupte; o tăietură de sabie îi brăzda obrazul cu o dungă urâtă, vânătă-alburie. Parcă-l văd: fluierând încetişor, îşi lunecă privirea de-a lungul golfului, apoi, cu glasul său bătrân, ascuţit şi tremurător, pe care-l

---

[1] Moşier, cu titlul de cavaler. (n. t.)

dogise desigur tot muncind la manelele cabestanului[2], începu să cânte vechiul cântec marinăresc pe care avea să-l repete de atâtea ori după aceea:

Cinşpe inşi pe lada lui,
Io-ho-ho
Şi o sticlă cu rachiu...

Izbi în uşă cu un băţ, aidoma îndesătorului de care se slujesc marinarii la tunurile de pe corabie, şi când tatăl meu apăru, el îi ceru pe un ton grosolan un pahar cu rom. Îndată ce fu servit, îl bău tacticos, ca omul ce se pricepe, gustându-i aroma şi plimbându-şi în acelaşi timp privirea de la ţărmul stâncos la firma noastră.

– Mişto golf – spuse într-un sfârşit – dar şi crâşma-i frumos aşezată. Muşterii mulţi, jupâne ?

Tatăl meu îi răspunse că, din păcate, avea foarte puţini muşterii.

– Straşnic ! Aici îmi arunc ancora ! reluă el. Fă-te-ncoa' ! îi strigă omului ce împingea roaba; acostează şi debarcă lada. Am să stau pe-aici o bucată de vreme – continuă el – nu-s mofturos: băutură, slănină şi ouă, mai mult nu-mi trebuie... Şi limba aceea de pământ, de pe care se văd corăbiile ce trec... Cum să-mi spui ? Spune-mi căpitane. Mda ! Ştiu ce te roade... poftim... şi azvârli pe pragul uşii trei sau patru monede de aur. Când se isprăvesc, vii iar la mine ! zise el, semeţ ca un căpitan de fregată.

Într-adevăr, deşi hainele îi erau jerpelite şi vorba grosolană, nu aducea a marinar de rând; mai curând părea să fie un comandant sau un secund deprins să fie ascultat ori să lovească. Omul cu roaba ne-a istorisit că în dimineaţa aceea

[2] *Cabestru*, mecanism cu ajutorul căruia se ridică şi se deplasează încărcătura pe vase (n. red.).

călătorul nostru coborâse din diligenţă în faţa hanului „Royal George"; s-a interesat acolo de ospătăriile de pe coastă şi auzind lucruri bune, pare-se, despre hanul nostru, aflând de asemenea că nu-i aşezat la drumul mare, l-a ales pe acesta dintre toate. Asta-i tot ce am putut afla despre oaspetele nostru.

Era un om tăcut din fire. Hoinărea toată ziua în jurul golfului sau se căţăra pe stâncile ţărmului, înarmat cu o lunetă de alamă; în fiecare seară se cuibărea într-un colţ al sălii, lângă foc, şi bea vârtos rom cu apă. De cele mai multe ori, când îi spunea cineva vreo vorbă, nu răspundea nimic; îl repezea însă, cu o privire furioasă şi pufnea pe nas ca o concă[1] marină în care năierii suflă pe vreme de ceaţă; şi noi, şi cei care veneau la han, ne-am obişnuit curând să-l lăsăm în plata Domnului. Zilnic, când se întorcea de la plimbare, întreba dacă n-au trecut cumva marinari pe drum. La început credeam că întrebarea asta pornea din dorinţa de-a întâlni derbedei de teapa lui; cu timpul însă ne-am dat seama că, dimpotrivă, se ferea de dânşii. Când se întâmpla ca vreun marinar, trecând de-a lungul coastei, în drum spre Bristol, să poposească la „Amiral Benbow", căpitanul, înainte de a intra în sală, îl cerceta cu de-amănuntul prin perdeaua de la fereastra uşii şi, cât timp se afla străinul acolo, stătea mut ca un peşte. Pentru mine, unul, purtarea lui nu era o taină, deoarece, într-o oarecare privinţă, eram părtaş la neliniştile lui; într-o zi m-a luat deoparte şi mi-a făgăduit că-mi dă la fiecare început de lună o băncuţă de patru penny dacă „am să stau de veghe", vestindu-l numaidecât ce voi zări „un marinar cu un singur picior". De atunci, de fiecare dată când se împlinea sorocul şi-i ceream băncuţa făgăduită, căpitanul pufnea şi rămânea cu ochii fixaţi în podea; înainte de a trece săptămâna însă, eram sigur că o să se îmbuneze şi o să-mi

[1] Scoică (n. red.).

aducă pitacul, amintindu-mi porunca privitoare la „marinarul cu un singur picior".

Nu e nevoie să mai spun că marinarul acela olog mă urmărea şi în somn. În nopţile vijelioase, când vântul zgâlţâia pereţii casei şi când talazurile se spărgeau mugind de-a lungul golfului, năpustindu-se peste stâncile ţărmului, îl vedeam ivindu-se în mii de plăsmuiri şi cu o mie de înfăţişări diavoleşti. Ba avea piciorul retezat de la genunchi, ba din şold; uneori era un fel de dihanie cu un singur picior crescut din mijlocul trunchiului. În sfârşit, în visele mele cele mai cumplite îl vedeam alergând şontâc-şontâc, fugărindu-mă peste gardurile de mărăcini, peste şanţuri. Pe scurt, măcar pentru aceste înspăimântătoare arătări îmi meritam cu prisosinţă bănuţul.

Dar spaima ce mi-o insufla afurisitul marinar schilod nu se asemuia nici pe departe cu groaza ce-o vâra căpitanul în sufletele celor din jur. Erau nopţi când turna în el mai multă băutură decât putea suporta; uneori stătea la masă fără să bage pe nimeni în seamă, lălăind vechile, neruşinatele şi fioroasele lui cântece marinăreşti; alteori poruncea să se aducă băutură pentru toată lumea şi-i silea pe toţi să-i asculte, dârdâind, bazaconiile, ori să reia, în cor, „cântecele" sale. De multe ori auzeam cutremurându-se casa de „io-ho-ho şi o sticlă de rachiu". Cuprinşi parcă de frica morţii, muşteriii se înghesuiau unul într-altul, cântând fiecare cât mai tare ca să scape de bruftuieli. Căci atunci când îl apucau pandaliile, îşi ieşea cu totul din minţi; izbea cu pumnul în masă ca toată lumea să amuţească; sau îl năpădea o mânie nemaipomenită pentru că i s-a pus o întrebare, ori fiindcă nu i se luau în seamă parascoveniile. Nu dădea voie nimănui să plece acasă, până când el, trăsnit de băutură, nu se ducea, pe două cărări, să se culce.

Povestirile lui aveau darul să înspăimânte lumea mai mult decât orice ! Povestiri cumplite în care era vorba numai

despre spânzuraţi şi oameni aruncaţi în apă, despre furtuni pe ocean, despre secetoasele insule ale Broaştei ţestoase şi despre întâmplări fioroase petrecute prin meleagurile coloniilor din America spaniolă. Recunoştea singur că şi-a făcut veacul printre cei mai păcătoşi oameni pe care Dumnezeu i-a răbdat vreodată pe oceane; iar limbajul pe care-l folosea scârbea lumea noastră simplă de la ţară, în aceeaşi măsură ca fărădelegile pe care le depăna. Tata se plângea neîncetat că bătrânul o să ne aducă la sapă de lemn şi că o să-şi piardă toţi clienţii, care – ca să nu mai fie hăituiţi, tărbăciţi şi trimişi la culcare cu inima cât un purice – n-or să mai calce pragul cârciumii noastre; eu cred însă că în realitate prezenţa lui ne-a folosit. E adevărat că oamenii mureau de frică, dar tocmai asta îi atrăgea; era oleacă de însufleţire în paşnica lor viaţă de ţară; ba se găsiră chiar nişte flăcăi care nu se sfiau să-l admire, numindu-l un „adevărat lup de mare", ori „bătrân marinar de apă sărată", ori câte şi mai câte, neuitând să adauge că numai astfel de oameni făceau ca Anglia să fie temută pe mări.

Dar, rămânând la noi, ne păgubea în alt chip. Săptămânile se perindau, lunile la fel, banii care ni-i dăduse se isprăviseră de mult şi tatii nu-i prea dădea mâna să-i ceară mereu alţii. Când îşi lua vreodată inima-n dinţi şi-i pomenea de bani, căpitanul pufnea pe nări cu atâta zgomot, de-ai fi zis că răcneşte, şi atunci bietul tata nu ştia pe unde să iasă mai repede. Îl vedeam apoi frângându-şi mâinile de deznădejde după o astfel de discuţie şi sunt sigur că sâcâiala şi groaza în care trăia i-au grăbit timpuriul şi nefericitul sfârşit.

Cât a stat la noi, căpitanul nu şi-a schimbat niciodată straiele, afară doar ciorapii, câteva perechi cumpărate de la un boccegiu. I se stricase un colţ al tricornului şi cu toate că ruptura îl stânjenea când bătea vântul, a lăsat-o să-i atârne peste frunte. Mi-aduc aminte în ce hal îi era haina, pe care şi-o cârpea singur în odaia lui de sus, şi căreia ajunsese, în

cele din urmă, să-i pună petic lângă petic. Nu primea scrisori şi nici nu trimitea, iar cu vecinii de masă nu stătea de vorbă decât atunci când era ameţit de băutură. În ce priveşte cufărul, nimeni nu l-a văzut vreodată deschis.

Dar într-un rând, puţin înainte de obştescul sfârşit al tatii, căpitanul şi-a găsit naşul. Bietul tata era pe atunci măcinat rău de boala care i-a scurtat zilele. Doctorul Livesey venise într-o după-amiază să-şi vadă bolnavul şi, după o gustare pe care i-a servit-o mama, a intrat să-şi fumeze pipa în sală, aşteptând să i se aducă din cătun calul – căci în vremea aceea noi nu aveam grajd. Mă ţineam după el, şi-mi amintesc şi acum deosebirea izbitoare dintre doctorul atât de distins, atât de îngrijit – pudra perucii albă ca neaua, ochii negri, sclipitori, purtarea aleasă – şi ceilalţi oameni neciopliţi, clienţii obişnuiţi ai tatii. Dar mai cu seamă acum, mă izbea nepotrivirea dintre el şi sperietoarea asta de pirat, jegos, greoi, cu ochii urduroşi, care stătea prăvălit cu braţele pe masă, umflat de rom. Deodată, căpitanul a început să răcnească veşnicul lui cântec:

Cinşpe inşi pe lada lui,
Io-ho-ho !
Lada căpitanului,
Io-ho-ho !
Beţi, căci căpitanu-i mort,
Io-ho-ho !
Şi vă duce dracu-n port,
Io-ho-ho !

La început îmi tot închipuiam că „lada căpitanului mort“ era chiar lada barosană de sus, din odaia din faţă, pe care mereu o întovărăşeam, în visurile mele urâte, cu marinarul fără un picior. Dar începusem să mă obişnuiesc cu cântecul şi acum nu-l mai luam în seamă; era nou numai pentru doctorul Livesey şi am observat că nu i-a plăcut deloc, pentru că s-a oprit o clipă supărat, înainte de a-şi continua

discuţia cu bătrânul grădinar Taylor, despre un leac nou contra reumatismelor de care suferea. Între timp, căpitanul, înfierbântându-se câte puţin de propriul său cântec, începu să dea cu pumnul în masă, cu un înţeles pe care-l ştiam cu toţii: să tăcem din gură. Glasurile amuţiră ca prin farmec, afară de acela al doctorului, care continua să vorbească, limpede şi prietenos, cu obişnuita lui sfătoşenie, trăgând cu vioiciune câte un fum din pipă, la fiecare două cuvinte. Căpitanul îl ţintui din ochi, izbi din nou cu pumnul în masă şi, după ce îl mai înfruntă cu privirea, trase o înjurătură urâtă, strigând:

– Linişte acolo, între punţi...

– Mie îmi vorbeşti, domnule ? întrebă doctorul.

Şi cum bădăranul răspunse, repetând înjurătura, că da, doctorul reluă:

– N-am decât un lucru să-ţi spun, domnule. Dacă ai să continui să bei atâta rom, lumea o să scape curând de un netrebnic.

Pe căpitan îl apucă o furie turbată. Sări de pe scaun, scoase un cuţit marinăresc, îl deschise ca pe un briceag şi – cumpănindu-l aşa deschis în palmă – îl ameninţă pe doctor că-l ţintuieşte de perete.

Doctorul nici nu tresări măcar. Privindu-l peste umăr, îi vorbi mai departe, pe acelaşi ton, poate un pic mai ridicat, ca să audă toţi cei de faţă, însă liniştit şi răspicat:

– Dacă nu-ţi bagi îndată cuţitul în buzunar, pe cinstea mea că la prima sesiune a juraţilor ai să fii spânzurat !

Se măsurară din ochi; în cele din urmă căpitanul se dădu bătut; îşi vârî la loc cuţitul în buzunar şi se aşeză mârâind ca un câine bătut.

– Şi acum, domnule – continuă doctorul – acum, când ştiu câte parale faci, să fii sigur că atâta timp cât ai să te mai afli în district, zi şi noapte o să am privirea aţintită asupra dumitale. Eu nu sunt numai doctor, sunt şi magistrat; şi dacă se va

întâmpla să aud cea mai mică plângere, chiar dacă va fi vorba numai de o mojicie ca aceea de adineauri, am să iau măsuri să fii înhăţat şi izgonit de-aici. Ţine minte ce ţi-am spus.

Puţin timp după aceea fu adus calul, şi doctorul Livesey plecă; în seara aceea, şi în multe seri care urmară, căpitanul a stat liniştit.

Capitolul II

CÂINE NEGRU APARE ŞI DISPARE

Puţin după aceea s-a petrecut prima din şirul acela de întâmplări misterioase, care ne-au descotorosit în sfârşit de căpitan, nu însă, după cum veţi vedea, şi de alte belele în legătură cu el. Bântuise o iarnă amarnic de friguroasă şi de lungă, cu geruri aspre şi vânturi haine; chiar de la începutul ei am simţit că bietul tata nu va mai apuca primăvara. Se stingea văzând cu ochii, iar mama şi cu mine, împovăraţi până peste cap de grijile hanului, nu mai găseam răgaz să vedem ce-i cu locatarul nostru nesuferit.

Era într-o dimineaţă de ianuarie, devreme de tot, o dimineaţă cu ger înţepător. Chiciura acoperea golful, valurile parcă lingeau uşurel pietrele de pe ţărm, soarele abia răsărit nu poleia decât crestele colnicelor şi strălucea pe faţa mării până hăt-departe. Căpitanul, care se trezise mai devreme ca de obicei, coborâse la ţărm cu un tesac[1] ce se legăna sub poalele largi ale vechii sale haine sinilii, cu luneta de alamă subsuoară şi tricornul dat pe ceafă. Îi văd parcă şi acum aburul răsuflării plutind în urmă-i, pe când zorea cu paşi zdraveni; iar până să cotească după stânca mare, îl auzeam

[1] Sabie scurtă şi lată (n. red.).

bombănind mânios foc de parcă continua să se certe în gând cu doctorul Livesey.

Pe scurt, mama se afla sus, la căpătâiul tatii, eu pregăteam tocmai gustarea pentru căpitanul care trebuia să se înapoieze, când deodată uşa se deschise şi un om pe care nu-l mai văzusem niciodată intră în sală. Era tras la faţă şi gălbejit, îi lipseau două degete la mâna stângă şi, cu toate că tesacul îi atârna de şold, nu prea avea înfăţişarea bătăioasă. Mă obişnuisem să fiu cu ochii în şapte după marinarii cu un picior sau chiar cu două şi mărturisesc că noul venit mă punea în încurcătură. Nu aducea nici pe departe a matelot, şi cu toate acestea parcă ieşea un miros de mare din făptura lui.

L-am întrebat cu ce-aş putea să-l servesc. Mi-a răspuns că ar vrea un rom, dar tocmai când mă pregăteam să i-l aduc, el se aşeză pe marginea unei mese şi-mi făcu semn să mă apropii. Am rămas locului cu şervetul în mână.

– Fă-te-ncoa', băieţaş – mă îmbie el. Vino mai aproape. Făcui un pas înainte. Asta-i prânzul camaradului meu Bill ? mă întrebă el, făcându-mi cu ochiul.

I-am răspuns că nu-l cunosc pe camaradul său Bill şi că masa era pregătită pentru cineva care găzduia la noi şi căruia îi spuneam căpitanul.

– *All right* – urmă el. Dacă prietenul meu Bill vrea să i se spună căpitanul, mă rog, treaba lui. Dar o tăietură pe obraz are, nu-i aşa ? Şi nişte apucături belalii de tot, mai ales după ce a tras la măsea. Să zicem că omul tău, căpitanul, are o tăietură pe obraz, şi să mai zicem, dacă-mi îngădui, că acest obraz e cel drept. Ei, vezi ? Şi acum să te întreb încă o dată: camaradul meu Bill este acasă ?

I-am răspuns că ieşise să se plimbe.

– Pe unde-a luat-o, piciule ? Pe unde s-a dus ?

După ce i-am arătat cu mâna spre stânci, spunându-i că domnul căpitan nu va zăbovi mult şi după ce i-am mai răspuns la alte câteva întrebări, el zise:

– Ah ! Ce o să se mai bucure prietenul meu Bill ! Ca de băutură o să se bucure !

Dar rostind aceste vorbe, fața lui crispată numai plăcere nu arăta și aveam motive să cuget că dacă străinul credea cu adevărat ceea ce spusese, apoi, fără doar și poate, se amăgea ! M-am gândit însă că toate astea nu mă privesc pe mine; și, la drept vorbind, chiar dacă ar fi fost altminteri, ce puteam face ? Străinul se proțăpise lângă ușă, de unde pândea cotitura drumului, cum pândește o pisică șoarecele. La un moment dat am ieșit afară, dar el m-a chemat înapoi; și cum eu n-am venit chiar atât de repede cât ar fi vrut el, am văzut o cumplită schimbare pe chipul lui palid; îmi porunci să intru în casă și trânti o sudalmă atât de groaznică, încât mă străbătu un fior. M-am întors numaidecât și el se purtă ca la început cu mine, jumătate alintător, jumătate glumeț; bătându-mă pe umăr îmi spuse că sunt un băiat bun și pe placul lui.

– Am și eu un băiat, care-ți seamănă ca două picături de apă; e bucuria inimii mele. Ia aminte însă, lucrul cel mai de preț la un copil e ascultarea. Auzi, piciule ? Ascultarea. Dac-ai fi pe o corabie cu Bill, n-ai aștepta să ți se spună de două ori un lucru. El n-ar îngădui una ca asta și nimeni din acei care au navigat cu el. Hei, dar uite-l și pe prietenul meu Bill. Umblă cu ocheanul subsuoară, bată-l norocul ! Hai să intrăm amândoi în sală, piciule, și să ne ascundem după ușă, ca să-i facem lui Bill o mică surpriză, bată-l norocul să-l bată !

Spunând acestea, străinul mă trase în sală, mă împinse într-un colț, îndărătul ușii, în așa fel încât canatul ei să ne ascundă pe amândoi când s-o deschide. Vă puteți închipui că nu mă simțeam deloc bine și că eram foarte neliniștit. Ceea ce mă speria și mai rău era că străinul nu părea a fi nici el în apele sale, căci trase puțin sabia de mâner, făcând să joace lama în teacă, și cât a durat așteptarea el tot înghițea în sec, de parcă ar fi avut, vorba ceea, un nod în gâtlej.

În sfârșit căpitanul sosi, trânti cu zgomot ușa îndărătul său, fără să privească nici în stânga, nici în dreapta și se duse întins spre masă, unde-l aștepta gustarea.

– Bill – strigă străinul, cu un glas pe care-l simțeam că vroia să-l facă îndrăzneț și impunător.

Căpitanul se răsuci pe călcâie și îl înfruntă. Culoarea arămie a feței lui dispăruse și chiar și nasul i se făcuse vânăt; avea uitătura omului căruia i-a apărut o stafie, sau care l-a întâlnit pe dracul, ori ceva și mai rău, dacă există; și jur că eram mâhnit când am văzut că într-o clipită devenise atât de bătrân și de prăpădit.

– Ei ? Ce e, Bill ?! Nu mă mai cunoști ? Nu-l recunoști pe vechiul tău tovarăș de corabie ? zise străinul.

– Câine Negru ! gemu căpitanul, gâfâind.

– Dar cine altul ? reluă celălalt, devenind din ce în ce mai înfipt. Câine Negru în carne și oase, venit să-l vadă pe bătrânul lui camarad Bill, la hanul „Amiral Benbow". Ehei, Bill, Bill, prin câte am trecut noi doi de când mi-am pierdut cele două degete ! continuă el, arătând mâna beteagă.

– Mi-ai dat de urmă, va să zică – răspunse în sfârșit căpitanul. Vorbește ! Ce te-a adus aici ?

– Tot așa ai rămas ! îi întoarse Câine Negru vorba. Totdeauna mergi la țintă, Billy. Stai să-mi aducă băiatul ăsta de ispravă, care mi-a căzut cu tronc, romul cerut adineauri și pe urmă o să ne așezăm, cu voia dumitale, și o să vorbim deschis, ca doi vechi prieteni.

Când m-am întors cu băutura, ședeau față-n față, la masa pregătită pentru căpitan. Câine Negru se așezase mai înspre ușă și puțintel costiș, în așa fel ca să-l supravegheze cu un ochi pe bătrânul său camarad, iar cu celălalt, după câte gândeam eu, ieșirea.

Îmi porunci să ies afară și să las ușa larg deschisă, adăugând:

– Pe mine, puştiule, nu mă prinde nimeni prin gaura cheii, auzi tu ?

I-am lăsat aşadar împreună şi m-am dus în prăvălie. O bună bucată de vreme, deşi trăgeam cu urechea, n-am auzit decât nişte şuşoteli; curând însă glasurile începură să se întărească, aşa că izbutii să prind câte o vorbă-două, cu osebire înjurături de-ale căpitanului:

– Nu, nu, nu şi nu ! Şi cu asta, basta ! răcni el o dată. Şi apoi, „dacă lucrurile ajung până la spânzurătoare, atunci ştreangul e pentru toţi, auzi ?"

Deodată izbucni o năprasnică explozie de suduieli şi alte zgomote, scaunele şi masa zburară pârâind, urmă un zăngănit de oţele, apoi un strigăt de durere şi după o clipă îl văzui pe Câine Negru rupând-o la fugă cât îl ţineau picioarele, hăituit de căpitanul furios, amândoi cu săbiile în mână, cel dintâi sângerând dintr-o rană la umărul stâng. Din uşă, căpitanul repezi asupra fugarului o ultimă lovitură atât de puternică, încât cu siguranţă l-ar fi spintecat, dacă firma cu „Amiralul Benbow" n-ar fi oprit-o. Şi astăzi se mai poate vedea semnul pe marginea ei de jos.

Cu lovitura asta s-a încheiat bătălia. Ajuns pe şosea, Câine Negru – deşi rănit – dovedi că-i iute de picior şi cât ai bate din palme dispăru dincolo de creasta colinei. Căpitanul rămase pironit locului, cu ochii ţintă la firmă, ca un om cu mintea rătăcită. Îşi trecu apoi de câteva ori mâna peste pleoape şi intră în sfârşit în casă.

– Jim, rom ! ceru el, şi pe când vorbea, se clătina puţintel, proptindu-se cu o mână de perete.

– Sunteţi rănit? îi strigai.

– Rom ! repetă el. Trebuie s-o şterg de-aici ! Rom! rom !

Am dat fuga să i-l aduc; dar eram atât de tulburat de toate câte s-au petrecut, că spărsei un pahar şi udai tejgheaua; în vreme ce aranjam în prăvălie, am auzit zgomotul înfundat al unei căderi greoaie pe podeaua sălii şi când am ajuns acolo

l-am găsit pe căpitan întins, cât era de lung, pe duşumea. În aceeaşi clipă, mama, speriată de larma încăierării, coborî în fugă ca să mă ajute. Îi ridicarăm amândoi capul. Răsufla zgomotos şi greu, ţinea ochii închişi, iar faţa lui avea o culoare groaznică.

– Vai, sărmana de mine – se tânguia mama – ce pacoste pe capul nostru ! Şi bietul tău tată, care e bolnav...

Deocamdată nu ştiam ce îngrijiri să-i dăm căpitanului; credeam c-o fi primit o lovitură mortală în încăierarea cu străinul. Am încercat să-i torn rom în gură; avea însă dinţii încleştaţi şi fălcile îi erau parcă de fier. A fost o mare uşurare când pe neaşteptate s-a deschis uşa şi a intrat doctorul Livesey, care venea să-l vadă pe tata.

– Vai, doctore – am strigat noi – ce-i de făcut ? Unde e rănit?

– Rănit ? Nici pomeneală ! zise doctorul. E tot aşa de rănit ca mine sau ca dumneata. A avut o congestie, cum de altfel i-am atras atenţia că o să i se întâmple. Dumneata, doamnă Hawkins, întoarce-te sus la soţul dumitale şi, dacă se poate, nu-i spune nimic din ce s-a petrecut aici. În ce mă priveşte, îmi voi da toată silinţa să-i salvez viaţa acestui ticălos. Jim, adu-mi un lighean !

Când m-am întors cu ligheanul, doctorul îi şi sfâşiase căpitanului mâneca dezvelindu-i braţul vânjos. Era tatuat în câteva locuri: „Norocul omului", „Vânt bun" şi „Billy Bones este năzdrăvan", scris foarte desluşit şi foarte iscusit pe antebraţ. Sus, aproape de umăr, era tatuată o spânzurătoare de care atârna un spânzurat. Tatuajul era făcut cu mult meşteşug, după părerea mea.

– Asta-i o proorocire – zise doctorul, atingând desenul cu degetul. Şi acuma, meştere Billy Bones, dacă ăsta ţi-i numele, o să vedem ce culoare are sângele dumitale. Jim – zise el – ţi-e teamă de sânge ?

– Nu, domnule – i-am răspuns.

– Bine – spuse el – ţine ligheanul; şi, apucând lanţeta, îi deschise o vână.

A trebuit să curgă destul sânge până ce căpitanul să deschidă ochii şi să privească aiurit în jurul lui. Mai întâi îl recunoscu pe doctor şi-şi încruntă sprâncenele, apoi se uită la mine şi păru mai uşurat. Deodată se schimbă la faţă şi, încercând să se ridice, ţipă:

– Unde-i Câine Negru ?

– Nu-i nici un câine negru pe-aici – spuse doctorul – afară doar dacă nu ţi s-o fi urcat unul pe spinare ! Ai băut prea mult rom şi te-a lovit damblaua, aşa cum te-am prevenit; cu chiu, cu vai, şi în pofida dorinţei mele, te-am tras de picioare din groapă. Şi acuma, domnule Bones...

– Nu mă cheamă aşa – îl întrerupse el.

– Nici că-mi pasă – răspunse calm doctorul. Ăsta-i numele unui pirat despre care am auzit, şi-ţi zic aşa fiindcă-mi place să fiu scurt. Uite ce-ţi spun: un pahar de rom n-are să te ucidă, dar dacă mai bei unul, ai să vrei să bei încă unul şi încă unul; şi mă prind pe peruca mea că dacă nu te laşi cât mai repede de băutură, ai să mori ! Pricepi ce-ţi spun ? Ai să mori şi ai să te duci acolo unde ţi-e locul, cum scrie în Biblie. Hai, fă o sforţare să te ridici ! De data asta am să te ajut să te urci în pat.

Cu mare greutate izbutirăm să-l suim pe scară şi să-l întindem pe pat; capul îi căzu pe pernă ca şi când ar fi leşinat.

– Acum ţine minte ce-ţi spun – reluă doctorul. Eu îmi uşurez cugetul: pentru dumneata cuvântul rom înseamnă moarte.

Şi zicând acestea, doctorul mă luă de braţ şi ieşi ca să se ducă la tata.

– Nici o grijă ! îmi spuse îndată ce am închis uşa. I-am luat destul sânge ca să-l fac să stea liniştit câtva timp; va trebui să stea o săptămână culcat; ăsta-i cel mai bun lucru

pentru el şi pentru voi. Dar încă un atac ca ăsta îl curăţă sigur.

Capitolul III

SEMNUL NEGRU

Pe la amiază m-am dus la căpitan cu băuturi răcoritoare şi doctorii. Stătea culcat cum îl lăsasem. Îşi mai revenise, dar părea slăbit şi neliniştit, totodată.

– Jim – îmi spuse el – numai tu eşti mai cumsecade aici; ştii că totdeauna m-am purtat bine cu tine. N-am lăsat să treacă o lună fără să-ţi dau băncuţa de patru penny. Mă vezi în ce hal am ajuns, prietene; sunt aproape pe ducă şi părăsit de toată lumea. Nu-i aşa, Jim, că ai să-mi aduci un păhărel cu rom ?

– Doctorul... – începui eu.

Îşi ieşi din fire şi cu glasul lui stins, din adâncul rărunchilor însă, începu să-i înjure pe doctori:

– Să-i ia dracu' pe toţi doctorii din lume... – zise el. Şi doctorul ăsta de-aici, ce se pricepe el la marinari ? Ascultă, am fost prin ţinuturi dogoritoare ca smoala topită; de friguri galbene picau în jurul meu tovarăşii ca muştele; de cutremure, am văzut pământul tălăzuit ca marea... Ce ştie doctorul vostru de locurile alea ? Şi, află de la mine, numai cu rom m-am ţinut. Romul a fost pentru mine şi pâinea, şi vinul, şi prietenul şi femeia; şi dacă acum, când sunt o biată epavă aruncată la ţărm, nu pot avea rom, sângele meu să cadă pe capul tău, Jim, şi pe al doctorului, scârnăvia aia afurisită ! Şi iar se porni pe sudălmi. Uite, Jim, cum îmi tremură degetele – urmă el cu un ton tânguitor. Nu le pot astâmpăra. Toată ziua asta blestemată n-am pus strop în gură.

Doctorul e un smintit, ascultă ce-ţi spun eu. Dacă nu iau o gură de rom, Jim, o să am vedenii; am şi avut câteva. L-am văzut pe bătrânul Flint colo, în ungherul acela dindărătul tău; desluşit ca în poză l-am văzut; şi dacă încep să mă hărţuiască vedeniile, pe mine, care am dus o viaţă vijelioasă, Jim, să ştii că se trezeşte Cain în mine. Chiar doctorul vostru a spus că un păhărel n-o să-mi facă rău. Îţi dau o guinee de aur pentru un păhărel, Jim !

Era din ce în ce mai agitat, însă eu mă gândeam la tata, care se simţea foarte rău în ziua aceea şi avea nevoie de odihnă; pe de altă parte vorbele doctorului, pe care mi le amintea acum căpitanul, mă linişteau; mă simţeam însă puţin jignit de bacşişul cu care umbla să mă momească.

– N-am nevoie de banii dumitale – i-am răspuns – nu-mi trebuie decât aceia pe care-i datorezi tatălui meu. Cobor să aduc un pahar, dar atât şi nimic mai mult.

Când i l-am adus, l-a apucat lacom şi l-a dat peste cap.

– A-a-a ! Ţi-am spus eu ? Uite, mă simt mai bine. Şi acum zi-mi, prietene, ţi-a spus doctorul cât timp trebuie să mai zac în cabina asta veche ?

– Cel puţin o săptămână încă – i-am răspuns.

– Mii de tunete şi fulgere ! strigă el. O săptămână ! Nu se poate; până atunci ăia o să-mi trimită semnul negru. Mi-au găsit urma, mişeii, şi cum nu sunt decât nişte derbedei care nu-s în stare să păstreze ce-i al lor, vor acum să pună laba pe bunul altuia. Asta este o purtare demnă de un marinar ? Vezi tu, eu sunt păstrător.

Nu mi-am aruncat bănişorii pe gârlă ca ei; dar las' că le mai joc eu un renghi. Nu mi-e frică de nimeni. Mai ridic o dată pânzele sus şi-i las cu buzele umflate !

Spunând, se ridică cu mare greutate din pat, agăţându-se de umărul meu cu atâta putere de-mi venea să plâng. Apoi începu a-şi târî picioarele pe podea de parcă ar fi avut greutăţi atârnate de ele. Vorbele lui, care aveau ceva bărbătesc în ele, contrastau jalnic cu slăbiciunea glasului său. Peste puţin se opri ca să se aşeze din nou pe marginea patului.

– Uite în ce hal m-a adus doctorul tău ! murmură el. Îmi vâjâie urechile ! Culcă-mă la loc !

Dar înainte de a sări să-i ajut, căzuse el singur pe spate şi rămase nemişcat câteva clipe.

– Jim – spuse el într-un sfârşit – l-ai văzut pe marinar ?

– Pe Câine Negru ? l-am întrebat.

– Ah ! Câine Negru ! scrâşni el. E un ticălos, dar ăia care se slujesc de el sunt şi mai ticăloşi. Ascultă: dacă n-o să pot pleca de aici şi dacă ei or să-mi aducă semnul negru... Ia aminte: să ştii că umblă după lădiţa mea veche de marinar. Atunci ai să te sui pe cal... Ştii să călăreşti, nu-i aşa ? Bun, atunci încaleci şi te duci în goana mare la... hei, şi-au găsit-o cu mine ! te duci la scârnăvia aia de doctor încurcă-lume şi-i spui să fluiere[1] adunarea... Auzi ? să-i adune pe toţi magistraţii, poliţia şi pe alţi oameni ai lui, şi când au să fie cu toţii-n păr, să abordeze la „Amiral Benbow", ca să înhaţe echipajul lui Flint, tineri şi bătrâni, câţi or mai fi. Eu am fost secund; da, am fost secundul bătrânului Flint şi sunt singurul care cunosc ascunzătoarea. Mi-a destăinuit-o la Savannah, când trăgea să moară, cum pare-mi-se trag eu acum. Dar să nu-i denunţi până nu-mi aduc semnul negru, ori până nu-l mai vezi o dată pe Câine Negru, sau pe marinarul cu un singur picior... pe ăla mai ales !

– Dar ce-i semnul negru, căpitane ? l-am întrebat.

– E un avertisment, Jim. Ţi-l arăt eu în caz că mi-l aduc. Aşa că, să fii cu ochii în patru, şi, pe cinstea mea, dacă scap, împart totul pe din două cu tine.

Mai trăncăni aşa într-aiurea o bucată de timp, glasul devenindu-i din ce în ce mai slab. I-am dat doctoria, pe care a înghiţit-o ca un copil, spunând:

---

[1] Comenzile pe vase se făceau cu fluierul. (n. t.).

– Dacă vreodată un marinar a avut nevoie de doctorii, apoi numai eu nu sunt ăla ! Curând căzu într-un somn adânc ca un leşin. Am plecat. Ce-aş fi făcut dacă lucrurile ieşeau cu bine, habar n-am. De bună seamă, i-aş fi istorisit doctorului tot ce s-a întâmplat; căci mi-era o frică de moarte ca nu cumva căpitanului să-i pară rău de tainele pe care mi le-a încredinţat şi să-mi facă de petrecanie. Scris a fost însă ca sărmanul meu tată să moară pe neaşteptate în aceeaşi seară, ceea ce ne-a obligat să lăsăm la o parte orice altă preocupare. Mâhnirea noastră firească, vizitele vecinilor, pregătirile înmormântării, şi pe deasupra treburile hanului, abia dacă-mi lăsau timp să mă gândesc la căpitan, necum la frica ce mi-o insufla.

A doua zi dimineaţa s-a dat jos pe scară, a ospătat ca întotdeauna, mâncând însă foarte puţin, dar în schimb bând – teamă mi-e – peste măsura obişnuită; se servea singur la tejghea, încruntându-se şi pufăind pe nas, fără ca cineva să cuteze a-l înfrunta. În noaptea dinaintea înmormântării s-a cherchelit mai rău ca oricând; şi numai plăcut nu era să-l auzi cântând în casa asta cernită pocitele alea de cântece marinăreşti; dar aşa şubrezit cum era, tremurau toţi de frica lui. Şi – colac peste pupăză – doctorul fusese chemat pe neaşteptate la un bolnav, la câteva poşte depărtare, aşa că n-a mai dat pe la noi după moartea tatii.

Am spus că se şubrezise rău căpitanul; într-adevăr, în loc să-şi vie în puteri, mai rău se topea. Urca şi cobora scările, se ducea din sufragerie în prăvălie şi îndărăt, uneori scotea nasul pe uşă ca să adulmece marea, sau, gâfâind puternic şi repede, ca un om care suie un munte, mergea ţinându-se de pereţi ca şi cum ar fi avut nevoie de un sprijin. Nu mi-a mai pomenit nimic, nici măcar n-a mai vorbit cu mine, şi cred că aproape uitase tainele ce-mi împărtăşise; devenise însă mai năbădăios şi, din pricina neputinţei sale trupeşti, era mai arţăgos decât oricând.

Când era beat rău, avea un fel al lui înspăimântător de a-şi trage sabia şi de a o pune în faţa sa, pe masă. Din fericire însă, lua mai puţin în seamă oamenii şi părea mai curând preocupat de gânduri adânci. O dată, de pildă, spre marea noastră uimire, a început să îngâime un cântec cu totul deosebit de celelalte, un fel de romanţă populară de dragoste, pe care pesemne c-o învăţase în tinereţe, înainte de a se face marinar.

Aşa s-au petrecut lucrurile până a doua zi, cam pe la ora trei, după înmormântare. Era o după-amiază rece şi neguroasă. Stând în uşă de câtăva vreme, cu sufletul întristat de amintirea tatii, deodată văd un om venind încetişor pe drum. Era orb, căci pipăia calea înaintea lui cu un toiag şi avea deasupra ochilor un mare cozoroc verde; gârbovit de vârstă sau de slăbiciune, el purta o enormă gubă marinărească, veche şi flenduroasă, cu glugă, ce-i dădea o înfăţişare schimonosită. În viaţa mea n-am văzut o făptură mai hâdă ! Se opri puţin mai încolo de han şi, ridicând glasul într-un fel de bocet ciudat, se adresă spaţiului dinaintea lui:

– Îndura-se-va vreun suflet milostiv să-i spună unui biet orb, care şi-a pierdut nepreţuitul dar al vederii în slujba patriei sale, Anglia, şi a regelui George, Dumnezeu să-l blagoslovească ! în ce loc şi în ce parte a ţinutului acesta se află acum ?

– Te afli la „Amiral Benbow“, lângă golful Black-Hill, om bun – i-am răspuns.

– Aud un glas – reluă el – un glas tânăr. Vrei să-mi dai mâna, bunul şi tânărul meu prieten şi să mă călăuzeşti în casă ?

Îi întinsei mâna, pe care oribila făptură cu glas mieros şi fără văz o înşfăcă fulgerător, ca într-o menghine. Am fost atât de uluit încât m-am zbătut s-o smulg, dar orbul mă trase la el dintr-o singură smucitură a braţului:

– Acum, băiete, du-mă la căpitan !

– Domnule – i-am răspuns – pe cuvântul meu, nu pot !

– Aşa ! rânji el – va să zică aşa stau lucrurile ! Să mă duci numaidecât, sau îţi rup mâna !

Şi zicând acestea, mi-o suci atât de tare încât am ţipat de durere.

– Domnule – i-am spus – e pentru binele dumitale. Căpitanul nu mai e aşa cum poate îl ştii dumneata. Stă tot timpul cu sabia scoasă. Un alt domn...

– Haide, marş ! mi-o reteză el. Niciodată n-am auzit un glas mai hain, mai rece şi mai urâcios decât al acestui orb ! Mă băgase în sperieţi chiar mai mult decât durerea; l-am ascultat vrând-nevrând, şi l-am dus către uşă, iar de acolo în sala de mese, unde şedea, năucit de băutură, bătrânul pirat bolnav. Orbul mă strângea cu o mână de fier şi se lăsa atât de greu pe mine, că abia mă mai puteam urni.

– Drept la dânsul să mă duci, auzi ? Şi când om fi în faţa lui, să strigi: „Bill, uite un prieten !“. Dacă nu faci aşa, uite ce-am să-ţi fac eu; şi zicând aceasta, mă ciupi aşa de cumplit, de mai-mai să-mi vină rău. Mă îngrozise într-atât cerşetorul ăsta orb, încât am uitat de frica ce-o aveam de căpitan şi, deschizând uşa, am strigat cu voce tremurătoare cuvintele poruncite.

Bietul căpitan ridică ochii şi cât ai bate din palme i se risipiră fumurile romului; se trezi numaidecât. I se zugrăvise pe figură nu atât groaza, cât osânda de moarte a bolii. Făcu o mişcare ca să se ridice, dar cred că nu-l mai ajutau puterile.

– Bill ! Stai locului ! zise cerşetorul. Dacă nu văd, în schimb aud şi când mişti un deget. Afacerile sunt afaceri ! Întinde mâna dreaptă. Băiatule, apucă-i mâna dreaptă de încheietură şi apropi-o de dreapta mea.

Ne-am supus amândoi fără crâcnire şi am văzut trecând din mâna care ţinea toiagul ceva în palma căpitanului, care o închise imediat.

– S-a făcut şi trebuşoara asta – zice orbul, şi rostind aceste cuvinte, se desprinse repede de mine şi, cu o neînchipuită siguranţă şi sprinteneală, o zbughi afară din sală, pe drumul

mare, de unde, înmărmurit, îi auzeam bocănitul toiagului pierzându-se încet, tot mai încet, în depărtare.

A trebuit să treacă o bună bucată de timp până ce căpitanul şi cu mine să ne venim în fire; într-un sfârşit, şi aproape amândoi deodată, eu am dat drumul mâinii pe care o mai ţineam încă, şi el în aceeaşi clipă şi-o deschise, privind repede în palmă.

– La zece ! strigă el. Peste şase ceasuri ! Mai putem să le venim de hac ! şi, zicând acestea, el şi sări în picioare.

Dar nu fu în stare să se ţină drept. Şovăi, îşi duse mâna la gât, se clătină în loc o clipă, apoi se prăbuşi cu un zgomot răsunător pe podea, cu faţa în sus.

Am alergat de la el, strigând-o pe mama. Dar graba mea era de prisos. Îl doborâse fulgerător apoplexia. E destul de curios că moartea acestui om, pentru care nu aveam nici un fel de dragoste, ci poate, doar, în ultima vreme, un pic de milă, mă făcu să izbucnesc în plâns. Era a doua oară când vedeam pe cineva murind, şi fără îndoială mâhnirea pricinuită de cea dintâi era încă proaspătă în inima mea.

Capitolul IV

LADA CĂPITANULUI

N-am pregetat să-i istorisesc mamei tot ce ştiam, lucru pe care, de altfel, ar fi trebuit să-l fac mai demult; ne găseam amândoi, pe neaşteptate, la grea şi primejdioasă strâmtoare; o parte din banii căpitanului, dacă mai avea, ni se cuveneau fără doar şi poate; dar nu era de crezut că ceilalţi piraţi, complicii căpitanului şi îndeosebi cele două ipochimene pe care le văzusem (Câine Negru şi cerşetorul orb), vor voi să se lipsească de prada lor, plătind datoriile mortului. A îndeplini ordinul pe care mi-l dăduse căpitanul de a pleca

Clubul cărţii digitale 2024

imediat călare la doctorul Livesey însemna s-o las singură şi fără ocrotire pe mama, lucru la care nici nu mă puteam gândi. Într-adevăr, părea cu neputinţă să mai rămânem multă vreme în casă; tăciunii care cădeau pe grătarul vetrei din bucătărie, tic-tacul pendulei chiar ne băgau în sperieţi. Ni se părea că, în vecinătate, se auzea apropiindu-se tropot de paşi; pe de o parte gândul că pe podeaua sufrageriei zăcea cadavrul căpitanului, pe de altă parte orbul acela cumplit, care se învârtea prin împrejurimi, gata-gata să se întoarcă, făceau în unele momente să-mi îngheţe, cum se spune, sângele în vine. Trebuia să ne hotărâm repede; în sfârşit ne veni în minte să ne ducem împreună să cerem ajutorul în cătunul vecin. Zis şi făcut. În capul gol, aşa cum eram, am plecat amândoi în noaptea ce se lăsase, pe o pâclă rece.

Cătunul, deşi nu se vedea, era numai la câteva sute de iarzi, în partea cealaltă a golfuleţului cel mai apropiat; şi, ceea ce-mi dădea curaj, se afla în direcţia opusă aceleia de unde venise orbul şi pe unde, de bună seamă, se întorsese. Curând am ajuns, cu toate că ne opream din când în când să tragem cu urechea, ţinându-ne lipiţi unul de altul. Dar nici un zgomot neobişnuit nu se auzea afară, doar uşorul clipocit al undelor şi croncănitul ciorilor în pădure.

Luminile erau aprinse când am ajuns în cătun şi n-am să uit niciodată bucuria pe care am simţit-o când am văzut licăririle galbene la uşi şi ferestre; dar asta, cum s-a dovedit mai târziu, a fost, vai ! singura noastră alinare căci, spre ruşinea oamenilor de acolo, nimeni n-a catadixit să ne însoţească la „Amiral Benbow". Cu cât vorbeam mai aprig de necazurile noastre, cu atât mai aprig se lipeau bărbaţi, femei şi copii de vetrele lor. Numele căpitanului Flint, nou pentru mine, era pentru unii dintr-înşii îndeajuns de cunoscut ca să-i cuprindă groaza. Câţiva oameni care munciseră la câmp, undeva, mai încolo de „Amiral Benbow", îşi aminteau de altfel că văzuseră pe drum mai mulţi străini, de care se

îndepărtaseră grabnic, deoarece îi socotiseră contrabandişti; câţiva zăriseră chiar un mic cuter în golfuleţul pe care noi îl numeam „Peştera Pisicii". Care va să zică, era de ajuns să fi fost cineva ortac de-al căpitanului, ca să pricinuiască tuturor o frică de moarte. Ce mai tura-vura, deşi, în cele din urmă, s-au găsit câţiva gata să meargă călare la doctorul Livesey, care locuia în altă direcţie, nici unul nu se urni ca să ne ajute să apărăm hanul.

Se zice că frica ar fi molipsitoare; şi se mai spune, pe de altă parte, că o vorbă înţeleaptă aduce îmbărbătare; aşa că, după ce fiecare a spus ceea ce avea de spus, mama le-a vorbit tuturor. Nu voia, zicea ea, să se piardă banii care aparţineau unui biet orfan de tată.

– Dacă nici unul din voi nu îndrăzneşte – a zis ea – Jim şi cu mine o să îndrăznim! O să facem calea-ntoarsă şi n-o să vă mulţumim; sunteţi nişte momâi; curci plouate sunteţi, nu bărbaţi ! O să deschidem noi lada, chiar dacă de aici ni s-ar trage pieirea. Mulţumesc pentru săculeţul ăsta, jupâneasă Crossby, îl aduc îndărăt după ce pun în el banii care ni se cuvin de drept.

Fireşte, am spus că mă duc şi eu cu mama; iar ceilalţi începură să strige cu toţii că facem o nebunie, dar nici atunci nu s-a îndurat careva, vreun bărbat, să meargă cu noi. S-au mulţumit doar să ne dea un pistol încărcat, să-l avem pentru cazul că vom fi atacaţi, şi ne-au făgăduit că vor ţine caii gata înşăuaţi, să-i avem la îndemână dacă vom fi urmăriţi; iar un flăcău urma să plece călare, în goana mare, la doctor, ca să ne vie într-ajutor cu oameni înarmaţi.

Când am pornit-o din nou, în noaptea rece, ca să înfruntăm primejdia, inima-mi bătea să se spargă. Luna plină tocmai răsărea, tivind cu rumeneala ei pâcla; asta ne făcu să iuţim paşii, căci era neîndoios că înainte de a apuca să ne întoarcem totul va fi luminat ca ziua, iar ochii care ne-ar fi pândit ne-ar fi putut vedea la plecare. Ne-am furişat aşadar

fără zgomot, alergând pe lângă gardurile de mărăcini, fără să observăm şi să auzim ceva care să ne dea de gândit şi, în sfârşit, spre marea noastră uşurare, uşa de la „Amiral Benbow“ se închise în urma noastră.

Am pus iute zăvorul şi am stat locului o clipă, gâfâind, în întuneric, singuri cu leşul căpitanului în casă. Mama a aprins o lumânare în prăvălie şi amândoi, ţinându-ne de mână, am intrat în sala de mese. Mortul zăcea aşa cum îl lăsasem, pe spate, cu ochii mari căscaţi şi un braţ întins în lături.

– Trage oblonul, Jim – şopti mama. S-ar putea să vină şi să ne vadă de afară. Şi-acum – spuse ea după ce am făcut ce mi-a cerut – trebuie să-i luăm cheia; dar nu se poate fără să-l atingem – adăugă ea gata să plângă.

M-am lăsat în genunchi, lângă cadavru. Pe podea, chiar lângă mâna lui, se afla un petecuţ rotund de hârtie, înnegrit pe o faţă. Am priceput îndată că era vorba de „semnul negru“; ridicându-l şi uitându-mă pe dosul lui, am citit următorul răvaş, scris cu litere frumoase şi desluşite: „Până deseară, la zece“.

– Mai avea până la zece, mamă – am zis eu; spunând asta, vechea noastră pendulă începu să bată. Acest zgomot neaşteptat ne cutremură; însă vestirea se nimerise bună, căci nu era decât şase.

– Hai, Jim, cheia ! spuse mama.

Îi scotocii buzunarele unul după altul. Ceva mărunţiş, un degetar, un ghemuleţ de aţă cu ace groase înfipte în el, o păpuşă de tutun muşcată la un capăt, briceagul cu mânerul încovoiat, o busolă de buzunar şi un amnar, asta a fost tot ce am găsit. Începusem să-mi pierd nădejdea că vom găsi cheia.

– Poate că o ţinea atârnată de gât – şi-a dat cu părerea mama.

Înfrângându-mi sila, i-am rupt cămaşa la gât şi am găsit într-adevăr cheia agăţată de o bucată de sfoară cătrănită, pe care am tăiat-o cu propriul lui briceag. Această izbândă ne

umplu de nădejde şi fără întârziere ne-am urcat în odăiţa în care locuise atâta vreme şi unde se afla cufărul, nemişcat din ziua sosirii căpitanului la han.

Era aidoma oricărei alte lăzi de marinar, şi avea încrustat cu fierul roşu, pe capac, un „B“; colţurile îi erau puţin turtite şi stricate de o îndelungă întrebuinţare.

– Dă-mi cheia ! zise mama. Cu toată rezistenţa broaştei, într-o clipă a descuiat-o şi a ridicat capacul.

Un miros tare de tutun şi de catran se răspândi dinăuntru, dar nu se vedea nimic altceva pe deasupra decât o haină aproape nouă, îngrijit periată şi păturită.

– N-a fost purtată niciodată – îmi spuse mama. Dedesubt, aruncate de-a valma, găsirăm: un sextant, o cantă de cositor, câteva pacuri de tutun, două perechi de pistoale foarte frumoase, un lingou de argint, un vechi ceasornic spaniol şi alte câteva giuvaericale fără prea multă valoare, de fabricaţie străină, două busole montate pe bronz şi cinci-şase scoici ciudate din Indiile Occidentale. Deseori m-am gândit la scoicile astea pe care cu atâta grijă le ducea cu el, prin viaţa sa rătăcitoare, păcătoasă şi hăituită.

Deocamdată nu descoperisem nimic de preţ, afară doar de lingoul de argint şi giuvaericalele pomenite. Or, cu nici unul din toate lucrurile astea nu ajungeam la vreo socoteală. Mai la fund era o veche manta de marinar, albită de sarea mărilor şi de tăvăleala prin cârciumile porturilor. Mama o scoase afară cu nerăbdare şi atunci văzurăm restul lucrurilor din cufăr: un pachet învelit într-o pânză ceruită, conţinând, pare-se, hârtii, şi o pungă soioasă de cânepă, care în atingere, lăsă să-i scape un clinchet asemănător cu acela al aurului.

– Am să le arăt eu pungaşilor ăstora că sunt o femeie cinstită – spuse mama. N-am să iau decât ce mi se cuvine, nici o lăscaie mai mult ! Ţine aici punga doamnei Crossby !

Şi începu să caute în banii căpitanului, numărând atâta cât i se cuvenea şi aruncându-i în punga pe care o ţineam deschisă.

Treabă lungă şi anevoioasă, căci erau acolo monede din toate ţările şi de toate mărimile: dubloni şi ludovici, guinee, poli de aur şi mai ştiu eu ce, toate amestecate laolaltă. Guineele erau cele mai puţine, dar numai cu aceste monede se îndărătnicea mama să-şi facă suma.

Când eram abia pe la jumătate am apucat-o deodată de braţ; prin liniştea rece a nopţii auzisem un zgomot care făcu să-mi sară inima din loc: bocănitul de toiag al orbului pe drumul îngheţat. Aproape, tot mai aproape... şi noi ne ţineam răsuflarea. Deodată răsună o bătaie puternică în uşa hanului şi auzirăm după aceea sucindu-se clanţa şi scârţâind zăvorul, ca şi cum ar fi încercat să intre; urmă o lungă tăcere, afară şi înăuntru. În sfârşit, bocănitul toiagului reîncepu, şi spre nespusa noastră bucurie şi recunoştinţă, se îndepărtă până când nu-l mai auzirăm.

– Mamă – am spus eu – ia tot şi să plecăm.

Eram sigur că uşa zăvorâtă a trezit bănuieli şi că o să ne pomenim curând cu tot roiul de tăuni pe capul nostru; numai cine l-a întâlnit vreodată pe acest orb cumplit ar putea înţelege cât eram de mulţumit că am pus zăvorul.

Mama însă, deşi era înspăimântată, nu voia nici în ruptul capului să ia o lăscaie mai mult decât i se cuvenea, dar nici mai puţin. „Nu-i nici şapte“ – spuse ea – „n-o să vină aşa repede“. Ţinea morţiş că îşi cunoaşte dreptul ei şi că nu renunţă la el, s-o tai; dar când un uşor şi prelung şuierat se auzi din depărtare, de pe colină, îşi schimbă şi ea părerea.

– Mă mulţumesc cu ce am luat – zise ea, sărind în picioare.

– Şi eu am să iau asta, ca să rotunjesc socoteala – adăugai, apucând legătura de pânză ceruită.

O clipă mai târziu, amândoi coboram în fugă scara, lăsând lumânarea aprinsă lângă cufărul răvăşit; am deschis uşa şi pe-aci ţi-e drumul. Era şi vremea. Ceaţa se destrăma cu repeziciune; luna scălda într-o lumină puternică fiecare colţ al colinei şi numai în fundul văii şi în jurul hanului mai stăruia încă o negură subţire, care ocroti primii paşi ai fugii noastre. Ne-am dat seama că înainte de a ajunge la jumătatea drumului ce ne despărţea de cătun, puţin mai încolo de fundul văii, o să ieşim în bătaia plină a lunii. Dar nu era numai asta; un zgomot de paşi mulţi şi grăbiţi ne izbi auzul şi, privind în direcţia de unde veneau, zărirăm o lumină ce se legăna şi care înainta repede, vestindu-ne că unul din cei care se apropiau ducea un felinar.

– Dragul meu – zise mama deodată – ia banii şi fugi ! Simt că mi se face rău.

„S-a zis cu noi !“ gândii eu. Cât am blestemat atunci laşitatea vecinilor noştri ! Cât am mustrat-o atunci pe biata mamă pentru cinstea şi în acelaşi timp lăcomia ei, pentru nesăbuinţa ei dinainte şi slăbiciunea ei de acuma ! Din fericire, ajunserăm la podişcă; şi, sprijinind-o, am dus-o aproape leşinată până la marginea şanţului, unde se prăvăli, cu un suspin, pe umărul meu. Nu ştiu de unde am găsit puterea să fac ceea ce am făcut, şi teamă mi-e că am făcut-o cu sălbăticie; dar am izbutit s-o târăsc jos de pe mal până sub podeţ. Mi-a fost cu neputinţă s-o trag mai înăuntru, deoarece bolta era scundă, abia am izbutit eu să mă vâr sub el. Am stat aşa acolo – mama mai mult afară, la vedere – şi amândoi la câţiva paşi de han.

Capitolul V

SFÂRŞITUL ORBULUI

Curiozitatea mea era, într-o privinţă, mai puternică decât frica; n-am avut răbdare să stau locului şi m-am târât din nou la marginea şanţului, de unde, tupilându-mă după un dudău

de mătură, puteam cuprinde cu privirea drumul până la uşa hanului. De-abia m-am cuibărit în locul de observaţie, că duşmanii – şase sau şapte la număr – începură să se arate, călcând repede şi făcând să răsune drumul sub paşii lor cadenţaţi. Omul cu felinarul înainta în frunte. Trei din ei mergeau în rând, ţinându-se de mână, şi în ciuda ceţii îl recunoscui în cel din mijloc pe cerşetorul orb. De altminteri, peste o clipă, glasul lui mă încredinţă că nu mă înşelasem.

– Spargeţi uşa ! strigă el.

– Bine, bine, jupâne – răspunseră vreo doi-trei şi se repeziră spre „Amiral Benbow", urmaţi de omul cu felinarul; i-am văzut după aceea oprindu-se şi vorbind încet, miraţi pare-se că găsesc uşa deschisă. Dar nu stătură mult aşa, şi orbul începu din nou să poruncească. Glasul lui creştea din ce în ce mai răstit, de parcă l-ar fi încins focul nesaţului şi al furiei turbate.

– Înăuntru ! Intraţi înăuntru, vă spun ! zbieră el, înjurându-i că nu se mişcă mai iute.

Patru sau cinci inşi se supuseră numaidecât, iar doi rămaseră afară, lângă cumplitul milog. Urmă o pauză, apoi un ţipăt de uimire şi în sfârşit un glas din casă strigând:

– Bill e mort !

Orbul însă îi drăcui din nou pentru încetineala lor.

– Buzunăriţi-l odată, trântorilor, şi fugiţi sus să căutaţi cufărul ! răcni el.

Auzeam picioare bocănind pe scara veche, şi-mi închipuiam cum se zgâlţâie casa cu ei. Puţin după aceea izbucniră alte strigăte de uimire. Fereastra de la odaia căpitanului fu deschisă ca de o vijelie, cu un zornăit de geamuri sparte, iar un om, căruia îi vedeam capul şi umerii în bătaia lunii, se aplecă în afară ca să-i strige cerşetorului orb:

– Pew, au trecut alţii pe-aici, înaintea noastră ! Cineva a cotrobăit prin cufăr !

– Alea-s acolo ! răcni orbul.

– Banii sunt.

Orbul blestemă banii.

– De hârtiile lui Flint te-ntreb ! ţipă el.

– Nu le găsim nicăieri... – răspunse omul.

– Hei, voi de jos, ia căutaţi, nu se află asupra lui Bill ? ţipă din nou orbul.

În clipa aceea în uşa hanului ieşi cineva, pesemne acela care rămăsese jos să-l scotocească pe căpitan.

– Şi pe Bill l-au scotocit, spuse el, nimic n-au lăsat.

– Pun mâna-n foc că ăştia de la han ne-au făcut-o... mai ales ăla mic. Cum i-aş mai scoate ochii ! urlă orbul Pew. Adineauri erau încă aici. Am găsit uşa zăvorâtă pe dinăuntru. Căutaţi peste tot ! Puneţi mâna pe el, băieţi !

– Cred că ei au fost, căci au lăsat lumânarea aprinsă – zise omul de la fereastră.

– Risipiţi-vă şi căutaţi-i peste tot ! Întoarceţi casa pe dos ! urlă Pew, izbind cu toiagul.

Atunci se stârni în vechiul nostru han o hărmălaie asurzitoare; paşi grei tropăind încolo şi-ncoace, mobilă răsturnată, uşi doborâte cu picioarele, o gălăgie de hăuiau stâncile ! După aceea oamenii ieşiră afară unul câte unul, spunând că nu ne-au găsit. Deodată, fluieratul care ne băgase în răcori, pe mama şi pe mine, când număram banii căpitanului, răsună din nou în tăria nopţii, mai limpede însă, şi de două ori la rând. Mi-am închipuit dintru-întâi că-i ţignalul de bord al orbului, care-şi chema echipajul la asalt; dar pricepui de îndată că era un semnal dat de pe colina cătunului nostru şi, judecând după efectul produs asupra piraţilor, un semnal menit să dea de veste că se apropie o primejdie.

– Asta-i Dirk ! strigă cineva. A fluierat de două ori ! S-o ştergem, fraţilor !

– S-o ştergem, hai ? Mama voastră de haimanale ! răcni Pew. De când îl ştiu, Dirk a fost un descreierat şi un fricos. Ăia trebuie să fie pe-aici, pe-aproape, n-au avut când să fugă. Căutaţi-i bine, nu se poate să nu vă cadă-n labă ! Hai, ce mai staţi, javrelor ! Of ! adăugă el cu năduf – dac-aş avea ochi !

Îndemnul pesemne îi îmbărbătă într-o oarecare măsură, căci doi dintre nelegiuiţi purceseră să scotocească din nou prin toate ungherele, cam în silă însă, şi fără să uite o clipă primejdia ce-i păştea, în vreme ce ceilalţi stăteau nehotărâţi în drum.

– Ce bănet vă stătea lângă nas, neghiobilor, şi voi aţi rămas aici ca barza-ntr-un picior! Aţi putea fi ca regii de bogaţi, dacă aţi găsi hârtiile ! Ştiţi bine că-s aici, şi voi staţi şi vă codiţi. Pe nici unul din noi nu l-a ţinut cureaua să dea ochii cu Bill, iar eu, orbul, am îndrăznit. Şi din pricina voastră îmi scapă norocul printre degete ! Mi-e dat să rămân un prăpădit de cerşetor, care milogeşte olecuţă de rom, când aş putea să mă lăfăiesc în caleaşcă ! De-aţi avea măcar atâta curaj cât o gărgăriţă, i-aţi prinde...

– Ia mai dă-i dracului, Pew ! Avem dublonii, ne-ajunge – mormăi unul.

– Or fi ascuns ploconul – spuse un altul. Mai bine ia georgii, Pew, decât să stai şi să zbieri atâta !

Bine-i spusese, căci orbul, pe care împotrivirile începuseră să-l scoată din sărite, într-adevăr zbiera; până la urmă îşi pierdu cu totul cumpătul şi porni să izbească în dreapta şi-n stânga cu toiagul; pe multe spinări răsunară loviturile lui.

Ceilalţi, la rândul lor, îi răspunseră nelegiuitului orb cu o ploaie de înjurături şi ameninţări cumplite, încercând zadarnic să apuce ciomagul şi să i-l smulgă din mână.

Încăierarea lor fu mântuirea noastră; în vreme ce se băteau între ei, un alt zgomot se auzi pe neaşteptate dinspre

colina cătunului – tropot de copite coborând în galop. O dată cu acest zgomot, un foc de pistol sclipi dinspre gardurile de mărăcini. Asta trebuie să fi fost semnalul suprem de primejdie, căci piraţii o rupseră toţi la fugă, împrăştiindu-se care încotro, unul către ţărmul mării, altul către colină şi aşa mai departe. Cât ai clipi, nu mai rămăsese nimeni decât Pew. Îl părăsiră toţi, ori de frică, ori din răzbunare, ori – mai ştii ? – pentru înjuraturile şi loviturile primite de la el; rămas singur, orbul bâjbâi năucit pe drumul plin de hârtoape, căutându-şi şi chemându-şi întruna fârtaţii. Cum era de aşteptat, pierdu drumul şi trecând la câţiva paşi de mine, se îndreptă spre cătun, fără a înceta să strige:

– Johnny, Câine negru, Dirk... – şi alte nume – nu-l lăsaţi pe bătrânul Pew, fraţilor, nu-l lăsaţi pe bătrânul Pew !

În clipa aceea tropotul de copite crescu dinspre coama colinei şi patru sau cinci călăreţi se iviră pe creastă în lumina lunei şi se năpustiră la vale spre noi, de rupeau pământul. Pew îşi dădu seama de primejdie, se întoarse cu un ţipăt şi dădu buzna spre şanţ, dar se prăvăli; cât ai clipi se ridică şi, înnebunit, făcu o săritură, dar nimeri drept între copitele calului din fruntea poterei.

Călăreţul încercă să-l ferească, dar degeaba. Pew scoase un ţipăt care sfâşie pânza nopţii şi cele patru potcoave îl tăvăliră şi îl striviră, continuându-şi drumul. El rămase o clipă înţepenit pe o coastă apoi se întoarse încetinel cu faţa la pământ şi nu mai mişcă.

Am sărit în picioare şi am strigat după călăreţi. Dar nu mai era nevoie, căci ei se opriseră singuri, îngroziţi de nenorocirea întâmplată, şi atunci am putut să-i văd. Cel care galopa mai în urmă era băietanul din cătun plecat să-l caute pe doctorul Livesey, iar ceilalţi erau nişte ofiţeri de la vamă, pe care, întâlnindu-i pe drum, se gândise să-i aducă încoace. Inspectorul Dance fusese înştiinţat de prezenţa unui cuter în „Peştera Pisicii“ şi pornise în noaptea aceea de pomină spre

noi; mulţumită acestei împrejurări, mama şi cu mine am scăpat de la o moarte sigură.

Pew era mort, mort de-a binelea. Cât despre mama, după ce au adus-o în cătun, după ce i-am dat puţină apă rece şi i-am plimbat pe la nas nişte săruri înviorătoare, şi-a venit în fire. Îi trecu repede spaima, însă nu contenea să se vaicăre pentru banii care-i lipseau la socoteală. Între timp, inspectorul plecase în mare grabă la „Peştera Pisicii"; oamenii lui au trebuit să coboare vâlceaua, tiptil, ducând caii de căpestre şi umblând cu mare băgare de seamă de frica vreunei curse. Ajunşi la golf, ei constatară fără să se mire că misteriosul cuter se află în larg, însă nu prea departe de coastă. Îl somă să stea. Un glas îi răspunse, povăţuindu-l pe inspector să iasă din bătaia lunei ca să nu se pomenească cu un glonte. În aceeaşi clipă un plumb vâjâi aproape de braţul lui. Îndată după asta, cuterul coti pe după capul golfului şi dispăru. Domnul Dance rămase, după propria-i expresie, „ca un peşte pe uscat", şi tot ce putu face fu să trimită o ştafetă la B... ca să semnaleze cuterul. „Asta şi cu nimic e totuna" – adăugă el. „Tâlharii au scăpat şi nu mai pot fi prinşi; sunt însă grozav de mulţumit că i-am strivit bătăturile bătrânului Pew" – zise el, după ce i-am povestit păţaniile mele.

M-am înapoiat cu dânsul la „Amiral Benbow". Nu vă puteţi închipui în ce hal am găsit casa: sfărâmaseră chiar şi pendula în vânătoarea lor furioasă după noi; n-au luat nimic, afară de punga căpitanului şi nişte mărunţiş din tejghea, dar cu toate astea mi-am dat de îndată seama că erau săraciţi. Domnul Dance nu mai înţelegea nimic:

– Spui că au luat banii ? Atunci ce comoară căutau, măi băiete ? Bani mai mulţi, bănuiesc...

– Nu, domnule, nu-i vorba de bani – răspunsei eu. Cred mai degrabă că umblau după un lucru care se află în buzunarul meu şi pe care, drept să vă spun, aş vrea să-l pun undeva bine.

– Desigur, băiete, ai dreptate – răspunse el. Şi dacă n-ai nimic împotrivă, ţi-l păstrez eu.

– M-am gândit că poate doctorul Livesey... – am început eu.

– Ai perfectă dreptate – mă întrerupse inspectorul, fără să se supere. Ai perfectă dreptate, e un magistrat cu vază. Ştii ce mă gândesc ? Că n-ar fi rău să merg şi eu cu tine, să-i dau raportul, lui sau *squire*-lui. Jupânul Pew e mort; nu că-mi pare rău, dar, vezi tu, e de ajuns un mort pentru ca numaidecât să se găsească oameni care să aibă ceva de cârtit pe seama unui ofiţer al vămilor regale. Şi acuma, Hawkins, uite, dacă vrei, te iau cu mine.

Îi mulţumii din toată inima şi ne-am dus să luăm caii rămaşi în cătun. Abia apucai să-i spun mamei planurile mele, că ceilalţi erau cu toţii în şa.

– Dogger – spuse domnul Dance – ai cal bun, ia-l pe băiatul ăsta la spate.

De îndată ce-am încălecat, ţinându-mă de centironul lui Dogger, la comanda inspectorului ceata o porni în trap întins spre locuinţa doctorului Livesey.

Capitolul VI

HÂRTIILE CĂPITANULUI

Am mers călare tot drumul, până la locuinţa doctorului Livesey. Faţada casei era cufundată în întuneric. Domnul Dance mi-a spus să mă dau jos şi să bat la uşă, iar Dogger şi-a scos piciorul din scară ca să pot descăleca. Slujnica ne-a deschis numaidecât.

– Doctorul Livesey este acasă ? am întrebat.

– Nu ! răspunse ea. A fost în treacăt după amiază pe acasă şi a plecat la conac, să ia masa şi să petreacă seara cu *squire*-ul.

– Mergem acolo, băieţi – zise Dance.

De astă dată distanţa nefiind mare, n-am mai încălecat, ci am luat-o fuguţa la picior, ţinându-mă de cureaua scării lui Dogger, până la căsuţa portarului de la intrare şi tot aşa, de-a lungul aleii desfrunzite şi scăldate în lumina lunei, pe marginile căreia, de o parte şi de alta, se înşirau dependinţele conacului, în mijlocul unor întinse şi străvechi grădini.

Aici domnul Dance descălecă şi fu poftit, la cererea lui, înăuntru. Mă luă şi pe mine cu dânsul.

Slujnica ne conduse de-a lungul unui coridor cu covoare pe jos; ajunşi la capătul lui, ne introduse într-o bibliotecă spaţioasă, căptuşită jur-împrejur cu dulapuri cu cărţi, împodobite deasupra cu busturi. În faţa unui cămin, în care ardea un foc zglobiu, *squire*-ul şi doctorul Livesey şedeau cu pipa în mână.

Nu-l văzusem niciodată pe *squire* aşa de aproape. Era un bărbat înalt de peste şase picioare şi potrivit de lat în spate, cu o faţă mare, severă şi hotărâtă, tăbăcită, roşie şi brăzdată de cutele multelor sale călătorii. Sprâncenele lui erau foarte negre şi foarte mobile, şi asta îi dădea o înfăţişare posacă – dar nu rea, ci mai degrabă ageră şi mândră.

– Pofteşte înăuntru, domnule Dance – spuse el cu prestanţă, dar şi cu bunăvoinţă.

– Bună seara, Dance – spuse doctorul, înclinând uşor din cap. Bună seara şi ţie, prietene Jim. Ce vânt bun vă aduce aici ?

Stând drept şi ţeapăn în picioare, inspectorul istorisi cele întâmplate, ca pe o lecţie; să-i fi văzut pe cei doi domni cum se aplecau înainte, privindu-se din când în când unul pe celălalt şi uitând să mai tragă din pipă, de uimiţi şi interesaţi ce erau !... Când auziră cum s-a întors mama la han, doctorul

se plesni cu palma peste genunchi, iar *squire*-ul, strigând „bravo", repezi astfel mâna în lături, încât îşi sparse ciubucul de grătarul căminului. Cu mult înainte de sfârşitul povestirii, domnul Trelawney (vă amintiţi că acesta era numele *squire*-ului) se sculase de pe scaun şi se plimba încolo şi încoace prin încăpere, iar doctorul, ca să audă mai bine, îşi scosese peruca pudrată; şi părul lui negru, tuns chilug, îi dădea o înfăţişare ciudată.

În cele din urmă domnul Dance isprăvi povestirea.

– Domnule Dance – spuse *squire*-ul – eşti un om de ispravă. Cât despre faptul că ai trecut cu calul peste nelegiuitul acela, socot că bine ai făcut: e ca şi cum ai fi strivit un gândac. Iar tânărul acesta, Hawkins, este, după cum văd, un băiat curajos. Hawkins, vrei să suni din clopoţelul acela ? Domnului Dance nu i-ar prinde rău o gură de bere.

– Şi zi aşa, Jim – spuse doctorul – ai la tine lucrul acela după care umblau ei ?

– Iată-l, domnule – îi spusei, întinzându-i pachetul învelit în pânză ceruită.

Doctorul îl suci şi-l învârti pe toate feţele – ca şi cum ar fi fost nerăbdător să-l desfacă – dar se stăpâni şi-l băgă liniştit în buzunarul jachetei.

– *Squire* – zise el – domnul Dance, după ce îşi va fi băut berea, va trebui să se întoarcă la slujba lui; pe Jim Hawkins, însă, mă gândesc să-l culc la mine, şi îţi cer învoirea să-i dau să mănânce o bucată de pateu rece.

– Te rog, Livesey – spuse *squire*-ul; Hawkins merită ceva şi mai bun decât pateu rece.

Mi s-a pus deci pe o măsuţă alăturată un bucăţoi de plăcintă cu carne de porumbel, din care am început să înfulec, căci mi-era o foame de lup. În timpul acesta, *squire*-ul şi Livesey nu mai conteneau să-l felicite pe domnul Dance, care în cele din urmă plecă.

– Ei, *squire* ? spuse doctorul.

– Ei, Livesey ? spuse şi *squire*-ul, amândoi într-un singur glas.

– Ia-o încet ! râse doctorul. Să le luăm la rând. De Flint ăsta, presupun că ai mai auzit !

– Dacă am auzit de el ? strigă *squire*-ul. Mă întrebi dacă am auzit de el ? A fost cel mai sângeros pirat din câţi au existat vreodată pe faţa mărilor. Vestitul Barbă Neagră era un ţânc pe lângă Flint. Spaniolii se temeau într-atât de el, că drept să-ţi spun, domnule, uneori mă simţeam mândru că-i englez. I-am văzut cu ochii mei pânzele catargelor în largul Trinidadului şi beţivanul acela fricos, pe vasul căruia călătoream, a făcut repede-repede calea întoarsă la Port of Spain.

– Aşa-i – reluă doctorul – şi eu am auzit de el în Anglia. Întrebarea-i, a avut el chiar aşa mulţi bani ?

– Şi încă ce bani ! strigă *squire*-ul. N-ai auzit ? După ce crezi că umblă mişeii ăştia dacă nu după bani ? Ce li-e mai drag decât banii ? Pentru ce altceva şi-ar pune în primejdie pielea lor spurcată, dacă nu pentru bani ?

– Asta o să aflăm noi îndată – continuă doctorul. Dar când te încingi dumneata la vorbă şi când începi cu exclamaţiile, nici că mai poate omul să spună ceva. Uite ce-aş vrea să ştiu: presupunând că am aici în buzunar indicaţia locului unde Flint şi-a ascuns comoara, la cât socoţi că s-ar ridica comoara asta ?

– La cât s-ar ridica ? strigă *squire*-ul. Se ridică la atâta, încât dacă ai indicaţia de care spui, tocmesc numaidecât o corabie la Bristol, te iau pe dumneata şi pe Hawkins şi o pornesc după comoară, chiar de-ar trebuie s-o caut un an de zile.

– Foarte bine – zise doctorul. Haidem acuma, cu voia lui Jim, să desfacem pachetul; şi zicând aceasta, îl şi puse în faţa lui pe masă.

Pachetul avea muchiile cusute, aşa că doctorul trebui să cotrobăiască prin trusa lui cu instrumente şi să-l taie cu un foarfece de chirurgie. Înăuntru se aflau două lucruri: un carnet şi o hârtie sigilată.

– Să cercetăm mai întâi catastiful – spuse doctorul.

Pe când îl deschidea, *squire*-ul şi cu mine ne uitam peste umărul lui, căci doctorul Livesey îmi făcuse semn să mă ridic de la măsuţa unde mâncasem, ca să mă bucur şi eu luând parte la distracţia cercetării. Pe prima pagină nu erau decât nişte frânturi de fraze, cum mâzgăleşte cineva cu condeiul când n-are ce face. Una era chiar fraza tatuată: „Billy Bones e năzdrăvan“; apoi altele: „D. W. Bones, secund“; „S-a isprăvit romul“; „La Palma Key a luat-o“; şi alte crâmpeie, îndeobşte cuvinte trunchiate şi fără noimă. Nu mă puteam împiedica să nu mă întreb: cine „a luat-o“ şi ce a luat ? Un cuţit în spate, de bună seamă.

– Nu prea avem ce afla de-aici – spuse doctorul Livesey, întorcând foile mai departe.

Următoarele zece sau unsprezece pagini erau umplute cu o ciudată înşiruire de însemnări. La un capăt al rândului era înscrisă o dată, iar la celălalt o sumă de bani ca în registrele de socoteli; însă în loc de lămuriri, figurau între ele nişte cruci al căror număr varia. De pildă, la 12 iunie 1745 reieşea limpede că o sumă de 70 de funzi era plătită cuiva, numai că, drept orice explicaţie, se înşirau şase cruci. Totuşi, în unele cazuri era adăugat şi numele vreunui loc. De pildă: „În largul Caracasului“; ori numai o însemnare a latitudinii şi longitudinii unui loc, bunăoară «62°17’20”, 19°2’40”».

Aceste conturi ciudate se întindeau pe o perioadă de aproape douăzeci de ani, intrările devenind cu timpul din ce în ce mai mari pentru ca la sfârşit să se facă un bilanţ rezultând din cinci sau şase adunări greşite, la care erau adăugate cuvintele: „Fişicul lui Bones“.

– N-are nici cap, nici coadă – spuse doctorul Livesey.

– E totuşi limpede ca lumina zilei ! strigă *squire*-ul. Asta e condica de socoteli a căpcăunului. Crucile înlocuiesc numele vaselor pe care le-a scufundat sau ale oraşelor pe care le-a prădat. Sumele arată partea cuvenită piratului care, ca să se descurce din încâlceala socotelilor, a adăugat din când în când câte o lămurire: „În largul Caracasului", de pildă; acolo, se vede treaba, au atacat vreo nefericită corabie. Dumnezeu să aibă milă de sufletele nefericiţilor ălora care se aflau pe vasul prefăcut de mult în mărgean.

– Ai dreptate – spuse doctorul. Uite ce înseamnă să fii om umblat ! Aşa este ! Cu cât înainta în grad, şi câştigul creştea !

Nu mai găsiră altceva în catastif decât nişte însemnări de poziţii nautice, scrise pe foile albe de la sfârşit şi o tabelă de echivalare a monedelor engleze, franceze şi spaniole.

– Om socotit – observă doctorul. Greu l-ar fi putut păcăli cineva !

– Să ne uităm acum la cealaltă – spuse *squire*-ul.

Hârtia era pecetluită în mai multe locuri, cu un degetar în loc de sigiliu; pesemne cu degetarul pe care l-am găsit în buzunarul căpitanului. Doctorul rupse cu băgare de seamă peceţile şi scoase la iveală harta unei insule, cu latitudini, longitudini, sondaje, nume de dealuri, de golfuri şi canaluri naturale şi cu toate amănuntele trebuitoare pentru a ancora fără grijă la ţărmul ei. Era o insulă cam de nouă mile lungime şi cinci lăţime; semăna grozav cu un balaur gras, ridicat în picioare, şi avea două ponturi bine ocrotite între o limbă de uscat şi o măgură în partea din mijloc, denumită „Ocheanul". Se aflau acolo şi nişte însemnări făcute mai de curând; dar ceea ce sărea în ochi erau trei cruci cu cerneală roşie – două în partea de miazănoapte a insulei şi una spre sud-vest. Lângă aceasta din urmă – cu aceeaşi cerneală roşie, însă cu o scriere mai măruntă şi mai îngrijită, vădit alta decât slova tremurată a căpitanului – erau notate cuvintele: „Grosul comorii e aici".

Pe dosul hârtiei, aceeaşi mână scrisese următoarele îndrumări:

„Copac înalt, grumazul «Ocheanului», linia de direcţie N de la N.N.E.

Insula scheletului E.S.E., pe la E.

Zece picioare.

Lingourile de argint în ascunzătoarea de la nord, aflată către estul măgurii, la zece stânjeni sud de stânca neagră, când stai cu faţa la ea.

Armele lesne de găsit sub dâmbul de nisip, N. direcţia nord de capul Canalului, către E. şi un Cart N.

J. F."

Asta era tot; dar aceste laconice indicaţii, de neînţeles pentru mine, i-au umplut de bucurie pe *squire* şi pe doctorul Livesey.

– Livesey – spuse *squire*-ul – ai să te laşi acum de prăpădita dumitale de meserie. Mâine plec la Bristol. În trei săptămâni... Ce zic, trei săptămâni ! În două săptămâni, în zece zile, vom avea cel mai frumos vas, domnule, şi cel mai faimos echipaj din Anglia. Pe Hawkins îl luăm ca sufragiu[1]. Ai să fii un sufragiu grozav, Hawkins ! Dumneata, Livesey, vei fi medicul vasului; amiralul Redruth, Joyce şi Hunter vin cu noi. Prevăd că o să avem vânturi prielnice, călătorie uşoară şi nimic n-o să ne poată împiedica să descoperim insula şi comoara. O să avem bani, să ne scăldăm în ei, nu alta, să-i zvârli pe fereastră când ţi-o pofti inima, mâine şi în vecii vecilor !

– Trelawney – îl întrerupse doctorul – primesc să merg cu dumneata; şi pentru băieţaşul ăsta, pentru Jim, mă pun chezaş că va face cinste expediţiei pe care o întreprindem. De un singur om mi-e teamă...

[1] Om de serviciu care servea la masă (n. red.).

– De cine ? strigă *squire*-ul. De Câine Negru ? Hai, zi-i pe nume, domnule !

– De dumneata mi-e frică – răspunse doctorul. De dumneata, fiindcă nu ştii să-ţi ţii gura. Noi nu suntem singurii care am aflat de existenţa acestor hârtii. Procleţii care au atacat hanul în seara asta, lacomi şi înverşunaţi cum sunt, ca şi cei de pe cuter, şi încă mulţi alţii, despre care cutez să cred că nu-s departe de aici, toţi ca unul nu se vor lăsa opriţi de nimic ca să pună mâna pe bani. Nici unul din noi nu trebuie să rămână singur până la îmbarcare. Deocamdată îl iau pe Jim la mine; dumneata ia-l pe Joyce şi pe Hunter şi duceţi-vă la Bristol. Dar băgaţi de seamă: nimeni nu suflă o vorbă despre descoperirea noastră !

– Livesey – răspunse *squire*-ul – dumneata ai întotdeauna dreptate. Voi fi mut ca un mormânt.

Partea a doua

BUCĂTARUL VASULUI

Capitolul VII

PLEC LA BRISTOL

Până să putem lua drumul mării, ne-a trebuit mai mult timp decât şi-a închipuit *squire*-ul; şi nici unul din planurile noastre de la început – nici măcar acela al doctorului Livesey de a mă reţine lângă el – n-a putut fi înfăptuit aşa cum chibzuisem. Doctorul a trebuit să plece la Londra ca să-şi caute un coleg căruia să-i lase în grijă clientela: *squire*-ul avea mult de lucru la Bristol; iar eu rămăsesem la castel aproape prizonier în seama bătrânului Redruth, care se ocupa cu organizarea de vânători; aveam capul împuiat de năluciri marine şi trăiam dinainte farmecul insulelor şi al aventurilor ciudate. Stăteam cu ceasurile aplecat la gura sobei, în odaia bătrânului Redruth, mă apropiam în închipuire de insulă, din toate părţile posibile: îi exploram întinderile, palmă cu palmă; mă căţăram de mii de ori pe înalta măgură poreclită „Ocheanul", şi din creştetul ei mă desfătam cu priveliştile cele mai minunate şi mai felurite. Uneori insula era năpădită de sălbatici, cu care mă încăieram, alteori mişunau pe acolo fiare primejdioase, care mă încolţeau. Din toate închipuirile astea însă, nici una nu mi s-a părut mai stranie şi mai tragică decât aventura pe care aveam s-o trăim aievea.

Astfel trecură săptămâni, până când într-o bună zi sosi, pe adresa doctorului Livesey, o scrisoare cu următoarea

înştiinţare pe plic: „În lipsa doctorului, se va deschide de către Tom Redruth sau de tânărul Hawkins".

Ascultând de această poruncă, citirăm – mai bine zis am citit eu, pentru că Redruth abia desluşea literele tipărite – următoarele veşti importante:

„Hanul *Ancora Veche*, Bristol, martie 1, 17...

Dragă Livesey,

Neştiind dacă eşti acasă la dumneata sau la Londra, trimit prezenta în dublu, în amândouă locurile.

Am cumpărat vasul şi l-am echipat. E ancorat, gata de plecare. Nici nu se poate visa goeletă mai drăguţă – şi un copil ar putea-o conduce. Are două sute de tone şi poartă numele *«Hispaniola»*.

L-am cumpărat prin vechiul meu prieten Blandly, care s-a arătat tot timpul un om cu multă tragere de inimă. Bravul meu prieten s-a pus trup şi suflet la dispoziţia mea şi pot spune că toată lumea din Bristol s-a purtat la fel, de îndată ce a prins de veste care e ţinta mea, Comoara adică..."

– Redruth ! am exclamat eu, oprindu-mă din citit – doctorului Livesey n-o să-i placă asta ! *Squire*-ul tot a vorbit până la urmă !

– Dar ce, n-avea voie ? mormăi el. Asta-i bună ! Să nu poată vorbi *squire*-ul, pentru că nu vrea doctorul Livesey ?...

Răspunsul acesta m-a scutit să mai fac comentarii şi am continuat să citesc mai departe:

„Blandly a dibăcit *«Hispaniola»* şi s-a tocmit cu atâta iscusinţă, încât a luat-o pe-o nimica toată. Sunt însă la Bristol unii oameni grozav de porniţi împotriva lui Blandly. Merg până acolo încât spun că omul ăsta cinstit ar fi în stare să facă orice pentru bani; că *«Hispaniola»* era chiar proprietatea lui şi că mi-a vândut-o pe un preţ neruşinat de mare... toate bârfeli cusute cu aţă albă. Nimeni însă nu poate tăgădui calităţile vasului.

Până acum n-am întâmpinat nici o piedică. Muncitorii nu se prea omoară cu munca; până la urmă însă tot am scos-o la capăt. Ceea ce mi-a dat de furcă a fost alcătuirea echipajului.

Îmi făcusem socoteala că douăzeci de oameni nu-s prea mulţi – în cazul când ne-am pomeni cu sălbatici în insulă sau că ne-ar ataca piraţii. Mi-au ieşit însă peri albi până să găsesc şase – când norocul mi l-a scos în cale tocmai pe omul de care aveam nevoie.

Mă aflam pe chei şi numai din întâmplare am intrat în vorbă cu el. Mi-a spus că era un vechi corăbier, că ţinea o cârciumă, că îi cunoştea pe toţi marinarii din Bristol, că îşi prăpădise sănătatea pe uscat şi că ar lua-o iarăşi razna pe apă dacă i s-ar oferi un loc bun de bucătar. Venise în dimineaţa aceea, şontâc-şontâc, la malul mării, ca să respire olecuţă de aer sărat, îmi spunea.

Am fost din cale-afară de mişcat – la fel ai fi fost şi dumneata – şi cuprins de milă, l-am tocmit, fără să stau mult în cumpănă, ca bucătar al vasului. Long John Silver – aşa îl cheamă – n-are decât un picior; dar acest beteşug l-am preţuit ca pe un merit al său, căci l-a căpătat luptând pentru patrie, sub comanda nemuritorului nostru Hawke. Şi unde mai pui că nu are pensie, Livesey ! Dă-ţi seama în ce timpuri ticăloase trăim !...

Pe scurt, domnul meu, credeam că-mi găsisem, în sfârşit, un bucătar, când colo nimerisem peste un echipaj întreg. În câteva zile, Silver şi cu mine am angajat o ceată din cei mai oţeliţi lupi de mare; nu-s ei feţi-frumoşi, dar judecând după înfăţişare toţi au inimi de voinici. Mă prind că aş putea înfrunta cu ei şi o fregată.

Long John m-a scăpat chiar de doi din cei şase sau şapte oameni pe care îi arvunisem înainte. M-a lămurit într-o clipă că ăştia erau marinari de apă dulce, cu care nu poţi pleca la drum când întreprinzi o expediţie ca a noastră.

Mă simt cum nu se poate mai bine la trup, ca şi la minte. Mănânc ca un lup, dorm ca o buturugă, dar n-am să fiu liniştit până n-o să aud tropăitul bătrânilor mei lupi pe punte, învârtind cabestanul. Spre larg ! La naiba cu comoara ! Vraja mării m-a îmbătat ! Aşadar, Livesey, vino repede; dacă ai cea mai mică consideraţie pentru mine, nu pierde nici o clipă.

Tânărul Hawkins să se ducă îndată să-şi vadă mama, sub paza lui Redruth. Pe urmă să vină cât mai repede amândoi la Bristol.

John Trelawney.

P.S. Am uitat să-ţi spun că Blandly, care – în treacăt îţi amintesc – a promis că dacă nu ne întoarcem până la sfârşitul lui august, trimite un vas în căutarea noastră – ne-a găsit şi un minunat comandant pentru goeletă; e cam scorţos – şi-mi pare rău de asta, dar încolo-i o comoară. Long John Silver ne-a recomandat un om foarte priceput ca secund; îl cheamă Arrow. Am făcut rost şi de un maistru de echipaj, cu fluier. Precum vezi, Livesey, toate merg strună pe vrednica *«Hispaniola»*, întocmai ca pe un vas de război.

De asemenea, am uitat să-ţi spun că Silver e un om cu stare; am aflat, din sursă sigură, că are un cont la bancă de care nu s-a atins niciodată. Cârciuma o lasă în grija nevestei sale; e o arăpoaică, ceea ce poate face pe un bătrân holtei, ca mine, să creadă că şi nevasta, nu numai starea sănătăţii, l-a îmboldit să se întoarcă la hoinăreală.

J. T.

P.P.S. Hawkins poate să rămână o noapte la mama lui.

J.T."

E lesne de închipuit câtă tulburare mi-a pricinuit scrisoarea. Eram buimăcit de fericire şi dacă mi-a fost vreodată silă de un om, apoi ăsta era bătrânul Redruth, care nu făcea decât

să mormăie și să se vaite. Oricare dintre oamenii *squire*-ului ar fi fost încântat să plece în locul lui; dar așa hotărâse stăpânul; și când stăpânul e *squire*, hotărârea lui e lege pentru toți. Nimeni, în afară de Redruth, n-ar fi îndrăznit măcar să cârtească.

A doua zi dimineață pornirăm amândoi pe jos spre „Amiral Benbow“, unde am găsit-o pe mama sănătoasă și bine dispusă. Căpitanul, care fusese atâta amar de vreme pricina necazurilor sale, se dusese acolo unde până și cei mai haini încetează să mai facă rău. *Squire*-ul avusese grijă de toate; să fie vopsită din nou sala de mese și firma, să se aducă și câteva mobile, printre care și un jilț frumos pentru mama, în prăvălie. Ba și găsise un băiețel care s-o ajute în lipsa mea.

Abia când l-am văzut pe copilandrul acela, pentru întâia oară, mi-am dat seama de hotărârea pe care o luasem. Până atunci, încântat de aventura care mă aștepta, nu mă gândisem deloc la casa pe care o părăseam; acum însă, văzându-l pe străinul acesta neîndemânatic care rămânea lângă mama în locul meu, pentru întâia oară m-au podidit lacrimile. Atunci i-am făcut acestui băiat într-adevăr viața amară; fiind ageamiu în ale hanului, n-am pierdut nici un prilej ca să-l cert, să-l dojenesc, să-l umilesc, arătându-i cum și ce trebuie să facă.

Trecu și noaptea, și a doua zi după amiază Redruth și cu mine o pornirăm la drum. Îmi luasem rămas bun de la mama, de la golful în care copilărisem și de la dragul meu „Amiral Benbow“, care însă îmi era mai puțin drag de când îl vopsiseră din nou. Unul din ultimele mele gânduri fu pentru căpitanul care hoinărise de atâtea ori de-a lungul țărmului, cu tricornul său, cu obrazul crestat de sabie și cu vechea lui lunetă de alamă la subsuoară. În clipa următoare cotirăm drumul și golful nu se mai zări.

Pe-nserat diligența ne luă de la „Royal George“ și porni repede, în noaptea răcoroasă, spre Bristol. Înghesuit între Redruth și un domn în vârstă, cam rotofei, m-a pălit numaidecât somnul și, cu toate hurducăturile urcușului și coborâșului, cu toate popasurile ce se țineau lanț, am dormit buștean tot drumul. Când, în cele din urmă, un ghiont m-a deșteptat și am deschis ochii, am văzut că ne oprisem în fața unei clădiri mari, pe o stradă dintr-un oraș și că se făcuse de mult ziuă.

– Unde suntem ? am întrebat.

– La Bristol – îmi răspunse Tom – dă-te jos !

Domnul Trelawney trăsese la un han mai îndepărtat, aproape de chei, ca să aibă sub ochi goeleta și pregătirile care se făceau. Am pornit într-acolo, și drumul nostru, spre negrăita mea plăcere, trecea tocmai de-a lungul cheiurilor, pe lângă o puzderie de vase de toate mărimile, de toate felurile și de toate națiile. Pe unul – marinarii roboteau cântând; pe un altul – oameni cățărați sus, deasupra capului meu, lucrau atârnați de frânghii care, de unde le vedeam noi, nu păreau mai groase decât firele de păianjen. Cu toate că trăisem toată viața pe coasta mării, niciodată nu m-am simțit atât de aproape de ea, ca în ziua aceea. Mirosul de catran și de sare era ceva nou pentru mine. Mi-am oprit ochii mai cu seamă asupra minunatelor prore pe care erau sculptate chipuri de oameni care au brăzdat îndepărtatele oceane. De asemenea am văzut mulți marinari bătrâni cu cercei în urechi, cu favoriți încârlionțați, cu coada unsă cu catran și cu mersul țanțoș și legănat, al oamenilor mării; n-aș fi fost mai încântat dacă aș fi văzut regi sau arhiepiscopi.

Și eu aveam să plec pe mare ! Cu o goeletă pe mare, cu un maistru de echipaj dibaci în siflee, cu mateloți cu codiță după ceafă, care lucrează cântând; pe mare, spre o insulă necunoscută, în căutarea unor comori îngropate acolo.

Mai eram încă furat de aceste visuri, când am ajuns pe neașteptate în fața unui han arătos, unde l-am întâlnit pe

squire-ul Trelawney, îmbrăcat ca un ofiţer de marină, cu veşmânt de postav gros, siniliu. Tocmai ieşea pe uşă cu o faţă zâmbitoare şi imitând de minune umbletul marinarilor.

– Iată-vă, în sfârşit ! strigă el. Şi doctorul a sosit aseară de la Londra. Bravo ! Echipajul vasului e complet !

– Ah, domnule – l-am întrebat eu – când întindem pânzele ?

– Pânzele ? spuse el mândru. Chiar mâine !

Capitolul VIII

FIRMA „LA OCHEAN“

După dejun, *squire*-ul îmi dădu o scrisorică pe care trebuia să i-o duc lui John Silver la „Ochean“, şi-mi spuse că am să găsesc uşor locul, dacă am să merg tot pe chei şi am să caut cu băgare de seamă o cârciumioară cu o lunetă mare de alamă drept firmă. Am plecat, plin de bucurie la gândul că voi vedea, cu prilejul acesta, nave mai multe şi marinari şi mai mulţi. Îmi croiam drum printr-o sumedenie de oameni, căruţe şi baloturi, căci cheiul era în plină fierbere, şi în cele din urmă descoperii cârciuma pe care o căutam.

Era un local de consumaţie mic, dar destul de atrăgător. Firma fusese de curând vopsită; ferestrele aveau perdele roşii curate; duşumeaua era presărată cu nisip proaspăt. Cârciuma se afla în colţ, între două străzi, cu uşă la fiecare din ele, astfel că în sala joasă, dar mare, se vedea de afară destul de bine, în ciuda fumului de tutun. Muşteriii, în cea mai mare parte marinari, vorbeau aşa de tare, că rămăsei în uşă, fiindu-mi frică să intru.

Pe când stam aşa şovăind în prag, un om dintr-o odaie de alături intră în sala cea mare şi mi-a fost de ajuns o privire ca

să mă încredinţez că nu putea fi decât Long John. Piciorul stâng îi era retezat din şold, iar subsuoara stângă şi-o sprijinea într-o cârjă, pe care o mânuia cu o uimitoare îndemânare, ţopăind ca o pasăre. Era foarte înalt şi foarte puternic, cu faţa plină, lătăreaţă şi palidă, dar inteligentă şi zâmbitoare. Într-adevăr, părea să fie într-o stare de spirit deosebit de veselă, fluiera umblând printre mese, glumind şi bătând pe umăr pe muşteriii mai răsfăţaţi.

Drept să vă spun, la început, când domnul Trelawney a pomenit de Long John în scrisoarea sa, mi-a fost teamă ca nu cumva să fie el marinarul cu un singur picior, pe care-l pândisem atâta timp la „Amiral Benbow“. O singură privire mi-a fost însă de ajuns. Îl cunoscusem pe căpitan, îl văzusem pe Câine Negru, pe orbul Pew, şi cugetam că ştiu cum arată un pirat. Mi-l închipuiam ca pe o făptură cu totul deosebită de hangiul ăsta îngrijit şi şugubăţ. Mi-a venit inima la loc şi, păşind pragul, m-am îndreptat spre omul care stătea sprijinit în cârjă şi tăifăsuia cu muşteriii.

– Domnul Silver ? l-am întrebat eu, întinzându-i scrisoarea.

– Da, băieţaş, aşa mă cheamă. Dar dumneata cine eşti ? Când îi arătai scrisoarea *squire*-ului, mi se păru că-l văd tresărind. Ah ! spuse el tare, dându-mi mâna. Acuma ştiu. Eşti noul nostru sufragiu. Îmi pare bine de cunoştinţă. Şi-mi strânse mâna în mâna lui puternică şi mare.

Chiar în clipa aceea unul din muşteriii care stătea mai în fundul sălii se ridică fără veste şi o zbughi pe uşă. O împinse şi cât ai clipi fu afară în stradă. Graba lui îmi atrase atenţia, şi-l recunoscui numaidecât. Era omul cu faţa ca de ceară, căruia îi lipseau două degete şi care venise cel dintâi la „Amiral Benbow“.

– Ah – am strigat – opriţi-l ! E Câine Negru !

– Puţin îmi pasă cine e – răcni Silver – dar a tulit-o fără să plătească ! Harry, fugi după el şi prinde-l !

Unul care era mai aproape de uşă se repezi în urmărirea lui.

– Poate să fie amiralul Hawke în persoană, şi tot trebuie să-mi plătească ! strigă Silver. Apoi, dând drumul mâinii pe care mi-o ţinea, mă întrebă: Cine spuneai că este ? Ce fel de câine ?

– Câine Negru, domnule – i-am repetat. Oare domnul Trelawney nu v-a vorbit nimic despre piraţi ? Ăla era tocmai unul din ei.

– Ce vorbeşti, mă – făcu Silver. Un pirat în casa mea ! Ben, fugi de-l ajută pe Harry ! Era, va să zică, una din haimanalele alea ? Dumneata ai băut cu el, Morgan ? Poftim încoa' !

Unul căruia îi spusese Morgan, un marinar bătrân, cu părul cărunt şi cu faţa cum e mahonul, veni sfiicios, molfăindu-şi tutunul.

– Ascultă, Morgan – se stropşi Long John cu asprime la el – pe câinele ăsta, pe Câine Negru vreau să spun, nu l-ai mai văzut niciodată, nu-i aşa ?

– Nu, domnule – răspunse Morgan, dând din cap.

– Nici nu ştiai cum îl cheamă ?

– Nu, domnule.

– Ai noroc, Tom Morgan ! spuse hangiul. Dacă ai fi avut de-a face cu de-alde ăştia, niciodată n-ai mai fi călcat în casa mea, poţi să mă crezi. Şi despre ce-ţi vorbea ?

– Drept să vă spun, domnule, nu prea ştiu – răspunse Morgan.

– Ce ai tu între umeri, cap sau căpăţână de oaie ? strigă Long John. Ce-nseamnă asta „nu prea ştiu" ? Te pomeneşti că nici cu cine vorbeşti nu prea ştii ! Zi, ce-ţi îndruga ? despre călătorii, căpitani, corăbii ? Hai, cântă, despre ce-ţi vorbea ?

– Flecăream despre carenaj – răspunse Morgan.

– I-auzi ! Despre carenaj[1]... Măi, să fie al dracului, v-aţi găsit despre ce să vorbiţi ! Ş-apăi, că vi se şi potriveşte de minune, poţi să mă crezi ! Marş la loc, Tom, marinar de apă dulce !

Şi pe când Morgan se întorcea la masa lui, Silver îmi şopti tainic, ceea ce mi se păru foarte măgulitor:

– E om de treabă, Tom ăsta, dar cam zăbăuc. Şi-acuma – urmă el cu glas tare – ia să vedem... Câine Negru ? Nu, n-am mai auzit de numele ăsta. Dar parcă... Stai niţel ! Parcă l-am mai zărit aici pe scârnăvia asta ! Venea într-o vreme cu un cerşetor orb, pare-mi-se.

– Da, da, un orb, puteţi fi sigur de asta ! am strigat eu. L-am cunoscut şi pe-ăsta ! Îl chema Pew !

– Întocmai ! strigă Silver, dintr-o dată foarte întărâtat, Pew ! Sigur, aşa-l chema ! O ! ce mutră de hoţoman ! Dacă punem mâna pe Câine Negru, o să avem noutăţi pentru căpitanul Trelawney. Benn e iute de picior; puţini marinari îl dovedesc la fugă pe Benn. O să-i pună mâna în ceafă, pe toţi dracii c-o să-i pună ! De carenaj vorbea ? Îi dau eu carenaj să se sature !

În timp ce-i mergea gura ca o moară neferecată, umbla încolo şi încoace prin cârciumă, ţopăind în cârjă, lovind cu pumnul în mese şi oferind astfel o privelişte a indignării, că ar fi convins pe orice judecător din Old Bailley[2] şi pe orice poliţist din Bow-Street[3].

---

[1] Silver face un joc de cuvinte intraductibil. Carenaj (keelkauling) în afară de partea inferioară a unei nave care stă în apă sub linia de plutire mai înseamnă şi pedeapsa ce se dădea marinarilor, care erau legaţi cu frânghii şi scufundaţi sub chila vasului (n. t.).

[2] Curtea cu juraţi din Londra (n. t.).

[3] Tribunal de poliţie corecţională de unde se lansau mandate de extrădare (n. t.).

Când l-am văzut pe Câine Negru la „Ochean“, mi s-au deşteptat bănuielile şi l-am cântărit din ochi pe bucătarul nostru cu multă luare aminte. Era însă prea viclean, prea dibaci şi prea deştept pentru mine, aşa că atunci când cei doi oameni se întoarseră gâfâind, mărturisind că-i pierduseră urma în gloată şi fuseseră cât p-aci să fie luaţi drept pungaşi, eram gata să jur de nevinovăţia lui Long John Silver.

– Ia te uită, Hawkins, ce ghinion afurisit ! spuse el. Mă rog, ce-o să creadă căpitan' Trelawney despre mine ? Să-mi intre mie blestematul cela în prăvălie, să-mi bea romul fără să ştiu ce pramatie !... Vii dumneata, îmi deschizi ochii asupra lui şi-l las să-mi scape prin gaura ancorei ! Hawkins, te rog să-mi iei apărarea în faţa căpitanului. Eşti tânăr, dar ai mintea coaptă, văd eu. Mi-am dat seama de cum ai intrat. Spune şi tu: ce puteam eu să fac cu lemnu' ăsta bicisnic cu care şontâcăi ? Când eram şef de echipaj, în toată puterea, îi veneam de hac şi cu mâna goală; şi mi ţi-l învăţam eu minte. Îl lăsam lat din câteva scatoalce, să nu fie cu supărare, da' acuma...

Şi-apoi deodată, cu gura deschisă de parcă şi-ar fi adus aminte de ceva:

– Socoteala ! izbucni el. A fugit şi nu mi-a plătit ! Trei rânduri de rom ! Ei, fi-mi-ar cotonogul de râs, uitasem de socoteală !

Şi căzând pe un scaun, începu să râdă până-l podidiră lacrimile. Nu mă putui opri să nu râd şi eu cu el. Râdeam împreună, în hohote, de se cutremurau pereţii cârciumii.

– Ptiu ! ce gâscă bătrână mai sunt ! zise el în cele din urmă, ştergându-şi obrajii. Noi doi o să ne împăcăm bine, Hawkins, şi al dracului să fiu dacă nu eram mai nimerit cu voi, elevii de marină ! Şi acuma, haidem ! Aşa nu merge. Datoria-i datorie, fraţilor ! Să-mi pun tricornul meu vechi pe cap şi să mergem împreună la căpitan' Trelawney, să-i raportez păţania. Fiindcă, ia aminte, e un lucru serios, tinere

Hawkins; şi nici tu, nici eu nu ne-am descurcat prea strălucit. Nici tu, nici eu, mă auzi ? Ne-am lăsat păcăliţi, nici unul n-a fost mai deştept decât celălalt. Ce mai încolo-ncoace, să-mi sară nasturii, că urât m-a prăjit cu socoteala !

Şi începu iarăşi să râdă, cu atâta poftă că, deşi nu vedeam gluma în felul lui, am fost nevoit să-i ţin isonul la veselie.

În drumul nostru de-a lungul cheiurilor, el se arăta cu deosebire tovarăş atotştiutor, vorbindu-mi de vasele pe lângă care treceam, explicându-mi velatura[1], tonajul şi naţionalitatea lor, lămurindu-mă asupra muncii ce se săvârşea pe corăbii – cum una descărca, alta încărca marfa şi cum o a treia se pregătea să iasă în larg; din când în când mai trântea câte-o snoavă cu corăbii sau marinari, sau repeta câte o expresie nautică, până o învăţam bine de tot. Începeam să-mi dau seama că dădusem peste unul din cei mai buni tovarăşi de bord.

Când am ajuns la han, l-am găsit pe *squire* împreună cu doctorul Livesey, dând gata o cană de bere în care muiau pâine prăjită. Se pregăteau să se ducă pe goeletă într-o inspecţie.

Long John povesti întâmplarea de-a fir-a-păr, cu mult duh şi cu cea mai desăvârşită sinceritate. „Nu-i aşa, Hawkins ? Nu-i aşa ?“ mi se adresa din când în când, şi totdeauna nu puteam decât să-i dau deplină dreptate.

Celor doi domni le-a părut rău că scăpase Câine Negru; dar am fost de părere că nu era nimic de făcut şi după ce-l lăudară pe Long John, acesta îşi luă cârja şi plecă.

– Toată lumea la bord, după-amiază la orele patru ! strigă *squire*-ul în urma lui.

– Am înţeles, domnule ! strigă bucătarul din coridor.

---

[1] Totalitatea pânzelor de pe corabie (n. red.).

– Mărturisesc, *squire* – zise doctorul Livesey – că de obicei nu prea pun temei pe descoperirile dumitale; dar de data asta, trebuie să recunosc că John Silver îmi place.

– Nu există om mai de ispravă ! declară *squire*-ul.

– Acuma – adaugă doctorul – Jim poate veni cu noi la bord, nu-i aşa ?

– Mai încape discuţie ? spuse *squire*-ul. Ia-ţi pălăria, Hawkins, şi hai să vedem vasul !

Capitolul IX

PULBERE ŞI ARME

„Hispaniola" era la o oarecare depărtare de chei. Ca să ajungem la ea a trebuit să trecem pe sub multe prore sculptate şi pupe ale altor vase, parâmele lor hârşâind din când în când chila bărcii sau legănându-se uneori deasupra noastră. În sfârşit, am ajuns şi ne-am alipit de bordul corăbiei. Când ne-am urcat pe punte, ne-a ieşit înainte, salutându-ne, secundul – domnul Arrow – un vechi marinar cu faţa oacheşă, cu cercei în urechi şi cu o căutătură saşie. Părea să se fi legat prietenie la cataramă între el şi *squire*, dar n-a trecut mult şi am băgat de seamă că nu la fel stăteau lucrurile între domnul Trelawney şi căpitan.

Acesta din urmă era un bărbat cu privirea tăioasă, care părea tot timpul nemulţumit de ce se petrece pe bord, şi curând ne-a şi spus pentru ce. N-am apucat bine să coborâm în cabină, că un marinar intră după noi.

– Domnule – spuse el – căpitanul Smollett doreşte să vă vorbească.

– Sunt la ordinele căpitanului. Să poftească – zise *squire*-ul.

Căpitanul, care se afla afară, intră numaidecât şi închise uşa în urma lui.

– Ei, căpitane Smollett, ce ai să ne spui ? Toate-s bune, nădăjduiesc. Totul e în ordine şi gata de plecare ?

– Domnule – răspunse căpitanul – cred că e mai bine să vorbim deschis, chiar cu riscul de a vă jigni. Croaziera asta nu-mi place; nu-mi place echipajul; şi nu-mi place secundul. Scurt şi cuprinzător !

– Te pomeneşti că nu-ţi place nici vasul, domnule ? întrebă *squire*-ul, foarte supărat pe cât vedeam.

– Despre asta nu pot spune nimic, domnule, fiindcă nu l-am pus încă la încercare – îi răspunse căpitanul. Pare să fie o corabie bună; mai mult nu pot spune.

– Te pomeneşti, domnule, că nici stăpânul vasului nu-ţi place ? întrebă *squire*-ul.

Dar doctorul Livesey îi curmă vorba:

– Ia stai, stai puţin ! La ce bun să înveninezi discuţia cu întrebări personale ? Căpitanul ori a spus prea mult, ori prea puţin. Şi mă văd silit să-i cer să ne dea o explicaţie. Ai spus că nu-ţi place. De ce?

– Am fost angajat, domnule, cu ceea ce numim noi dispoziţii sigilate, să conduc vasul acestui gentleman acolo unde-mi va porunci. Până aici toate bune. Dar acum bag de seamă că cel din urmă marinar ştie mai mult decât mine. Vi se pare cinstit acest lucru ?

– Nu – răspunse doctorul Livesey – nu mi se pare.

– Aflu – urmă căpitanul – că mergem după o comoară, şi aflu acest lucru de la propriii mei subalterni, luaţi aminte ! Hm ! O comoară e un lucru gingaş; mie nu-mi plac în nici un chip călătoriile după comori; şi nu-mi plac mai ales când sunt tainice şi când taina, să mă ierte *squire*-ul Trelawney, a fost încredinţată papagalilor !

– Papagalului lui Silver? întrebă *squire*-ul.

– Vorba vine ! zise căpitanul. Vreau să spun că a fost dată în vileag. Credinţa mea e că nici unul din domniile voastre nu ştiţi la ce vă înhămaţi. Să vă spun eu: e vorba de viaţa noastră, călătoria asta e primejdioasă.

– Tot ce ai spus e foarte limpede şi socot că e mai mult decât adevărat – răspunse doctorul Livesey. Dar suntem gata să înfruntăm primejdii; nu suntem atât de novici precum crezi. Şi ai mai spus că nu-ţi place echipajul. De ce ? Nu sunt marinari destoinici ?

– Nu-mi place şi pace ! răspunse căpitanul Smollett. Şi fiindcă veni vorba, socot că se cuvenea să fiu lăsat să-mi aleg singur oamenii.

– Poate că aşa s-ar fi cuvenit – spuse doctorul. Poate că s-ar fi cuvenit ca prietenul meu să-i aleagă împreună cu dumneata; dar greşeala, dacă a fost, nu-i cu voinţă. Şi nici domnul Arrow nu-ţi place?

– Nici el, domnule. Cred că-i un marinar bun; e însă prea larg cu echipajul pentru a fi un bun ofiţer. secundul trebuie să stea la locul lui, nu să bea cu oamenii lângă catarg.

– Vrei să spui că se îmbată ? ! exclamă *squire*-ul.

– Nu, domnule – răspunse căpitanul – dar e prea familiar cu marinarii.

– Aşa, va să zică ! Şi acuma, căpitane, spune-ne şi nouă, pe scurt, ce doreşti ? întrebă doctorul.

– Ce doresc, domnilor ? Dumneavoastră sunteţi hotărâţi să porniţi în această călătorie ?

– Absolut hotărâţi ! răspunse *squire*-ul.

– Foarte bine – zise căpitanul. Atunci, deoarece aţi ascultat cu răbdare lucruri pe care nu le pot dovedi, mai îngăduiţi-mi câteva cuvinte. Întâi: văd că pulberea şi armele se încarcă în magazia din faţă. Aveţi un loc mai bun sub cabină; de ce nu le-aţi pus acolo ? Al doilea: văd că aţi adus patru oameni de-ai dumneavoastră şi aflu că au să doarmă în faţă. De ce nu-i culcaţi mai bine lângă cabină ?

– Mai e şi altceva ? întrebă domnul Trelawney.

– Încă un lucru – răspunse căpitanul. Prea s-a flecărit mult !

– Mult prea mult ! recunoscu doctorul.

– Am să vă spun ce am auzit cu urechile mele – continuă căpitanul Smollett: că aveţi o hartă a insulei; că pe hârtie sunt însemnate cu cruci locurile unde sunt îngropate comorile, că insula este aşezată... Şi arătă întocmai latitudinea şi longitudinea.

– Pe cuvântul meu că n-am spus nimănui nimic ! strigă *squire*-ul.

– Dar oamenii ştiu totul ! răspunse căpitanul.

– Livesey, asta ai făcut-o ori dumneata, ori Hawkins ! strigă *squire*-ul.

– Acum, nu mai interesează. Cine a vorbit, a vorbit – răspunse doctorul.

Am băgat de seamă că nici el, nici căpitanul nu prea luau în serios protestele domnului Trelawney, şi, drept să spun, nici eu, căci ştiam că nu îşi prea ţine gura; de data asta însă cred că nu era vinovat, şi că nici el, nici noi nu dezvăluisem poziţia insulei.

– Domnilor – urmă căpitanul – nu ştiu cine are harta; dar pun o condiţie: nici eu, şi nici domnul Arrow să nu ştim unde o ţineţi. Altminteri, mă voi vedea silit să demisionez.

– Am înţeles – spuse doctorul. Dumneata doreşti să păstrăm secretul cu privire la scopul călătoriei şi să întocmim cu oamenii prietenului meu un post întărit care să aibă în pază toate armele şi pulberea de la bord. Cu alte cuvinte, ţi-e frică de vreo răzvrătire ?

– Domnule – spuse căpitanul Smollett – nu vă fie cu supărare, dar nu vă dau voie să-mi atribuiţi cuvinte pe care nu le-am spus. Nici un căpitan, domnule, n-ar avea dreptul

Clubul cărţii digitale 2024

să plece la drum dacă ar şti că se urzeşte aşa ceva. Cât despre domnul Arrow, îl socot un om cinstit; la fel cred şi despre unii dintre oameni, ba s-ar putea ca toţi, fără deosebire, să fie cinstiţi. Dar eu răspund de siguranţa vasului şi de viaţa fiecărui om de la bord. Văd că unele lucruri, după părerea mea, merg cam anapoda. Şi vă cer să luaţi oarecari măsuri de prevedere sau, dacă nu, lăsaţi-mă să demisionez. Asta-i tot !

– Căpitane Smollett – începu doctorul zâmbind – ai auzit vreodată fabula cu muntele şi cu şoarecele ? Iartă-mă că ţi-o spun, dar dumneata îmi aminteşti de fabula aceea. Când ai intrat aici, mă prind pe peruca mea, gândeai că lucrurile vor lua altă întorsătură.

– Doctore – spuse căpitanul – eşti isteţ. Când am intrat aici, mă aşteptam să fiu concediat. Nu credeam că domnul Trelawney o să mă asculte până la capăt.

– Nici eu nu cred că te-aş fi ascultat – strigă *squire*-ul. Dacă nu era Livesey aici, te trimiteam la dracu'. Şi aşa mă mir că te-am ascultat. Dar fie cum doreşti. Să ştii însă că n-am o părere prea bună despre dumneata.

– Mă rog, cum doriţi, domnule ! spuse căpitanul. Veţi vedea că-mi fac datoria ! Şi, cu aceste vorbe, plecă.

– Trelawney – spuse doctorul – n-am crezut că ai să fii în stare, dar văd că ţi-ai făcut rost de oameni cinstiţi – căpitanul ăsta şi John Silver.

– Silver, da ! răspunse *squire*-ul. Cât priveşte nesuferitul ăsta de panglicar, afirm sus şi tare că purtarea lui este nevrednică de un bărbat, de un marinar şi, fireşte, de un englez.

– Vom vedea – zise doctorul.

Când ne-am urcat pe punte, oamenii începuseră să care armele şi pulberea, însoţindu-şi munca cu io-ho-ho-uri, supravegheaţi de căpitan şi de domnul Arrow.

Rânduiala asta nouă era pe placul meu. Goeleta fusese revizuită cu de-amănuntul; la pupă – şase cabine fuseseră ridicate pe locul magaziei; şi toate aceste cabine comunicau cu bucătăria şi cu postul de echipaj de la proră printr-un coridor îngust, amenajat la babord. Fusese vorba la început ca *squire*-ul, doctorul, căpitanul, domnul Arrow, Hunter şi Joyce să ocupe aceste şase cabine. După cele discutate s-a luat hotărârea ca Redruth şi cu mine să stăm în două din ele, iar domnul Arrow şi căpitanul să doarmă sus pe punte în tambuchiul[1] de intrare care fusese lărgit şi înălţat atâta încât să i se poată spune dunetă[2]. Încăperea era desigur încă joasă, dar oferea destul loc pentru două hamacuri şi secundul se arătă mulţumit de rânduiala asta. Poate că şi el se îndoia de echipaj, dar asta e numai o presupunere a mea, căci, după cum veţi vedea, n-am mai avut timpul să-i ascultăm părerea.

Munceam de zor cu toţii, cărând pulberea în locul cel nou şi schimbându-ne cabinele, când ultimii oameni ai echipajului, şi împreună cu ei Long John, sosiră cu o barcă.

Bucătarul se căţără pe punte cu îndemânarea unei maimuţe şi, când văzu ce se petrece, exclamă:

– Oho, băieţi ! Ce-i asta ?

– Ce să fie, mutăm pulberea ! răspunse altul.

– Mii de draci – strigă Long John – dacă vă apucaţi de treaba asta, pierdem refluxul de dimineaţă !

– Eu am dat ordinul ăsta – rosti căpitanul scurt. Du-te jos, în bucătărie, şi vezi-ţi de treabă ! Băieţii or să vrea acuma să mănânce.

---

[1] *Tambuchiu*, deschiderea în puntea unei nave prin care se asigură accesul în încăperile de sub punte, prevăzută cu un capac (n. red.).

[2] Construcţie situată la pupa unei nave, deasupra punţii superioare, în care sunt amenajate locuinţele echipajului (n. red.).

– Am înţeles, domnule – răspunse bucătarul; şi ducând mâna la moţul de pe frunte, în chip de salut, dispăru numaidecât de pe punte.

– Ăsta-i om de treabă, căpitane – spuse doctorul.

– Se prea poate, domnule – răspunse căpitanul Smollett. Încet, băieţi, aveţi grijă – spuse el întorcându-se spre oamenii care duceau pulberea; apoi deodată, văzând că mă uitam la tunul care se afla în mijlocul punţii, o ţeavă lungă de bronz de calibrul nouă, se răsti la mine: Hei, elev de marină, ia-o din loc ! Du-te la bucătar şi caută-ţi ceva de lucru !

Şi pe când o zbugheam spre bucătărie, l-am auzit spunând doctorului cu glas tare:

– Răsfăţaţii n-au ce căuta pe corabia mea.

Vă încredinţez că eram cu totul de părerea *squire*-ului şi-l detestam pe căpitan din toată inima.

Capitolul X

CĂLĂTORIE

Toată noaptea a fost o mare forfotă pe vas. Munceam de zor ca să punem fiece lucru la locul lui, şi mereu soseau şalupe pline cu prieteni de-ai *squire*-lui, printre care şi domnul Blandly, veniţi să-i ureze călătorie bună şi întoarcere sănătoasă. Tot timpul am avut de destupat sticle şi de clătit pahare. Niciodată nu muncisem atâta la „Amiral Benbow"; eram frânt de oboseală când, puţin înaintea zorilor, ţignalul şefului de echipaj răsună şi oamenii începură să manevreze cabestanul. De-aş fi fost de două ori mai obosit decât eram, tot n-aş fi părăsit puntea; totul era aşa de nou şi de interesant pentru mine – comenzile scurte, sunetele ascuţite ale ţignalului,

oamenii care zoreau spre locurile lor la lumina slabă a felinarelor de pe bord.

– Haide, Frige-oaie[1], zi-i ceva ! se auzi o voce.

– Ăla al nostru ! strigă un altul.

– Bine, fraţilor – încuviinţă Long John, care stătea lângă dânşii, sprijinit în cârjă; şi deodată se dezlănţui cântecul şi cuvintele ce-mi erau aşa de cunoscute:

Cinşpe inşi pe lada lui...

Şi întreg echipajul în cor:

Io-ho-ho ! şi o sticlă de rachiu...

La al doilea „ho", toţi împingeau la cabestan.

Chiar şi în împrejurările acelea, atât de înfrigurate, gândul m-a purtat o clipă îndărăt, la vechiul „Amiral Benbow", şi mi s-a năzărit că aud în acest cor glasul „Căpitanului". Dar ancora ieşi din valuri şi acum atârna grea de grinda ei; curând pânzele începură să se umfle; pământul şi corăbiile se aplecau fugind îndărăt; şi înainte de a apuca să mă culc pentru a dormi măcar un ceas, „Hispaniola" îşi şi începu călătoria spre Insula Comorii.

N-am să povestesc călătoria în amănunt. A fost deosebit de plăcută. Corabia s-a dovedit a fi bună, oamenii s-au vădit marinari încercaţi, iar căpitanul îşi cunoştea la perfecţie meseria. Dar înainte de a ajunge, în sfârşit, la Insula Comorii, s-au întâmplat două sau trei lucruri care trebuie cunoscute.

Întâi, domnul Arrow s-a dovedit mai păcătos decât se temuse căpitanul. Nu ştia să se facă ascultat de către oameni, care făceau din el ce voiau. Dar şi mai rău încă: după o zi

---

[1] În limba engleză „Barbecue". E un titlu de consideraţie ce se dădea veteranilor în piraterie. El provine dintr-o epocă anterioară pirateriei eminamente navale, când piraţii stăteau mult şi pe uscat, unde creşteau vite, din carnea cărora făceau pastramă (n. t.).

sau două de călătorie pe mare, începu să se arate pe punte cu ochii tulburi, cu obrajii roşii, limba încâlcită, dând semne vădite de beţie. De mai multe ori a fost trimis la arest. Uneori cădea şi se lovea; alteori dormea toată ziua în hamacul lui din dunetă; apoi, o zi sau două era aproape cumpătat şi atunci îşi vedea de treabă destul de mulţumitor.

Cu nici un chip n-am putut afla atunci de unde-şi făcea rost de băutură. Acesta era misterul vasului. Oricât am încercat să-l pândim, n-am putut descoperi nimic; când îl întreba cineva, aşa, de la obraz, el se mulţumea să râdă, dacă era beat, iar dacă era treaz, tăgăduia cu solemnitate că bea vreodată altceva decât apă.

Nu numai că nu era de nici un folos ca ofiţer, dar era o pildă proastă pentru oameni şi se vedea cât de colo că dacă o s-o ţină aşa, s-a isprăvit cu dânsul; astfel că nimeni n-a fost nici mirat, nici îndurerat, când, într-o noapte întunecoasă şi pe o mare agitată, el dispăru cu totul. Nimeni nu l-a mai văzut de atunci.

– A căzut peste bord – spuse căpitanul. Ei bine, domnilor, asta ne-a scutit de truda de a-l fi pus în lanţuri.

Dar rămăsesem fără secund; şi pentru bunul mers al corăbiei, unul din oameni trebuia înaintat în acest grad. Şeful de echipaj, John Anderson, era cel mai indicat dintre oamenii de la bord şi, păstrându-şi vechiul său grad, servi şi ca secund. Domnul Trelawney era priceput în meşteşugul mării şi cunoştinţele lui ne aduceau însemnate foloase, căci de multe ori pe vreme frumoasă făcea de cart. Şi şalupierul Israel Hands era un vechi, cumpănit, şiret şi încercat marinar, pe care te puteai bizui în orice împrejurare.

Era omul de încredere al lui Long John Silver, şi fiindcă i-am pomenit numele, să vorbesc câte ceva şi despre el, Frige-oaie, cum îi ziceau marinarii.

Purta cârja legată cu o curea de gât, ca să aibă pe cât era cu putinţă mâinile slobode. Merita să-l vezi cum îşi propteşte

cârja de vreun perete şi, rezemat în ea, mlădiindu-se după orice mişcare a vasului, gătind mâncarea tot aşa de nestingherit ca şi pe uscat. Mai grozav era să-l vezi străbătând puntea pe vreme rea. Atârnase nişte agăţători de funie, ca să-l ajute în locurile mai anevoioase; oamenii le spuneau: cerceii lui Long John. Bucătarul se mişca dintr-un loc într-altul, când în cârjă, când slujindu-se de funii, tot aşa de repede ca orice om. Totuşi, unii din oameni care navigaseră cu dânsul înainte nu-şi ascundeau mila văzându-l în halul ăsta.

– Nu-i un om de duzină, Frige-oaie al nostru – îmi spunea şalupierul. A învăţat la şcoală în tinereţea lui şi poate grăi ca din carte când vrea; şi-i curajos, tare curajos ! Un leu nu-i nimic pe lângă Long John! L-am văzut o dată singur şi fără arme luptându-se cu patru deodată şi ciocnindu-le căpăţânile unele de altele.

Toţi oamenii îl respectau şi-l ascultau. Avea un fel al lui de a vorbi cu orişicine şi nu pierdea prilejul să-i facă fiecăruia servicii. Cu mine era întotdeauna drăguţ; se bucura ori de câte ori intram în bucătărie care, de curată ce era, strălucea ca un ban nou; vasele atârnau strălucitoare sus, iar papagalul lui boscorodea în colivia atârnată într-un ungher.

– Ia fă-te-ncoa', Hawkins – mă chema lângă el. Mai schimbă şi tu o vorbuliţă cu John. Nimeni nu e mai binevenit ca tine, fiule. Stai, stai jos ! Îl cunoşti pe căpitanul Flint ? Aşa îl cheamă pe papagalul meu: căpitanul Flint, ca pe vestitul pirat. Căpitanul Flint ne-a prezis că o să avem noroc în călătorie. Nu-i aşa, căpitane ?

Şi papagalul începea să strige repede de tot: „Condores ! Condores !"[1] până îşi pierdea suflarea sau până când John arunca basmaua pe colivie.

– Vezi tu pasărea asta ? spunea el – poate să aibă două sute de ani, Hawkins; şi sunt unii care trăiesc şi mai mult;

---

[1] Monede de aur din Guatemala (n. t.).

dacă este cineva care să fi văzut mai multe blestemății, apoi acela nu poate fi decât dracu'. A navigat cu England, marele căpitan England, piratul. A fost în Madagascar și la Malabar, și la Surinam, și la Providența, și la Portobello. A fost la fața locului când se scoteau corăbiile naufragiate din fluviul La Plata. Acolo a învățat să spună „Condores" și nu-i de mirare: trei sute cincizeci de mii de monezi de astea s-au scos atunci, Hawkins ! A asistat și la abordajul lui „Viceroy of the Indies", în largul insulei Goa. Da, da, când te uiți la el zici că-i un ţânc. Dar a mirosit destul praf de pușcă... nu-i așa, căpitane ?

– Ura ! La atac, înainte ! țipa papagalul.

– E dat dracului ! spunea bucătarul, dându-i o bucățică de zahăr din buzunar. Papagalul o lua cu clonțul printre cocleți și încerca să toarne la înjurături care întreceau tot pomelnicul de afurisenii. De – continua John – nu poți să te atingi de catran și să nu te murdărești, băiete. Uite, această sărmană și bătrână pasăre nevinovată înjură de mama focului, deși, crede-mă, habar n-are ce spune. Ar înjura la fel, dacă mi-e îngăduit, și înaintea unui duhovnic. Și John își ducea mâna la ciuful de pe frunte, într-un fel pe care el îl socotea solemn și care mă făcea să cred că e omul cel mai cumsecade.

Între timp, *squire*-ul și căpitanul Smollett se țineau la distanță unul pe altul. *Squire*-ul nu-și ascundea părerea sa despre căpitan și îl disprețuia. La rândul său, căpitanul vorbea cu el numai când era întrebat, și atunci tăios, scurt și rece; nici o vorbă mai mult. Recunoștea, când îl prindeai în toane bune, că poate se înșelase în privința oamenilor, că unii din ei erau muncitori și vrednici, așa cum îi plăcea lui, și că toți se purtau destul de frumos. Cât privește vasul, prinsese o adevărată slăbiciune pentru el. „Ascultă de vânt, zicea el, cum nici o nevastă drăgăstoasă n-ascultă de soțul ei. Dar, adăuga el, nu ne-am întors încă, și mie călătoria asta, orice-ați zice, nu-mi place".

Când vorbea așa, *squire*-ul îi întorcea spatele și începea să se plimbe de colo până colo, cu bărbia în vânt.

– Încă o gogomănie din partea omului ăstuia – zicea el – și-mi ies din fire.

Am avut și vreme proastă, care n-a făcut decât să dovedească și mai mult calitățile „Hispaniolei". Fiecare om de la bord părea mulțumit și trebuia să fii năzuros al naibii ca să te simți altfel; cred că de la corabia lui Noe nu s-a mai pomenit echipaj mai răsfățat ca al nostru. Rație îndoită de grog la cel mai neînsemnat prilej; iar budinca aproape că nu lipsea în nici o zi. Era de ajuns, de pildă, ca *squire*-ul să afle că e ziua de naștere a vreunuia din oameni ca să-l sărbătorească; și tot timpul, în mijlocul punții, se afla un butoi cu mere, din care fiecare lua când avea poftă.

– Niciodată n-o să iasă ceva bun din asta – îi spunea căpitanul doctorului Livesey. Răsfață-l pe marinar, și-ai să vezi ce-o să iasă. Asta-i părerea mea.

Dar, după cum veți vedea, din polobocul cu mere tot a ieșit un lucru bun: căci dacă n-ar fi fost acolo, n-am fi fost preveniți la vreme și am fi pierit cu toții, victime ale trădării cele mai odioase.

Iată cum s-au petrecut lucrurile.

Lăsasem în urmă alizeele, adulmecând vântul tropicelor care trebuia să ne mâne spre insulă – nu mi-e îngăduit să dau amănunte – și ne îndreptam spre ea, veghind zi și noapte. Era – socotind cu aproximație – cam ultima zi a călătoriei noastre într-acolo; în noaptea aceea, sau cel mai târziu a doua zi de dimineață, trebuia să vedem Insula Comorii. Mergeam spre S.S.V., cu o briză bună și pe o mare liniștită. „Hispaniola" se legăna ușor și bompresul[1], aplecându-se, stârnea o pulbere de apă. Toate pânzele erau desfășurate – și cele de sus, și cele

[1] Catargul de la proră din continuarea punții (n. t.).

de jos. Toată lumea era veselă că ne apropiem de capătul primei părţi a aventuroasei noastre călătorii.

Şi iată că îndată după asfinţit, după ce-mi isprăvisem treaba şi mă duceam spre cabina mea, s-a întâmplat să-mi vină poftă să mănânc un măr. M-am urcat pe punte. Cei ce făceau de veghe la proră pândeau ivirea insulei. Omul de la cârmă ţinea pânzele în pravăţul vântului, fluierând încetişor, cu gândul aiurea; şi nimic altceva nu se auzea, afară de clipocitul apei la proră, precum şi de o parte şi de alta a corăbiei.

M-am băgat în butoi şi am văzut că rămăsese doar un măr stingher; dar stând acolo în întuneric, legănat de balansul vasului şi de susurul apei, era cât p-aci să mă fure somnul; ba chiar aţipisem, când simţii că cineva se aşază jos, greoi şi cu zgomot, în apropiere. Butoiul se zgudui când omul se rezemă cu umerii de el şi era tocmai să sar afară, când noul venit începu să vorbească. Era glasul lui Silver şi auzind doar câteva cuvinte, n-aş mai fi ieşit pentru nimic în lume de-acolo.

Aşa că am stat locului, tremurând vargă să nu fiu descoperit, ţinându-mi răsuflarea ca să nu mă trădez şi ascultând totuşi înfricoşat şi plin de curiozitate; căci din cele câteva cuvinte, înţelesesem că viaţa tuturor oamenilor cinstiţi de pe corabie atârna de mine şi numai de mine.

Capitolul XI

CE-AM AUZIT DIN BUTOIUL CU MERE

– Nu, nu eu – spunea Silver. Flint era căpitan; eu eram şef de echipaj... Ştii, din pricina piciorului meu de lemn. Salva de tun care mi-a luat mie gaibaracul, i-a luat şi lui Pew vederea. Mi l-a tăiat un felcer mare, unul care a umblat pe la şcoli înalte; era tobă de latinească şi de câte altele; dar

l-au atârnat şi pe el în furci, ca pe un câine, şi s-a scorojit în soare ca şi ceilalţi, la Corso Castle. Ăştia erau de-ai lui Roberts, oamenii lui, şi toată năpasta de-aici începe, de la schimbarea numelui vasului... Se numea când „Royal Fortune“, când altminteri. Eu zic că o dată ce ai botezat un vas într-un fel, să-l laşi în pace. Aşa a fost cu „Cassandra“, care ne-a adus pe toţi cu bine acasă, din Malabar, după ce England capturase „Viceroy of the Indies“; aşa a fost şi cu bătrânul „Walrus“, vechiul vas al lui Flint, pe care l-am văzut roşu de sânge şi gata să se scufunde de cât aur căra.

– Ehei ! se auzi glasul, vădit plin de admiraţie, al celui mai tânăr marinar de la bord. Flint era un om şi jumătate !

– Numai Davis era ca el – spuse Silver. Dar n-am navigat niciodată cu el; am început cu England, după aceea cu Flint, asta-i istoria mea, iar acum, ca să zic aşa, am pornit pe cont propriu. Am pus deoparte nouă sute de pe urma lui England şi două mii de pe urma lui Flint. Nu-i aşa rău pentru un fost marinar. Totul e la adăpost, la bancă. Ascultă-mă pe mine, greu nu-i să faci bani, ci să-i păstrezi. Unde sunt acum oamenii lui England ? Cine ştie ! Unde sunt ai lui Flint ? Cei mai mulţi aici, la bord, bucuroşi că se dedulcesc cu budincă; unii cerşeau înainte de a veni încoa'. Bătrânului Pew, după ce şi-a pierdut vederea, nu i-a fost ruşine să cheltuiască o mie două sute de funzi într-un an, ca un lord din parlament. Şi unde-i acum ? Pe lumea ailaltă; de doi ani încoace omul ăsta se stingea de foame ! Cerşea, fura, înjunghia, şi tot se usca de foame, fir-ar el afurisit să fie ! La ce bun să răscoleşti, timp de treizeci de ani, mările şi oceanele, dacă-i vorba să ajungi aici ?

– Aşa e ! glăsui marinarul cel tânăr. Dar toate câte le spui, după mine unul, nu ne folosesc la nimic.

– Nerozilor nu le foloseşte la nimic, nici astea, nici altele ! strigă Silver. Fă bine şi uită-te-ncoa': tânăr eşti ? Eşti ! Tânăr

și deștept ca nimeni altul. De cum te-am văzut, mi-am dat seama. Vreau să-ți vorbesc deschis, ca unui bărbat.

Vă puteți închipui ce-am simțit când l-am auzit pe bătrânul proclet adresând altuia aceleași cuvinte mieroase pe care mi le spunea și mie. Cred că dacă puteam, îl omoram pe loc. El însă îi dădea înainte, fără să-i treacă prin minte că era auzit:

– Cavalerii norocului altă soartă n-au. Duc o viață crâncenă și riscă să fie spânzurați, dar mănâncă și beau ca zmeii, și când croaziera s-a isprăvit, auzi ? li-s pline buzunarele cu sute și sute de lire, nu cu firfirice. Ei ! dar aici e aici. Cei mai mulți se apucă de zaiafeturi, aruncă banii în dreapta și-n stânga, și pe urmă, îndărăt pe mare, numai cu cămașa pe ei ! Eu însă nu-s dintr-ăștia. Eu pun banii bine, o parte ici, o parte colo, nu mulți într-un loc, ca să nu bată la ochi. Am cincizeci de ani, vezi tu; după ce mă întorc din croaziera asta, mă aștern serios pe viață de gentleman. E și timpul, nu-i așa ? Dar nici până acum n-am trăit prost: niciodată nu m-am lipsit de nimic din ce mi-a dorit inima, am dormit pe moale și am mâncat bine în fiecare zi, afară doar când eram pe mare. Și cum am început ? La proră, ca tine.

– Mda – făcu celălalt – dar banii pe care i-ai pus bine, trebuie să-ți muți gândul de la ei. După istoria asta, n-ai să mai îndrăznești să te arăți în Bristol !

– Ce face ? Dar unde crezi că i-am pus ? întrebă Silver, zeflemisitor.

– La Bristol, la bancă, unde în altă parte ? răspunse tânărul matelot.

– Au fost acolo – spuse bucătarul. Da, mai erau acolo când am ridicat ancora. Dar baba mea a avut grijă să-i ridice. A vândut și „Ocheanul", cu vad și inventar cu tot; și a și plecat să m-aștepte într-un loc. Ți-aș spune unde, fiindcă am încredere în tine; dar mi-e că-i fac geloși pe ceilalți băieți.

– Și dacă nu vine, și dacă dispare cu bani cu tot ? îl întrebă celălalt.

– Cavalerii norocului – răspunse bucătarul – au îndeobște puțină încredere în oameni; și pe bună dreptate, ți-o spun eu. La mine însă e altceva. Când îmi umblă cineva cu cioara vopsită – vorbesc de ăla care știe – nu rămâne multă vreme pe aceeași lume cu bătrânul John. Unora le era frică de Pew, altora le era frică de Flint; dar până și lui Flint îi era frică de mine. Îi era frică, așa trufaș cum era. Și nu era om mai sălbatic ca Flint; chiar necuratului i-ar fi fost frică să se ducă pe mare cu el. E așa cum îți spun ! eu nu mă laud, și tu singur ai văzut cât de repede leg o prietenie, dar când eram șef de echipaj, ca mieii stăteau în fața mea bătrânii pirați ai lui Flint ! O ! poți să te simți la adăpost pe vasul bătrânului John !

– Să-ți spun drept – mărturisi tânărul – până a nu sta de vorbă cu dumneata, John, nu-mi plăcea nici atâtica treaba asta; dar acuma, hai să batem palma.

– Ți-am spus eu că ești un băiat deștept și de ispravă – răspunse Silver, scuturându-i mâna cu atâta putere, că se cutremură butoiul. Niciodată n-am văzut un „cavaler al norocului" mai șucăr ca tine !

Începusem, în sfârșit, să pricep tâlcul acestor cuvinte. „Cavaler al norocului" nu însemna altceva decât pirat sadea, iar mica scenă pe care o ascultasem nu era decât ultimul act de momire a unuia din marinarii cinstiți – poate ultimul care mai rămăsese la bord. Dar asupra acestui lucru m-am dumerit curând, căci la un șuierat ușor al lui Silver, un al treilea ins se ivi și se așeză lângă ei.

– Dick e blat cu noi – îi spuse Silver.

– Oh, știam că Dick o să fie de partea noastră – răspunse glasul șalupierului Israel Hands. Că doar nu-i prost, Dick. Își învârti în gură tutunul și scuipă. Ia spune-mi, Frige-oaie, – urmă el – aș vrea să știu câtă vreme o să mai stăm deoparte,

ca un şlep de manutanţă. Mi s-a scârbit de căpitanul Smollett; destul a tras în mine, fir-ar al dracului ! Vreau să stau şi eu în cabina aia, să gust din murăturile lor, din vinul lor şi din ce-or mai fi având pe-acolo !

– Israel – spuse Silver – tu nu prea ai scaun la cap şi nici n-ai avut vreodată. Socot însă că de auzit eşti în stare să auzi; încaltea ţi-s destul de mari urechile. Atunci ascultă ce-ţi vrăjesc: ai să dormi tot la proră, ai să munceşti ca şi până acum, ai să vorbeşti frumos şi ai să fii cumpătat, până te-oi dezlega eu; am spus, şi aşa o să fie, fiule !

– Mă rog, eu nu zic nu. Ce, zic eu nu ? mormăi şalupierul. Dar atâta vreau să ştiu şi eu: când ? Asta-i tot ce vreau să ştiu.

– Când ! Pe toţi dracii ! strigă Silver. Dacă vrei să ştii când, o să-ţi spun ! Cât mai târziu, iată când. Avem aici un navigator de mâna întâi, căpitanul Smollett, care ne conduce vasul ăsta blestemat. Îl mai avem pe *squire* şi pe doctor cu harta lor, pe care eu nu ştiu unde au pitit-o, aşa-i ? Singur spui că nici tu nu ştii. Atunci, eu zic să-i lăsăm pe *squire* şi pe doctor să găsească ei comoara şi să ne ajute s-o aducem pe corabie. Pe urmă vedem noi. Dacă m-aş putea încrede în voi, feciori de lele ce sunteţi, l-aş lăsa pe căpitanul Smollett să ne conducă înapoi până la jumătatea drumului şi abia pe urmă le-aş face de petrecanie.

– De ce ? Păi nu suntem toţi marinari, noi ăştia de aici ? se miră tânărul Dick.

– Marinari de punte, vrei să spui – îl zeflemisi Silver. Ştim să ţinem un drum pe apă, dar cine ne îndreaptă cum trebuie ? Aici să vă văd pe unde scoateţi cămaşa, grozavilor ! Dacă ar fi după mine, l-aş lăsa pe căpitanul Smollett să ne ducă îndărăt cel puţin până dăm de alizee; scăpăm şi de calcule greşite şi n-ajungem la o lingură de apă pe zi. Dar ştiu câte parale faceţi. Aş putea să-i viu de hac pe insulă, după ce vom avea marfa la bord. Atâta pagubă ! Dar e păcat !

Vă cunosc eu, nu vi-e bine decât când vă îmbătaţi. Nu suntem făcuţi să mergem pe acelaşi drum, mi-e silă că am de-a face cu lichele ca voi.

– Mai domol, Long John, mormăi Israel. Cine ţi se pune de-a curmezişul ?

– Ehei ! Câte vase barosane, credeţi-mă, n-am văzut culcate pe ţărm ! Şi câţi băieţi chipeşi posmăgindu-se la soare pe Cheiul Spânzurătoarei ! strigă Silver. Şi asta din pricina grabei, a grabei şi iar a grabei ! Mă auziţi voi ? Hei ! Câte n-am văzut eu pe mare ! Dacă v-aţi vedea cuminţi de treabă, numai puţin să puneţi umărul, v-aţi plimba pe urmă toţi în droşcă, numai să vreţi. Dar nu sunteţi voi dintr-ăia ! Vă cunosc eu. Chiar de-a doua zi v-aţi pune pe băutură şi pe urmă haţ ! ştreangul !

– Toată lumea ştie că vorbeşti ca un predicator, John, dar au mai fost şi alţii care se pricepeau să mânuiască o cârmă tot aşa de bine ca şi tine – spuse Israel. Dar ştiau şi de glumă. Nu erau aşa de îngâmfaţi, nici aşa de colţoşi ca tine. Haida-de, nu luau vânt şi se simţeau bine printre prietenii veseli.

– Zău ? spuse Silver. Şi unde, mă rog ţie, sunt ei acuma? Pew a fost unul dintr-ăştia, şi a murit cerşetor. Flint la fel, şi a murit din pricina romului la Savannah. Ehei ! Erau cu toţii băieţi de viaţă, şi încă cum ! Dar unde au ajuns !

– Dar – întrebă Dick – când i-om avea în mână, ce-o să facem cu ei ?

– Eşti un om dintr-o bucată ! strigă bucătarul plin de admiraţie. Uite ce se cheamă să ai duhul afacerilor ! Tu ce părere ai ? Să-i lăsăm pe uscat ? Aşa făcea England. Sau să-i tăiem ca pe nişte porci ? Aşa făceau Flint şi Billy Bones.

– Billy era bun la de-alde astea, nu era ciung – spuse Israel. Morţii nu muşcă – zicea el. Acuma şi el e mort; dar ce-i al lui, e-al lui, avea înţelepciunea lucrurilor; şi dacă a

fost vreodată marinar dârz, care să fi meritat să ajungă la liman, apoi acela era Billy.

– Aşa-i precum zici, dârz şi iute, reluă Silver. Eu sunt un om blajin, un gentleman, din cap până-n picioare, cum ziceţi voi; dar de data asta nu-i de şagă ! Datoria e datorie, fraţilor. Eu votez pentru moarte. Când am să mă duc la parlament cu caleaşca mea, nu vreau să mă pomenesc pe neaşteptate cu vreun clănţău din ăştia din cabină, venit nepoftit, ca dracul în biserică. Părerea mea e să nu ne pripim, dar când o veni momentul, să le facem la toţi de petrecanie !

– John – strigă şalupierul – eşti un om şi jumătate !

– Să spui asta, Israel, după ce ai să vezi treaba dusă la capăt – răspunse Silver. Cer un singur lucru însă: îl cer pe Trelawney. Vreau să-i despic capul de viţel cu mâinile mele. Dick – adăugă el, schimbând tonul – ia scoală-te ca un băiat drăguţ ce eşti, şi adu-mi un măr, să-mi mai moi gâtlejul.

Vă puteţi închipui groaza ce mă cuprinse. Dacă m-ar fi ţinut balamalele, aş fi sărit afară şi aş fi rupt-o la fugă; dar şi inima, şi picioarele mi se muiaseră. L-am auzit pe Dick mişcându-se ca să se ridice şi pe cineva care, pesemne, îl oprea, apoi Hands spuse:

– Dă-o-ncolo de epavă ! Nu mai e nimic în doagele alea, John ! Mai bine un gât de rom.

– Dick – spuse Silver – am încredere în tine. Ia aminte, pe balercă este o măsură. Uite cheia: umple o ulcică şi ad-o aici.

Îngrozit cum eram, nu m-am putut opri să nu gândesc că în chipul acesta îşi făcea rost domnul Arrow de băutura din care i s-a tras moartea.

Dick plecase cam de mult şi, în lipsa lui, Israel îi vorbi tainic bucătarului la ureche. N-am putut prinde decât o vorbă-două, dar toate laolaltă alcătuiau ştiri importante: bunăoară, pe lângă unele crâmpeie, care oglindeau acelaşi gând al lor, am auzit desluşit următoarea constatare: „Nici

un om de-al lor n-o să meargă cu noi". Aşadar, mai erau oameni credincioşi la bord.

Când Dick se întoarse, cei trei luară rând pe rând ulcica şi închinară. Unul: „Să fie cu noroc !"; altul: „În amintirea bătrânului Flint"; şi pe urmă Silver, cu glasul lui muzical, făcu la rândul lui închinarea: „În sănătatea noastră ! Vânturi prielnice, belşug de bani şi belşug de budincă !"

Tocmai atunci, un fel de lumină strălucitoare se revărsă peste mine, în butoi, şi, privind în sus, văzui că luna răsărise, poleind cu argint vârful catargului artimon[1] şi sticlind ca neaua pe pânza mare a mizenei[2]. Chiar în clipa aceea un glas de sus, de la gabie, strigă: „Pământ !"

Capitolul XII

SFAT DE RĂZBOI

Un iureş de paşi răsună pe punte. Auzeam cum toată lumea urca în goană scara cabinei spre proră; într-o clipă am sărit afară din butoi, m-am strecurat pe după vela mizenă, am cârmit spre pupa şi am ieşit sus pe covertă cu Hunter şi cu doctorul Livesey, care alergau şi dânşii într-acolo.

I-am găsit pe oameni îngrămădiţi la proră. Brâul de ceaţă se destrămase o dată cu ivirea lunei. Hăt colo, spre sud-vest, se zăreau două coline scunde, la vreo două mile una de alta, iar îndărătul lor o a treia colină, mai înaltă, cu vârful plutind încă în negură. Toate trei erau ţuguiate ca nişte conuri.

---

[1] Catarg situat la pupa unei corăbii, cu mai mulţi arbori (grinzi care susţin vergele pânzelor) (n. red.).

[2] *Mizena*, arborele trinchet, catargul de la prova (n. red.).

Am văzut totul ca prin vis, căci nu-mi revenisem încă din spaima îngrozitoare prin care trecusem abia cu câteva minute mai înainte. Am auzit apoi glasul căpitanului Smollett dând ordine. „Hispaniola" fu îndreptată cu două carturi spre vânt, aşa încât, urmându-şi drumul, să ocolească fără greş partea de est a insulei.

– Şi acuma, băieţi – spuse căpitanul când manevra fu executată – a mai văzut careva din voi pământul ăsta ?

– Eu l-am văzut, domnule – zise Silver. Am poposit o dată aici ca să luăm apă de băut pentru un mărfar pe care eram bucătar.

– Ancorajul e la sud, îndărătul unei insuliţe, mi se pare ? întrebă căpitanul.

– Da, domnule, i se spune Insula Scheletului. Pe vremuri era un cuib de piraţi. Un matelot pe care-l aveam la bord ştia toate denumirile meleagurilor: colinei aceleia din nord i se spune Catargul Mizenei; mai e un şir de coline îndreptate spre sud: Mizena, Catargul Mare, Artimon. Ăstuia i se spunea de obicei Catargul Mare. Vedeţi colina aceea înaltă, care are vârful învăluit în ceaţă ?... Îi spuneau „Ocheanul", fiindcă îl foloseau ca foişor de supraveghere când ancorau pentru curăţenie. Nu vă fie cu supărare, domnule căpitan, dar aici veneau să-şi cureţe vasele.

– Uite o hartă – spuse căpitanul Smollett. Vezi dacă ăsta-i locul.

Ochii lui John scăpărară când luă harta; dar, aruncând o privire pe harta nouă-nouţă, rămase foarte dezamăgit. Nu era harta pe care o găsisem în cufărul lui Billy Bones, ci o copie, făcută întocmai, cu toate amănuntele – denumiri, înălţimi şi sondaje – de pe care lipseau însă crucile roşii şi însemnările. Oricât de mare i-a fost necazul, Silver căută să şi-l ascundă.

– Da, domnule căpitan – spuse el – ăsta-i exact locul şi e foarte frumos desenat. Aş fi curios să ştiu cine a desenat harta ? Piraţii erau prea neştiutori. Ia te uită. „Ancorajul

căpitanului Kidd". Exact cum îi spunea secundul vasului pe care navigam. Este acolo un curent puternic care merge de-a lungul coastei de sud, o ia pe urmă spre nord şi apoi pe coasta de vest. Aţi avut dreptate, domnule căpitan – spuse el – că aţi mers cu vântul din proră şi că aţi lăsat insula la babord. Cel puţin dacă v-aţi gândit să acostaţi pentru curăţirea carenei, nu există un loc mai bun în apele astea.

– Mulţumesc – spuse căpitanul Smollett. Dacă am nevoie de dumneata, o să te chem. Poţi pleca acuma.

Eram uimit de sângele rece cu care John mărturisise că insula nu-i este necunoscută. Şi nu mint că am fost îngrozit văzându-l că se apropie de mine. Habar n-avea, desigur, că din butoiul cu mere auzisem discuţia şi că prinsesem în răstimpul acela atâta groază de cruzimea, făţărnicia şi puterea acestui om, încât cu greu am izbutit să-mi stăpânesc un fior când a pus mâna pe braţul meu.

– Ah ! spuse el – insula asta-i un paradis ! Mai cu seamă pentru un băiat de vârsta ta. Poţi să te scalzi, să te urci pe copaci, să vânezi capre, dacă-ţi doreşte inima; şi să te caţări pe coline ca o căprioară. Parcă întineresc ! Mai-mai să uit că umblu cu un picior de lemn, zău aşa. Mare lucru să fii tânăr şi cu zece degete la picioare, crede-mă ! Când ţi-o veni chef să dai o raită pe acolo, spune-i bătrânului John şi-ţi pregăteşte el ceva de-ale gurii.

Mă bătu prietenos pe umeri şi plecă în grabă, şchiopătând spre bucătărie.

Căpitanul Smollett, *squire*-ul şi doctorul Livesey stăteau de vorbă pe puntea de la pupă şi, cu toată înfrigurarea mea de a le istorisi cele întâmplate, n-am îndrăznit să-i întrerup în văzul tuturor. Pe când îmi munceam capul să găsesc ceva care să-mi îndreptăţească gestul, doctorul Livesey mă chemă la dânsul. Îşi uitase pipa jos în cabină şi, fiind fumător pătimaş, voia să i-o aduc; dar îndată ce am fost destul de

aproape de dânsul ca să-i pot vorbi fără a fi auzit, i-am spus pe nerăsuflate:

– Trebuie să vă vorbesc ! Aduceţi-i pe căpitan şi pe *squire* jos în cabină şi găsiţi după aceea un motiv ca să mă chemaţi la dumneavoastră. Am veşti îngrozitoare.

Doctorul îşi pierdu puţin cumpătul, dar în clipa următoare era iarăşi stăpân pe sine.

– Mulţumesc, Jim, asta-i tot ce voiam să ştiu – spuse el tare, ca şi cum i-aş fi răspuns la o întrebare.

Şi zicând acestea, se întoarse către ceilalţi doi. Mai stătură puţin de vorbă şi cu toate că nici unul din ei nu tresări, nu ridică vocea, nu fluieră a mirare, era neîndoios că doctorul Livesey îi pusese în curent cu cele spuse de mine, căci nu trecu mult şi-l auzii pe căpitan poruncindu-i lui Job Anderson să dea ţignal ca să se adune oamenii pe punte.

– Băieţi – glăsui căpitanul Smollett – vreau să vă spun câteva cuvinte. Pământul pe care l-am văzut este ţinta călătoriei noastre. Domnul Trelawney, gentleman cum nu se poate mai filotim, după cum ştim cu toţii, mi-a cerut adineauri unele desluşiri, şi cum i-am răspuns că fiecare om de la bord şi-a făcut datoria cu prisosinţă, dumnealui, doctorul şi cu mine mergem jos în cabină să bem un pahar în sănătatea şi norocul vostru, iar vouă vi se va servi grog ca să închinaţi în sănătatea şi norocul nostru. Gestul acesta mie mi se pare frumos. Dacă şi voi îl găsiţi la fel, atunci trageţi-i un ur marinăresc în cinstea aceluia care ne-a oferit acest prilej !

Oamenii izbucniră în urale. Nimic mai firesc; dar şi făcură cu atâta inimă, încât mărturisesc că-mi venea greu s cred că aceiaşi oameni urziseră pieirea noastră.

– Încă un ura pentru căpitanul Smollett ! strigă Long John, după ce primele urale încetară.

Şi acesta fu tot atât de inimos strigat.

Încă de la începutul scenei acesteia, cei trei domni coborâră jos şi peste puţin trimiseră vorbă pe punte că Jim Hawkins este chemat în cabină.

I-am găsit pe tustrei aşezaţi în jurul unei mese rotunde, pe care se afla o sticlă cu vin de Spania şi nişte stafide. Doctorul fuma, cu peruca pusă pe genunchi – ceea ce însemna că este tulburat. Fereastra de la pupă era deschisă – noaptea fiind caldă – şi puteam vedea sclipirea lunii pe dâra goeletei.

– Ei, Hawkins ! zise domnul Trelawney – voiai să ne spui ceva. Vorbeşte !

N-am pregetat şi am povestit cât mai scurt cu putinţă toate amănuntele conversaţiei lui Silver. Nimeni nu m-a întrerupt până ce n-am terminat, nici unul din cei trei n-a făcut o mişcare, dar ochii lor erau aţintiţi asupra mea tot timpul.

– Jim – spuse doctorul Livesey – ia un scaun şi şezi.

Mă poftiră lângă ei la masă, îmi turnară un pahar cu vin, îmi umplută mâinile cu stafide şi tustrei băură pe rând în sănătatea mea, felicitându-mă pentru norocul şi curajul meu.

– Căpitane – spuse *squire*-ul – ai avut dreptate. Recunosc că sunt un măgar şi aştept ordinele dumitale.

– Nu mai măgar decât mine, domnule – răspunse căpitanul. N-am auzit vreodată ca un echipaj care plănuieşte o răzvrătire să nu se dea în vileag, prin vreun semn, pe care să-l priceapă orice om înzestrat cu ochi ageri, făcându-l astfel să ia de îndată măsurile cerute de împrejurări. Însă echipajul ăsta – adăugă el – m-a prostit de-a binelea.

– Căpitane – spuse doctorul – dacă îmi dai voie, explicaţia e simplă. Silver a plănuit totul. Şi să nu uităm că este un om cu totul deosebit !

– I-ar sta şi mai bine spânzurat de catarg, domnule – răspunse căpitanul. Dar asta-i flecăreală şi cu asta n-am făcut

nimic. Mă gândesc la trei sau patru lucruri şi, cu îngăduiala domnului Trelawney, am să vi le spun.

– Dumneata, domnule, eşti căpitanul. Dumneata trebuie să vorbeşti – spuse domnul Trelawney.

– Întâi – începu domnul Smollett – trebuie să mergem înainte, fiindcă nu putem da îndărăt. Dacă aş ordona întoarcerea, numaidecât s-ar răzvrăti. Al doilea: mai avem încă timp, cel puţin până găsim comoara. Al treilea, mai avem încă oameni devotaţi. Mai devreme sau mai târziu, domnule, va trebui să dăm piept cu bandiţii; de aceea eu zic să pândim o împrejurare prielnică şi să-i atacăm când nu s-or aştepta. Ne putem bizui, cred, pe servitorii dumneavoastră, domnule Trelawney ?

– Ca pe mine însumi – glăsui *squire*-ul.

– Asta înseamnă trei – numără căpitanul – şi cu noi, şapte, socotindu-l şi pe Hawkins. Şi acuma, ce-i cu oamenii rămaşi credincioşi ?

– Cred că ăştia sunt oamenii lui Trelawney – spuse doctorul – cei pe care i-a tocmit el înainte de a se fi amestecat Silver.

– Nu chiar – răspunse *squire*-ul. Pe Hands eu l-am ales.

– Şi eu îl socoteam pe Hands om de încredere – adăugă căpitanul.

– Şi când te gândeşti că toţi sunt englezi ! rosti cu năduf *squire*-ul. Domnule, mai că-mi vine să arunc vasul în aer !

– Domnilor – urmă căpitanul – atâta cât pot eu să fac, nu-i prea mult; să stăm deci cu ochii în patru. De, nu-i uşor, recunosc. Mai uşor ne-ar fi să începem de pe acum păruiala. Dar până nu ne cunoaştem forţele, n-avem altceva de făcut ! Să ne pregătim pânzele şi să aşteptăm vântul prielnic, ăsta-i punctul meu de vedere !

– Jim ne poate ajuta mai mult ca oricine – spuse doctorul. Oamenii nu se feresc de el şi-l ştim cât e de isteţ.

– Hawkins, am o foarte mare încredere în tine – adăugă *squire*-ul.

Oricât de măgulit eram, începea să m-apuce deznădejdea, aşa de neputincios mă simţeam; şi totuşi, printr-un ciudat şir de împrejurări, scăparea tot de la mine a venit. Până atunci, oricum am fi sucit-o şi am fi învârtit-o, nu eram decât şapte pe care să ne fi putut bizui, din douăzeci şi şase; şi din aceşti şapte, eu unul eram un copil, aşa că de partea noastră nu aveam decât şase inşi maturi faţă de nouăsprezece ai lor.

Partea a treia

AVENTURA MEA PE INSULĂ

Capitolul XIII

CUM MI-AM ÎNCEPUT AVENTURA PE INSULĂ

Când m-am urcat a doua zi dimineaţa pe punte, înfăţişarea insulei era cu totul alta. Deşi briza încetase cu desăvârşire, făcusem totuşi peste noapte o bucată bună de drum şi ne aflam într-un răstimp de calm, la aproape o jumătate de milă spre sud-est de coasta de jos. Păduri fumurii acopereau o bună parte din întinderea ei. Culoarea asta egală era întreruptă în locurile coborâte de fâşii de nisip şi de mulţi copaci înalţi din neamul pinilor, care se ridicau deasupra celorlalţi – când singuratici, când în pâlcuri; culoarea generală însă era uniformă şi mohorâtă. Măguri stâncoase înălţau peste această vegetaţie vârfurile lor pleşuve. Aveau forme ciudate, iar „Ocheanul", care era cu trei sau patru sute de picioare mai înalt decât celelalte coline ale insulei, avea şi cea mai ciudată înfăţişare, ridicându-se drept ca un perete aproape din toate părţile şi retezat deodată spre creştet, în chip de piedestal de statuie.

„Hispaniola" se legăna în dreapta şi în stânga pe undele oceanului. Parâmele se smuceau în macarale, scârţâind; cârma se bălăbănea încoace şi încolo; vasul întreg gemea şi zvâcnea ca o moară. Trebuia să mă ţin zdravăn de o funie, căci toată priveliştea mi se învârtea înaintea ochilor; deşi obişnuisem să mă consider marinar destul de bun când vasul înainta, nu mă puteam împăca deloc cu felul ăsta de „a merge pe loc" şi de a fi totuşi scuturat ca o sticlă, lucru ce-mi pricinuia puţină greaţă, mai ales dimineaţa, pe stomacul gol.

Poate că asta şi era pricina stării mele, poate aspectul acesta dezolant al insulei, cu pădurile ei cenuşii, triste, şi steiurile acelea sălbatice, ascuţite, sau talazurile din faţa noastră, care se năpusteau mugind înspumate în stâncile ţărmului; adevărul era că deşi soarele strălucea cald şi păsările zburdau în jurul nostru, ţipând după peşte, nu simţeam bucuria de a fi ajuns la liman, după o călătorie atât de lungă pe mare – mă cam muiasem, cum se spune; şi de la această primă impresie se trage, cred, ura mea de-a pururea pentru Insula Comorii.

Ne aştepta o dimineaţă grea, căci nu era nici urmă de vânt şi trebuia să coborâm bărcile, să ne echipăm şi să tragem vasul la remorcă trei sau patru mile, ocolind capul insulei, ca să ajungem, străbătând îngustul canal natural, la adăpostul din spatele Insulei Scheletului. Am coborât şi eu într-una din aceste bărci, unde, la drept vorbind, stăteam degeaba. Căldura era copleşitoare şi oamenii mormăiau întărâtaţi de greul muncii pe care o făceau. Anderson comanda barca în care mă aflam şi, în loc să-şi struneascā oamenii, bombănea mai tare decât cei mai căpiaţi:

– Uf ! spunea el înjurând – cât naiba o să mai ţină şi asta ?

Mi-am zis că e semn rău; căci până acum oamenii munciseră cu sprinteneală şi tragere de inimă; vederea insulei însă slăbise chingile disciplinei.

În timpul acestui drum, Long John a stat lângă cârmaci, călăuzindu-l. Cunoştea trecătoarea ca în palmă; şi deşi omul care sonda fundul găsea peste tot adâncimi mai mari decât cele însemnate pe hartă, John n-a şovăit o dată măcar.

– Refluxul a muşcat zdravăn aici – spuse el – şi canalul parcă a fost săpat cu hârleţul, ca să zic aşa.

Am ajuns tocmai în locul arătat cu o ancoră pe hartă, cam la o treime de milă de fiecare țărm, având într-o parte insula principală și în cealaltă Insula Scheletului. Fundul era de nisip curat. Slobozirea ancorei stârni o puzderie de păsări, care zburară țipând deasupra pădurilor; dar în mai puțin de un minut se lăsară din nou jos și liniștea se făcu deodată mai apăsătoare.

Golful pătrundea în adâncul pădurii, ai cărei copaci creșteau până-n vale la linia refluxului; țărmul nu era prea ridicat, iar culmile se arcuiau în depărtare ca un fel de amfiteatru. Două pârâiașe, mai curând două gârlițe, se vărsau într-o viroagă, dacă i se poate spune astfel, iar frunzișul ce-o înconjura avea în acea parte un fel de sticlire veninoasă. De pe vas n-am putut vedea nimic din întăritura de acolo sau din gardul din jurul ei, care erau cu totul ascunse de copaci; dacă n-am fi avut mărturia hărții, am fi putut crede că eram cei dintâi care am ancorat aci, de când răsărise insula din sânul oceanului.

Nu se simțea o adiere, nu se auzea nici un alt zgomot decât acela al valurilor care loveau bubuind, la o jumătate de milă de-a lungul coastei, în stâncile țărmului și în acelea singuratice, răsărite din mijlocul apei. Un miros greu plutea pe locul unde ancorasem, miros de frunze moarte și de trunchiuri de copaci putreziți. Mă uitam la doctor, care tot adulmeca și se strâmba ca cineva care miroase un ou stricat.

– Nu știu dacă e într-adevăr o comoară aici – spuse el – dar pun rămășag pe peruca mea că am dat de friguri.

Purtarea oamenilor în bărci fusese neliniștitoare, iar când s-au întors la bord, era fățiș amenințătoare. Se strângeau pe punte și vorbeau între ei de parcă ar fi pus ceva la cale. Cea mai neînsemnată poruncă era primită cu o căutătură întunecată și executată în silă și cu nepăsare. Chiar și oamenii cuminți se molipsiseră și nu se mai găsea unul barem care să-i

potolească. Răzvrătirea – era limpede – atârna deasupra noastră ca un nor purtător de furtună.

Nu numai noi, cei din cabină, adulmecam primejdia. Long John își dădea și el toată osteneala, alergând din grup în grup, făcând o mare risipă de sfaturi bune și întrecându-se în fel și chip să impună pilda purtării lui. Nu știa cum să fie mai binevoitor și mai curtenitor; avea numai zâmbete pentru fiecare. De cum se dădea un ordin, John se și punea în mișcare cu cârja lui, cu cel mai voios „Am înțeles, domnule căpitan !" și când n-avea nimic de făcut, cânta întruna, ca și cum ar fi vrut să ascundă cu asta burzuluiala celorlalți.

Din toate amănuntele mohorâte ale acestei mohorâte după-amiezi, neliniștea vădită a lui Long John ni se părea cea mai îngrijorătoare.

Am ținut sfat în cabină.

– Domnule – grăi căpitanul – dacă mă încumet să mai dau un ordin, întreg echipajul ne va sări în cap. Asta-i situația, domnule. Să zicem că mi se răspunde obraznic ! Ce, am să rabd ? Nu, eu nu înghit, mă iau în coarne cu ei ! Dacă înghit, Silver cade la bănuială și s-a isprăvit cu noi. Luați aminte, n-avem decât un singur om pe care să ne putem bizui.

– Și cine-i acela ? întrebă *squire*-ul.

– Silver, domnule – răspunse căpitanul; el e frământat ca și dumneata, ca și mine, de dorința de a astâmpăra lucrurile. Asta nu-i decât o toană a lor; dacă îi dăm prilejul, el o să-i țină în frâu, și de aceea propun să i se dea musai acest prilej. Să-i învoim pe oameni să se ducă după-amiază pe insulă. Dacă se duc toți, punem stăpânire pe vas. Dacă nu se duce nici unul, ne baricadăm în cabină și Dumnezeu să-l apere pe cel drept. Iar dacă se întâmplă ca numai o parte din ei să coboare pe uscat, țineți minte vorbele mele, domnule, Silver o să-i readucă la bord blânzi ca niște mielușei.

Așa a rămas hotărât; s-au împărțit pistoale încărcate oamenilor siguri; s-a încredințat taina lui Hunter, Joyce și

Redruth, care au primit-o cu mai puţină uimire şi mai multă tărie de cuget decât ne aşteptam şi, în sfârşit, căpitanul ieşi pe punte, unde vorbi echipajului.

– Băieţi – glăsui el – am avut o zi călduroasă şi suntem cu toţii vlăguiţi şi fără chef. O plimbare pe uscat nu poate să strice nimănui. Bărcile mai sunt pe apă, puteţi să le luaţi şi să vă duceţi, câţi vreţi, să petreceţi după-amiaza pe insulă. O jumătate de oră înainte de asfinţit se va trage o lovitură de tun.

Dobitocii îşi închipuiau că au să se poticnească de comoară de cum vor pune piciorul pe pământ, căci pe dată le trecu îmbufnarea şi izbucniră într-un ura de răsuna până hăt-departe, în munţi, stârnind din nou păsările, care începură să zburătăcească şi să se vaiete în jurul ancorajului.

Căpitanul era prea deştept ca să mai stea locului. O şterse cât ai clipi, lăsându-l pe Silver să orânduiască treaba, şi cred că a fost bine aşa. Dacă ar fi rămas pe punte, nu s-ar fi putut preface mult că nu pricepe cum stau lucrurile. Era limpede ca lumina zilei. Acum Silver era comandantul şi avea un echipaj în plină zurbă. Oamenii credincioşi – şi am avut curând dovada că erau şi din aceştia – trebuie să fi fost nişte nătăfleţi. Sau mai degrabă bănuiesc că adevărul e acesta: oamenii se păcătoşiseră de pilda proastă a căpeteniilor zaverei – unii mai mult, alţii mai puţin; un mic număr însă – băieţi buni îndeobşte – nu voiau să meargă mai departe. Una e să fii leneş şi chiulangiu, şi cu totul alta să te faci stăpân pe un vas şi să ucizi nişte oameni nevinovaţi.

În cele din urmă, lucrurile se orânduiră. Şase oameni rămaseră la bord, iar ceilalţi treisprezece, împreună cu Silver, începură să se îmbarce.

Atunci îmi încolţi în minte cea dintâi din trăsnăile care au contribuit aşa de mult la salvarea vieţilor noastre. Dacă Silver a lăsat şase oameni pe corabie, era firesc că ai noştri să n-o poată lua cu forţa; dar nefiind totuşi decât şase, era

de asemenea firesc ca ai noştri să n-aibă neapărat nevoie de mine. M-am gândit atunci să mă duc şi eu pe uscat. Într-o clipită am sărit peste bord, tupilându-mă la prora celei mai apropiate bărci, care o şi porni.

Nimeni nu mă băgă în seamă, afară de un vâslaş de la proră, care mă întrebă: „Jim, tu eşti ? Ţine capul în jos !“ Silver însă aruncă chiar atunci spre noi, din cealaltă barcă, o privire pătrunzătoare, şi întrebă dacă eu eram acela; din clipa aceea începui să mă căiesc de ceea ce făcusem.

Echipajele se luară la întrecere, dar barca în care mă aflam pornise cea dintâi şi, fiind mai uşoară şi mânată mai bine, se depărtase mult de celelalte. Când botul ei pătrunse printre copacii de pe ţărm, mă agăţai de o cracă, îmi făcui vânt pe mal şi mă pitii în cel dintâi tufiş, în vreme ce Silver şi ceilalţi se mai aflau încă la o sută de iarzi în urmă.

– Jim, Jim ! l-am auzit strigând.

Dar e lesne de presupus că n-am răspuns; sărind, aplecându-mă şi răzbind din greu, am fugit drept înainte, până n-am mai putut.

Capitolul XIV

PRIMA LOVITURĂ

Eram aşa de mulţumit că izbutisem să scap de Long John, încât începeam să mă bucur şi să privesc cu oarecare interes ciudatul ţinut în care mă aflam.

Trecusem printr-un loc mlăştinos, plin de sălcii, de papură şi de alţi copaci de baltă necunoscuţi mie; mă găseam acum la marginea unei rarişti deschise spre o poiană şerpuită şi nisipoasă, lungă cam de o milă, presărată din loc în loc cu pini şi numeroşi copaci strâmbi, care aduceau cu stejarii, dar

care aveau frunzişul argintiu ca al sălciilor. În depărtare, la capătul celălalt al poienii, una din măguri profila, viu luminate de soare, două piscuri cu o înfăţişare ciudată.

Simţeam pentru prima oară fiorul explorării. Insula nu era locuită; tovarăşii mei de bord se aflau departe în urmă, iar în faţa mea, ca vietăţi, n-aveam să întâlnesc decât numai sălbăticiuni necuvântătoare şi păsări. Îmi tot făceam drum printre copaci. Pe alocuri am găsit plante în floare, necunoscute mie; am văzut şi şerpi, iar unul din ei, dintr-o crăpătură de stâncă, înălţă capul spre mine, scoţând un şuier asemănător cu vâjâitul titirezului. Nici prin minte nu-mi trecea că aveam de-a face cu un duşman de moarte şi că zgomotul acela venea de la vestiţii lor clopoţei.

Am ajuns apoi la un lung desiş de stejari corciţi – stejari veşnic verzi, cum am aflat mai târziu – care cresc în nisip ca mărăcinii, cu crengile curios încolăcite şi frunzişul des ca stuful. Desişul pornea din creasta unui dâmb de nisip, se întindea şi creştea din ce în ce mai înalt, pe măsură ce se apropia de marginea unei mlaştini, plină de trestii, prin care se strecura una din gârliţe în drumul ei spre locul unde ancorasem. Din mlaştină se ridicau aburi în dogoreala soarelui, şi conturul „Ocheanului" tremura prin ceaţa asta.

Deodată, un fel de freamăt se iscă în păpuriş. O raţă sălbatică se înălţă măcăind, apoi alta, şi curând un nor mare de păsări se ridică deasupra mlaştinii, ţipând şi rotindu-se în văzduh. Am înţeles numaidecât că unul din tovarăşii mei de bord venea pe malul smârcului, încoace. Nu mă înşelasem, şi curând am auzit sunetele înfundate ale unui glas omenesc, care îmi ajungea la urechea încordată tot mai tare şi mai aproape.

M-a cuprins o frică grozavă şi m-am strecurat în frunzişul celui mai apropiat stejar, unde am stat pitit, cu urechea aţintită şi tăcut ca un şoarece.

Un alt glas răspunse; apoi glasul dintâi, pe care-l recunoscui ca fiind al lui Silver, reîncepu să cuvânte şi o ţinu tot aşa o bună bucată de vreme, întrerupt doar din când în când de celălalt. După ton se părea că vorbesc cu înfocare, ba chiar cu harţag, dar din păcate nu desluşeam nici un cuvânt.

La un moment dat cei doi parcă se opriră din vorbă şi poate se aşezară jos; căci glasurile încetară să se mai apropie şi chiar păsările se liniştiră, întorcându-se la sălaşurile lor din mlaştină.

Aveam impresia că nu-mi făceam datoria; căci dacă fusesem aşa de zănatic încât să vin pe uscat cu aceşti căpiaţi, cel puţin ar fi trebuit să trag cu urechea la uneltirile lor, cu alte cuvinte trebuia să mă târăsc cât mai aproape de ei, sub ocrotirea crengilor ce şerpuiau pe pământ.

Îmi dădeam seama destul de bine cam unde se aflau cei doi, nu numai după sunetul glasului lor, ci şi după neastâmpărul câtorva păsări care se roteau speriate deasupra capetelor acestor nepoftiţi.

Târându-mă de-a buşilea, mă îndreptam cu hotărâre, dar încetinel, spre ei; în cele din urmă, ridicând capul în dreptul unui luminiş, putui să-i zăresc într-o poieniţă înconjurată de copaci deşi, din marginea smârcului, pe John Silver şi pe un alt om din echipaj, stând de vorbă faţă-n faţă.

Soarele îi bătea în plin. Silver îşi aruncase pălăria lângă el, pe pământ, şi obrazul lui mare, bălai şi lucios de dogoare, era îndreptat spre celălalt, cu un aer parcă de rugăminte.

– Măi, frate – spuse el – asta-i fiindcă te preţuiesc ca pe aur, ca pulberea de aur, crede-mă ! Dacă nu m-aş fi alipit ca smoala de tine, îţi închipui că veneam aici să te prevestesc ? Totul e gata, nimic nu mai poate fi oprit sau îndreptat. Ca să-ţi salvezi capul, de aceea îţi vorbesc. Iar dacă vreunul din sălbaticii aceia ar afla ce fac eu acuma, spune-mi, Tom, ştii ce s-ar întâmpla cu mine ? Zi, ştii ce s-ar întâmpla ?

– Silver – răspunse celălalt (şi băgai de seamă nu numai că era aprins la faţă, dar şi că vorbea răguşit, ca un corb, şi că-i tremura glasul ca o coardă întinsă). Silver – spuse el – eşti bătrân, eşti cinstit, sau cel puţin aşa se crede; ai şi bani cum nu au alţi marinari săraci; şi eşti curajos, dacă nu mă înşel. Şi acum vrei să mă încredinţezi că te laşi dus de şleahta aceea de derbedei ? Asta nu se poate ! Sunt foarte sigur de asta... cum nu se poate mai sigur. Mai bine mi-ai tăia o mână, decât să fac una ca asta. Dacă îmi calc datoria...

Dar deodată fu întrerupt de un zgomot. Tocmai când dădusem peste unul din oamenii credincioşi, în aceeaşi clipă îmi veniră la ureche veşti de la un altul. Departe, undeva în mlaştină, răsună pe neaşteptate un strigăt de mânie, urmat îndată de un altul şi numaidecât de un groaznic de lung şi horcăitor ţipăt. Stâncile „Ocheanului" îl repetară de mai multe ori; stolul păsărilor de baltă îşi luă din nou zborul, întunecând cerul cu rotirile lor învălmăşite; ţipătul acela de moarte îmi stărui încă mult timp în minte după ce tăcerea redevenise stăpână, şi numai fâlfâitul zburătoarelor care coborau şi glasul de tunet al valurilor în depărtare tulburau lâncezeala acestei după-amiezi.

Auzind ţipătul, Tom tresări ca un cal sub pinteni; Silver însă nici nu clipise. Rămăsese locului, rezemat alene de cârje, pândindu-şi tovarăşul ca un şarpe gata să sară.

– John ! spuse marinarul, întinzându-i mâna.

– Jos mâinile ! zbieră Silver, făcând un salt mare îndărăt, cu iuţeala şi siguranţa unui gimnast încercat.

– Fie ! Mâinile jos, dacă vrei, John Silver – glăsui celălalt. Cugetul întunecat te face să-ţi fie teamă de mine. Dar, pentru Dumnezeu, ce-a fost asta ?

– Asta ? răspunse Silver, zâmbind absent, dar mereu încordat; ochiul său, micşorat ca vârful unui ac, sclipea ca o mărgică de sticlă, pe faţa lui mare. Asta ? Oh, cred că a fost Alan.

La cuvintele acestea, bietul Tom se dezlănţui.

– Alan ! strigă el. Fie ca sufletul lui de marinar cinstit să se odihnească în pace ! Cât despre tine, John Silver, mi-ai fost prieten ani de zile, dar de-acuma nu mai eşti prietenul meu. De mi-e dat să mor, am să mor la datorie. L-ai ucis pe Alan, nu-i aşa ? Ucide-mă şi pe mine dacă poţi. Nu cred să-ţi dea mâna !

Şi zicând acestea, inimosul flăcău întoarse spatele bucătarului şi porni spre ţărm. Dar îi era ursit să nu meargă departe. Cu un strigăt, John se prinse de o cracă de copac, scoase cârja de sub braţ şi zvârli acest ciudat proiectil, care vâjâi prin aer. Vârful ei îl lovi cu o putere uluitoare pe sărmanul Tom drept între umeri, în mijlocul spatelui. El ridică braţele, scoase un fel de geamăt şi se prăbuşi.

Dacă a fost lovit greu sau uşor, nimeni nu va putea spune vreodată. Judecând după sunetul făcut, lovitura îi rupsese şira spinării. Dar n-a mai avut timp să-şi vină în fire. Sprinten ca o maimuţă, deşi fără picior şi fără cârje, Silver fu într-o clipită deasupra lui şi de două ori împlântă cuţitul până-n plăsele în trupul fără apărare. Din locul unde eram pitit, îl auzeam icnind tare, la fiecare lovitură dată.

Nu ştiu bine ce înseamnă a leşina, dar ştiu că o bucată de vreme tot ce se afla în faţa mea pluti rotindu-se într-un vârtej de ceaţă; Silver şi păsările, şi creştetul „Ocheanului" se învârteau înaintea ochilor mei, şi tot felul de clopote şi glasuri îndepărtate îmi sunau în urechi.

Când mi-am venit în fire, căpcăunul se ridicase, cârja îi stătea subsuoară şi pălăria pe cap. Chiar la piciorul lui, Tom zăcea pe pajişte, nemişcat. Dar ucigaşul nici că se sinchisea – ştergea sângele de pe cuţit cu un şomoiog de iarbă. Toate în jur rămăseseră neschimbate, razele soarelui străluceau necruţătoare pe abureala smârcului şi pe creasta măgurei; nici nu-mi venea să cred că se săvârşise în urmă cu o clipă

un omor, că o viaţă omenească fusese curmată fioros în faţa ochilor mei.

John băgă mâna în buzunar, scoase un fluieraş şi dădu drumul câtorva şuierături şerpuite, care se răspândiră departe în aerul cald. Nu pricepeam, fireşte, rostul acestui semnal, dar el îmi trezi îndată temerile. Au să vină desigur oameni mulţi. S-ar putea să mă descopere. Abia omorâseră doi oameni cinstiţi; după Tom şi Alan, nu venea rândul meu oare ?

Fără să pierd o clipă, mă strecurai afară din stejăriş şi o luai târâş îndărăt, cum puteam mai iute şi mai tăcut, spre un loc mai deschis al dumbravei. În acest timp auzeam chemările pe care le schimbau bătrânul pirat şi oamenii lui şi acest zvon al primejdiei îmi dădu aripi. De îndată ce am ieşit din desiş, am început să fug cum nu mai fugisem vreodată, fără să iau seama încotro, cât mai departe de ucigaş; pe măsură ce fugeam, frica creştea şi creştea în mine până când ajunse vecină cu nebunia.

Într-adevăr, nu eram cu desăvârşire pierdut ? Când va bubui semnalul tunului, cum să cutez a mă duce la bărci, printre blestemaţii din care mai aburea proaspăta lor nelegiuire ? Cel dintâi care m-ar zări, nu mi-ar suci oare gâtul ca la un pui de găină ? Lipsa mea n-ar fi pentru dânşii dovada îngrijorării mele şi prin urmare a crâncenelor cunoştinţe despre cele întâmplate ? „M-am dus pe copcă – gândeam. Adio „Hispaniola“, adio *squire*, adio doctor şi căpitan !“ Nu-mi rămânea decât să mor de foame sau de mâna răzvrătiţilor.

În timpul acesta, precum spun, continuam să fug şi, fără să-mi dau seama, mă apropiasem de poalele micii măguri cu două piscuri, în acea parte a insulei unde stejarii creşteau mai răsfiraţi şi semănau la chip şi la mărime cu ceilalţi copaci de pădure. Câţiva pini erau amestecaţi printre ei, unii având cincizeci, alţii aproape şaptezeci de picioare înălţime.

Aerul de asemenea era mai proaspăt decât jos, lângă mlaştină.

Şi aci, o nouă spaimă mă ţintui locului, făcând să-mi bată inima în piept să se spargă.

Capitolul XV

OMUL DIN INSULĂ

De pe panta măgurei, care era aici povârnită şi stâncoasă, se desprinse un bolovan şi căzu sărind cu zgomot printre copaci. Întorcând instinctiv ochii într-acolo, zării o fiinţă care se aruncă fulgerător îndărătul unui trunchi de pin. Om, urs, maimuţă să fi fost – greu de spus. Că era o fiinţă neagră şi păroasă, atâta prinsesem. Dar groaza acestei noi arătări mă pironi locului.

Drumurile mi-erau acum tăiate din amândouă părţile; înapoia mea se aflau ucigaşii, iar în faţă mă pândea vietatea asta de nedescris. Fără să stau mult pe gânduri, am preferat primejdiile pe care le cunoşteam celor necunoscute. Silver mi se părea acum mai puţin groaznic decât această făptură a codrului. De aceea, tot aruncând câte o căutătură îndărăt peste umăr, am pornit-o în jos, spre bărci.

Îndată însă vietatea se arătă iarăşi pe urmele mele şi, făcând un ocol mare, începu să mi-o ia înainte. Eram obosit, bineînţeles, dar şi dacă aş fi fost odihnit, ca dimineaţa la sculare, tot n-aş fi putut să mă iau la întrecere cu un asemenea adversar. Ţâşnind de la copac la copac, făptura asta gonea ca o căprioară, însă în două picioare, aidoma omului, dar într-un fel cum nu mai văzusem om alergând:

fugea încovoiată aproape în două. Totuşi era om, nu mă puteam îndoi.

Tot ce auzisem despre canibali îmi veni în minte. Cât pe ce să strig după ajutor. Dar simplul fapt că era om – oricât de sălbatic – mă liniştise puţin, şi în sufletul meu frica de Silver începu să crească în aceeaşi măsură. Aşadar am stat locului, muncindu-mă să găsesc un mijloc de scăpare; şi pe când mă gândeam astfel, îmi fulgeră prin minte că am un pistol. Îndată ce mi-am amintit că nu eram fără apărare, curajul îmi încălzi din nou inima; şi, îndreptând cu hotărâre ochii spre acest om al insulei, o luai repede în direcţia unde era.

Nu-l vedeam; era ascuns după un copac; dar pesemne că nu mă scăpa o clipă din ochi, căci îndată ce începui să mă mişc spre dânsul a ieşit la iveală şi făcu un pas spre mine. Pe urmă stătu în cumpănă, se dădu îndărăt, înaintă iarăşi şi, în sfârşit, spre uimirea mea, căzu în genunchi, întinzând mâinile împreunate a rugăciune.

M-am oprit din nou.

– Cine eşti ? l-am întrebat.

– Ben Gunn – îmi răspunse şi glasul lui suna răguşit şi scârţâit ca o broască ruginită. Sunt sărmanul Ben Gunn. De trei ani n-am mai vorbit cu un creştin.

Vedeam acuma că era un om alb ca şi mine şi că avea chiar trăsături plăcute. Pielea, peste tot unde nu era acoperită, se pârlise de soare; chiar şi buzele îi erau negre; iar ochii lui spălăciţi păreau că se zgâiesc pe chipu-i tuciuriu. Din câţi cerşetori am văzut în viaţa mea sau mi i-am închipuit, niciunul n-a fost mai zdrenţăros ca el. Era îmbrăcat cu flenduri vechi din pânză de vele şi această nemaipomenită adunătură de petice era ţinută laolaltă de cele mai felurite şi mai fistichii cheutori: nasturi de alamă, aşchii şi noduri de sfoară cătrănită. Peste zdrenţe era încins cu o curea veche cu cataramă de alamă, singurul lucru întreg din îmbrăcămintea lui.

– Trei ani ! am exclamat eu. Ai scăpat de pe un vas scufundat ?

– Nu, prietene, am fost părăsit pe insulă.

Auzisem de această groaznică pedeapsă, destul de obişnuită la piraţi; osânditul e dus la ţărm şi lepădat cu puţină pulbere şi gloanţe pe vreo pustie şi îndepărtată insulă.

– Părăsit de trei ani – urmă el – şi toată vremea asta am trăit numai cu carne de capră, poame pădureţe şi scoici. Oriunde ar fi omul, îmi ziceam, se descurcă. Dar, prietene, inima îmi tânjeşte după o mâncare creştinească. Nu cumva ai la dumneata o bucăţică de brânză ? Nu ? Hei ! Câte nopţi n-am visat brânză, la capac mai ales, ca pe urmă să mă trezesc şi să mă pomenesc tot aici !

– Dacă mai ajung la bord vreodată – i-am răspuns – ai să capeţi brânză câtă pofteşti.

În tot timpul acesta îmi pipăia stofa hainei, îmi mângâia mâinile, se uita la ghetele mele şi, în genere, nu se putea opri – în pauzele dintre fraze – să nu-şi arate, cu o bucurie copilărească, mulţumirea că se afla în faţa unei făpturi omeneşti. Dar la ultimele mele vorbe mă măsură cu un fel de şireată mirare.

– Dacă mai ajungi la bord vreodată, spui ? repetă el. Mă rog, dar cine ar putea să te împiedice ?

– Dumneata, ştiu că nu – fu răspunsul meu.

– Ai dreptate ! strigă el. Dar cum te cheamă, prietene ?

– Jim.

– Jim, Jim ! zise el, cu vădită plăcere. Ştii, Jim, am dus o viaţă aşa de ticăloasă, că ţi-ar face silă s-o auzi. Spune-mi, ai putea crede, când ţi-aş spune, că am avut, aşa cum mă vezi acum, o mamă evlavioasă ? mă întrebă el.

– Nu prea – i-am răspuns.

– Ei – spuse el – şi cu toate astea era tare evlavioasă. Şi eu am fost un copil cuminte şi evlavios. Ştiam „Tatăl nostru“ şi „Crezul“ ca pe apă, că nu mai deosebeai o vorbă de alta când le rosteam. Şi-acum, uite unde am ajuns, Jim, şi asta fiindcă

am început cu jocul de arşice pe lespezile mormintelor sfinte ! Asta a fost începutul, că pe urmă au venit toate, una după alta; cât nu m-a dăscălit mama şi, îţi spun adevărul, totul mi-a prezis evlavioasa femeie ! Pronia cerească m-a adus aici. Am chibzuit la câte toate de când mă vânzolesc în insula asta singuratică şi m-am întors la credinţă. N-o să mă mai prinzi bând rom cu cofa; aşa, un degetar, de noroc, când se iveşte vreun prilej, o să mai beau, fireşte. M-am legat să fiu cumsecade şi mă ţin de cuvânt. Ştii, Jim – şi privi împrejur, coborând glasul până la şoaptă – sunt bogat !

Am priceput că bietul om îşi pierduse minţile în singurătatea asta şi presupun că simţământul ăsta mi se citea pe faţă, de aceea el repetă mai cu căldură mărturisirea:

– Da, da, bogat ! Şi-ţi mai spun ceva: am să fac un om din tine, Jim ! Ah, Jim, ai să-ţi blagosloveşti steaua, din adâncul inimii ai s-o blagosloveşti că ai fost cel dintâi care m-a găsit !

Dar pe când vorbea astfel, deodată o umbră trecu peste chipul lui; îmi apucă strâns mâna şi ridică un deget ameninţător înaintea ochilor mei.

– Jim, spune-mi adevărat: nu-i oare vasul lui Flint ?

Am avut atunci o străfulgerare fericită. Pornit să cred că găsisem într-însul un aliat, îi răspunsei fără zăbavă.

– Nu-i vasul lui Flint ! Flint a murit; dar am să-ţi spun adevărul, aşa cum mi l-ai cerut. Din nenorocire pentru unii din noi, mai sunt pe bord câţiva din oamenii lui Flint.

– Nu cumva e şi un om cu un singur picior ? gâfâi el.

– Silver ? am întrebat.

– Silver ! spuse el – aşa îl chema.

– E bucătarul nostru şi totodată capul răzvrătiţilor.

Mă ţinea de încheietura mâinii, şi când auzi asta, aproape să mi-o sucească.

– Dacă te-a trimis Long John – spuse el – înseamnă că sunt curăţat, o ştiu prea bine ! Dar voi ce credeţi că o să vi se întâmple ?

Într-o clipă m-am hotărât ca, drept răspuns, să-i povestesc tot ce ni s-a întâmplat în timpul călătoriei şi la ce ananghie ne găseam acum. M-a ascultat cu cea mai mare luare aminte şi când am isprăvit m-a bătut uşor cu palma pe creştet.

– Eşti un băiat bun, Jim. Şi zi, nu ştiţi pe unde să scoateţi cămaşa, hai ? Ei bine, să aveţi încredere în Ben Gunn; Ben Gunn o să vă scoată din încurcătură. Vrei să-mi spui acuma dacă *squire*-ul vostru are să se poarte frumos cu mine dacă-l ajut, mai cu seamă că-i la mare ananghie, cum ziseşi ?

L-am încredinţat că *squire*-ul e cel mai generos om din lume.

– Să ne înţelegem – răspunse Ben Gunn – nu m-am gândit să mă facă paznic la vreo poartă, ori să mă îmbrace în livrea sau alte de-alde astea: nu-i felul meu, Jim. Uite ce vreau: are să se îndure să-mi lase şi mie, nu mult, să zicem vreo mie de funzi, din nişte bani pe care el poate spune că-i şi are în buzunarele lui ?

– Sunt sigur că o să-ţi dea – am spus eu. S-a angajat ca fiecare să-şi aibă partea cuvenită.

– Şi un loc pe vas, ca să mă întorc acasă, o să am ? adăugă el cu o privire şireată.

– Dar cum îţi închipui ? strigai eu. *Squire*-ul e un gentleman. Şi afară de asta, dacă ne descotorosim de ceilalţi, chiar o să mai avem nevoie de o mână de ajutor ca să manevrăm vasul la întoarcere.

– Ah – spuse el – dacă-i aşa... Şi păru că i s-a luat o piatră de pe inimă. Stai, că am să-ţi mai spun ceva – urmă el. Dar să ştii că mai mult nu-ţi spun. Eram pe vasul lui Flint, când a îngropat comoara; el şi încă şase, şase marinari voinici. Ei au stat pe uscat aproape o săptămână, iar noi am rămas pe bordul vechiului „Walrus". Într-o bună zi, iaca şi semnalul; şi-l vedem pe Flint întorcându-se, singur singurel, într-o ciobacă, legat cu o basma albastră la cap. Soarele răsărea şi l-am văzut stând în picioare lângă botul luntrii, palid ca

moartea. Gândeşte-te şi dumneata, el se afla acolo, iar ceilalţi şase erau morţi, morţi şi îngropaţi ! Cum a făcut, nici unul din oamenii de la bord n-a putut pricepe. Încăierare, măcel, moarte năprasnică pe vreo potecuţă, că a fost doar singur contra şase. Billy Bones era secund, Long John şef de echipaj; şi l-au întrebat unde a dus comoara. „Ah – zise el – puteţi merge pe uscat dacă vă arde, şi să rămâneţi acolo, zise; cât despre vas, fulgere şi tunete ! mai are de dat încă multe lovituri !" Aşa a zis.

Bun. Acum trei ani, eram pe un alt vas şi am zărit insula. „Băieţi, am spus eu, aici e îngropată comoara lui Flint; haidem pe uscat s-o căutăm". Căpitanul a strâmbat din nas; dar toţi camarazii mi-au ţinut hangul şi am coborât pe insulă. Douăsprezece zile am căutat-o, şi în fiecare zi aveau câte o vorbă urâtă pentru mine; iar într-o bună dimineaţă, toţi s-au întors la bord. „În ceea ce te priveşte, Benjamin Gunn, mi-au zis ei, iacă o flintă, aşa mi-au zis, o sapă şi un târnăcop. Rămâi aici şi caută singur banii lui Flint !"

Ce mai încolo şi încoace, Jim, de trei ani sunt aici şi din ziua aceea n-am avut o îmbucătură de hrană creştinească. Ascultă, uită-te la mine ! Sunt eu o răgălie de marinar ? Nu, zici tu. Şi nici n-am fost, zic eu.

Şi spunând acestea, făcu cu ochiul şi mă pişcă tare.

– Uite, Jim, cum să-i spui tu *squire*-ului tău – urmă el. Dar întocmai aşa să-i spui: „Şi nici n-a fost !", auzi ? Aşa să-i spui. „Trei ani a stat pe insulă, zi şi noapte, pe vreme frumoasă şi pe vreme rea; şi poate uneori a vrut să se roage (aşa să-i spui), şi poate uneori s-a gândit la bătrâna lui mamă, dacă o mai fi în viaţă (tu aşa să-i spui); dar mai tot timpul, Gunn, să-i spui, mai tot timpul a fost prins de altă treabă". Şi pe urmă să-l ciupeşti, iaca aşa.

Şi mă pişcă din nou, în cel mai confidenţial chip.

– După aceea – urmă el – te ridici în picioare şi-i spui: „Gunn e un om cumsecade (aşa să-i zici) şi el pune mult preţ

şi are mai multă încredere – ţine minte – într-un cavaler înnăscut, decât într-un cavaler al norocului, din tagma cărora a făcut şi el parte".

– Toate bune – i-am zis eu – nu înţeleg însă boacă din câte îmi spui. Dar tot aia e, fiindcă n-am cum să ajung la bord.

– Eh, aici e buba, desigur ! Ei, dar mai e şi ciobaca mea, pe care am cioplit-o cu mâinile astea două. O ţin ascunsă sub stânca albă. Dacă lucrurile merg din rău în mai rău, facem o încercare după ce se întunecă. Hei – izbucni el deodată – asta ce-o mai fi ?

Chiar în clipa aceea, deşi soarele mai avea de călătorit un ceas-două, ecourile insulei au fost trezite de o bubuitură de tun.

– Au început lupta ! strigai eu. Vino după mine!

Am luat-o la fugă spre ancoraj, uitând de toată frica mea; într-un pas cu mine, cot la cot, zdrenţărosul Ben Gunn alerga uşor şi sprinten.

– Stânga, la stânga – mă călăuzea el; ţine stânga, frate Jim ! Pe sub copaci. Aici am omorât prima mea capră. Nu se mai abat pe aici; s-au tras pe munţi de frica lui Benjamin Gunn. Ah ! ăsta-i ţirintimul – ţintirimul voia să spună. Vezi mormintele ? Uneori vin aci să mă rog când socot că-i duminică poate. Nu e chiar paraclis, dar găsesc că parcă e mai solemn; apoi, te pomeneşti că or fi zicând că Ben Gunn n-avea de nici unele, nici preot, nici măcar o biblie sau un prapur.

Şi tot aşa îi mergea gura, pe când fugeam, fără să aştepte şi fără să primească un răspuns de la mine.

Lovitura de tun fu urmată, după un răstimp lung, de o salvă de arme mici.

Altă pauză, şi pe urmă, la mai puţin de un sfert de milă, văzui – „Union Jack"[1] fluturând în vânt deasupra pădurii.

---

[1] Denumirea steagului britanic (n. t.).

Partea a patra

ÎNTĂRITURA

Capitolul XVI

DOCTORUL POVESTEŞTE CUM A FOST PĂRĂSIT VASUL

Era aproape unu şi jumătate – „trei clopote“ în limbajul marinăresc – când cele două bărci se desprinseră de „Hispaniola“, plecând spre uscat. Căpitanul, *squire*-ul şi cu mine stăteam de vorbă în cabină despre cele petrecute. Dacă ar fi fost cât de cât o adiere de vânt, ne-am fi năpustit asupra celor şase răzvrătiţi rămaşi la bord, am fi tras parâma şi am fi pornit-o în larg. Dar n-aveam pic de vânt; şi, colac peste pupăză, Hunter veni jos cu vestea că Hawkins se strecurase într-o barcă şi că s-a dus pe insulă cu ceilalţi.

Niciodată nu ne-am îndoit de Jim Hawkins; dar eram neliniştiţi pentru el. Cu nişte bestii îndrăcite ca acelea nu credeam să mai avem norocul de a-l mai vedea vreodată pe băiat. Am dat fuga pe punte. În crăpăturile scândurilor, smoala făcea băşici de încinsă ce era, duhoarea din preajmă îmi întorcea maţele pe dos; dacă vreodată i-a mirosit cuiva a friguri şi a dizenterie, apoi aici, în ancorajul ăsta scârbos, s-a întâmplat. Cei şase blestemaţi şedeau în umbra unei pânze la proră, şi nu ştiu ce tot bombăneau; spre ţărm, puteam vedea bărcile priponite şi în fiecare din ele un om de strajă. Unul din ei fluiera „Lillibullero“.

Aşteptarea era chinuitoare; am hotărât ca Hunter şi cu mine să ne ducem cu luntrea pe insulă, după veşti.

Bărcile traseră spre dreapta; Hunter şi cu mine vâslirăm drept înainte, în direcţia întăriturii de bulumaci, cea de pe hartă. Cei doi oameni lăsaţi de strajă la bărci păreau cam surprinşi de apariţia noastră; „Lillibullero“ amuţi, şi i-am văzut sfătuindu-se ce să facă. Dacă s-ar fi dus să-l vestească pe Silver, lucrurile ar fi luat o altă întorsătură; aveau însă consemn, bănuiesc, să nu se depărteze de bărci orice s-ar întâmpla, aşa că până la urmă hotărâră să stea liniştiţi pe loc şi „Lillibullero“ reîncepu.

Coasta făcea acolo o uşoară ieşitură şi am manevrat în aşa fel ca s-o lăsăm între noi şi ei; chiar înainte de a ajunge la ţărm pierdurăm din vedere bărcile. Am sărit jos şi am luat-o la picior, aproape alergând, cu o basma groasă de mătase sub pălărie, ca să-mi fie mai răcoare, şi cu o pereche de pistoale încărcate la îndemână pentru orice eventualitate.

Nu făcusem o sută de iarzi şi am ajuns la întăritură.

Iată cum arăta: un şipot cu apă limpede ţâşnea aproape din vârful unui dâmb; pe acest dâmb şi încercuind izvorul se ridica o cabană solidă de bârne, cu ochiuri pentru flinte în toţi pereţii, putând adăposti vreo patruzeci de oameni. Jur-împrejurul ei locul fusese curăţat pe o întindere mare şi sistemul de apărare era desăvârşit de un zaplaz înalt de şase picioare, fără poartă sau deschizătură, destul de solid ca să nu poată fi doborât fără multă strădanie şi în acelaşi timp prea descoperit ca să-i poată cumva ocroti pe asediatori. Oamenii din fortul de bârne îi aveau oricând în bătaia armelor şi puteau să tragă liniştiţi în ei, ca în prepeliţe. Apărătorilor nu le trebuia altceva decât pază bună şi merinde; în afară de un asalt cu totul neaşteptat, ar fi putut să se împotrivească unui regiment.

Ceea ce mi-a atras îndeosebi atenţia a fost şipotul. Căci deşi cabina de pe „Hispaniola“ era îndestulată cu de toate, arme berechet şi muniţii, de-ale gurii şi vinuri bune, un singur lucru fusese scăpat din vedere – apa de băut. Mă

gândeam tocmai la asta, când răsună de pe insulă strigătul unui om în chinurile morţii. Pentru mine, moartea violentă nu era o noutate; am servit sub alteţa sa regală ducele de Cumberland, şi chiar eu am fost rănit la Fontenoy. Cu toate acestea am simţit că sângele îmi zvâcneşte mai tare. „S-a dus Jim Hawkins!" a fost primul meu gând.

Sunt într-adevăr un vechi ostaş, dar nu puteam să uit că sunt şi doctor. În meseria noastră nu-i vreme de pierdut. Aşa că m-am hotărât numaidecât; şi fără să mai pierd timp, m-am întors la ţărm şi am sărit în barcă.

Din fericire, Hunter era un bun vâslaş. Parcă zburam pe apă; peste puţin barca era lângă goeletă, iar eu sus pe bord.

I-am găsit pe toţi zguduiţi, cum era şi firesc. *Squire*-ul şedea jos, alb ca hârtia, cu gândul la necazul pe care ni-l pricinuise, bietul de el ! Unul din cei şase oameni de la proră, de asemenea, nu arăta mai bine.

– Ăsta nu-i prea încercat în rele – spuse căpitanul Smollett, arătând cu capul înspre el. Mai-mai să leşine, doctore, când a auzit ţipătul ! Încă o mişcare de cârmă, ca să zic aşa, şi flăcăul va fi de partea noastră !

Am spus căpitanului ce plan am şi am întocmit împreună amănuntele îndeplinirii lui.

Pe bătrânul Redruth l-am postat în culoarul care duce de la cabină la proră, cu trei-patru flinte încărcate la îndemână şi o saltea de apărare. Hunter trase barca sub gura sabordului[1] de la pupă, iar Joyce şi cu mine ne-am apucat s-o încărcăm cu butoiaşe de pulbere, cu flinte, saci cu pesmeţi, fedeleşuri cu carne de porc, o balercuţă cu coniac şi cu nepreţuitul meu cufăraş cu doctorii.

---

[1] Deschizătură în parapetul vasului, servind pentru a uşura încărcarea sau descărcarea grinzilor, materialelor lungi etc., precum şi pentru scurgerea apei (n. t.).

În timpul acesta, *squire*-ul şi căpitanul stăteau pe punte. Căpitanul îl strigă pe şeful de barcă, care avea gradul cel mai mare din oamenii rămaşi la bord.

– Domnule Hands – îi spuse el – suntem doi aici, fiecare cu o pereche de pistoale în mâini. Dacă unul din voi şase face cel mai mic semnal, e un om mort.

Parcă li s-a luat piuitul; dar după ce ţinură un mic sfat, toţi coborâră valvârtej tambuchiul, plănuind, fără îndoială, să ne prindă pe la spate. Când au dat însă cu ochii de Redruth, care veghea pe culoar, au făcut cale-întoarsă, şi un cap se ivi din nou pe punte.

– Jos, câine ! strigă căpitanul. Şi capul iarăşi se făcu nevăzut; un răstimp, cei şase marinari nu mai dădură nici un semn de viaţă.

N-am pierdut vremea; aruncând lucrurile claie peste grămadă, încărcasem bărcuţa peste măsură. Joyce şi cu mine ieşirăm prin sabordul pupei şi începurăm să vâslim cât puteam de iute spre ţărm.

A doua noastră cursă stârni fierbere printre cei care ne pândeau de pe ţărm. „Lillibullero" încetă din nou; şi tocmai când îi pierdeam din vedere îndărătul micului cap, unul din străjeri sări pe uscat şi dispăru. Îmi trecu prin minte să schimb planul şi să le distrug bărcile, dar îmi era teamă ca Silver şi ceilalţi să nu fie pe aproape şi să pierdem totul vrând să facem prea mult.

Curând am ajuns la ţărm în acelaşi loc ca mai înainte şi am început să cărăm proviziile în adăpost. Făcusem tustrei primul drum, greu împovăraţi, şi aruncarăm povara peste ulucile gardului. Pe urmă, lăsându-l pe Joyce de pază – de unul singur, e adevărat, ajutat însă de o duzină de flinte – Hunter şi cu mine ne întoarserăm la bărcuţă şi mai luarăm o încărcătură. Şi aşa mereu, fără nici un răgaz, am pus totul la adăpost, după

care doi servitori şi-au luat în primire posturile din întăritură, iar eu am vâslit din răsputeri îndărăt la „Hispaniola".

Să te încumeţi a încărca pentru a doua oară barca era un risc mai îndrăzneţ decât părea în realitate. Ei aveau avantajul numărului, desigur, însă noi aveam avantajul armelor. Nici unul din oamenii de pe insulă nu avea flintă şi, înainte de a ne prinde sub tirul pistoalelor, am fi putut să dăm o arvună simţitoare la vreo şase din ei.

Squire-ul mă aştepta la fereastra de la pupa; îi dispăruse slăbiciunea. Prinse din zbor frânghia bărcii şi o legă zdravăn, apoi începurăm să încărcăm cu mare vioiciune carne de porc, pulbere şi pesmeţi. Atâta am luat. Şi numai câte o flintă şi o spangă pentru *squire*, pentru mine, Redruth şi căpitan. Restul armelor şi pulberea le-am aruncat peste bord, la doi stânjeni şi jumătate sub apă. Când ne aplecam, puteam vedea oţelul strălucind în bătaia soarelui pe fundul de nisip curat.

În timpul ăsta începuse refluxul, şi vasul începu să dea târcoale ancorei. Glasuri înăbuşite de depărtare se auziră hăulind pe ţărm, în preajma celor două bărci; şi deşi nu eram îngrijoraţi de Joyce şi Hunter, care se aflau mult mai spre răsărit, aceasta ne îndemnă să zorim plecarea.

Redruth părăsi postul din culoar şi sări în barcă, apoi am întors-o împotriva vasului, ca să-i vie mai uşor căpitanului Smollett la coborât.

– Hei, băieţi – zise el – mă auziţi ?

Nu primi nici un răspuns dinspre proră.

– Ţie, Abraham Gray, ţie îţi vorbesc !

Iarăşi tăcere.

– Gray – reluă domnul Smollett ceva mai tare – părăsesc vasul şi-ţi poruncesc să-ţi urmezi căpitanul. Ştiu că în fond eşti un om cumsecade şi cred că nici unul din grupul vostru

nu-i atât de rău cum pare. Am ceasul în mână: îţi dau treizeci de secunde ca să vii încoace.

Urmă o pauză.

– Vino, măi băiete – continuă căpitanul – nu te mai codi atâta ! Îmi pun în primejdie viaţa mea şi vieţile acestor stimaţi domni cu fiece secundă de întârziere.

Se auzi o învălmăşeală scurtă, zgomot de încăierare şi Abraham Gray zbucni afară cu obrazul tăiat de cuţit, alergând spre căpitan ca un câine la fluieratul stăpânului.

– Sunt cu dumneavoastră, domnule căpitan ! spuse el.

În clipa următoare, el şi căpitanul săriră în barcă lângă noi, apoi ne îndepărtarăm spre larg.

Ne descotorosisem de vas, dar nu eram încă la ţărm, în întăritura noastră.

Capitolul XVII

URMAREA POVESTIRII DOCTORULUI, ULTIMUL DRUM AL BĂRCII

Al cincilea drum al bărcii a fost cu totul diferit de celelalte. În primul rând, tărtăcuţa asta de barcă era peste măsură de încărcată. Cinci oameni în putere, dintre care trei – Trelawney, Redruth şi căpitanul – de peste şase picioare înălţime, însemnau numai ei o greutate pe care n-o ducea de obicei. Mai adăugaţi pulberea, carnea de porc şi sacii cu pesmeţi. La pupă barca era scufundată până la buză. De câteva ori chiar am luat puţină apă, iar pantalonii mei, ca şi cozile jachetei, erau uzi înainte de a fi străbătut o sută de iarzi.

Căpitanul ne puse să aranjăm încărcătura, şi izbutirăm astfel s-o mai cumpănim puţin. Totuşi ne era teamă şi să răsuflăm.

În al doilea rând, refluxul dădea naştere unui curent puternic şi jucăuş, care străbătea rada îndreptându-se spre vest, apoi spre sud şi ieşea în largul mării, către strâmtoarea prin care intrasem în dimineaţa asta. Şi tocmai acest joc al undelor era primejdios pentru barca noastră supraîncărcată; dar mai rău decât toate era faptul că afurisitul ăsta de curent ne abătea de la drumul nostru, îndepărtându-ne de locul de acostare dindărătul micului cap. Dacă ne-am fi lăsat duşi de curent, nimeream la ţărm acolo unde se aflau cele două bărci şi unde piraţii puteau veni în orice clipă.

– Nu pot ţine direcţia spre întăritură, domnule – i-am spus căpitanului. Eu eram cârmaciul, iar el şi Redruth, amândoi odihniţi, trăgeau la rame. Refluxul ne ţine în loc. Nu puteţi vâsli ceva mai tare ?

– Nu, căci răsturnăm barca – răspunse el; trebuie să vă opintiţi, domnule, dacă vreţi, să vă opintiţi până când vedeţi că înaintăm.

Am făcut aşa şi m-am încredinţat într-adevăr că refluxul nu ne mai abătea spre vest, dacă ţineam direcţia spre est, adică în unghi drept cu drumul pe care trebuia să-l urmăm.

– Aşa cum mergem, n-o să mai ajungem niciodată la ţărm – am zis eu.

– N-avem ce-i face, domnule, trebuie neapărat să mergem aşa – răspunse căpitanul. O să vâslim mereu împotriva curentului, vedeţi dumneavoastră – urmă el – căci dacă lăsăm să ne scape vântul care bate dinspre coastă, cine ştie unde ajungem la ţărm, nemaipunând la socoteală primejdia de a fi atacaţi de cele două bărci; pe când mergând tot aşa, curentul trebuie să slăbească şi atunci o să ne putem strecura de-a lungul coastei.

– Curentul a şi slăbit, domnule doctor – spuse Gray, care stătea la proră; puteţi lăsa cârma mai slobodă.

– Mulţumesc, flăcăule – i-am spus eu, ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic; căci ne hotărâsem cu toţii, parcă într-un gând, să ne purtăm cu el cum ne purtam cu unul de-ai noştri.

Deodată căpitanul vorbi iarăşi, şi mi se păru că glasul îi era puţin schimbat.

– Tunul ! spuse el.

– M-am gândit la asta – i-am răspuns eu, încredinţat fiind că şi dânsul se gândeşte la o bombardare a întăriturii. Dar n-au să poată niciodată coborî tunul pe uscat, şi chiar de-ar izbuti, n-au să-l poată duce prin pădure:

– Uită-te îndărăt, doctore ! răspunse căpitanul.

Uitasem cu desăvârşire de tunul cel mic, de calibrul nouă; şi iată că, spre groaza noastră, cei cinci derbedei sârguiau în juru-i, scoţându-i cămaşa, cum îi ziceau prelatei groase, gudronate, cu care era acoperit. Dar nu era numai asta; deodată îmi fulgeră prin minte că ghiulelele şi pulberea de tun le pitisem sub puntea pupei, şi că-i de ajuns o lovitură de topor pentru ca mişeii de pe corabie să intre în stăpânirea muniţiei.

– Israel a fost tunarul lui Flint – spuse Gray cu glas răguşit.

Cu orice risc, am pus botul bărcii drept spre punctul de acostare. Între timp ne îndepărtasem binişor de firul curentului, aşa că puteam ţine cârma nestingherit spre locul nostru de acostare, înaintând însă cu o iuţeală nevoit mică. Dar era rău că aşa cum mergeam noi descopeream „Hispaniolei“ flancul bărcii, dându-le astfel piraţilor o ţintă foarte mare.

Nu numai că-l vedeam, dar îl şi auzeam pe nemernicul acela cu mutra de beţiv, Israel Hands, dând de-a dura o ghiulea pe punte.

– Cine-i ţintaş mai bun ? întrebă căpitanul.

– Domnul Trelawney, fără îndoială – spusei.

– Domnule Trelawney, vrei să fii bun şi să-mi pocneşti pe unul din oamenii ăia ? Pe Hands, dacă se poate – spuse căpitanul.

Trelawney stătea ca oţelul de rece. Se uita la iasca flintei.

– Luaţi seama, domnule, cum umblaţi cu flinta – strigă căpitanul – să nu se răstoarne barca. Toată lumea stă liniştită cât ocheşte.

Squire-ul ridică arma, vâslele se opriră, ne aplecarăm spre cealaltă parte a bărcii ca să ţinem cumpănă, şi totul a mers atât de bine, încât n-am luat nici un strop de apă.

În acest timp, cei de acolo întorseseră tunul pe afetul lui şi Hands, care stătea la gură cu îndesătorul, era prin urmare cel mai descoperit. Din păcate însă, n-am avut noroc, căci tocmai când Trelawney trase, el se aplecă, glontele şuieră peste dânsul şi un altul din ceilalţi patru se prăbuşi.

Strigătul pe care-l scoase fu repetat ca un ecou nu numai de tovarăşii lui de la bord, ci şi de un mare număr de glasuri de pe uscat şi, privind într-acolo, i-am văzut pe ceilalţi piraţi, ieşind droaie dintre copaci şi luându-şi locurile în bărci.

– Vin bărcile, domnule ! l-am vestit eu.

– Atunci, daţi-i drumul ! strigă căpitanul. Nu-i nimic dacă luăm apă. Trebuie neapărat să ajungem la ţărm, altminteri s-a isprăvit cu noi.

– Numai în una din bărci sunt oameni, domnule – adăugai eu – echipajul celeilalte bărci face pesemne un ocol, ca să ne taie drumul la uscat.

– O să le iasă limba de un cot fugind – răspunse căpitanul. Marinari pe uscat ! Ştiţi dumneavoastră ! Nu de ei îmi pasă mie, ci de ghiulea. Biliardagii de salon ! Dar ageamiu să fie şi n-ar nimeri pe alături. Aşa că, *squire*, să ne spuneţi când vedeţi fitilul aprins, ca să ne ţinem bine pe apă.

Între timp, înaintasem simţitor pentru o barcă supraîncărcată şi apă nu luasem decât puţină de tot. Ne apropiam de mal; încă treizeci sau patruzeci de vâsle şi am fi fost pe plajă; căci

refluxul dezvelise între timp un brâu îngust de nisip, la poalele unei perdele de copaci. De barca lor nu ne mai era teamă; micul cap o ascundea ochilor noştri. Refluxul, care ne întârziase aşa de rău, ne răsplătea acum întârziindu-i pe vrăjmaşi. Singura primejdie era tunul.

– Dacă aş îndrăzni – spuse căpitanul – aş opri ca să mai trageţi un foc.

Dar era limpede că în nici un caz ei nu vor tărăgăni slobozirea ghiulelei. Nici nu s-au uitat măcar la tovarăşul lor prăbuşit, deşi nu era mort, căci îl vedeam cum încearcă să se târască mai la o parte.

– Gata ! strigă *squire*-ul.

– Ţineţi-vă bine ! strigă căpitanul, ca un ecou.

Din pricina smuciturii, el şi cu Redruth veniră pe spate aşa de tare, că pupa se scufundă în apă. În aceeaşi clipă bubuitura tunului ajunse la noi. Era cea dintâi pe care o auzise Jim, căci împuşcătura *squire*-ului nu ajunsese până la dânsul. Unde s-a dus ghiuleaua, nici unul din noi nu ştia bine; dar îmi închipui că a trecut peste capetele noastre şi că numai suflul ei a fost de ajuns ca să ne aducă nenorocirea ce ni s-a întâmplat.

Fapt e că barca se scufundă uşurel de tot, cu pupa, şi se aşternu pe nisip, la trei picioare sub apă. Eu şi căpitanul rămăsesem în picioare, pe fundul ei, faţă-n faţă, iar ceilalţi trei căzuseră bâldâbâc în apă, de unde ieşiră uzi leoarcă şi pufăind.

Până aici nu era cine ştie ce prăpăd. Scăpasem toţi teferi şi puteam merge prin apă la ţărm, fără oprelişte. Proviziile noastre erau însă la fund şi, din păcate, numai două din cele cinci flinte mai puteau fi folosite. Pe a mea o luasem instinctiv de pe genunchi şi o ridicasem deasupra capului. În ceea ce-l priveşte pe căpitan, el o purta de curea pe umăr, şi ca un om deştept, cu ţeava în jos. Celelalte trei se duseseră la fund cu barca.

Ca un adaos la îngrijorarea noastră, auzeam acum glasuri care se apropiau prin pădurea de lângă țărm; nu numai că ne aflam în primejdia de a ni se tăia drumul spre întăritură, naufragiați cum ne aflam, dar ne gândeam cu teamă că Hunter și Joyce, dacă vor fi atacați de vreo șase inși deodată, n-o să aibă dârzenia și puterea de a rezista. Pe Hunter ne putem bizui, desigur; pe Joyce însă, îndoielnic – era un om plăcut, cuviincios, cavaler, bun să perie straiele, dar nu era făcut pentru luptă.

Gândindu-mă la toate astea, pliciuiam prin apă, spre țărm, cât puteam mai iute, lăsând în urmă biata noastră bărcuță și o bună jumătate din pulbere și provizii.

Capitolul XVIII

URMAREA POVESTIRII DOCTORULUI, SFÂRȘITUL PRIMEI ZILE DE LUPTĂ

Am străbătut cât am putut de repede fâșia de pădure care ne despărțea de întăritură; la fiecare pas, tot mai mult se apropiau glasurile piraților. Curând auzirăm umbletul lor tropăit și pocnetul crengilor rupte când treceau prin vreun hățiș.

Îmi dădeam seama că vom avea de susținut o încăierare serioasă și cercetai iasca.

– Căpitane – am spus – *squire*-ul e un țintaș care nu-și greșește ținta. Dă-i flinta dumitale; a lui nu mai e de nici un folos.

Schimbară flintele, și Trelawney, tăcut și cu sânge rece, cum s-a dovedit de la începutul răzvrătirii, se opri o clipă ca să vadă dacă-i în bună stare. În același timp, băgând eu de seamă că Gray nu era înarmat, i-am dat jungherul meu. Ne-a mai

venit inima la loc văzându-l stuchind în palmă, încruntându-și sprâncenele și făcând să șuiere oțelul în aer. Reieșea neîndoios din toată ființa lui că noul nostru ajutor nu va mânca pâine degeaba.

După vreo patruzeci de pași ajunserăm la marginea pădurii și zărirăm întăritura în fața noastră. Am trecut peste îngrăditura ei cam pe la mijloc, în partea dinspre miazăzi, și aproape în același timp șapte zurbagii, cu Job Anderson, șeful de echipaj, în frunte, se iviră răcnind ca turbații, dinspre sud-vest.

Văzându-ne, se opriră oarecum fâstâciți; și înainte de a-și veni în fire, nu numai *squire*-ul și cu mine, ci și Hunter și Joyce din adăpost am avut timp să tragem. Cele patru focuri au fost trase cam la întâmplare; am făcut însă treabă bună; unul din vrăjmași căzu, iar ceilalți, fără să mai stea la gânduri, se întoarseră și se afundară în copaci.

După ce am încărcat din nou flintele, am ieșit afară, dincolo de îngrăditură, ca să-l vedem pe cel căzut. Murise, împușcat drept în inimă.

Tocmai ne bucuram de izbânda noastră, când pe neașteptate un pistol pocni dintr-un hățiș, glontele îmi șuieră pe lângă ureche și bietul Tom Redruth se clătină, prăbușindu-se cât era de lung la pământ. Amândoi deodată, *squire*-ul și cu mine, am întors lovitura; dar întrucât nu vedeam ținta, de bună seamă că am prăpădit fără folos pulberea. Am încărcat flintele iarăși și ne-am îndreptat spre sărmanul Tom.

Căpitanul și Gray ne-o luaseră înainte și cercetau rana; am văzut dintr-o uitătură că se isprăvise cu el.

Cred că repeziciunea cu care am răspuns la împușcătură i-a pus din nou pe goană pe zurbagii, căci nu ne-au mai tulburat cât timp l-am ridicat, ca să-l ducem în întăritură, pe bietul bătrân, care gemea și sângera.

Nu rostise, sărmanul, nici o vorbă de mirare, de tânguire, de frică sau chiar de consimțire, de la începutul acestor

întâmplări şi până-n clipa când l-am aşezat ca să moară pe podeaua cabanei. Ca un ostaş credincios a stat de strajă pitit după salteaua din coridorul corăbiei; a îndeplinit orişice poruncă, tăcut şi conştiincios; era cu vreo douăzeci de ani mai în vârstă decât noi; şi acuma, posacului, bătrânului, îndatoritorului servitor îi era dat să moară.

Squire-ul îngenunche lângă el şi plângând ca un copil îi sărută mâna.

– Mă duc, doctore ? întrebă el.

– Prietene Tom – i-am spus – te duci acasă, sus.

– Aş fi dorit ca mai înainte să le arăt de ce-i în stare puşca mea – răspunse el.

– Tom, nu-i aşa că mă ierţi ? îl rugă *squire*-ul.

– Se cuvine oare să-i faceţi dumneavoastră atâta cinste unuia ca mine ? fu răspunsul. Facă-se voia dumneavoastră. Amin !

După un mic răstimp de tăcere, el ceru ca cineva să citească o rugăciune. „Aşa-i obiceiul, domnule" – adăugă el, ca şi cum ar fi vrut să se scuze. Şi nu mult după aceea, fără să mai scoată o vorbă, îşi dădu sufletul.

Înainte de asta, căpitanul, al cărui piept şi buzunare băgasem de seamă că erau nefiresc de umflate, scoase afară o mulţime de lucruri felurite – steagul britanic, o biblie, un ghem de sfoară groasă, o pană de scris, cerneală, jurnalul de bord şi tutun berechet. Găsise un brad destul de înalt, curăţit de crengi, care zăcea prăbuşit în cuprinsul îngrăditurii şi cu ajutorul lui Hunter îl ridicase în sus, lângă un colţ al cabanei, unde bârnele se încrucişau, făcând unghi. Pe urmă, urcându-se pe acoperiş, desfăşurase cu mâna lui şi înălţase culorile engleze.

Acest lucru părea că-l înviorează. Coborî în cabană şi începu să facă socoteala proviziilor, ca şi cum nimic altceva nu s-ar fi întâmplat. Dar avea o privire şi pentru Tom, care trăgea să moară; de îndată ce acesta îşi dădu sufletul, se

apropie cu un alt drapel pe care-l aşternu cucernic peste trupul neînsufleţit.

– Nu te lăsa covârşit, domnule – îi spuse *squire*-ului, strângându-i mâna. E mai bine pentru el; nu trebuie să te zbuciumi pentru un marinar care a căzut făcându-şi datoria. Nu-i tocmai bisericesc ce zic, dar e adevărat.

Apoi mă luă la o parte.

– Doctore Livesey – îmi spuse el – câte săptămâni trebuie să aşteptaţi vasul care vine să vă caute ?

I-am răspuns că nu e vorba de săptămâni, ci de luni; aşa mă înţelesesem cu Blandly, numai dacă nu ne vom înapoia până la sfârşitul lui august, el va trebui să trimită un vas după noi; însă nici mai devreme, nici mai târziu. „Fă şi dumneata socoteala", i-am spus.

– Mda – răspunse căpitanul, scărpinându-se în cap – gândesc, domnule, că oricât am drămui darurile cu care ne-ar milui providenţa, trebuie să recunoaştem că suntem la grea ananghie.

– Ce vrei să spui ? am întrebat.

– Mare păcat, domnule, că am prăpădit încărcătura din urmă ! Asta am vrut să spun – mă lămuri căpitanul. În ce priveşte pulberea şi plumbii, treacă-meargă. Tainurile însă sunt măsurate, foarte măsurate, aşa de măsurate, doctore Livesey, încât poate că-i bine să avem o gură mai puţin de hrănit.

Şi arătă cu degetul trupul neînsufleţit, de sub stindard.

Chiar în clipa aceea, vuind şi şuierând, o ghiulea trecu deasupra acoperişului cabanei, sus de tot şi căzu departe, dincolo de noi, în pădure.

– Haida-hai ! glăsui căpitanul. Dă-i vârtos ! Că doar aveţi pulbere mai mult de-o groază, băieţi !

A doua lovitură au ţintit-o mai bine, şi ghiuleaua căzu înăuntrul locului îngrădit, ridicând un nor de nisip drept orice pagubă.

– Căpitane – spuse *squire*-ul – adăpostul nu se vede deloc de pe vas. Trebuie că ochesc steagul. N-ar fi mai bine să-l coborâm ?

– Să cobor pavilionul meu ? strigă căpitanul. Nu, domnule, nu sunt eu acela ! Şi îndată ce rosti aceste cuvinte, am simţit că suntem cu toţii într-un cuget cu dânsul. Căci pavilionul nu era numai un simbol al vitejiei, al sentimentelor înalte; avea şi un rost tactic, căci arătam duşmanilor noştri cât de puţin ne sinchiseam de bombardamentul lor.

Toată seara n-au contenit bubuiturile. Ghiulea după ghiulea, zburau aiurea sau cădeau prea scurt, ori cel mult răscoleau nisipul din îngrăditură. Cei de pe vas trăgeau, probabil, aşa de sus încât ghiuleaua pica jos, fără vlagă, îngropându-se singură în nisipul moale. Niciodată nu ricoşa; şi cu toate că una din ele trăsni acoperişul cabanei şi pătrunse în podea, ne obişnuirăm curând cu acest joc „de-a fripta", care amintea, pe departe, de mingile cricket-ului.

– Joaca asta are şi o parte bună – observă căpitanul; în pădurea din faţa noastră nu-i ţipenie de om, de bună seamă. Iar refluxul a mânat între timp binişor apele. Cine se prezintă voluntar să salveze afumătura de porc ?

Gray şi Hunter se prezentară primii. Bine înarmaţi, ei se furişară dincolo de îngrăditură; sarcina însă nu se dovedi rodnică. Zurbagiii erau mai cutezători decât îmi închipuisem, sau aveau mare încredere în dibăcia de tunar a lui Israel. Patru sau cinci dintre ei scoteau tocmai proviziile noastre şi le încărcau pe una din bărcile lor dar, vâslind împotriva curentului, stăteau pe loc. Silver comanda de la pupă şi fiecare om avea câte o flintă, scoasă pesemne din vreo tainiţă a lor.

Căpitanul se aşeză pe o buturugă, îşi scoase jurnalul de bord şi iată ce scrise în el:

„Alexander Smollett, comandant; David Livesey, medicul vasului; Abraham Gray, meşter dulgher; John Trelawney, proprietar; John Hunter şi Richard Joyce, servitorii proprietarului, oameni de ţară – rămaşi singurii credincioşi din tot echipajul vasului – având provizii pentru zece zile, cu raţii micşorate, au debarcat astăzi şi au arborat culorile britanice pe cabana din Insula Comorii. Thomas Redruth, servitorul proprietarului, om de ţară, a fost împuşcat de răzvrătiţi; James Hawkins, sufragiu..."

Şi în timp ce mă frământam să ştiu ce s-a întâmplat cu bietul Jim Hawkins, se auzi de undeva o chemare.

– Doctore ! *Squire* ! Căpitane ! Hei ! Hunter, dumneata eşti ? glăsuiau chemările.

Alergai la uşă, şi-l văzui pe Jim Hawkins, teafăr şi sănătos, sărind peste zaplaz.

Capitolul XIX

JIM HAWKINS REIA POVESTIREA. GARNIZOANA DIN ÎNTĂRITURĂ

De cum zări pavilionul, Ben Gunn se opri din fugă, mă apucă de braţ şi se aşeză jos.

– Uite ! zise el – ăştia-s prietenii tăi, sunt sigur !

– Cred mai curând că sunt răzvrătiţii – i-am răspuns eu.

– Aiurea ! strigă el. Într-o insulă unde poposesc numai cavalerii norocului, Silver ar fi arborat Jolly Roger-ul[1], poţi să fii sigur de asta. Nu, ăştia sunt prietenii tăi. S-au bătut, şi cred că i-au dovedit ai voştri; pe urmă au debarcat în întăritura aia veche, dulgherită cu ani şi ani în urmă de Flint.

---

[1] „Roger cel vesel", cum se numea steagul piraţilor, care era negru şi avea ca emblemă un craniu peste două oase încrucişate (n. t.).

Ehei, straşnic om Flint ăsta ! Nimeni nu putea să-i ţie piept. De nimeni nu-i era frică; ba să nu mint, îi cam era frică de Silver. Silver avea fala asta, da, da !

– Mă rog – am spus eu – aşa o fi; în cazul ăsta avem motive şi mai temeinice să ne grăbim să ajungem la prietenii mei.

– Ba nu, frăţioare – răspunse Ben – eu nu mă grăbesc niciodată. Tu eşti un băiat bun, dacă nu mă-nşel, dar la urma urmei nu eşti decât un copil. Ascultă, Ben Gunn e vulpe bătrână. Chiar de-aş şti că găsesc rom acolo, tot nu m-aş duce. Nici măcar romul nu m-ar ispiti până nu dau cu ochii de cavalerul acela născut iar nu făcut, şi până nu-şi dă cuvântul de cinste. Şi nu uita vorbele mele: „Mai mult preţ (aşa să-i spui), mai mult preţ pune el pe încrederea ce i se arată"... Şi pe urmă să-l ciupeşti, auzi ?

Şi mă ciupi pentru a treia oară, cu acelaşi gest prietenos.

– Când o fi nevoie de Ben Gunn, ştii unde să-l găseşti, Jim. Tot acolo unde l-ai găsit şi astăzi. Şi acela care vine, să aibă în mână ceva alb; şi să fie singur. A-a ! Să-i mai spui aşa: „Ben Gunn, să-i spui tu, are socotelile lui".

– Bine – i-am răspuns – cred că am înţeles. Ai de făcut o propunere şi vrei să-l vezi pe *squire* sau pe doctor; ei te pot găsi acolo unde te-am găsit eu. Aşa e ?

– Aşa e, şi acum ia să vedem la ce ceas ? adăugă Ben. Să zicem, între observaţia de la amiază şi şase clopote[1].

– Bine – i-am spus – şi-acum pot pleca ?

– Dar n-ai să uiţi ce ţi-am zis ? mă întrebă el neliniştit. „Mai mult preţ pune pe încredere", auzi ? Şi să-i spui că „are socotelile lui". „Are socotelile lui"... aici e clenciul: vreau să vorbesc cu el ca de la om la om: Bine – spuse el continuând să mă ţină de mână – acum poţi pleca, Jim. Stai, Jim, dacă îl vezi cumva pe Silver, n-ai să te-apuci să-l vinzi

---

[1] Ben Gunn se exprimă în termeni nautici (n. t.).

pe Ben Gunn, nu-i aşa ? Nici dacă te pică cu ceară n-au să-ţi scoată o vorbă ! Aşa-i că nu ? Şi dacă se întâmplă ca piraţii să rămână aici peste noapte, ce-ai zice, Jim, ca dimineaţa să nu mai fie tot atâţia ?

Fu întrerupt de o detunătură asurzitoare; aproape în aceeaşi clipă o ghiulea trecu printre copaci, rupând crengile în drumul ei şi se înfundă în nisip, la mai puţin de o sută de iarzi de locul unde stăteam noi de vorbă. Atunci am rupt-o amândoi la fugă, care încotro i-au văzut ochii.

Mai bine de un ceas bubuiturile cutremurară necontenit insula şi ghiulelele plouau căsăpind copacii. O zbugheam din ascunziş în ascunziş urmărit întruna – cel puţin aşa mi se părea mie – de aceste înfricoşătoare proiectile. Dar către sfârşitul bombardamentului, deşi nu mă încumetam să mă apropii de întăritură, unde ghiulelele cădeau cu nemiluita, începuse totuşi să-mi vie inima la loc, şi după un lung ocol înspre răsărit, furişându-mă tiptil printre copaci, am ieşit la ţărm.

Soarele tocmai asfinţise; briza mării, care făcea să foşnească toată pădurea, încreţea faţa cenuşie a golfului de ancoraj; refluxul mânase binişor apele, lăsând mari întinderi de nisip descoperite; aerul, după dogoarea din timpul zilei, se răcorise binişor, aşa că tremuram în jacheta mea.

„Hispaniola" era tot în locul unde ancorase; şi n-aveam orbul găinilor: sus, în vârful catargului, fâlfâia Jolly Roger-ul, steagul negru al piraţilor. Pe când mă uitam, o flacără roşie zbucni de pe vas, urmată de o bubuitură care trezi ecouri şi încă o ghiulea vâjâi prin aer. Era ultima din ziua aceea.

Am stat o bucată de vreme să urmăresc zarva de după atac. Oamenii spărgeau ceva cu topoarele pe ţărmul din apropierea întăriturii: era biata noastră bărcuţă, cum am aflat mai târziu. Mai departe, lângă gura pârâiaşului, un foc mare strălucea printre copaci şi, între acest loc şi corabie, una din bărcile de pază făcea naveta; iar oamenii pe care-i văzusem

aşa de morocănoşi cântau acum la vâslă ca nişte copii. Dar era ceva în glasul lor care amintea romul.

În cele din urmă, m-am gândit că pot s-o iau spre întăritură. Mă aflam destul de departe. Stăteam culcat pe limba joasă de nisip care îngrădeşte golful către est şi se uneşte în timpul refluxului cu Insula Scheletului. Sculându-mă în picioare, zării la o oarecare depărtare de limba de nisip, ridicându-se din nişte tufişuri pitice, o stâncă singuratică, destul de înaltă şi de o neobişnuită culoare albă. Îmi trecu prin minte că ar putea fi stânca albă de care-mi vorbise Ben Gunn şi unde, dacă am avea vreodată nevoie de o barcă, puteam găsi una.

Am luat-o apoi pe marginea pădurii, până când am ajuns în dreptul întăriturii, de acolo, ţinând ţărmul, m-am furişat peste îngrăditură şi curând eram călduros primit de prietenii mei.

Le-am povestit repede ce mi s-a întâmplat, apoi am privit în jur. Cabana era toată făcută din trunchiuri necojite de pin – acoperiş, pereţi şi podea. Podeaua se afla în unele locuri la un picior şi chiar la un picior şi jumătate deasupra terenului nisipos. Uşa avea în faţă o tindă şi sub tinda asta şipotul cel mititel se strângea într-un fel de havuz artificial, ciudat ca înfăţişare, căci nu era altceva decât un ceaun mare din tuci, cu fundul scos şi îngropat în nisip până la buza bordului, cum spunea căpitanul.

Adăpostul n-avea înăuntru nimic altceva decât un colţ de lespede de piatră bălţată, care ţinea loc de vatră, şi un vechi coş de fier ruginit, unde se punea jăraticul.

Povârnişurile dâmbului şi tot cuprinsul întăriturii fuseseră despădurite în vederea ridicării casei, şi se putea observa după teşitura rămasă ce mândreţe de dumbravă fusesc nimicită. După tăierea copacilor, pământul fusese în mare parte spălat de ploi, sau se desfundase sub iureşul şuvoaielor năvalnice; numai acolo, pe unde şuviţa de apă a şipotului izvora din

ceaun, crescuse un strat gros de muşchi, care, cu cele câteva ferigi şi smocuri de buruieni târâtoare, mai înverzea puţin nisipul. Împresurând foarte de aproape întăritura – prea aproape pentru apărare, spuneau ei – pădurea se înălţa deasă şi stufoasă, alcătuită numai din pini, către inima insulei, şi bogat vrâstată cu stejari veşnic verzi, către coasta mării.

Briza rece a serii, de care am pomenit, sufla prin toate crăpăturile barăcii, împroşcând pe podină o ploaie neîncetată de nisip fin. Aveam nisip în ochi, nisip între măsele, nisip în mâncare, nisip jucăuş în izvorul din fundul ceaunului, care amintea o supă de ovăz ce începe să fiarbă. Coşul nostru era o bortă pătrată în acoperiş; numai o mică parte din fum ieşea pe acolo, restul se învârtejea prin casă, stârnindu-ne tusea şi făcându-ne să ne lăcrimeze ochii.

Adăugaţi la toate astea pe Gray, noul nostru tovarăş, care avea faţa înfăşurată, din pricina tăieturii căpătate când fugise de la răzvrătiţi, şi pe sărmanul bătrân Tom Redruth, încă neîngropat, care zăcea întins lângă perete, ţeapăn, sub Union Jack.

Dacă am fi avut timp să stăm pe tânjală, pe toţi ne-ar fi cotropit urâtul; însă aşa ceva nu se putea întâmpla cu căpitanul Smollett printre noi. Ne chemă pe toţi la el şi ne împărţi în două pichete. Într-unul doctorul, Gray şi cu mine; în celălalt: *squire*-ul, Hunter şi Joyce. Aşa obosiţi cum eram toţi, doi dintre noi am fost trimişi după găteje pentru foc; alţi doi au fost însărcinaţi să sape o groapă pentru Redruth; doctorul fu numit bucătar; eu – străjer la uşă; iar căpitanul, el însuşi, mergea de la unul la altul, îmbărbătându-ne şi dând o mână de ajutor când era nevoie.

Din când în când, doctorul venea la uşă să tragă un gât de aer şi să-şi odihnească ochii care se umflaseră de fum; şi de câte ori venea, avea o vorbă pentru mine:

– Acest Smollett – îmi spuse el într-un rând – e un om care preţuieşte mai mult decât mine. Şi când spun asta, nu-i floare la ureche, Jim.

Altă dată, când a venit, a stat un răstimp pe gânduri, fără să vorbească. Pe urmă, privindu-mă cu capul puţin aplecat într-o parte, mă întrebă:

– Ce fel de om e Ben Gunn acela ?

– Nu ştiu, domnule – i-am zis. Parcă n-ar fi întreg la minte.

– Dacă ai vreo îndoială în această privinţă, atunci să ştii că nu e – răspunse doctorul. Un om care de trei ani îşi muşcă unghiile într-o insulă pustie, Jim, nu poate să fie tot aşa de întreg la minte ca tine şi ca mine. Nu-i în firea omenească. Spuneai că i-e poftă de brânză ?

– Da, domnule, de brânză – am răspuns.

– Ca să vezi, Jim – spuse el – ce bine e când are omul gusturi subţiri la mâncare. Ştii tabachera mea, nu-i aşa ? Dar spune-mi, m-ai văzut vreodată trăgând tabac ? Ei bine, află că eu ţin în tabacheră o bucată de brânză de parmezan, o brânză care se face în Italia şi-i foarte hrănitoare. Am să i-o dau lui Ben Gunn !

Înainte de masa din seara aceea, l-am îngropat în nisip pe bătrânul Tom şi am stat o clipă în jurul lui, cu capul descoperit în bătaia brizei. Strânsesem o grămadă mărişoară de lemne de foc, dar nu de ajuns, după părerea căpitanului; el clătină din cap şi ne spuse: „Mâine trebuie să mai aduceţi, dar mai cu inimă“. Pe urmă, după ce am mâncat afumătură de porc şi am băut fiecare câte o cană zdravănă cu grog de coniac, cele trei căpetenii s-au dus într-un colţ, ca să pună la cale planurile lor.

Nu ştiau, pare-se, cum să facă faţă lipsurilor, proviziile fiind aproape pe sfârşite. Nu se puteau opri la soluţia de a capitula, ca să nu pierim de foame, cu mult înainte să ne vină ajutorul. Singura soluţie – la această concluzie a ajuns consfătuirea – era să ucidem cât mai mulţi piraţi, până ce aceştia vor fi obligaţi să capituleze sau să fugă cu „Hispaniola“. Din nouăsprezece câţi erau, rămăseseră cincisprezece, alţi doi erau răniţi, iar unul cel puţin – omul împuşcat lângă tun – grav rănit, poate chiar mort. Ne-am înţeles ca de câte ori se

va ivi prilejul, să tragem în ei, căutând să le pricinuim pierderi cât mai mari şi expunându-ne cât mai puţin. În afară de asta, mai aveam doi aliaţi puternici: romul şi climatul.

În ceea ce priveşte primul, cu toate că noi eram departe de rebeli – la aproape jumătate de milă – îi auzeam zbierând şi cântând până noaptea târziu; în ceea ce priveşte al doilea, doctorul punea rămăşag pe peruca lui că acolo, în mlaştină, unde s-au aciuat, şi lipsiţi fiind de leacuri, jumătate din ei vor cădea ca muştele, mistuiţi de friguri în mai puţin de-o săptămână.

– Aşa că – adăugă el – dacă nu ne vor împuşca ei mai întâi, au să fie încântaţi s-o şteargă pe goeletă. E oricum o corabie, şi se pot apuca iarăşi de piraterie, presupun eu.

– Ar fi primul vas pe care-l pierd – spuse căpitanul Smollett.

Eram mort de oboseală, cum vă puteţi închipui; şi când m-a pălit somnul, ceea ce nu s-a întâmplat fără să mă răsucesc multişor pe o parte şi pe alta, am adormit buştean.

Ceilalţi erau de mult în picioare, mâncaseră şi sporiseră cu încă aproape jumătate grămada de lemne din ajun, când mă trezi nu ştiu ce zarvă şi un zgomot de glasuri.

– Un steag alb ! am auzit pe cineva spunând.

Şi, îndată după aceea, un strigăt de mirare:

– E Silver în persoană !

La aceste cuvinte am sărit ca ars, şi frecându-mi ochii am alergat la unul din crenelurile din perete.

Capitolul XX

SOLIA LUI SILVER

Într-adevăr, de partea cealaltă a îngrăditurii se aflau doi oameni, iar unul dintre ei flutura o pânză albă; celălalt – care nu era altcineva decât Silver – aştepta liniştit deoparte.

Era încă foarte devreme şi dimineaţa cea mai rece din toate câte am avut în călătorie; frigul îţi pătrundea până-n măduva oaselor. Un cer senin, fără urmă de nor, scălda creştetul copacilor cu o lumină trandafirie. Acolo însă unde stăteau Silver şi aghiotantul lui, umbra învăluia încă totul, iar aburul alb al smârcului care se târâse pe pământ în timpul nopţii le acoperea picioarele până la genunchi. Frigul, ca şi pâcla, nu erau semne bune pentru insulă. Fără îndoială, locul era umed, bântuit de friguri, nesănătos.

– Staţi înăuntru ! ne porunci căpitanul. Fac prinsoare, zece contra unu, că-i un şiretlic !

Apoi strigă spre piraţi:

– Cine-i ? Stai sau trag !

– Steag de armistiţiu ! strigă Silver.

Căpitanul stătea în tindă, păzindu-se să nu fie în bătaia vreunui glonte viclean, în cazul când asta ar fi plănuit tâlharii. Se întoarse către noi, spunând:

– Pichetul doctorului, la posturi ! Doctore Livesey, dumneata stai de veghe, te rog, în partea de nord; Jim – la est; Gray – la vest. Pichetul de rezervă să treacă la încărcarea flintelor. Atenţie, bravii mei, şi cu ochii-n patru toată lumea !

Se întoarse apoi iarăşi spre răzvrătiţi:

– Şi ce vreţi cu steagul vostru de armistiţiu ?

De astă dată celălalt răspunse:

– Căpitanul Silver vine, domnule, ca să cadă la o învoială – strigă el.

– Căpitanul Silver ? Nu cunosc. Cine e ? strigă căpitanul. Şi-l auzirăm adăugând pentru sine: Căpitan ! Măi-măi ! halal înaintare în grad.

– Eu, domnule! După dezertarea dumneavoastră, bieţii băieţi m-au ales căpitan, domnule – zise el apăsând înadins pe cuvântul „dezertare“. Suntem gata să ne supunem dacă ajungem la o învoială şi nu ni se cere nici o socoteală. Tot

ce doresc este cuvântul dumneavoastră, căpitane Smollett, că mă veţi lăsa să ies din întăritură teafăr şi nevătămat. Să-mi daţi numai un minut răgaz înainte de a vă hotărî să trageţi, ca să mă pun la adăpost.

– N-am nici cel mai mic chef să stau de vorbă cu tine – spuse căpitanul Smollett. Dar dacă ţii să-mi vorbeşti, nu ai decât să vii încoace, asta-i tot. Dacă se va întâmpla cumva vreo trădare, apoi numai din partea voastră ar putea să vină, şi atunci Dumnezeu să vă ajute !

– Asta-mi ajunge, căpitane ! strigă Long John cu voioşie. Un cuvânt de-al dumneavoastră mi-e de ajuns. Ştiu ce-i un gentleman, puteţi să mă credeţi.

L-am văzut pe omul care purta steagul alb încercând să-l oprească pe Silver. Nu era de mirare, având în vedere tonul bărbătesc din răspunsul căpitanului. Dar Silver îi râse în nas şi îl bătu pe spate, ca şi cum numai bănuiala unei îngrijorări era prostească. Apoi înaintă spre întăritură, zvârli cârja peste zaplaz, se săltă într-un picior şi, cu o putere şi o îndemânare de necrezut, izbuti să treacă peste meterez şi să se lase cu bine jos, de cealaltă parte.

Mărturisesc că eram mult prea prins de ceea ce se petrecea pentru a mai putea fi câtuşi de puţin folositor ca santinelă. Într-adevăr, părăsisem de un timp crenelul estic, furişându-mă îndărătul căpitanului, care se aşezase pe pragul tindei, cu coatele pe genunchi, cu capul în mâini şi cu ochii aţintiţi spre apa care bolborosea în vechiul ceaun de tuci, revărsându-se în nisip. Fluiera încetişor „Veniţi, fete şi băieţi“.

Silver se trudi mult până urcă dâmbul. Având de luptat cu povârnişul foarte repede, cu buturugile groase şi cu nisipul moale, el şi cârja lui erau tot aşa de neputincioşi ca o corabie cu vântul din faţă. Dar se îndârjea voiniceşte, fără murmur, şi răzbi în sfârşit până-n faţa căpitanului, pe care-l salută în cel mai frumos chip. Era îmbrăcat cu ce avea mai bun: o

largă haină albastră cu nasturi de alamă, care îi atârna până la genunchi, şi pe cap, dată spre ceafă, o pălărie împodobită cu găietane.

– Ei ? spuse căpitanul ridicând capul. Stai jos !

– Nu mă laşi înăuntru, căpitane ? se tângui Long John. E prea friguroasă dimineaţa asta, domnule, ca să mă aşez afară, pe nisip.

– Ehei, Silver – spuse căpitanul – dacă ţi-ar fi plăcut să fii om de treabă, ai fi stat acum la căldurică în bucătărie la tine. Cum ţi-ai aşternut, aşa dormi. Dacă rămâneai bucătarul vasului meu, te cinsteam cum trebuie, dar pentru că eşti, după cum pretinzi, căpitanul Silver, un zurbagiu de rând şi un pirat, atunci poţi să te duci să te spânzuri !

– Bine, bine, căpitane – răspunse bucătarul, aşezându-se pe nisip aşa cum fusese poftit. Are să trebuie numai să-mi dai mâna la plecare, ca să mă ridic, atâta tot. Fain loc aveţi aici ! Ah ! Uite-l pe Jim ! Bună dimineaţa, Jim ! Doctore, sluga dumitale ! Precum văd, sunteţi cu toţii laolaltă, ca o familie fericită, ca să zic aşa !

– Dacă ai să-mi spui ceva, e mai bine să începi – i-o tăie scurt căpitanul.

– Ai dreptate, căpitane Smollett – răspunse Silver. Datoria-i datorie, adevărat. Bun, ce mai încolo-încoace... Tii, că straşnică figură ne-aţi făcut astă-noapte ! Straşnică figură, trebuie să recunosc ! Unii dintre dumneavoastră ştiu să mânuiască frumuşel reteveiul. Şi nu tăgăduiesc că o parte din oamenii mei s-au resimţit zdravăn, poate că toţi s-au resimţit, poate că şi eu m-am resimţit; poate că din pricina asta am venit aici ca să cădem la o învoială. Dar ia aminte, căpitane, păţania asta – tunete şi fulgere ! n-o să se mai întâmple încă o dată. O să punem santinele şi o să mai slăbim cu un cart-două viteza romului ! Poate îţi închipui că eram afumaţi cu toţii. Dar eu unul îţi spun că n-am tras o înghiţitură; eram mort de oboseală, ca un câine; şi dacă mă

trezeam cu o clipă mai devreme, vă prindeam asupra faptului, şi încă cum ! Ăla nu murise când m-am dus să-l văd ! Da, da, nu murise încă !

– Ei şi ? întrebă căpitanul Smollett, mai rece ca oricând.

Tot ce îndruga Silver era cimilitură pentru el, dar nu lăsa să se ghicească din tonul lui. În ce mă priveşte, începeam parcă să ghicesc. Ultimele vorbe ale lui Ben Gunn îmi veniră în minte. Începeam să bănuiesc că s-a dus să le facă o vizită piraţilor, pe când dormeau beţi cu toţii în jurul focului; şi făceam socoteala, cu nespusă bucurie, că duşmanii noştri rămăseseră numai paisprezece.

– Acum să revin la fapt – spuse Silver. Dorinţa noastră e să punem mâna pe comoară şi o vom avea, ăsta-i oful nostru. Dumneavoastră doriţi să scăpaţi cu viaţă, socot; ăsta-i oful dumneavoastră ! Aveţi o hartă, nu-i aşa ?

– Se prea poate – răspunse căpitanul.

– Haide-haide, o aveţi, ştiu că o aveţi – stărui Long John. Nu-i neapărat nevoie să faci pe râiosul; nu ajută la nimic; poţi să mă crezi. Asta voiam să propun; să ne daţi harta. De altminteri, în ce mă priveşte, niciodată n-am nutrit vreun gând rău împotriva dumneavoastră.

– Cu mine nu se prinde, omule – îl întrerupse căpitanul. Ştiu întocmai ce gânduri cloceşti şi nici că ne pasă; căci acuma, vezi bine, nu poţi face nimic !

Şi, privindu-l liniştit, căpitanul începu să-şi umple luleaua.

– Dacă Abe Gray... – spumegă Silver.

– Termină ! strigă domnul Smollett. Gray nu mi-a spus nimic şi nu l-am întrebat nimic; şi ca să ştii, mai iute te-aş vedea pe tine şi pe el, şi toată insula sărind în aer bucăţele, decât să fac aşa ceva. E bine ca să ştii cum stăm !

Ieşirea asta păru că-l liniştise pe Silver. De unde înainte se vedea cum creşte într-însul întărâtarea, acum se străduia să se stăpânească.

– De ! nu mă duce mintea să înţeleg cum judecă gentlemanii, în bine şi în rău, lucrurile câte sunt pe lume. Dar fiindcă văd, căpitane, că te pregăteşti să tragi o lulea, cu voia matale am să fac şi eu la fel.

Îşi umplu luleaua şi o aprinse; cei doi oameni fumară o bucată de vreme în tăcere, când uitându-se unul la altul, când înfundând tutunul în ciubuc, când aplecându-se ca să scuipe.

– Acuma – reîncepu Silver – asta este. Să ne daţi harta ca să putem găsi comoara şi încetaţi să-i mai împuşcaţi pe bieţii marinari şi să le spargeţi capetele când dorm ! Dacă faceţi aşa cum vă spun eu, vă las să alegeţi. Ori veniţi la bord cu noi, după ce încărcăm comoara, şi mă leg cu jurământ, în afară de cuvântul meu de cinste, să vă debarc undeva pe uscat, nevătămaţi; ori, dacă propunerea mea nu vă surâde, fiindcă, de ! unii din oamenii mei sunt cam ţopârlani şi au vechi socoteli arvunite cu dumneavoastră, puteţi rămâne aici. Da, puteţi rămâne. Împărţim proviziile cu dumneavoastră, parte dreaptă; şi iarăşi mă leg cu jurământ să anunţ primul vas întâlnit să vie să vă ia. Recunoaşteţi, cred, că v-am vorbit desluşit ! Mai mult decât atâta nu puteţi pretinde, mărturiseşte ! Am nădejdea – adăugă, ridicând glasul – că toţi câţi se află aici au luat aminte la vorbele mele, căci ce-am spus unuia, am spus pentru toată lumea.

Căpitanul Smollett se ridică în picioare şi îşi scutură cenuşa lulelei în palma mâinii stângi.

– Asta-i tot ? întrebă el.

– E ultimul meu cuvânt, mii de tunete ! răspunse John. Dacă nu primiţi, nu mai vedeţi de la mine decât gloanţe !

– Foarte bine – spuse căpitanul. Acuma, ascultă-mă şi tu pe mine. Dacă veniţi unul câte unul, neînarmaţi, îmi iau sarcina să vă pun pe toţi în fiare şi să vă duc în Anglia, ca să fiţi judecaţi. Dacă nu vreţi, aşa cum e adevărat că mă numesc Alexander Smollett şi că steagul suveranului meu flutură

sus, puteţi fi siguri că o să vă trimit peşcheş pe capul lui Davy Jones[1]. Comoara n-o puteţi găsi. Vasul nu-l puteţi conduce, nici unul din voi n-are habar cum se conduce un vas. Nu ştiţi nici măcar să vă bateţi. Gray, care-i aici, a ţinut piept la cinci din ai voştri. Vasul vostru va sta ferecat în ancoră, jupâne Silver; nu vă puteţi îndepărta de ţărm şi aici veţi zace. Eu atât vă spun acum, şi astea-s ultimele vorbe bune pe care le auziţi de la mine; căci de acuma înainte, pe Cel de Sus, îţi făgăduiesc un glonte în spinare la prima întâlnire ! Şterge-o, băiete ! Ia-ţi, te rog, cârja şi du-te învârtindu-te !

Faţa lui Silver era de zugrăvit; de furie ochii îi ieşiseră din cap. Scutură scrumul din lulea.

– Dă-mi mâna să mă ridic ! şuieră el.

– Vezi de altul ! răspunse căpitanul.

– Cine-mi ajută să mă ridic ? răcni el.

Nici unul din noi nu se mişcă. Atunci, împroşcând cele mai murdare blesteme, se târî de-a buşilea pe nisip până la uşa tindei şi izbuti, agăţându-se de ea, să se sprijine în cârjă. După asta, plesni un scuipat în şipot.

– Na ! strigă el – uite ce gândesc eu despre voi ! N-o să treacă un ceas şi o să vă pârjoliţi în baraca asta veche ca un punci de rom. Râdeţi, hai ? Tunete şi fulgere ! Râdeţi acuma ! În mai puţin de un ceas o să râdeţi altminteri ! Aceia din voi care au să moară, or să fie cei mai norocoşi !

Se poticni şi scoase o înjurătură înspăimântătoare, apoi, după ce îşi croi drum prin nisip, reuşi, după patru sau cinci încercări neizbutite, să treacă peste îngrăditură, ajutat de omul cu steagul alb, iar în clipa următoare amândoi se mistuiră printre copaci.

---

[1] Davy Jones, aşa îi ziceau altădată marinarii, în credinţa lor superstiţioasă, duhului oceanelor (n. t.).

Capitolul XXI

ATACUL

De îndată ce Silver dispăru, căpitanul, care nu-l slăbise o clipă din ochi, se întoarse cu faţa spre noi şi nu ne găsi pe nici unul la post, afară de Gray. Pentru prima oară l-am văzut supărat.

– La posturi ! strigă el. Şi după ce toată lumea îşi luă locul în primire, spuse: Gray, am să te trec în jurnalul de bord – spuse el. Ai stat la datorie ca un adevărat marinar. Domnule Trelawney, mă mir de dumneata. Doctore, parcă spuneai că ai purtat odată uniforma regelui ! Dacă aşa l-ai servit la Fontenoy, domnule, mai bine rămâneai în hamacul dumitale !

Pichetul doctorului se afla acum la creneluri, ceilalţi se grăbeau să încarce flintele de rezervă şi toţi se simţeau, cum vă închipuiţi, cu musca pe căciulă.

Căpitanul ne privi o bucată de timp în tăcere. Apoi vorbi:

– Prieteni – zise el – i-am frecat ridichea lui Silver. Înadins i-am vorbit aşa, ca să-l pun pe jeratic; până într-un ceas, aşa cum a spus, vom fi atacaţi. Ei ne depăşesc ca număr, nu-i nevoie să v-o amintesc, dar noi luptăm din adăpost; acum un minut, aş mai fi adăugat că luptăm disciplinat. N-am nici un motiv să mă îndoiesc că nu-i putem dovedi, totul e să vreţi !

După aceea, făcu un tur de inspecţie şi ţinu să ne spună că totul e în ordine.

Cei doi pereţi laterali ai cabanei, spre est şi vest aveau numai două creneluri; în peretele de la sud, unde era tinda, tot două; în cel de la nord, cinci. Aveam cu totul douăzeci de flinte pentru şapte oameni; lemnele de foc fuseseră rânduite înăuntru, în patru stive, ca nişte tarabe, câte una

cam la mijlocul fiecărui perete, şi pe fiecare tarabă din astea pusesem muniţii şi câte patru flinte încărcate, care stăteau la îndemâna apărătorilor. În mijloc erau aşezate spângile.

– Stingeţi focul – spuse căpitanul – nu mai e frig şi n-avem nevoie de fum în ochi.

Domnul Trelawney scoase coşul de fier afară şi stinse tăciunii, acoperindu-i cu nisip.

– Hawkins, tu n-ai mâncat încă! urmă căpitanul Smollett. Ia-ţi singur porţia şi îmbuc-o acolo, la postul tău. Grăbeşte-te, băiete; o să ai nevoie de timp mai târziu. Hunter, dă un rând de coniac la toată lumea.

În vreme ce se petreceau toate acestea, căpitanul îşi întocmea în minte planul de apărare.

– Doctore, dumneata stai la uşă – orândui el. Vezi de te fereşte cât poţi de mult; rămâi înăuntru şi trage prin pervazul tindei. Hunter, treci la peretele de est. Joyce, treci, te rog, la vest. Domnule Trelawney, dumneata, care eşti cel mai bun trăgător, te aşezi împreună cu Gray la peretele mai mare de la nord, acela cu cinci creneluri; acolo-i primejdia. Dacă răzbesc până acolo şi trag în noi prin propriile noastre creneluri, am păţit-o rău. Hawkins, nici tu nici eu nu suntem trăgători grozavi; noi încărcăm flintele şi dăm ajutor unde e nevoie.

Aşa cum spusese căpitanul, frigul slăbise de tot. De îndată ce soarele se înălţă deasupra coamei copacilor, razele lui se revărsară puternic peste locul despădurit, sugând dintr-o sorbitură ceaţa. Nisipul se înfierbântă, iar răşina din lemnăria întăriturii începu să se topească. Lepădasem mantale şi vestoane, ne descheiasem la gât, desfăcând gulerele şi suflecând mânecile cămăşilor până la umăr. Stăteam aşa, fiecare la postul lui, copleşiţi de zăpuşeală şi nelinişte.

Trecu un ceas...

– Vedea-i-aş spânzuraţi ! strigă căpitanul. E mai apăsător decât o linişte prea calmă. Gray, ia chiuie tu o dată !

Chiar în clipa aceea, se auziră întâiele zvonuri ale atacului.

– Mă rog frumos, domnule căpitan – întrebă Joyce – dacă văd pe cineva, trag ?

– Ce mai întrebi ? strigă acesta.

– Mulţumesc frumos, domnule căpitan – răspunse Joyce, cu aceeaşi calmă bună-cuviinţă.

Câtva timp nu se petrecu nimic; întrebarea lui Joyce însă ne asmuţi pe toţi; cu ochii şi urechile încordate, puşcaşii cumpăneau armele în mâini, iar căpitanul, în mijlocul cabinei, stătea cu buzele strânse şi faţa încruntată.

Câteva clipe trecură, şi deodată Joyce ridică puşca la umăr şi trase. Nici nu se mistuise bine detunătura în depărtare, că de afară altele o repetară, într-un răpăit neîncetat de salve, una după alta, de jur împrejurul îngrăditurii. Câteva gloanţe nimeriră adăpostul, dar nici unul nu pătrunse înăuntru. Şi când fumul se împrăştia şi pierea, îngrăditura şi pădurea din jurul ei păreau tot aşa de liniştite şi pustii ca mai înainte. Nici o creangă nu mişca, nici o sclipire de pe ţeava vreunei flinte nu trăda prezenţa duşmanilor noştri.

– L-ai pocnit pe omul dumitale ? întrebă căpitanul.

– Nu, domnule căpitan – răspunse Joyce. Cred că nu, domnule căpitan.

– Lasă modestia ! Aici, cel mai bun lucru e să spui adevărul – murmură căpitanul Smollett. Încarcă-i flinta, Hawkins ! Cam câţi erau înspre partea dumitale, doctore ?

– Pot s-o spun cu precizie – spuse doctorul Livesey. În partea mea s-au tras trei împuşcături. Am văzut trei flăcări, două deodată mai apropiate, şi alta mai depărtată, spre vest.

– Trei ! repetă căpitanul. Şi în partea dumitale câte erau, domnule Trelawney ?

Dar de data aceasta răspunsul nu putea fi dat aşa de lesne. Dinspre nord veniseră multe împuşcături – şapte, după socoteala *squire*-ului, opt sau nouă, după Gray. De la est şi vest s-a tras numai câte un singur foc. Era limpede, prin urmare, că atacul se va desfăşura dinspre nord, şi că în celelalte trei părţi vom fi hărţuiţi doar. Căpitanul Smollett însă nu schimbă nimic din cele orânduite. Dacă răzvrătiţii izbutesc să treacă peste îngrăditură – chibzuia el – nu-i greu să pună stăpânire pe vreun crenel lipsit de apărare şi să ne împuşte în propriul nostru adăpost, ca pe nişte guzgani.

Nici n-am avut mult timp de gândit. Deodată, cu un strigăt asurzitor, de iureş, o ceată mică de piraţi ţâşni din pădure, dinspre partea de nord, alergând drept spre îngrăditură. În acelaşi moment porniră din nou şi împuşcăturile din pădure, iar un glonţ vâjâind prin uşă făcu bucăţele flinta doctorului.

Atacanţii se căţărau buluc pe uluci, ca nişte maimuţe. *Squire*-ul şi Gray trăgeau mereu, trăgeau necontenit; trei oameni căzură, unul înăuntrul îngrăditurii, ceilalţi doi în afara ei. Dintre aceştia unul era, de bună seamă, mai mult speriat decât lovit, căci se ridică numaidecât în picioare şi dispăru fulgerător între copaci.

Aşadar, doi muşcaseră ţărâna, unul fugise, patru izbutiseră să pătrundă înăuntrul îngrăditurii; şi în vremea aceasta, din adăpostul pădurii, şapte sau opt oameni, având negreşit fiecare mai multe flinte, trăgeau cu înverşunare, dar fără folos, în cabana noastră.

Cei patru, care reuşiseră să pătrundă, veneau în fugă spre casă, strigând în timp ce alergau, încurajaţi cu alte strigăte de răzvrătiţii pitiţi după copaci. S-au tras atunci destule focuri; dar în aşa hal se grăbeau trăgătorii, încât nici unul, pare-se, nu-şi ajunse ţinta. Cât ai bate din palme, cei patru piraţi trecură peste dâmb şi se năpustiră spre noi.

Capul lui Job Anderson, şeful de echipaj, apăru în deschizătura din mijloc a crenelului.

– Pe ei, grămadă ! Grămadă ! răcni el cu glas tunător.

În aceeaşi clipă, un alt pirat înşfăcă flinta lui Hunter de ţeavă, i-o smulse din mână şi prin spărtura crenelului îl pocni în cap atât de tare, încât bietul om se prăbuşi fără cunoştinţă pe podea. În acest timp, un al treilea, care ocolise nestingherit cabana, se ivi pe neaşteptate în uşa tindei, repezindu-se cu jungherul asupra doctorului.

Roata se întorsese cu totul. De unde, cu o clipă mai înainte, trăgeam noi de după meterez, într-un duşman descoperit, acum noi eram cei descoperiţi şi în neputinţă de a întoarce loviturile.

Casa era împânzită de fum şi datorită fumului ne aflam într-o oarecare siguranţă. Strigătele şi învălmăşeala, flăcările şi pocnetele pistoalelor şi un geamăt înfiorător mi se învârtejeau în urechi.

– Afară, băieţi ! Ieşiţi afară şi bateţi-vă la loc deschis ! Spăngile ! strigă căpitanul.

Am înşfăcat o spangă din grămadă şi altcineva, smulgând şi el una în acelaşi timp, mă tăie la degete, dar nici n-am simţit rana. M-am repezit pe uşă afară, în lumina soarelui. Cineva, nu ştiu cine, venea îndată în urma mea. Chiar în faţa mea, doctorul, în luptă cu un atacator, îl respingea peste dâmb şi tocmai când îmi căzuse privirea într-acolo el izbutise să-i surprindă un punct slab în apărare, şi-l văzui pe hoţoman prăvălindu-se pe spate şi sângerând dintr-o tăietură de-a curmezişul obrazului.

– Treceţi după casă, băieţi ! După casă ! strigă căpitanul; şi chiar în vălmăşagul acela am prins o schimbare în glasul lui.

Am ascultat porunca şi dând un ocol pe la est, cu spanga în mână, am ocolit pe după colţul cabanei. În clipa următoare mă pomenii nas în nas cu Anderson. Răcnind ca un turbat el ridică deasupra capului jungherul, care sclipi în lumina soarelui. N-am mai avut timp să mă sperii, căci înainte de

a-mi da lovitura, am sărit în lături şi poticnindu-mă în nisipul moale, am venit de-a berbeleacul pe clinul dâmbului, cu capul înainte.

Când o zbughisem pe uşă afară, la început, alţi piraţi se pregăteau să sară şi dânşii gardul, ca să isprăvească cu noi. Ba chiar unul din ei, cu o scufie stacojie pe cap, cu jungherul în dinţi, se cocoţase pe creasta întăriturii încălecând-o. Răstimpul de la una la alta fusese aşa de scurt, că atunci când m-am ridicat din căzătură i-am văzut pe toţi în aceeaşi poziţie – cel cu scufa stacojie era tot sus, călare, iar capul altuia mai privea peste vârful gardului. Şi totuşi, în frântura asta de timp, bătălia luase sfârşit şi biruinţa era a noastră.

Gray, care venea chiar în urma mea, îi veni de hac şefului de echipaj, împungându-l cu spanga, înainte ca acesta să mai aibă timp să se reculeagă din uluiala pricinuită de lovitura de jungher pe care o dase în gol. Un altul, lovit de un glonte prin crenel, pe când trăgea în cei din casă, se zbătea acum în ghearele morţii, cu pistolul încă fumegând încleştat în mână. Pe al treilea îl scosese doctorul din luptă, dintr-o singură lovitură. Din cei patru care săriseră peste gard, mai rămăsese numai unul, stingher, şi acesta, pierzându-şi jungherul în încăierare, se pregătea să facă acuma calea întoarsă, căţărându-se pe uluci, cu spaima morţii ce-l ameninţa.

– Trageţi, trageţi din casă ! strigă doctorul. Şi voi, băieţi, înăuntru, la adăpost !

Dar vorbele lui n-au mai fost auzite, nimeni n-a tras, aşa că ultimul atacant scăpă teafăr, dispărând cu ceilalţi în pădure. În trei secunde nici urmă de duşman nu se mai vedea, afară de cei cinci doborâţi, patru înăuntru şi unul în afara îngrăditurii.

Doctorul, Gray şi cu mine fugirăm cât ne ţineau picioarele spre adăpost. Mult nu le trebuia supravieţuitorilor ca să-şi ia flintele din locul unde le lăsaseră, şi dintr-o clipă în alta împuşcăturile puteau reîncepe.

Între timp, fumul din casă se mai împrăştiase şi văzurăm dintr-o ochire preţul cu care plătisem biruinţa. Hunter zăcea fără simţire, alături de crenelul lui; Joyce, lângă al lui, împuşcat în cap, de-a pururi nemişcat; şi drept în mijloc, *squire*-ul îl sprijinea pe căpitan, unul mai palid decât celălalt.

– Căpitanul e rănit ! spuse domnul Trelawney.

– Au fugit ? întrebă domnul Smollett.

– Câţi au mai putut. Dar nici o grijă – răspunse doctorul – cinci din ei n-au să mai fugă niciodată.

– Cinci ! exclamă căpitanul. Asta nu-i rău. Cinci la trei, înseamnă patru contra nouă. Stăm mai bine ca la început. Eram şapte la nouăsprezece, sau cel puţin aşa ne închipuiam[1].

[1] Răzvrătiţii rămăseseră în număr de opt, căci omul împuşcat de domnul Trelawney pe puntea goeletei murise chiar în acea seară. Dar asta au aflat-o abia mai târziu oamenii din echipa rămasă credincioasă (n. a.).

Partea a cincea

AVENTURA MEA PE MARE

Capitolul XXII

CUM A ÎNCEPUT AVENTURA MEA PE MARE

Blestemaţii nu s-au mai întors – şi nici din pădure nu s-a mai tras vreun glonte. „Şi-au luat tainul pentru ziua aceea“ – vorba căpitanului – aşa că am avut răgazul să-i îngrijim pe răniţi şi să mâncăm. *Squire*-ul şi cu mine am gătit afară, în ciuda primejdiei, dar făceam treabă de mântuială, înfioraţi cum eram de vaietele sfâşietoare pe care le scoteau pacienţii doctorului.

Din cei opt oameni căzuţi în luptă, numai trei mai răsuflau – piratul care fusese împuşcat la crenel, Hunter şi căpitanul Smollett. Dintre aceştia, primii doi erau cu un picior în groapă şi, într-adevăr, răzvrătitul îşi dădu sufletul sub cuţitul doctorului, iar Hunter, cu toate strădaniile depuse, nu-şi mai recăpătă cunoştinţa. S-a chinuit o zi întreagă respirând greu, ca bătrânul pirat Billy, când l-a lovit apoplexia; avea coşul pieptului zdrobit de lovitura primită, iar în cădere îşi spărsese ţeasta; în noaptea următoare, fără să fi făcut vreo mişcare, îşi dădu sufletul.

În ce-l priveşte pe căpitan, rănile lui erau grave, dar nu mortale. Glonţul lui Anderson – căci Job trăsese întâi într-însul – îi sfărâmase omoplatul şi-i atinsese plămânul, dar uşor; al doilea glonţ îi trecuse prin pulpă.

– Se face bine – zicea doctorul. Dar câteva săptămâni nu are voie să umble, să-și miște brațul, și dacă e cu putință, nici măcar să vorbească.

Tăietura de la degetele mele era un fleac. Doctorul Livesey mi-a pus un plasture și pe deasupra mi-a tras și o urecheală.

După masă, *squire*-ul și doctorul au ținut sfat cu căpitanul; și după ce și-au ușurat inima vorbind – asta s-a întâmplat nu mult după dejun – doctorul și-a luat pălăria și pistoalele, și-a încins tesacul, a băgat harta în buzunar și cu flinta la spinare a trecut peste îngrăditură, apucând-o cu pași mari spre pădure.

Gray și cu mine stăteam la celălalt capăt al întăriturii, ca să nu fim în apropierea șefilor noștri pe când se sfătuiau; Gray își scoase luleaua din gură și aproape că uită s-o mai pună la loc, atâta îl uimise plecarea doctorului.

– Vai de mine ! Pentru numele lui Dumnezeu – glăsui el – a înnebunit doctorul Livesey ?

– Nici un vai de mine ! răspunsei eu. E aproape cel din urmă din tot echipajul ăsta căruia, după părerea mea, i se poate întâmpla așa ceva !

– Mă rog – spuse Gray – poate că nu-i nebun; dar dacă el nu este, ia aminte la vorbele mele: atunci sunt eu !

– Cred – i-am răspuns – că doctorul are socotelile lui; și dacă nu mă înșel, se duce să se întâlnească cu Ben Gunn.

Chibzuisem bine, cum am aflat mai târziu; dar deocamdată, având în vedere că în casă era o căldură înăbușitoare și c stratul de nisip dinăuntrul îngrăditurii dogorea în văp soarelui de amiază, începui să mă gândesc la un lucru ce- încolțise în minte dar care, recunosc, nu era deloc chibzu Începeam să-l pizmuiesc pe doctor, care hoinărea acum l umbra răcoroasă a copacilor, cu păsărele în preajma lui și mireasma plăcută de pini, în vreme ce eu mă prăjeam aici, cu hainele năclăite de rășina topită; și era atâta sânge peste

tot și atâta moarte în juru-mi, încât locul ăsta îmi stârni un dezgust frate cu frica.

În timp ce stropeam cu apă cabana și spălam vasele, dezgustul acela și pizma creșteau în mine mai tare, tot mai tare; în cele din urmă, ispitit de un sac cu pesmeți aflat în apropiere, și cum nimeni nu mă vedea, am luat din el, umplându-mi amândouă buzunarele vestonului.

Eram bezmetic, dacă vreți, și pornit desigur să fac o faptă pe cât de smintită, pe atât de îndrăzneață; hotărâsem însă s-o aduc la îndeplinire cu cea mai mare grijă cu putință. Pesmeții aceștia, în cazul când mi s-ar fi întâmplat ceva, trebuia să-mi folosească să nu mor de foame cel puțin până în ziua următoare.

Celălalt lucru pe care l-am luat a fost o pereche de pistoale, și cum păstrasem în haină un corn cu iarbă de pușcă și gloanțe, am socotit că sunt bine înarmat.

În ceea ce privește planul pe care mi-l făurisem în minte, nu era chiar așa de rău, la urma urmei. Mă gândeam să cobor până la limba de nisip care desparte la est golful de largul mării, să găsesc Stânca Albă pe care o zărisem în seara trecută și să mă încredințez dacă într-adevăr acolo își ascundea Ben Gunn barca; era după cum vedeți o ispravă care avea însemnătatea ei, lucru pe care-l cred și acuma. Întrucât eram sigur că nu mi s-ar fi dat voie să părăsesc întăritura, singurul meu gând era s-o șterg... englezește, strecurându-mă afară, nebăgat în seamă de nimeni. Însă purtarea asta atât de rea arunca o lumină urâtă asupra faptei mele. Dar, ce vreți, nu eram decât un băiețaș hotărât să nu dau înapoi.

Pe scurt, întâmplarea m-a ajutat de minune. *Squire*-ul și Gray stăteau adânciți în treburile lor: îl pansau pe căpitan; drumul era slobod. Iute ca săgeata am sărit gardul, și iată-mă în desișul pădurii; înainte de a se observa lipsa mea, eram departe de strigătul de chemare al tovarășilor.

Aceasta era cea de-a doua nebunie a mea, mult mai gravă decât prima, deoarece lăsam numai doi oameni valizi să păzească casa; dar, ca şi cea dintâi, ea a contribuit la mântuirea noastră a tuturor.

Am luat-o de-a dreptul spre coasta de răsărit a insulei, căci hotărâsem să cobor până la limba de nisip dinspre partea mării, ca să nu fiu zărit de cei din golf. Trecuse de mult ceasul amiezii, deşi era încă soare şi cald. În vreme ce mergeam prin desişul pădurii, auzeam nu numai vuietul neîncetat al valurilor în depărtare, ci şi un anume fâşâit al frunzişului însoţit de pocnetul crengilor, semn că vântul se înteţise mai mult ca de obicei. Trâmbe de aer rece începură curând să mă învăluie; câţiva paşi mai departe am ieşit la marginea dumbrăvii, de unde văzui marea albastră şi însorită, întinsă până-n zare, şi talazurile rostogolindu-se şi zvârcolindu-se înspumate, de-a lungul golfului.

În jurul Insulei Comorii marea nu era niciodată liniştită. Soarele putea străluci sus în văzduh; să nu plutească în aer nici o adiere, faţa oceanului să fie netedă şi albastră şi, totuşi, valurile uriaşe continuau să galopeze de-a lungul coastei răsăritene, bubuind şi răzbubuind zi şi noapte, fără odihnă; şi cred că nu e colţ în insulă de unde cineva să nu-i audă vuietul.

Am mers aşadar de-a lungul ţărmului până când, socotind că coborâsem destul către sud, m-am strecurat sub adăpostul unui desiş, târându-mă încetişor pe muchia limbii de nisip.

În spatele meu era marea, în faţă, ancorajul; briza, istovită parcă de puterea neobişnuită cu care suflase, se potolise; îi luaseră locul uşoare şi schimbăcioase adieri de la sud şi sud-est, care mânau trâmbe mari de pâclă; şi apele golfului, adăpostite de Insula Scheletului, erau liniştite, ca de plumb, la fel ca în ziua când intrasem pentru prima oară. „Hispaniola“ se zugrăvea toată în această oglindă netedă, de

la linia de plutire până-n vârful catargului, unde flutura Jolly Roger-ul piraţilor.

Lângă ea se afla una din bărci, cu Silver la cârmă – pe el îl recunoşteam totdeauna – şi alţi doi oameni aplecaţi peste tambuchiul de la pupă, unul din ei cu o scufă roşie pe cap – acela pe care-l văzusem încercând să sară îngrăditura, cu câteva ceasuri înainte. Stăteau la taifas şi erau veseli, deşi la depărtarea la care mă găseam – aproape o milă – nu puteam prinde, fireşte, nici o vorbă din ceea ce spuneau. Deodată se auziră nişte ţipete îngrozitoare, parcă din altă lume, care m-au speriat rău dintru-ntâi, dar repede mi-am amintit de glasul căpitanului Flint, ba chiar mi s-a părut că zăresc pasărea cu pene strălucitoare cocoţată pe mâna stăpânului ei.

Curând după aceea, bărcuţa vâslea spre ţărm şi omul cu scufia roşie, urmat de tovarăşul lui, coborî sub tambuchi. Chiar atunci soarele scăpătă îndărătul „Ocheanului“, şi cum ceaţa se îngroşa cu repeziciune, începu să se facă întuneric de-a binelea. Văzui că nu era vreme de pierdut, dacă ţineam să mai găsesc ciobaca lui Ben Gunn încă în seara aceea.

Stânca Albă, destul de vizibilă, se afla cam la o optime de milă de limba de nisip; mi-a trebuit însă o bună bucată de timp până să ajung acolo, deoarece mă târam pe brânci prin mărăcini. Noaptea se lăsase aproape de tot, când am pus mâna pe marginile ei aspre. Drept la poalele stâncii era o scorbură mititică, îmbrăcată cu muşchi verde, ascunsă de bancul de nisip şi de bălăriile dese, înalte până la genunchi, care creşteau din belşug pe locul acela; iar în mijlocul acestei văgăuni zării, într-adevăr, un cort mititel din piele de capră, asemănător cu acela cu care umblă şătrarii pe la noi prin Anglia.

M-am strecurat în văgăună, am ridicat o poală a cortului şi am dat peste ciobaca lui Ben Gunn – cel mai din topor lucru din câte lucruri s-au meşterit vreodată; un grosolan şi strâmb schelet din lemn tare, peste care fusese întins un

înveliş de piei de capră, cu părul înăuntru. Era o luntre foarte mică, chiar pentru mine, şi anevoie puteam să-mi închipui că ar fi putut duce un om de statură mare. Avea un fel de bancă, aşezată aproape pe fundul ei, cu un fel de stinghie pentru proptit picioarele şi o dublă vâslă pentru împins.

Nu mai văzusem până atunci o ciobacă de pescar, aşa cum le dulghereau vechii bretoni, dar de atunci am avut prilejul să văd, şi nu pot să vă dau o idee despre ciobaca lui Ben Gunn decât arătând că era cea dintâi şi cea mai primitivă ciobacă făcută vreodată de mână de om. Însă avea şi merite mari: era foarte uşoară şi lesne de purtat în spinare.

Ehei ! Acuma, că am găsit barca, aţi putea crede că m-am săturat de umblat hai-hui de colo-colo ? Vedeţi, între timp îmi venise în minte o altă trăsnaie şi aşa de stăruitor mă ispitea încât ţineam morţiş s-o aduc la îndeplinire, şi socot că aş fi făcut-o chiar sub nasul căpitanului Smollett. Anume am plănuit să mă furişez, la adăpostul întunericului, până la „Hispaniola", să tai parâmele şi s-o las să eşueze pe uscat, unde i-ar veni ei cheful. Socoteam că răzvrătiţii, după înfrângerea suferită în dimineaţa aceea, nu aveau altă dorinţă mai arzătoare decât să ridice ancora şi s-o tulească în larg: prin urmare, chibzuiam eu, ar fi o ispravă grozavă dacă le-aş zădărnici planurile; văzând acuma că-şi lăsaseră străjile lor fără barcă, socoteam să pot izbuti cu cel mai puţin risc.

M-am aşezat jos, aşteptând întunericul şi ronţăind cu mare nesaţ din pesmeţii pe care-i luasem. Din zece mii de nopţi nu s-ar fi brodit una mai potrivită pentru planul meu. Pâcla cuprinsese întreg văzduhul. Când cele din urmă lumini ale zilei se şterseră şi pieriră, o desăvârşită beznă învălui Insula Comorii. Şi când, într-un sfârşit, luând în spinare ciobaca, am ieşit pe orbecăite, poticnindu-mă din văgăuna unde cinasem, în tot cuprinsul golfului nu se vedeau decât două luminiţe.

Una – vâlvătaia focului de pe ţărm, în jurul căruia piraţii învinşi dormeau scufundaţi în beţie. Cealaltă, un simplu cearcăn de lumină abia străbătând întunericul, arăta locul unde era ancorat vasul. Fluxul îl mişcase, rotindu-l încet-încet în jurul parâmei, aşa că acum prora era îndreptată spre mine, iar singurele lumini care mijeau la bord veneau din cabină; ceea ce vedeam nu era altceva decât răsfrângerea în ceaţă a razelor puternice de lumină, care se revărsau din fereastra de la pupă.

Între timp începuse refluxul şi a trebuit să străbat o lungă fâşie de nisip mâlos, în care mă afundam uneori până la glezne, înainte de a ajunge la hotarul apei în retragere; şi bălăcind puţintel mai cu opinteală, mai cu îndemânare, am izbutit să pun ciobaca pe apă, cu tălpoaia în jos, aşa cum trebuie.

Capitolul XXIII

REFLUXUL

Ciobaca – aşa cum am avut în dese rânduri prilejul să-mi dau seama, înainte de a isprăvi cu ea – era o foarte sigură bărcuţă pentru o persoană de statura şi greutatea mea, plutind cu uşurinţă şi totodată susţinându-se bine pe valuri; avea însă multe toane şi era al naibii de greu de condus. Oricât ai fi vrut s-o mulţumeşti, întotdeauna o lua razna pieziş, şi figura în care se dovedise neîntrecută era să se învârtească şi să se tot învârtească în jurul ei. Însuşi Ben Gunn mărturisea că „trebuia s-o mânuieşti mult până să-i prinzi merchezul".

Fireşte, eu nu-i ştiam încă merchezul. Se învârtea în orice direcţie, afară de aceea în care voiam eu; mai tot timpul

mergea cu vântul în coastă şi sunt mai mult decât sigur că dacă n-ar fi împins-o refluxul n-ar fi ajuns niciodată la goeletă. Din fericire, vâslind chiar într-o doară, refluxul mă trăgea cu el, înainte; oricum aş fi cârmit-o, era cu neputinţă să nu mă ducă, purtat de curent, drept la „Hispaniola“.

În primul moment goeleta îmi apăru ca o pată mai neagră decât întunericul nopţii, apoi catargele şi conturul vasului începură să se deosebească şi, în clipa următoare (căci, cu cât înaintam, refluxul înteţea puterea curentului), mă pomenii lângă parâma ancorei pe care o apucai.

Goeleta trăgea aşa de tare de ancoră, încât parâma era întinsă ca o coardă de arc. Jur împrejurul vasului, clocotitorul curent fierbea şi bolborosea ca un şuvoi de munte. O singură tăietură cu briceagul meu de marinar şi „Hispaniola“ ar pluti în murmurul valurilor.

Toate bune până aici; îndată însă îmi amintii că o parâmă întinsă, tăiată brusc, este tot atât de primejdioasă ca un cal nărăvaş. Era mai mult ca sigur că dacă aş fi avut nesăbuinţa de a desprinde astfel „Hispaniola“ de ancoră, ar fi fost aruncată în sus şi ciobaca.

Gândul acesta m-a oprit şi dacă norocul nu m-ar fi ocrotit în chip deosebit ar fi trebuit să părăsesc planul meu. Însă boarea uşoară, care suflase dinspre sud şi sud-est, îşi schimbă direcţia, începând să bată, după căderea nopţii, dinspre sud-vest. Tocmai când chibzuiam ce să fac, o răbufnire de vânt se stârni, prinse în piept „Hispaniola“ şi o sili să se urnească împotriva curentului; spre marea mea bucurie, simţii parâma slăbind; şi o clipă, mâna cu care o ţineam se afundă în apă.

Asta mă hotărî; am scos briceagul şi deschizându-l cu dinţii, am tăiat odgonul sfoară cu sfoară, până când vasul nu se mai ţinea decât în două fire ca să zic aşa. M-am oprit apoi, aşteptând să le tai şi pe astea, când vântul le va slăbi.

În tot timpul acesta auzeam zgomot tare de glasuri venind din cabină; dar drept să vă spun, mă gândeam la atâtea alte lucruri, încât nici nu le luam în seamă. Acum însă, neavând ce face, am început să ciulesc urechea.

Dintre glasuri, l-am recunoscut pe acela al şalupierului Israel Hands, care fusese odinioară tunarul lui Flint. Celălalt era fără îndoială glasul „prietenului meu“ cu scufia roşie. Nu era greu de ghicit că amândoi băuseră vârtos şi că încă mai beau. În vreme ce ascultam, unul din ei deschise sughiţând fereastra de la pupa şi azvârli ceva afară – un clondir gol, desigur. Dar nu erau numai beţi; se simţea că sunt şi mânioşi foc. Înjurăturile cădeau grindină şi din când în când izbucneau cu o putere atât de mare încât nu mă îndoiam că discuţia lor se va isprăvi cu bătaie. Dar de fiecare dată gâlceava se potolea pe neaşteptate, glasurile mârâiau mai surd, până se stârnea un nou val de vijelie care, la rândul ei, trecea fără alt rezultat.

Pe uscat, vedeam focul mare al taberei, arzând învâlvorat printre copacii de pe ţărm. Cineva cânta un vechi cântec marinăresc trist şi plictisitor de lung, cu un tremolo la sfârşitul fiecărui stih, şi care nu se isprăvea decât o dată cu răbdarea cântăreţului. Îl auzisem de multe ori în timpul călătoriei, şi-mi aminteam cuvintele:

„Pe un singur om l-a cruţat talazul,
Din cei şaptezeci şi cinci plecaţi cu barcazul !...“

Şi mă gândeam că balada asta se potrivea dureros de bine cu pierderile cumplite suferite în dimineaţa aceea de ceata lor. Însă, după câte văzusem, îmi dădeam seama că piraţii ăştia erau tot aşa de nesimţitori ca şi marea pe care umblau.

În sfârşit, briza se porni; goeleta începu să plutească încetinel şi să se apropie în întuneric; simţeam parâma slăbind mai tare şi cu o sigură şi puternică sforţare izbutii să vin de hac ultimelor sfori.

Ciobaca se resimţea prea puţin de efectul brizei, aşa că mă pomenii, cât ai bate din palme, lângă prora „Hispaniolei". În acelaşi timp, vasul începu a se învârti într-un călcâi, adică să vireze la bord, urnindu-se încetişor, palmă cu palmă, de-a curmezişul curentului.

Mă zbăteam ca un demon, aşteptându-mă în fiecare clipă să fiu dat peste cap de prora goeletei; văzând că îmi era cu neputinţă să mă desprind ca să îndrept ciobaca în altă direcţie, mă străduii să vâslesc spre pupă. În cele din urmă mă depărtai de primejdiosul vecin; şi tocmai când făceam ultima sforţare, mâna mea întâlni o funie subţire, care atârna peste bord, în dreptul dunetei. O apucai iute.

De ce am făcut aşa, habar n-am. A fost ceva instinctiv; dar o dată funia în mâna mea, şi văzând că mă ţine, curiozitatea puse stăpânire pe mine, împingându-mă să arunc o privire prin fereastra cabinei.

Ţinând strâns funia şi punând succesiv o mână după cealaltă, mă ridicai în barcă până la şold, cu nemărginită băgare de seamă, şi putui să cuprind cu privirea plafonul şi o parte din interiorul cabinei.

În timpul acesta, goeleta şi mica ei tovarăşă alunecau destul de repede pe apă; într-adevăr, ajunsesem în dreptul focului de pe ţărm. Vasul bălăcărea, cum zic marinarii, bălăcărea în gura mare, croindu-şi drum printre nenumăratele vălurele, într-o necontenită baie de stropituri şi, până nu mi-am aruncat ochii în cabină, n-am putut pricepe de ce paznicii nu se alarmaseră încă. Dar o singură uitătură mi-a fost de ajuns; numai o uitătură am îndrăznit să arunc din neastâmpărata mea luntre, şi dintr-o privire l-am văzut pe Hands şi pe tovarăşul lui încleştaţi într-o luptă pe viaţă şi pe moarte, unul cu mâna în beregata celuilalt.

M-am lăsat pe banca de vâslit tocmai la timp, ca să nu cad peste bord. Nu putusem vedea nimic altceva decât două chipuri înroşite de furie, mişcându-se sub lampa care

fumega; am închis ochii, ca să-i obişnuiesc din nou cu întunericul.

În acest timp, pe ţărm, neisprăvita baladă încetă în cele din urmă şi întreaga adunare de tâlhari din jurul focului de tabără începu să cânte în cor refrenul pe care-l auzisem de atâtea ori:

Cinspce inşi pe lada lui
Io-ho-ho !
Şi o sticlă cu rachiu !
Diavolul şi băutura
I-au astupat pe veci gura.
Io-ho-ho !

Tocmai mă gândeam ce harnici erau în clipa asta în cabina „Hispaniolei" băutura şi diavolul, când fui surprins de o bruscă zvâcnire în lături a ciobacăi. În acelaşi timp păru că-şi schimbă direcţia. Totodată viteza cu care mergea crescu în chip ciudat.

Am deschis îndată ochii. Împrejurul meu apa era numai vălurele şi creste ascuţite, care fâşâiau mătăsoase şi aveau o slabă sclipire fosforescentă. Însăşi „Hispaniola", pe dâra căreia, la numai câţiva iarzi, continuam să fiu târât, părea că şovăie în găsirea drumului; îi vedeam catargele legănându-se uşurel în întunericul nopţii, aşa că, uitându-mă mai bine, am băgat de seamă că şi ea virase spre sud.

Am aruncat o căutătură peste umăr şi îmi sări inima din loc. Colo, drept îndărătul meu, strălucea focul taberei. Curentul cârmise în unghi drept, trăgând circular după dânsul cogeamite goeletă şi micuţa luntre jucăuşă; din ce în ce mai iute, din ce în ce mai clocotitor, fâlfâind din ce în ce mai tare; el gonea prin trecătoare, spre largul mării.

Deodată goeleta, care plutea înaintea mea, se smuci cu putere în lături, făcând un viraj cam de douăzeci de grade; şi aproape în acelaşi moment, un strigăt urmat de un altul răsunară pe bord; auzii paşi bocănind pe scara dunetei şi

pricepui că cei doi beţivani se întrerupseseră în sfârşit din ceartă şi că îşi dădeau seama de nenorocirea ce-i păştea.

M-am întins pe fundul bicisnicei bărcuţe, lăsându-mă în grija celui atotputernic. La capătul canalului, ştiam bine că vom fi năpustiţi în zăgazul învolburat al stâncilor din mare şi că acolo toate neliniştile mele vor lua sfârşit; şi deşi eram poate gata să înfrunt resemnat moartea, nu puteam privi resemnat cum se apropie spectrul ei.

Multe ceasuri trebuie să fi stat întins aşa, scuturat de valuri încolo şi încoace, din când în când stropit şi neîncetând să aştept moartea cu prima scufundătură. Oboseala mă cuprinse puţin câte puţin; în mijlocul groazei mele, o toropeală şi o amorţeală îmi împăienjeniseră mintea; în cele din urmă mă năpădi somnul şi în ciobaca mea scuturată de valuri stam culcat şi visam acasă şi la vechiul „Amiral Benbow".

Capitolul XXIV

CĂLĂTORIA CU CIOBACA

Se crăpase de ziuă când m-am trezit plutind la capătul de sud-vest al Insulei Comorii. Soarele răsărise, dar nu-l vedeam, fiind ascuns încă în spatele „Ocheanului", care în partea aceea cobora spre mare într-o uriaşă îngrămădire de stânci.

Creştetul Sfoara-Bulinei şi vârful Catargului Mizenei se vedeau aproape de tot: o măgură pleşuvă şi întunecată, din creasta căreia se ridicau steiuri înalte de patruzeci-cincizeci de picioare şi care era spuzită jos de ciucurii puzderiei de stânci prăvălite. Eram numai la un sfert de milă în largul mării şi primul meu gând fu să vâslesc şi să ajung la ţărm.

Dar a trebuit să renunţ la ideea aceasta. Printre stâncile prăvălite până-n mare, valurile se spărgeau spumegând şi tunând; cu adânci ecouri, ele se succedau din secundă în secundă, unul după altul, într-o neîncetată şi înspumată ţâşnire şi cădere: mă vedeam, dacă m-aş fi încumetat să mă apropii, sfărâmându-mă ori muncindu-mă zadarnic să mă caţăr pe colţii lunecoşi ai stâncilor.

Şi – vai ! asta nu era totul; târându-se buluc pe întinderea netedă a stanelor sau zvârlindu-se în apă, am văzut nişte uriaşe dihănii vâscoase – un fel de melci molatici de o mărime de necrezut – adunaţi în cârduri de câte patruzeci-cincizeci şi făcând să răsune stâncile de lătratul lor.

Am aflat apoi că erau lei de mare, nişte animale cu totul neprimejdioase. Dar atunci vederea lor, la care se adăuga greutatea de a ajunge la ţărm şi neîncetata năpustire a valurilor uriaşe, mi-au fost de ajuns ca să mă înspăimânte şi să mă facă să-mi iau gândul de la acest liman. Preferam să mor de foame pe mare decât să înfrunt asemenea primejdii.

Norocul nu mi-a fost totuşi potrivnic, cum mă temusem. La nord de capul Sfoara-Bulinei, coasta se scobea în chip de golf, lăsând descoperită după reflux o lungă fâşie de nisip galben. Iar mai la nord se afla un alt cap – Capul Pădurilor, cum era însemnat pe hartă – ascuns printre pini înalţi şi verzi, care scoborau până la malul mării.

Mi-am amintit ce spunea Silver despre curentul care curgea către nord, de-a lungul întregii coaste de vest a Insulei Comorii; şi, văzând din locul în care mă găseam că lunec pe firul acestui curent, mi-am zis că e mai bine să las Sfoara-Bulinei îndărătul meu şi să-mi păstrez puterile, încercând să ajung la Capul Pădurilor, punct mai prielnic.

Cât vedeai cu ochii, o hulă liniştită unduia marea. Vântul sufla lin dar stăruitor de la sud, nezădărând prin urmare curentul, iar valurile se ridicau şi coborau fără a se sparge.

Altminteri, de mult ar fi trebuit să rânjesc cu dinţii la stele; pe când aşa, ţi-era mai mare dragul cât de uşor şi sigur plutea micuţa şi plăpânda bărcuţă. Deseori, stând lungit pe fundul ei şi privind numai cu un ochi peste marginea bordului, vedeam ridicându-se deodată un uriaş munte albastru; ciobaca însă nu făcea altceva decât să salte ca pe arcuri şi aluneca de cealaltă parte în scorbul apei, mai uşor ca o pasăre.

Începui să prind mai mult curaj şi mă ridicai ca să-mi încerc dibăcia la vâslit. Dar şi cea mai mică schimbare în modul de repartizare a greutăţii putea pricinui straşnice revoluţii în conduita ciobacăi mele. Nici n-am apucat bine să fac o mişcare şi iată că bărcuţa, părăsindu-şi drăgălaşul ei dans legănător, se avântă de-a dreptul pe panta abruptă a unui val, cu atâta repeziciune că-mi dădu ameţeală şi apoi izbi cu botul în valul următor, din care scurmă o vijelie de spumă.

Ud leoarcă şi îngrozit, mi-am reluat locul dinainte, cu care ciobaca se împăca bine, căci începu să mă poarte pe valuri tot aşa de lin ca şi până atunci. Era limpede că nu-i plăcea să mă împotrivesc ei, dar în chipul acesta, neputând să-i călăuzesc mersul, ce nădejde mai aveam să ajung la ţărm ?

Începuse să-mi fie o frică groaznică, dar nu mi-am pierdut capul din pricina asta. Mai întâi, mişcându-mă cu mare grijă, am golit încetul cu încetul apa din ciobacă, folosind pălăria mea marinărească; pe urmă, apropiind mai îndelung ochiul de marginea bordului, am căutat să văd cum făcea bărcuţa spre a luneca aşa de uşor pe valuri.

Am descoperit astfel că fiecare val, în loc să fie un munte neted şi lucios, cum îl vezi de pe ţărm ori de pe puntea unei corăbii – era mai degrabă asemănător cu un lanţ de munţi tereştri, plini de piscuri, de platouri şi văi. Lăsată de capul ei, luntrea încerca ba un loc, ba altul, furişându-se, ca să spunem

aşa, prin vâlcelele acelea, ocolind pantele prăpăstioase care se înălţau peste crestele valurilor.

Dacă-i aşa, gândii eu, e limpede că trebuie să stau întins ca să nu-i stric cumpăna; e de asemenea limpede că pot scoate o vâslă afară, şi din când în când, în locurile mai liniştite, să-i dau câte un ghies-două spre ţărm. Zis şi făcut. Mă sprijinii în coate, într-o poziţie din cele mai neplăcute, şi dădeam în răstimpuri câte o lopată-două, ca să îndrept ciobaca spre uscat.

Muncă foarte obositoare şi înceată, dar era vădit că înaintam; şi când mă apropiai de Capul Pădurilor, cu toate că era sigur că nu-l pot aborda, făcusem în felul acesta câteva sute de iarzi spre est. De fapt mă aflam aproape de mal. Puteam vedea creştetul verde şi răcoros al copacilor legănându-se în boare, şi nu era îndoială că puteam ajunge fără greş la capul următor.

Era şi timpul, căci începea să mă chinuiască setea. Dogoarea soarelui, înmiita lui scânteiere pe valuri, apa mării care mă stropea şi se zvânta pe mine, sarea care mi se usca pe buze, toate se uniseră ca să-mi pârjolească gâtlejul şi să-mi dea dureri de cap. Vederea copacilor, aşa de aproape de mine, mă îmbolnăvea de nerăbdare; dar curentul mă ducea repede mai departe; şi când înaintea ochilor mei apăru un alt golf, mă pomenii cu o privelişte care-mi schimbă gândurile.

Drept în faţa mea, la mai puţin de jumătate de milă, zării „Hispaniola“ cu pânzele întinse. Îmi dădeam seama, fireşte, că puteam să fiu prins, dar eram aşa de moleşit din pricina lipsei de apă că nu ştiam dacă trebuie să mă bucur sau să mă îngrozesc de acest gând; dar mai înainte de a fi ajuns la vreo concluzie, uimirea puse într-atâta stăpânire pe simţurile mele, încât nu putui face altceva decât să zgâiesc ochii şi să mă minunez.

„Hispaniola" mergea cu vela mare şi două focuri[1], şi frumoasa pânză albă strălucea în lumina soarelui ca neaua sau argintul. Când o zărisem la început, cele trei pânze erau umflate de vânt; părea că luneca spre nord-vest; mi-am închipuit că oamenii de la bord căutau să facă înconjurul insulei, pentru a reveni la locul de ancoraj. Dar iat-o apucând mult, tot mai mult către vest, ceea ce mă făcu să cred că am fost zărit şi că au pornit în urmărirea mea. În cele din urmă căzu drept în orbita vântului, fu luată costiş şi rămase pironită locului un timp, neputincioasă, cu pânzele fâlfâind.

„Blegii – mi-am spus; trebuie să fie morţi de beţi" – şi mă gândeam ce tontoroi i-ar fi pus căpitanul Smollett să joace, dacă s-ar fi întâmplat asta când era el pe vas.

Între timp, goeleta începu treptat-treptat să prindă iarăşi vântul, pânzele se umflară din nou, pluti un minut-două, apoi căzu încă o dată în orbita vântului, înţepenind locului. Lucrul acesta se repetă în câteva rânduri. Ba încoace, ba încolo, ba în sus, ba în jos, ba la nord, la sud, la vest şi la est, „Hispaniola" o lua razna şi de fiecare dată isprăvea cum începuse, cu velele atârnând moarte deasupra valurilor. Am priceput că nu era nimeni la cârmă. În cazul acesta, unde se aflau oamenii ? Ori erau beţi morţi, ori părăsiseră vasul, mă gândeam, şi dacă eu izbutesc să ajung la bord, poate îi readuc căpitanului vasul.

Curentul mâna ciobaca şi goeleta spre sud, cu o viteză neschimbată. În ceea ce priveşte goeleta, plutea atât de năbădăios şi întrerupt, de parcă-i atârnau ghiulele de picioare, încât mai mult pierdea decât câştiga teren. Dacă aş fi avut curajul să mă ridic şi să vâslesc, eram sigur că o ajungeam din urmă. Proiectul acesta avea în el un iz de aventură, care mă ispiti, şi gândul la ciubărul cu apă de lângă dunetă îmi îndoi curajul renăscut.

---

[1] Vele triunghiulare ce se pun la prora corăbiei (n. t.).

Mă ridicai deci, şi drept bineţe primii numaidecât o împroşcătură de spumă, dar de astă dată hotărâsem să mă ţin tare; bizuindu-mă pe asta, m-am pus pe vâslit cu toată puterea şi băgarea de seamă, spre hoinara „Hispaniolă". Într-un rând am luat atâta apă, încât a trebuit – cu inima zvâcnindu-mi ca la o păsărică – să opresc şi s-o arunc afară; dar treptat-treptat m-am deprins, sfârşind prin a-mi călăuzi ciobaca printre valuri; deşi, e drept, primeam din când în când câte un ghiont în proră, sau vreo plesnitură de spumă în obraz.

Ajunsesem repede din urmă goeleta; puteam să văd lucind alama cârmei, când se învârtea singură într-o parte şi în alta. Pe punte nu se vedea ţipenie de om. Nu puteam decât să presupun că vasul fusese părăsit. Sau poate că oamenii zăceau trăsniţi de băutură în cabină, unde aş fi putut desigur să-i zăvoresc şi pe urmă să fac ce vreau cu goeleta.

De la o bucată de vreme vasul săvârşea lucrul cel mai supărător pentru mine: încremenea locului. Stătea cu prora cam spre sud şi, fireşte, tot timpul era apucat de tremurici. De cum prindea ceva boare, pânzele se umflau un pic şi într-o clipă suceau vasul drept pe firul vântului. Am spus că acesta era lucrul cel mai supărător pentru mine; totuşi, aşa nevolnică cum părea în atari împrejurări, cu pânzele plesnind ca tunul, cu macaralele rostogolindu-se şi zornăind pe punte, goeleta continua să se depărteze de mine nu numai purtată de curent, dar şi dusă de vânt în derivă.

În sfârşit mi se ivi un prilej prielnic. De câteva clipe briza încetase aproape de tot, iar curentul, rotind puţin câte puţin vasul, întoarse pupa „Hispaniolei" – care şi găsise în cele din urmă centrul de greutate – spre mine, cu fereastra cabinei larg deschisă şi cu lampa încă aprinsă deasupra mesei, ziua-n amiaza mare. Vela mare atârna moale ca un prapur. Numai curentul urnea vasul, care altfel era aproape nemişcat.

Pierdusem un oarecare avans; văzând aceasta, mi-am îndoit puterile, şi am izbutit repede să-l recâştig.

Eram la mai puţin de o sută de iarzi de goeletă, când vântul se învolbură din nou şi umflă velele de la bord în aşa fel încât vasul o luă la goană, aplecându-se şi săltând pe apă ca o rândunică.

Prima mea pornire a fost de deznădejde, a doua însă de bucurie parcă. „Hispaniola" viră, îndreptându-se costiş spre mine, şi mai viră puţintel tot aşa, până când făcu jumătate, apoi două treimi, şi pe urmă trei sferturi din distanţa care ne despărţea. Vedeam cum clocotesc valurile lăptoase sub pintenul prorei. Privită de jos, din ciobacă, goeleta mi se părea grozav de înaltă.

Şi atunci, ceva îmi străfulgeră brusc prin minte. Abia avusei timp să gândesc – abia avusei timp să încerc un gest ca să scap de primejdie. Eram pe creasta unui val, când goeleta se apropia în copci, pe valul următor. Bompresul se clătină chiar deasupra capului meu. Sării în sus, îmi făcui vânt şi împinsei cu piciorul ciobaca în apă. Cu o mână mă apucai de prăjina focului, iar piciorul îl băgai între odgonul focului şi bompres, şi cum stăteam astfel atârnat şi abia trăgându-mi sufletul, o izbitură surdă mă vesti că goeleta se năpustise peste luntre, dând-o peste cap; mă aflam fără putinţă de retragere pe „Hispaniola".

Capitolul XXV

AM DAT JOS STINDARDUL PIRAŢILOR

De-abia izbutisem să mă sui călare pe bompres, când – hait ! focul mic se umflă de vânt şi se-ntinse cu un pocnet ca de tun, trimiţând suflarea în altă pânză. Goeleta fremătă

din toate încheieturile, până la tălpoaie; în clipa următoare însă, velele fiind încă în vânt, focul pufni înapoi şi atârnă din nou fluture.

Zguduitura fusese cât pe-aci să mă arunce în mare; fără să mai pierd timp, mă târâi de-a lungul bompresului şi îmi dădui drumul cu capul înainte, pe punte.

Mă găseam, aşadar, înspre partea vântului la proră, şi cum vela mare era încă întinsă, ea îmi ascundea o bună bucată din locul dindărăt al punţii. Nu se vedea ţipenie de om. Podelele, care nu mai fuseseră spălate de când cu zurba, păstrau urme de picioare multe; o sticlă goală, cu gâtul spart, se rostogolea încolo şi-ncoace, ca un lucru însufleţit, între jgheburile de scurgere.

Deodată, „Hispaniola" veni drept cu faţa-n vânt. Îndărătul meu, focurile plesniră iarăşi tare; cârma se suci pârâind; întreg vasul fu străbătut de un fior – să te apuce greaţa, nu alta – şi în acelaşi timp verga[1] catargului mare se întoarse înăuntru, pânza gemu în gâtul palancului descoperindu-mi astfel partea dindărăt a punţii.

Cei doi paznici erau bineînţeles acolo. Scufă-Roşie, răsturnat pe spate, ţeapăn ca o grindă, cu braţele întinse în cruce şi arătându-şi dinţii printre buzele deschise; Israel Hands, rezemat de bastingaj, cu bărbia în piept, cu mâinile zvârlite înainte şi palmele lipite de punte, galben sub pieliţa feţei pârlite, ca turta de ceară.

În răstimp, vasul sălta şi se zvârlea ca un cal nărăvaş, pânzele fâlfâiau ba într-un bord, ba în altul, iar ghiulul[2] se hăţâna încolo şi-ncoace, încât catargul gemea rău de atâta încordare. Când şi când, un puhoi de spumă trecea peste

[1] Fiecare dintre barele fixe sau mobile care servesc la susţinerea velelor la nave cu vele pătrate (n. red.).

[2] *Ghiul*, prăjină, ţeavă lungă (scondru), montată la baza unui arbore de care se leagă partea inferioară a velei (n. red.).

bord, de câte ori pintenul prorei izbea vreun val; mult mai prost ţinea apa corabia asta cu atâtea pânze decât necioplita şi cârpăcita mea luntre, dusă acum în fundul mării.

La fiecare scuturătură a goeletei, Scufă-Roşie aluneca ba într-o parte, ba în alta, dar – ceea ce era îngrozitor de văzut – nici atitudinea lui, nici rânjetul împietrit al dinţilor nu se schimbau cu nimic de pe urma cumplitei tăvăleli. Hands, de asemenea, cu fiecare scuturătură părea că se cincheşte tot mai mult şi că se lasă tot mai jos spre punte; picioarele îi alunecau mereu mai departe, şi tot trupul se răsucea spre pupă, astfel încât încetul cu încetul nu-i mai putui vedea faţa: până la urmă, nu-i mai vedeam decât urechea şi cârlionţul neastâmpărat al unui favorit.

În acelaşi timp, am observat pe podele, în jurul amândurora, pete de sânge închegat, şi începusem să cred că în furia lor alcoolică se uciseseră unul pe altul.

În vreme ce priveam uimit, într-un moment de calm, când vasul stătea liniştit, Israel Hands se întoarse pe o parte şi, cu un geamăt înăbuşit, reveni la poziţia în care l-am văzut întâi. Auzind geamătul care mărturisea suferinţă şi o grozavă sfârşeală şi văzând cum îi atârna falca de jos, am simţit că mi se strânge inima. Dar când mi-am adus aminte de discuţia pe care o ascultasem din butoiul cu mere, orice milă m-a părăsit.

M-am îndreptat spre pupă şi m-am oprit lângă catargul mare.

– Abordaj, domnule Hands ! i-am spus în zeflemea.

Hands îşi roti ochii stinşi; dar prea era slăbit ca să arate vreo mirare. Tot ce a putut face a fost să îngăime o singură vorbă: „Rachiu !“

Mi-am dat seama că nu era timp de pierdut; ferindu-mă de ghiul, care ameninţa iarăşi puntea, o zbughii la pupă şi coborâi pe scările tambuchiului în cabină.

Acolo domnea un prăpăd greu de închipuit. Tot ce era mobilă încuiată cu cheia fusese sfărâmată desigur în căutarea hărţii. Podeaua era plină de noroi, acolo unde tâlharii stătuseră la băut şi la sfat, după ce se bălăciseră prin smârcurile din jurul taberei lor. Pe căptuşeala de lemn a pereţilor vopsiţi cu alb şi smălţaţi cu boabe de aur, se vedeau urme de mâini murdare. Duzini întregi de clondire goale zăngăneau prin colţuri la fiece clătinare a vasului. Una din cărţile de medicină ale doctorului era deschisă pe masă, iar jumătate din file fuseseră rupte ca să-şi aprindă hoţomanii luleaua, bănuiesc. Şi peste acest talmeş-balmeş, în mijlocul tavanului, lampa mai ardea încă, fumegând şi răspândind o lumină neagră-cafenie, ca un colb de clisă.

Am coborât în chelărie[1]; toate balercele dispăruseră şi o sumedenie uluitoare de sticle fuseseră băute şi apoi aruncate. Desigur că, de când începuse zurba, nici unul din oameni nu fusese vreodată treaz.

Tot scotocind, am găsit o sticlă de coniac începută pentru Hands; pentru mine, am făcut rost de nişte pesmeţi, fructe zaharisite, un ciorchine mare de stafide şi o bucată de brânză. Cu toate astea m-am urcat pe punte, am pus proviziile mele lângă cârmă, în aşa fel ca să nu le adulmece şalupierul, m-am dus întins la putina cu apă, unde am băut până n-am mai putut, şi abia după aceea i-am dat lui Hands rachiul.

A băut, cred, un sfert din el, fără a lua sticla de la gură.

– Uff – spuse el – mare nevoie aveam de asta, drace !

Eu mă aşezasem între timp în colţul meu şi începusem să mănânc.

– Eşti rănit rău ? l-am întrebat.

El mârâi, sau mai potrivit ar fi să zic că lătra:

– Dacă doctorul ar fi la bord, m-ar pune pe picioare cât baţi din palme; n-am baftă şi pace ! Cum văd, otreapa asta a

---

[1] Cămară de provizii (n. red.).

mierlit-o de tot – adăugă el, arătând omul cu scufia roşie. Nici nu făcea de marinar ăsta. Dar de unde naiba vii ?

– Păi am venit la bord să iau vasul în primire, domnule Hands; şi până la noi ordine, te rog să mă socoteşti căpitanul dumitale.

Se uită cam acru la mine, dar nu spuse nimic. Era mai puţin gălbejit la faţă, deşi arăta încă destul de rău şi continua să alunece şi să vină tot mai la vale, la fiece clătinare a vasului.

– Fiindcă veni vorba, domnule Hands – urmai eu – n-am nevoie de pavilionul ăsta la bord; şi cu voia dumitale, am să-l dau jos. Mai bine nimic, decât ăsta.

Şi ferindu-mă iarăşi de ghiul am tras o goană la funia pavilionului şi am dat jos blestematul steag negru pe care l-am aruncat peste bord.

– S-a isprăvit cu căpitanul Silver ! am zis fluturându-mi pălăria.

Se uita la mine pieziş, cu un aer pătrunzător dar făţarnic, fără să-şi ridice bărbia din piept.

– Socot – zise el într-un sfârşit – socot, căpitane Hawkins, că ai să binevoieşti acuma să tragi vasul la mal. Nu vrei să stăm olecuţă de vorbă ?

– Mă rog – am răspuns – cu dragă inimă, domnule Hands. Vorbeşte. Şi întorcându-mă lângă cârmă, am continuat să mănânc cu mare poftă.

– Omul ăsta – începu el, arătând cu o slabă mişcare a capului spre Scufă-Roşie – zăpăcitul ăsta de irlandez... O'Brien, omul ăsta şi cu mine, zic, am dat drumul la pânze cu gândul să ne întoarcem la ancoraj. Şi acuma, poftim ! E ţeapăn ! Hm, e mai ţeapăn ca o barcă desfundată pe uscat; şi nu prea văd cine o să conducă vasul. Că doar nu tu – tu habar n-ai, afară doar dacă-ţi dau eu îndrumări. Uite-ncoa', dacă îmi dai de mâncare şi de băut, şi o legătoare veche sau

o basma să-mi înfăşor rana, auzi ? eu îţi spun cum se mână. Aşa tocmeală, mai rar, nu-i aşa ?

– Trebuie să-ţi mărturisesc ceva – am răspuns eu – nu mă mai întorc la ancorajul căpitanului Kidd. Mă gândesc să mă duc în canalul de la nord şi să pun frumuşel vasul pe uscat.

– Eram sigur c-ai să faci asta ! glăsui el. De ce nu ? Că doar dracu' nu-i chiar aşa de negru cum spune lumea, zău aşa... ! Ce, eu n-am ochi ca să văd ? Am cercat marea cu deştiul şi n-a mers, s-a întors vântul în pânzele tale, să-ţi fie de bine ! Canalul de nord, zici ? Mă rog, n-am încotro! Şi la Cheiul Spânzuraţilor de mi-ai cere să te călăuzesc, pe toţi dracii, aş face-o !

După cum mi s-a părut, treaba nu era rea. Am încheiat repede târgul. Trei minute mai târziu, „Hispaniola" plutea împinsă de vânt de-a lungul coastei Insulei Comorii şi aveam nădejdea ca pe la prânz să ocolim capul de miazănoapte, pentru a ajunge înaintea fluxului în Capul Nordic, unde să eşuăm în linişte, aşteptând refluxul care să ne îngăduie apoi să debarcăm.

Priponii cârma şi coborâi să caut o basma în lada mea; am luat o frumoasă băsmăluţă de mătase căpătată de la mama, cu care l-am ajutat pe Hands să-şi lege pulpa, unde avea o tăietură adâncă şi sângerândă; apoi, după ce mâncă puţin şi trase două gâturi zdravene de rachiu, el începu să se înfiripe: stătea mai drept şi vorbea mai tare, mai desluşit. Parcă era alt om.

Vântul ne slujea de minune, acuma. Pluteam pe aripile lui ca o pasăre, coasta insulei fugea repede pe lângă noi şi din clipă în clipă îşi schimba înfăţişarea. Curând trecurăm dincolo de faleză, şi peste puţin am ajuns în faţa unui liman nisipos, acoperit pe alocuri cu pini chirciţi, după care am ocolit pintenul muntelui stâncos ce coboară în nordul insulei până în mare.

Eram mai mult decât încântat de noua mea funcţiune, înviorat de vremea frumoasă şi însorită şi de feluritele privelişti ale coastei. Aveam acuma apă de băut pe săturate, şi mâncare bună, iar cugetul meu, hărţuit de remuşcările dezertării de la datorie, era alinat de marea cucerire pe care o făcusem. Cred că fericirea mea ar fi fost deplină, dacă n-ar fi fost ochii şalupierului, care mă urmăreau batjocoritor, şi zâmbetul ciudat care se ivea mereu pe chipul lui. Era un zâmbet ce cuprindea totodată obidă şi suferinţă – ca zâmbetul rătăcit al unui om bătrân – dar care mai cuprindea şi un grăunte de zeflemea, o umbră de ură. Zâmbetul ăsta mă pândea vulpeşte, îmi pândea întruna toate mişcările.

Capitolul XXVI

ISRAEL HANDS

Vântul, care asculta parcă de dorinţa noastră, bătea acum de la vest. Puteam deci să ajungem cu atât mai lesne de la colţul de nord-est al insulei, la gura canalului de la nord. Numai că, neputând ancora şi neîndrăznind să tragem vasul pe uscat până ce fluxul ne va fi împins apele la ţărm, trebuia să stăm şi să aşteptăm. Şalupierul mă învăţă cum să fac ca să imobilizez goeleta; după destul de multe încercări, am izbutit şi ne aşezarăm tăcuţi să mai mâncăm o dată.

– Căpitane – spuse el într-un sfârşit, cu acelaşi zâmbet neliniştitor, uite-l colea pe vechiul meu camarad O'Brien; ce-ar fi să-i faci vânt peste bord ? De obicei nu prea fac nazuri şi nici nu simt vreo mustrare că i-am făcut de petrecanie; găsesc însă că nu-i deloc o podoabă pentru punte. Ei, ce zici ?

– Nu-s destul de voinic pentru treaba asta – i-am spus eu – şi nici nu-mi place; în ce mă priveşte, n-are decât să stea acolo.

– Nenorocoasă corabie, „Hispaniola" asta, Jim ! urmă el clipind din ochi. O groază de oameni în putere au pierit pe „Hispaniola" asta, o mulţime de bieţi marinari s-au prăpădit de când ne-am îmbarcat la Bristol. De când mă ştiu, n-am văzut noroc mai deocheat, să mă crezi. Iaca, O'Brien ăsta, e mort şi el ? Este. Eu, vezi tu, n-am umblat la şcoală, da' tu eşti un băiat care ştii să scrii şi să citeşti. Da' ce-ţi vorbesc eu în doi peri, uite, tu crezi că un mort e mort de-a pururea, sau se mai întoarce la viaţă ?

– Poţi ucide trupul, domnule Hands, dar duhul nu; asta trebuie că o ştii dumneata – am răspuns. O'Brien e acum în altă lume şi poate ne priveşte.

– Văleu ! exclamă el. Hm, asta-i rău ! Va să zică dacă omori pe cineva, înseamnă că-ţi pierzi vremea ! Oricum, duhurile alea, cum le zici, nu-s cine ştie ce, după câte am văzut. Mi-aş încerca norocul cu duhurile, Jim. Şi acum, fiindcă mi-ai vorbit deschis, te-aş ruga să te dai jos în cabină şi să-mi aduci o... ei, o... fi-mi-ar capu-al dracului ! Nici nu mai ştiu cum să-i zic; o sticlă cu vin, Jim, că rachiul ăsta-i prea tare pentru mine.

Bâlbâiala şalupierului mi s-a părut ciudată; iar cât priveşte dorinţa lui de a-i aduce vin în loc de rachiu, n-am crezut boabă. Totul nu era decât un tertip. Voia să mă facă să părăsesc puntea, era limpede; dar în ce scop, greu de ghicit. Ochii lui îmi ocoleau privirea; rătăceau ba ici, ba colo, ba pe sus, ba în jos, când aruncând o privire văzduhului, când o căutătură fugară leşului lui O'Brien. Tot timpul n-a încetat să zâmbească şi să scoată limba afară, în chip aşa de vinovat şi aşa de încurcat, încât şi un copil ar fi putut vedea că umblă cu vreo înşelăciune. Dar n-am zăbovit cu răspunsul, căci nu voiam să pierd avantajul ce-l aveam asupra lui. Faţă de o

nătăfleață ca ăsta, nu-mi era greu să-mi tăinuiesc bănuielile până la capăt.

– Vrei vin ? l-am întrebat. Foarte bine ! E mai cuminte așa. Și de care dorești: alb sau roșu ?

– De ! Socot că-i totuna pentru mine – îmi răspunse el, dacă-i tare și mult, crezi că îmi mai pasă de altceva ?

– Mă rog ! Am să-ți aduc vin de Porto, domnule Hands. Dar o să trebuiască să-l caut.

Zicând acestea, am coborât în fugă treptele dunetei, tropăind tare, apoi, descălțându-mă, am străbătut repede gangul de trecere și, urcând prin celălalt capăt scara de la tambuchiul cabinei, am scos capul prin deschizătura de acolo. Știam că nu se aștepta să mă vadă pe acolo, totuși am fost cât se poate de prevăzător; și m-am încredințat curând că toate bănuielile mele se dovediră îndreptățite.

Se întoarse pe burtă, în patru labe și cu toate că piciorul îl durea rău când se mișca – îl auzeam înăbușindu-și gemetele – izbuti totuși să se târască destul de iute pe punte. Nu i-a trebuit nici un minut ca să ajungă la jghebulețul de scurgere de la babord unde, dintr-un colac de frânghii, scoase un cuțit lung, sau mai bine zis un jungher mai scurt, mânjit de sânge până la prăsele. Îl privi o clipă, țuguindu-și cu încordare buza de jos, îi cercă vârful în palmă, după care, ascunzându-l repede sub haină, la piept, se târî la locul lui de lângă bastingaj.

Parcă-mi trebuia mai mult ? Care va să zică, Israel se putea mișca; avea și armă acum; și dacă și-a dat osteneala ca să scape o clipă de mine era limpede că îmi pusese gând rău. Și după aceea, ce va face ? Fie că va încerca s-o ia târâș-grăpiș prin canalul de la nord, spre tabăra din mlaștină, fie că va trage o salvă cu Tom cel lung[1], în nădejdea că primul

[1] Porecla tunului (n. t.).

lucru pe care-l vor face ai lui va fi să-i vie în ajutor. Asta-i tot ce puteam întrevedea.

Rămânea un singur lucru de care nu mă puteam îndoi: amândoi aveam același interes față de soarta goeletei. Și unul și altul doream ca vasul să eșueze frumos pe uscat, într-un loc adăpostit, astfel ca la timpul potrivit să-l putem pune din nou pe apă, cu minimun de cazná și risc; deci, până atunci, eram îndreptățit să cred că viața are să-mi fie crutată.

Sucind și învârtind socotelile astea în minte, nu însemna că stăteam pe tânjală. Tiptil, am coborât iarăși în cabină, m-am încălțat, am luat o sticlă de vin la întâmplare, și cu ea, drept scuză, am reapărut pe punte.

Hands stătea ghemuit în locul unde-l lăsasem, cu pleoapele coborâte, părând că nu poate suferi lumina zilei. Le ridică totuși când mă auzi venind și luând sticla îi sparse gâtul ca unul obișnuit cu asemenea trebușoară, trase o dușcă zdravănă, pe care o însoți cu închinarea lui favorită: „Să-ți fie cu noroc !“ Pe urmă stătu liniștit puțintel, după care, scoțând o păpușă de tutun, mă rugă să-i tai o bucată.

– Nu mult, numai un dumicat – îmi spuse el – că n-am cuțit și nici putere să tai singur, chiar de-aș avea unul. Aleleei ! Jim, Jim ! Mi se pare că am sfeclit-o cu vântul ! M-am poticnit rău ! Taie-mi un căpețel, cel din urmă, te pomenești, măi băiete, măi ! Simt că-s gata pentru călătoria d-apoi și nu mă-nșel !

– Să-ți tai – i-am răspuns – am să-ți tai o bucată de tutun, eu însă, dacă aș fi în locul dumitale și mi-ar fi atât de rău, mi-aș face rugăciunile ca un creștin.

– De ce ? întrebă el. Hai ? Spune-mi de ce !

– De ce ? am ridicat eu glasul. Abia adineauri mi-ai cerut să-ți spun ce cred eu despre moarte. Ți-ai pângărit credința; ai păcătuit, ai trăit numai în minciună și în sânge; la picioarele dumitale zace un om pe care l-ai ucis; și mă mai

întrebi de ce ? Ca să se îndure cel de sus, domnule Hands, iată de ce !

Vorbeam cu oleacă de foc, gândindu-mă la jungherul însângerat pe care-l pitise în buzunar, sortit, neîndoios, să-mi scurteze mie viaţa. La rândul lui, după ce trase un gât bun de vin, grăi cu o neobişnuită solemnitate.

– Treizeci de ani – începu el – cutreierat-am mările, văzut-am şi ce-i bine şi ce-i rău, vreme bună şi vreme rea, lipsă de merinde, cuţite-n vânt şi câte altele. Şi ascultă ce-ţi zic eu, niciodată n-am văzut ieşind ceva bun din bunătate ! A lovi întâi, asta-i firea mea: morţii nu muşcă; astea-s credinţele mele, amin ! Şi cu asta, basta ! Şi-acum, ia aminte la ce-ţi spun – adăugă el schimbându-şi brusc tonul: destul cu prostiile. Fluxul e tocmai bun acuma. Îndeplineşte întocmai ordinele mele, căpitane Hawkins. Ridicăm pânzele şi gata, am isprăvit.

Socotind bine, nu mai aveam de mers decât vreo două mile; însă două mile de navigaţie meşteşugită, căci intrarea în golful de la nord era nu numai îngustă şi puţin adâncă, dar şi orientată de la est la vest, aşa că vasul trebuia condus cu mare dibăcie ca să intre înăuntru. Cred că am fost un iute şi destoinic secund, şi sunt sigur că Hands era un foarte bun pilot; strecurându-ne pe lângă malurile şerpuite, alunecând bancurile de nisip, vasul înainta cu o siguranţă şi o uşurinţă de-ţi era mai mare dragul să-l urmăreşti.

Abia trecurăm strâmtoarea şi iată-ne înconjuraţi jur-împrejur de uscat. Ţărmul de la nord era tot aşa de împădurit ca acel de la sud; forma canalului însă era mai lunguiaţă şi mai îngustă, semănând mai curând cu îmbucătura unui râu, cum şi era de altminteri. Drept în faţa noastră, la capătul de sud, se vedea epava unei corăbii în ultimul grad de putrezire. Era un vas mare, cu trei catarge, care atâta vreme îndurase urgia anotimpurilor, încât îl înfăşuraseră algele, agăţate jur-împrejur, în lungi şi stufoase laţe; lăstarii se prăsiseră zdravăn

pe punte şi acuma foşneau spuziţi de floare. Era o privelişte tristă, dar dovedea poziţia liniştită a ancorajului.

– Hei – spuse Hands – uite-ncoa'. Mai şucăr loc ca ăsta pentru împotmolit vasul, nici că se poate. Fund de nisip subţire, niciodată măcar un zefir, copaci jur-împrejur şi flori cu duiumul ca într-o grădină, pe şandramaua aia de corabie.

– Şi dacă-l eşuăm – am întrebat – cum facem să-l tragem iarăşi la apă ?

– Uite cum – îmi răspunse el – când refluxul a scăzut apele, duci o parâmă la ţărm; petreci un capăt în jurul unui pin grosuţ; o aduci îndărăt şi înfăşori ălălalt capăt pe cabestan şi aştepţi fluxul. Când apele cresc, toată lumea se înhamă la parâmă şi învârte, şi-atunci să vezi cum te ascultă vasul blând ca o mioară. Şi acum, băiete, ţine-te bine! Ne-am apropiat de ţintă, dar mergem prea repede. Ţine dreapta ! Aşa, tot aşa, înainte ! Dreapta ! Stânga uşor ! Dă-i 'nainte ! Aşa ! Ţine aşa !

El comanda şi eu la cârmă îl ascultam abia trăgându-mi sufletul. Deodată strigă: „Acuma, puiule, ţine-o cu vântul !“ M-am opintit din toate puterile pe cârmă. „Hispaniola“ viră fulgerător, gonind cu prora spre ţărmul jos şi împădurit.

Înfrigurarea acestor din urmă manevre îmi slăbise întrucâtva agerimea cu care-l supravegheasem până acum pe şalupier. În clipa aceea eram aşa de încordat aşteptând să aud hârâitul chilei pe fundul apei, că uitasem cu totul primejdia ce mă pândea; stăteam aplecat peste balustrada de la tribord, privind unduirile din ce în ce mai largi pe care le făcea pintenul prorei. Era cât pe ce să mă cureţe ca pe un pui de găină, fără împotrivire, dacă o bruscă nelinişte nu m-ar fi năpădit, făcându-mă să întorc capul. Poate auzisem o scârţâitură sau văzusem cu coada ochiului o umbră mişcându-se; poate ceva instinctiv ca la pisică mă alarmase; fapt e că întorcându-mă, l-am văzut pe Hands la o palmă de loc, venind spre mine, cu jungherul în mâna dreaptă.

Amândoi deodată am scos un strigăt, când ochii noştri s-au întâlnit, dar pe când al meu era un ţipăt de groază, al lui era un muget de furie, ca al unui bivol care se năpusteşte. În aceeaşi clipă se repezi spre mine, dar şi eu făcui o săritură în lături. Sărind, îmi scăpă cârma din mână, şi ea se întoarse cu putere spre babord; această întâmplare, cred, mi-a salvat viaţa, căci coada cârmei îl izbi pe Hands în piept, pironindu-l locului, năucit.

Înainte de a-şi fi venit în fire, eu o şi zbughisem din ungherul în care mă încolţise, având toată puntea înaintea mea pentru fugă. M-am oprit lângă catargul mare, am scos un pistol din buzunar, am ochit liniştit, deşi Hands, care se întorsese, venea din nou drept spre mine – şi am apăsat pe trăgaci. Cocoşul clămpăni, dar de flacără şi pocnet – nici pomeneală: apa mării muiase pulberea. Vai, cât mi-am blestemat nesocotinţa ! De ce n-am avut grijă de singurele mele arme, primenind din timp iasca şi încărcându-le din nou ? N-aş fi ajuns cum ajunsesem acuma, ca o oaie fugărită de măcelar.

Aşa rănit, era uimitor cu câtă repeziciune se mişca ticălosul, cu chica căruntă revărsată pe frunte şi faţa, mai roşie de goană şi de furie decât o flamură roşie. Nu mai aveam timp şi nici dorinţa să încerc celălalt pistol, mai ales că eram sigur că-i deopotrivă de nefolositor. Un lucru vedeam limpede: nu trebuia să bat în retragere pur şi simplu din faţa lui, căci riscam să fiu încolţit la pupă. Şi o dată înhăţat, cu nouă sau zece degete de jungher înfipte în trupul meu – din jungherul lui pătat cu sânge – se cheamă că voi fi trăit ultimul meu eveniment în partea ceastălaltă a veşniciei. Mi-am proptit palmele pe catargul mare, care era destul de gros, şi am aşteptat, cu toţi nervii încordaţi la culme.

Când văzu că eram gata să mă arunc într-o parte şi să-i scap din mână, se opri şi el; apoi o clipă sau două se irosiră în încercări viclene din partea lui şi în salturi corespunzătoare

dintr-a mea. Era un joc cu care mă desfătasem adeseori acasă, printre stâncile Muntelui Negru: dar niciodată cu inima bătându-mi aşa de sălbatic ca acuma. La urma urmei, harţa asta nu era decât o joacă de copii, în care ştiam că sunt mai meşter decât un marinar bătrâior, cu piciorul rănit. Aşa se face că aveam atâta curaj, încât în vreme ce mă zbenguiam cu inamicul, puteam chibzui la felul cum se va isprăvi toată afacerea asta; ştiam că pot s-o întârzii multă vreme, dar nu ştiam dacă până la urmă aveam vreo nădejde de scăpare.

Iacă aşa stăteau lucrurile, când „Hispaniola", dând pe neaşteptate de fund, se clătină, hârşâi o clipă pe nisip, şi-apoi, ca şi cum ar fi fost îmbrâncită, se aplecă pe babord aşa de tare, că puntea făcea un unghi de patruzeci şi cinci de grade; un puhoi de apă năvăli prin jghebuleţele de scurgere, făcând baltă în golul dintre punte şi peretele bordului.

Cât ai clipi, amândoi am fost trântiţi şi ne rostogoleam aproape împreună în jgheaburi; Scufă-Roşie, mortul, cu braţele lui răstignite, venea de-a vălătucul după noi, ţeapăn. Eram aşa de aproape unul de altul, că dădui cu capul de picioarele şalupierului; mă izbii aşa de tare, încât îmi clănţăniră măselele în gură. În ciuda acestei lovituri, am fost cel dintâi în picioare; căci Hands avea de furcă cu trupul mortului în care se încurcase. Brusca aplecare a vasului făcea ca puntea să nu mai fie un loc bun de alergare; trebuia să găsesc o altă cale de scăpare şi repede de tot, căci duşmanul nu avea decât să întindă mâna ca să mă înhaţe. Iute ca gândul, m-am agăţat de cordajul mizenei şi m-am căţărat, prin puterea braţelor, până sus la vergă, pe care m-am aşezat cât am putut mai bine. Abia atunci am putut să-mi trag sufletul.

Repeziciunea m-a salvat: jungherul lovi la o palmă sub mine, pe când mă urcam; Israel Hands rămase năuc, cu gura

deschisă şi faţa ridicată spre mine, ca o reuşită statuie a uluirii şi dezamăgirii.

Având o clipă de răgaz, am întrebuinţat-o să schimb iasca pistolului, după care, cu siguranţa că am o armă gata la îndemână, m-am apucat mai liniştit să scot încărcătura din celălalt şi să pun în loc una nouă şi uscată.

Hands, picat parcă din lună, se uita la noua mea îndeletnicire. Începu să-şi dea seama că zarurile se întorseseră împotriva lui; după oarecari vădite şovăieli, se agăţă şi el cu greu de cordaje şi, cu jungherul în dinţi, începu să se urce încet, cu greutate. Urcatul, cu un picior beteag, pe care trebuia să-l tragă după dânsul, l-a costat multişor timp şi destule gemete; îmi isprăvisem liniştit pregătirile înainte ca el să fi făcut măcar a treia parte din drum. Ţinând un pistol în fiecare mână, i-am spus:

– Un pas dacă mai faci, domnule Hands, îţi zbor creierii ! Morţii nu muşcă, ştii doar ! am adăugat, cu un chicotit.

Se opri locului numaidecât. Din încordarea ce se citea pe faţa lui, vedeam că se muncea să gândească şi lucrul acesta îl făcea cu atâta încetineală şi greutate, încât, nemaifiindu-mi frică în locul unde stăteam, izbucnii într-un hohot de râs. În cele din urmă, după ce înghiţi de câteva ori în sec, îşi descleştă gura, fără să-i dispară însă de pe mutră acea expresie de mare nedumerire.

– Jim – spuse el – cred că am plesnit-o şi parcă mai bine ar fi să cădem la învoială. Fără afurisita aia de scuturătură, te-aş fi avut de mult în labă; n-am baftă şi pace; mă dau bătut, of ! amar de viaţa mea, vezi tu... eu, maistru corăbier, să mă dau bătut în faţa unui puşti ca tine, Jim !

Tocmai când îi sorbeam cuvintele şi zâmbeam, mândru ca un cocoş pe o creastă de zid, mâna lui dreaptă se îndoi fulgerător peste umăr. Ceva zbârnâi prin aer, ca o săgeată: simţii o împunsătură, apoi o durere usturătoare şi mă pomenii cu umărul ţintuit de catarg. În cumplita durere şi

surprindere a momentului – n-aş putea spune că s-a întâmplat cu voinţă, mai curând pot zice că am ţintit fără să-mi dau seama – amândouă pistoalele se descărcară de la sine şi amândouă îmi scăpară din mâini. Dar n-au căzut numai ele; cu un strigăt înăbuşit, şalupierul dădu drumul cordajului şi căzu în apă cu capul înainte.

Capitolul XXVII

„CONDORES“

Din pricina înclinării vasului, catargele atârnau oblic peste apă, aşa că de pe verga mizenei unde eram cocoţat, nu aveam sub mine decât oglinda lichidă a golfului. Hands, care nu apucase să se urce prea sus, şi fiind deci mai aproape de corpul vasului, se prăvăli în golul, ca să zic aşa, dintre mine şi peretele din afară al goeletei. O singură dată reveni la suprafaţa apei, într-un vârtej de spumă şi sânge, după care se scufundă pentru vecie. Când apa se linişti, l-am putut vedea zăcând la fund, ghemuit pe nisipul curat şi sclipitor, acoperit ca de un giulgiu de umbra laterală a corăbiei. Un peşte, apoi altul fulgerară pe lângă trupul lui. Uneori, când apa unduia, el părea că mişcă puţin, ca şi cum ar fi încercat să se ridice. Dar era mort, cum nu se poate mai mort, împuşcat şi înecat, prefăcut în hrană pentru peşti chiar în locul hărăzit jertfirii mele.

De îndată ce m-am încredinţat de aceasta, simţii că mi-e rău, o slăbiciune mă cuprinse, groaza puse stăpânire pe mine. Sânge cald îmi şiroia pe spinare şi pe piept. Jungherul cu care mă pironise de catarg mă frigea la umăr ca un fier roşu; dar nu atât durerea, pe care o puteam îndura fără să mă vaiet, mă înfricoşa, ci groaza la gândul că am să cad de sus, din

vârful catargului, în apa asta liniştită şi verzuie, lângă leşul şalupierului.

M-am încleştat cu amândouă mâinile de baza mizenei, aşa de strâns că mă usturau unghiile, şi am închis ochii, de parcă în felul acesta înlăturam primejdia. Încet-încet, mintea mi se limpezi, pulsul îşi reluă bătaia normală şi începui să fiu iarăşi stăpân pe mine.

Primul meu gând fu să smulg jungherul; dar fie că era înfipt prea tare, fie că nu aveam încă vlagă, am fost nevoit să renunţ; un fior puternic mă scutură. Curios, fiorul ăsta mi-a folosit. De fapt, puţin a lipsit ca jungherul, cum rar se întâmplă, nici să nu mă atingă; mă ţinea pironit doar de o pişcătură de piele, pe care tremurătura fiorului o slobozi. Fireşte, sângele curse mai tare, dar, în sfârşit, eram iarăşi stăpân pe mişcările mele, ţintuit de catarg numai prin cămaşă şi haină.

O ultimă smucitură mă desprinse complet şi coborâi pe punte pe cordajul de la tribord. Căci, pentru nimic în lume nu m-aş fi încumetat să cobor, prăpădit cum eram, pe cordajele de la babord, de pe care Israel Hands abia căzuse.

O dată ajuns jos, prima mea grijă fu să-mi leg, cu chiu, cu vai, rana: mă durea destul de rău şi sângera încă mult: dar nu era nici adâncă, nici primejdioasă, şi nici nu-mi stingherea mişcările braţului. Am privit apoi împrejur şi cum într-o privinţă vasul îmi aparţinea acum, mă gândii să mă descotorosesc şi de ultimul călător – O'Brien, mortul. Se rostogolise, cum am spus, până la peretele bordajului, unde zăcea într-o poziţie groaznică la vedere, ca o păpuşă stricată; ca o păpuşă de mărime naturală, într-adevăr, dar câtă deosebire faţă de o păpuşă care are de obicei culoarea şi graţia naturală a vieţii ! Poziţia în care zăcea îmi uşura sarcina ce mi-o propusesem; şi cum obişnuinţa aventurilor tragice aproape îmi alungase frica de mort, l-am ridicat de mijloc ca pe un sac cu tărâţe şi cu o opinteală zdravănă i-am făcut vânt peste

bord. Se scufundă cu un plescăit de pietroi; singură scufia roşie apăru deasupra şi rămase să plutească pe luciul undelor; şi îndată ce învolburarea se potoli, l-am putut vedea pe el, şi pe Israel, lipiţi unul de altul, clătinaţi uşurel amândoi, parcă, de mişcarea tremurătoare a apei. O'Brien, deşi tânăr, era chel de-a binelea. Zăcea la fund, cu capul luciu culcat pe genunchiul omului care-l măcelărise, şi deasupra amândurora săgetau încolo şi-ncoace peşti neastâmpăraţi.

Iată-mă singur pe vas; refluxul îşi mâna apele îndărăt spre larg. Soarele era aşa de aproape de scăpătat, încât umbra pinilor de pe ţărmul de vest începea să se aştearnă pe ancoraj şi să zugrăvească înflorituri pe podeaua punţii. Briza serii se trezise, şi cu toate că eram bine apăraţi dinspre răsărit de muntele cu două piscuri, funiile începură de la sine să şuiere încetişor şi dulce, iar pânzele lenevoase să fluture într-o parte şi alta.

Lucrul ăsta putea fi primejdios pentru vas. Am strâns repede focurile şi le-am lăsat să cadă pe punte; cu vela mare însă am avut de furcă. Atunci când goeleta s-a plecat, ghiulul fireşte s-a învârtit după dânsa, îndoindu-se aşa de mult peste bord, încât vârful lui, împreună cu doi-trei coţi de velă, stăteau în apă. Chibzuisem că istoria asta e şi mai îngrijorătoare; îmi era însă teamă să intervin, frânghiile fiind încordate cum nu se poate mai tare. În cele din urmă am scos briceagul şi am tăiat funia. Cât ai clipi, vârful drizei căzu şi o trâmbă de pânză se desfăcu, plutind înfoiată pe apă; de prisos să spun că oricât m-am muncit, n-am izbutit s-o aduc la bord, şi asta-i tot ce am putut face. Rămânea ca pentru rest „Hispaniola“ să-şi pună nădejdea în noroc, ca şi mine.

Între timp, întreg ancorajul fu acoperit de umbră. Cele din urmă raze – parcă le văd – suliţând printr-un luminiş al pădurii, făceau ca florile de pe mantia îmbrebenată a epavei să scânteieze ca nişte nestemate. Începuse să fie răcoare;

refluxul se întorcea repede spre larg şi goeleta se culca tot mai mult pe o rână.

M-am târât cu mare greutate la proră şi am privit jos. Apa nu părea adâncă; m-am apucat cu amândouă mâinile de parâma tăiată, pentru mai multă siguranţă, şi mi-am dat încet drumul peste bord. Apa abia îmi ajungea până la piept; nisipul era bătucit şi vălurit; şi, lipăind, m-am îndreptat vesel spre ţărm, lăsând în urma mea „Hispaniola" culcată pe o coastă, cu vela ei mare întinsă ca o trenă pe faţa golfului. Cam în acelaşi timp soarele asfinţi şi briza luci molcom în amurg, printre pinii care se legănau.

În sfârşit, scăpasem de mare şi nici nu mă întorceam cu mâinile goale. Goeleta se afla colea, la adăpost, fără piraţi, gata să-i primească pe oamenii noştri şi s-o pornească din nou pe ocean. Un singur gând îmi stăruia în minte: să mă întorc la întăritură, la ai mei, şi să mă fălesc povestindu-le isprăvile. Poate că au să mă mustre puţin pentru pozna mea, dar redobândirea „Hispaniolei" era o faptă îndrăzneaţă şi nădăjduiam că însuşi căpitanul Smollett va recunoaşte că nu mi-am prăpădit vremea degeaba.

Gândind astfel, şi plin de voie bună, am luat-o voiniceşte spre întăritură şi spre tovarăşii mei. Mi-am amintit că pârâul situat cel mai la răsărit, acela care se vărsa în golful Căpitan Kidd, cobora din muntele cu două piscuri, din stânga mea; prin urmare, m-am îndreptat într-acolo, ca să pot trece şuvoiul pe unde albia era mai îngustă. Pădurea nefiind deasă şi ţinând drumul care şerpuia pe la poalele stâncoase ale muntelui, curând l-am ocolit şi nu mult după aceea am trecut pârâul, a cărui apă nu-mi ajungea nici până la genunchi.

Mă găseam în apropierea locului unde îl întâlnisem pe Ben Gunn, părăsitul; mergeam acuma mai cu băgare de seamă, privind în toate părţile. Treptat-treptat, întunericul devenea tot mai adânc şi deodată, pe când treceam prin vâlceaua dintre cele două piscuri, zării o lumină pâlpâind;

am bănuit că omul din insulă îşi gătea mâncarea la vâlvătaia unui foc şi mă minunam în sinea mea de nesocotinţa lui. Îmi ziceam că dacă eu puteam vedea pălălaia, de ce n-ar vedea-o şi Silver, de pe ţărm, din tabăra lui de lângă smârcuri ?

Noaptea devenea din ce în ce mai neagră, încât abia dacă puteam găsi drumul către ţinta ostenelii mele. Cele două piscuri dindărătul meu, şi „Ocheanul" la dreapta, se conturau tot mai slab; stelele erau puţine şi pale, şi în terenurile joase pe care rătăceam mă poticneam în hăţişuri şi cădeam în gropi de nisip.

Deodată, nu ştiu ce lumină se cernu în jurul meu. Privii în sus: un palid nimb de raze învăluia creştetul „Ocheanului" şi după puţin văzui ceva mare şi argintiu mişcându-se încet îndărătul copacilor, pe sub frunzişul lor: răsărise luna.

Ajutat de licărirea ei, isprăvii repede cât mai aveam de făcut din drum; când la pas, când alergând mă apropiam nerăbdător de întăritură. Totuşi, în vreme ce străbăteam pădurea care se întindea, precum ştiţi, în faţa întăriturii, nu eram chiar aşa de nesocotit ca să nu păşesc tiptil şi să nu înaintez cu băgare de seamă. Ar fi fost un trist sfârşit al aventurilor mele să fiu împuşcat din greşeală de unul de-ai noştri.

Luna se înălţa tot mai sus; lumina ei cădea din plin în rariştile dumbrăvii; şi drept în faţa mea se vedea printre copaci o vâlvătaie de altă culoare. Era roşie şi arzătoare, şi din când în când pălea ca un foc de serbare câmpenească lăsat să se stingă singur.

Pe viaţa mea dacă ştiam ce putea fi.

În sfârşit, am ajuns la marginea poienii. Lumina lunii scălda în partea dinspre vest; partea de răsărit a poienii şi întăritura erau încă învăluite într-o umbră deasă, vărgată de lungi şi argintate limbi de lumină. În cealaltă parte a cabanei, un imens foc arsese până n-a rămas decât jeraticul, şi roşeaţa

lui contrasta puternic cu dulcea paloare a lunii. Nimic nu mişca, nici un sunet nu se auzea afară de cel al vântului.

M-am oprit foarte nedumerit şi poate puţin speriat. Nu era obiceiul nostru să facem focuri mari; în adevăr, căpitanul poruncise să facem economie de lemne; începeam să mă tem că în lipsa mea se întâmplase ceva rău.

Tiptil, am făcut un ocol pe la capătul de est, ţinându-mă în umbră şi, găsind un loc prielnic unde întunericul era mai mare, am sărit îngrăditura.

Pentru mai multă siguranţă, m-am lăsat pe brânci şi m-am târât fără zgomot până la colţul cabanei. Apropiindu-mă mai mult de ea, deodată am simţit cum mi se ia o piatră de pe inimă. Ceea ce-mi fermeca urechea nu era un zgomot plăcut prin el însuşi, ba de multe ori m-am şi plâns de el; în clipa aceea însă era ca o muzică pentru mine să-mi aud prietenii sforăind laolaltă, aşa de hârâitor şi de paşnic în somnul lor. Strigătul străjii pe mare, acel minunat „Totul e bine", n-a răsunat vreodată mai liniştitor la urechile mele.

Însă între noi fie vorba, paza lăsa mult de dorit. Dacă Silver şi oamenii lui ar fi fost în locul meu, nici unul din ai noştri nu mai apuca să vadă răsăritul soarelui. Uite ce se întâmplă când căpitanul e rănit ! gândeam eu; şi îmi făceam din nou aspre mustrări că i-am lăsat în grea cumpănă, cu atât de puţini oameni ca să se apere.

În timpul acesta ajunsesem la uşă, unde m-am oprit. Era aşa de întuneric înăuntru, încât nu deosebeam nimic. Iar în ce priveşte zgomotul, nu auzeam decât neîntreruptul ferăstrău al sforăiturilor, şi din când în când ceva ca o fâlfâitură îmbinată cu un zvon de ciugulire, pe care nu puteam să mi le lămuresc.

Cu mâinile întinse înainte, trecui încetişor pragul. „Mă duc să mă culc la locul meu (mă gândeam eu râzând pe înfundate) şi să vezi ce haz am să fac de mutrele lor, când or să dea cu ochii de mine dimineaţa !"

Gheata mea lovi ceva cărnos: piciorul unuia din cei care dormeau; cel lovit se întoarse mormăind, dar fără să se deştepte.

Şi-apoi, pe neaşteptate, o voce piţigăiată izbucni în întuneric:

„Condores ! Condores ! Condores ! Condores ! Condores !" şi aşa mai departe, fără întrerupere sau vreo schimbare, ca o morişcă.

Papagalul verde al lui Silver, căpitan Flint ! Pe el îl auzisem ciugulind o bucată de coajă; el era acela care, stând de veghe mai ager decât orice făptură omenească, vestea în chipul acesta sosirea mea, cu refrenul lui sâcâitor.

Nici n-am avut când să mă dezmeticesc. La cârâitul ascuţit al păsării, toţi săriră în picioare, treziţi, şi cu o straşnică înjurătură, Silver strigă:

– Cine-i ?

M-am întors ca să fug, m-am poticnit în cineva şi, trăgându-mă îndărăt, am nimerit drept în braţele altcuiva, care mă cuprinse ca în cleşte.

– Dick, adu o făclie ! spuse Silver, o dată încredinţat că eram ostaticul lor.

Unul din oameni ieşi afară şi se întoarse numaidecât cu un tăciune aprins, în chip de faclă.

Partea a şasea

CĂPITANUL SILVER

Capitolul XXVIII

ÎN TABĂRA DUŞMANILOR

Ceea ce am văzut din interiorul cabanei, la lumina roşiatică a faclei, îndreptăţea toate temerile mele. Piraţii stăpâneau întăritura şi proviziile; balercuţa cu coniac era acolo, şi afumătura de porc, şi pesmeţii; dar ceea ce mă îngrozea mai tare era faptul că nu se afla nici urmă de prizonieri. Nu puteam crede altceva decât că pieriseră cu toţii, şi mă durea cumplit în suflet că n-am pierit şi eu cu dânşii.

Se aflau acolo cu toţii, şase tâlhari ai mării; numai atâţia rămăseseră în viaţă. Cinci stăteau în picioare, cu feţele aprinse şi buhăite, cum se treziseră brusc din somnul adânc al beţiei. Al şaselea şedea pe o rână, sprijinit în cot; era galben ca moartea, şi bandajul roşu de sânge din jurul capului său mărturisea o rană proaspătă şi o oblojire şi mai proaspătă. Mi-am adus aminte de omul care fugise în pădure, după ce primise un glonte cu prilejul atacului cel mare, şi nu mă îndoiam că el era.

Papagalul îşi pieptăna penele, cocoţat pe umărul lui Long John. Mi s-a părut că Silver e mai tras la faţă şi mai îngândurat ca de obicei. Purta încă haina cu care venise în solie, dar care era acum murdară de noroi şi sfâşiată de mărăcinii pădurii.

– Uite-l şi pe Jim ! Ce-i cu tine, Jim Hawkins, ai venit să ne vezi ? zise el. Suntem bucuroşi de vizită; nici nu mi-ar fi trecut prin minte că ai să vii.

Zicând acestea, se aşeză tacticos pe balercuţa cu rachiu şi începu să-şi umple pipa.

– Dă-mi facla să aprind, Dick – ceru el, şi pe urmă, după ce-şi aprinse luleaua pe-ndelete, adăugă: Aşa, băiete. Şi-acum, înfige opaiţul ăsta în grămada de lemne de colo; şi dumneavoastră, luaţi loc ! Nu-i nevoie să staţi în picioare pentru domnul Hawkins; vă iartă dumnealui, puteţi fi siguri de asta. Şi zi aşa, Jim – se întoarse el spre mine, îndesându-şi tutunul în lulea – te făcuşi încoa'; nu se aştepta bătrânul John la o surpriză atât de plăcută ! De când am dat ochii cu tine, am văzut că eşti drac împeliţat; d'acu', mi-ai luat maul, zău aşa !

Cum e lesne de închipuit, eu tăceam chitic şi nu răspundeam nimic la toate astea. Mă lipiseră cu spatele de perete şi stăteam acolo, privindu-l pe Silver în faţă, căutând să-l înfrunt, dar cu inima cătrănită de mâhnire.

Silver trase tacticos două-trei fumuri din pipă, apoi vorbi mai departe:

– Ascultă, Jim, fiindcă s-a brodit să fii aici, am să profit de ocazie ca să-ţi împărtăşesc ce am eu pe suflet. Am avut totdeauna lipici pentru tine, că te vedeam băiat cu cap; leit poza mea când eram tânăr şi fercheş. Am dorit din adâncul inimii să fii cu noi, să capeţi şi tu partea ta din câştig şi să mori ca un cocon, şi uite, cocoşelule, că ai prilejul. Nu zic, căpitanul Smollett e marinar pe cinste. Şi am s-o spun asta cândva, dar e prea scorţos cu disciplina. „Datoria-i datorie !“, nu iese din asta şi are dreptate. Ia seama la căpitan, Jim. Şi-apoi doctorul, să ştii că e supărat foc pe tine; din „nemernic nerecunoscător“ nu te mai scoate; şi ca să nu mai lungesc vorba, uite cum stau lucrurile: nu te mai poţi întoarce la dânşii, fiindcă nu te mai vor; şi-atunci afară doar

dacă nu vrei să alcătuieşti un echipaj numai cu tine singur, ceea ce e cu neputinţă, nu-ţi rămâne altceva decât să te alături căpitanului Silver.

Toate bune până aici. Asta însemna că prietenii mei erau încă în viaţă şi cu toate că puneam oarecare temei pe spusele lui Silver, privitoare la grozava lor supărare faţă de dezertarea mea, cele auzite mai mult m-au uşurat decât m-au întristat.

– Nu-i nevoie să mai amintesc că eşti în mâinile noastre – continuă Silver – vezi şi tu asta, aşa că n-ai încotro. Zic că mai bine-i să ne înţelegem; niciodată n-am văzut ieşind ceva bun din ameninţări. Dacă treaba asta a noastră îţi place, te însoţeşti cu noi; dacă ai ceva împotrivă, Jim, mă rog, eşti slobod să spui nu, slobod şi nesilit, băiete; şi dacă ai să găseşti vreodată un marinar care să grăiască mai cinstit ca mine, să-mi sară brăcinarul !

– Trebuie să răspund ? am întrebat cu voce tremurândă. Căci, prin toată bălăcăreala asta zeflemisitoare, simţeam străbătând ameninţarea morţii; obrajii îmi ardeau şi inima îmi bătea în piept cu zvâcnituri dureroase.

– Măi băiete – spuse Silver – nimeni nu te sileşte. Stai binişor şi chibzuieşte. Nici unul nu te ia cu zorul, auzi tu ? Şi apoi, timpul trece aşa de plăcut cu tine !

– Bine – am spus eu prinzând olecuţă de curaj. Dacă se pune problema să aleg, apoi am drept să ştiu cum şi de ce sunteţi aci, şi unde sunt prietenii mei ?

– Cum şi unde ? repetă unul din piraţi, mormăind: Popă ar trebui să fie acela în stare să răspundă !

– Ia ţine-ţi fleanca ! Te-a întrebat cineva ? îi strigă Silver fioros. Apoi, cu glasul lui mieros de la început, îmi răspunse: ieri dimineaţă, domnule Hawkins, pe la cartul cel mic, ne-am pomenit cu doctorul Livesey venind cu un steag alb. Zice el: „Căpitane Silver, te-au vândut ! Vasul a şters-o !“ E drept că trăsesem la măsea poate un păhărel mai mult, şi un cântec pe

de lături, ca să alunece mai bine. Nu tăgăduiesc. De mirare e că nici ăla care făcea de cart nu văzuse nimic. Ne-am uitat într-acolo, şi paştele şi dumnezeii ! goeleta noastră nicăieri ! De când mă ştiu n-am văzut o adunătură de neghiobi ca a noastră, privind, gură-cascä, acolo unde ştiam că trebuie să fie vasul. De prisos să adaug că, dintre toţi, cel mai gură-cască eram eu ! „Ei, zice doctorul, vrei să facem un târg ?“ Ne-am tocmit noi, şi iaca târgul: merinde, rachiu, casă, lemne de foc, pe care aţi avut voi bunăvoinţa să le tăiaţi, într-un cuvânt, ca să zic aşa, tot inventarul vasului, de la gabie până la chilă. Iar ei au spălat putina; unde ? habar n-am !

Pufăi tacticos din lulea.

– Să nu care cumva să-ţi treacă prin cap – urmă el – că te-au socotit de-ai lor, căci uite care au fost ultimele vorbe schimbate între noi: „Câţi oameni părăsiţi întăritura ?“ l-am întrebat eu. „Patru, mi-a răspuns doctorul, dintre care unul rănit. Cât despre băiatul acela, dracu' ştie unde-o fi ! Dar nici nu-mi pasă. Până-n gât ne-am scârbit de el !“ Aşa a spus.

– Asta-i tot ? am întrebat.

– Da, asta-i tot ce am vrut să ştii, fiule – răspunse Silver.

– Şi-acuma trebuie să aleg ?

– Da, trebuie să alegi; n-ai altceva de făcut, crede-mă – vorbi Silver.

– Ei bine – am spus eu – nu sunt chiar aşa de prost ca să nu ştiu, cât de cât, ce mă aşteaptă. Dar fie ce-o fi, nici că-mi pasă. Prea am văzut moartea cu ochii, de când sunt cu voi. Am şi eu ceva de zis – am continuat eu cu o înfocare ce creştea din ce în ce în mine – mai întâi: aţi ajuns voi la aman ? Aţi ajuns. Corabie n-aveţi, comoară, nici pomeneală să puneţi mâna pe ea, oameni, uite câţi aţi rămas; toate planurile voastre s-au dus pe copcă. Şi dacă vreţi să ştiţi din a cui pricină, am să vă spun: dintr-a mea ! Eram în butoiul cu mere în noaptea când am ajuns în preajma insulei, şi v-am

auzit, pe dumneata, John, şi pe dumneata, Dick Johnson, şi pe Hands, care-i acum în fundul mării; şi înainte de a trece o oră, am raportat cuvânt cu cuvânt tot ce-aţi vorbit. Cât priveşte goeleta, eu am tăiat parâma ancorei, eu am ucis oamenii pe care i-aţi lăsat la bord, şi tot eu am dus-o într-un loc sigur, încât nici unul din voi n-o s-o mai vadă vreodată. Nu voi, eu am dreptul să râd; de la începutul începutului eu am tras sforile. Şi frică mi-e de voi cât de o muscă ! Ucideţi-mă, cruţaţi-mă, mă rog, cum vă e plăcerea. Şi-acum, mai am un singur lucru să vă spun: dacă mă cruţaţi, ce a fost, a fost; când veţi fi judecaţi pentru piraterie, pe cât am să pot, am să vă dau o mână de ajutor. Acuma, aveţi de ales. Gândiţi-vă: un omor mai mult nu vă slujeşte la nimic; în schimb, dacă mă lăsaţi să trăiesc, v-aţi asigurat un martor care se va strădui să vă scape de spânzurătoare.

M-am oprit, căci, mărturisesc, abia-mi trăgeam sufletul. Şi spre nespusa mea uimire, nici unul nu mişcă; toţi stăteau şi se zgâiau la mine ca nişte oi. Şi fiindcă stăteau aşa de zgâiţi, am profitat de ocazie ca să continui:

– Uite, domnule Silver, cred că din toţi cei de faţă dumneata eşti cel mai de ispravă, şi mă bizui pe dumneata, în caz că lucrurile se înrăutăţesc fără scăpare, că ai să-i spui doctorului cum m-am purtat.

– Am să ţin minte – răspunse Silver pe un ton aşa de ciudat, încât, drept să vă spun, n-am putut deosebi dacă a luat în derâdere rugămintea mea ori, dimpotrivă, a fost, în chip binevoitor, mişcat de curajul meu.

– Stai, că nu merge aşa, am şi eu ceva de zis ! strigă Morgan, bătrânul marinar, cu faţa de culoarea mahonului, pe care-l văzusem în crâşma lui Long John, de pe cheiurile Bristolului. Tot ăsta l-a recunoscut şi pe Câine Negru.

– Păi dacă-i aşa, să-ţi spun şi eu una – adăugă Silver. Băiatul ăsta ne-a jucat un renghi şi mai mare, paştele şi dumnezeii ! El a şterpelit harta de la Billy Bones. De la început şi până la sfârşit, Jim Hawkins n-a făcut decât să ne bage beţe-n roate !

– Las' că-i vin eu de hac ! spuse Morgan strecurând o înjurătură printre dinţi.

Sări sprinten în picioare şi scoase cuţitul, de parcă ar fi avut douăzeci de ani.

– Ho ! Opreşte-te ! strigă Silver. Cine moaşă-ta te crezi, Tom Morgan ? Ori îţi închipui că eşti căpitan aici ? Vezi să nu-ţi arăt eu acuşi cine-i mai mare aici ! Înfruntă-mă tu, dacă vrei să ajungi unde au ajuns pe rând toţi cei care au făcut pe nebunii cu mine, de vreo treizeci de ani încoace, unii în vârful catargului – vai de bătrâneţele mele – alţii peste bord, să îngraşe peştii. Cine mi-a căutat pricină, n-a mai avut parte de o zi bună, Tom Morgan, ia aminte la ce-ţi spun !

Morgan se opri; ceilalţi însă începură să mârâie înfundat.

– Tom are dreptate – mormăi cineva.

– Ni-e de ajuns papara pe care am înghiţit-o de la unul – se mai auzi un glas. Să mă înhaţe ştreangul dacă mai înghit şi de la tine, John Silver !

– Pofteşte cineva dintre dumneavoastră, domnilor, să se măsoare cu mine ? răcni Silver, îndreptându-se din şale pe balercuţa pe care şedea, şi ţinându-şi pipa aprinsă în mâna dreaptă. Hai, spuneţi unde vă mănâncă; doar n-aţi amuţit, cred. Cine doreşte să fie scărpinat, să poftească ! Auzi ! Am trăit atâta amar de ani, pentru ca o jigodie de beţiv să facă pe grozavul, zvârlindu-şi pălăria pe hamacul meu ?! Ştiţi obiceiurile, că sunteţi, chipurile, cavaleri ai norocului. Mă rog, sunt gata ! Acela care cutează să scoată jungherul, să ştie că înainte de a-mi fuma pipa asta, am să-i văd culoarea bojocilor, aşa şontorog cum sunt !

Nimeni nu mişcă; nimeni nu răspunse.

– Ei, asta vi-e bărbăţia ? întrebă el, ducându-şi pipa la gură. Ti ! că mândri sunteţi la vedere, unul mai mândru decât altul. Dar când e vorba de luptă, daţi bir cu fugiţii şi tăceţi ca peştele. Te pomeneşti că vorbindu-vă în englezeasca regelui

George tot o să pricepeţi ceva. M-aţi ales căpitanul vostru. Şi sunt căpitanul vostru, fiindcă unul mai bun ca mine nu se află pe mult cuprins de ape. Nu vreţi să luptaţi aşa cum trebuie să lupte nişte cavaleri ai norocului ? Atunci, pe toţi dracii ! o să-mi daţi supunere, vrând-nevrând, las' pe mine ! Băiatul ăsta mi-e drag; n-am întâlnit băiat mai de nădejde. El singur e mai bărbat decât doi guzgani ca voi, decât voi toţi ăştia de-aici, aşa că, auziţi voi ? aş vrea să-l văd pe acela care ridică mâna asupra lui ! Nu-i nevoie să spun mai mult !

Urmă un lung răstimp de tăcere. Stăteam tot în picioare, lipit de perete, inima îmi bătea năvalnic ca un ciocan pe nicovală, dar în pieptul meu începuse să mijească o rază de speranţă. Silver se ridicase de pe balercuţă şi se rezemase şi el de perete, cu braţele încrucişate, cu pipa în colţul gurii, liniştit de parcă s-ar fi aflat în biserică; numai privirile îi alergau scotocitoare, cătând când dintr-un colţ al ochiului, când din celălalt, la oamenii lui, obosiţi rău. Începuseră, unul câte unul, să se tragă spre partea cea mai din fund a cabanei, de unde şuşotelile lor îmi sunau în urechi ca murmurul neodihnit al unui şipot. Când unul, când altul ridicau capul, uitându-se într-ancoace şi lumina roşie a faclei cădea o clipă pe chipurile lor încordate: dar nu spre mine, ci spre Silver căutau privirile lor.

– Pare-mi-se că aveţi multe să vă spuneţi – observă Silver, plesnind un scuipat în bagdadie. Haide, daţi-i drumul, vorbiţi tare, să aud şi eu, ori duceţi-vă la culcare.

– Să nu te superi, domnule – spuse unul dintre ei – dar cred că iei cam în glumă unele reguli; poate că ai să te uiţi mai cuviincios la altele, câte mai sunt. Echipajul e nemulţumit: echipajul nu admite nimănui să umble cu el grosolan, cum se umblă cu o sulă de deznodat parâmele; echipajul ăsta, îmi iau îngăduinţa să spun, are drepturi la fel ca orice alt echipaj şi, chiar după rânduielile statornicite de dumneata, noi avem voie să stăm de vorbă şi să ne sfătuim. Să ne fie cu iertare, domnule; ţin să adaug că în clipa de faţă te recunoaştem a fi

căpitanul nostru; dar îţi cerem să ne dai voie să ieşim afară pentru a ţine sfat.

Şi cu un corect salut marinăresc, cel care vorbise, un lungan de vreo treizeci şi cinci de ani, cu înfăţişare bolnăvicioasă şi cu ochi galbeni, se îndreptă băţos spre uşă şi ieşi. Unul după altul şi ceilalţi făcură la fel; în trecere, fiecare saluta, fiecare credea de cuviinţă să adauge o scuză. „Potrivit cu regulile noastre“ – spuse unul. „Sfatul de pe punte“ – zise Morgan. Şi în felul acesta, cu câte o vorbă sau alta, toţi ieşiră, lăsându-ne pe Silver şi pe mine singuri cu facla.

– Ascultă-mă, Jim Hawkins – îmi spuse el cu un glas atât de şoptit că abia îl auzeam, eşti la un fir de păr de moarte, şi, mai rău, de caznă. Cred că n-o să mă mai recunoască de căpitan. Dar ia aminte, orice s-ar întâmpla, sunt cu tine. N-aveam de gând, nu, nici pomeneală, până n-ai vorbit. Eram otrăvit rău cu mi-a scăpat plăcinta, şi mă mai aşteaptă şi spânzurătoarea pe deasupra. Am văzut însă din ce aluat eşti făcut. Mi-am zis: „Fii cu Hawkins, John, şi Hawkins o să fie cu tine. Tu eşti ultima lui carte, şi el, mii de tunete ! el are să fie birlicul tău, John ! Spate la spate, mi-am zis. Tu îţi scapi martorul, şi martorul te scapă de ştreang“.

Începeam să mă dumiresc.

– Vrei să spui că totul e pierdut ? am întrebat.

– Ba bine că nu ! îmi răspunse el. S-a dus vasul, haţ ! s-a dus şi capul ? Aşa-i socoteala. Când m-am uitat la ancoraj, Jim Hawkins, şi n-am văzut goeleta, ei bine, cât sunt eu de tare, m-am fleşcăit. Cât despre şleahta aia şi soborul lor, ia seama la ce-ţi zic, pe cât sunt de tonţi, pe atâta-s de laşi. Te scot eu teafăr din ghearele lor, orice-or face. Dar să fim înţeleşi, Jim, o mână spală pe alta; îl scapi şi tu pe Long John de ştreang !

Eram tulburat; mi se părea că pune mare nădejde în lucrul pe care mi-l cerea; şi cine ? piratul ăsta bătrân, capul tuturor răutăţilor !

– Voi face tot ce-mi va sta în putinţă – i-am făgăduit.

– Am încheiat târgul ! strigă Long John. Cum eşti bun de gură, pe toate trăsnetele ! îmi mai mijeşte o nădejde.

Şontâcăind, se apropie de facla proptită în stiva de lemne şi-şi aprinse din nou pipa.

– Înţelege-mă, Jim! spuse el, întorcându-se. Eu pe umerii mei am cap, nu bostan. Sunt acuma de partea *squire*-ului. Ştiu că ai pus corabia undeva bine. Cum ai făcut, habar n-am, dar e pusă bine. Bănuiesc că Hands şi O'Brien şi-au pierdut minţile. În nici unul n-am avut încredere vreodată. Şi acuma, bagă de seamă. Eu nu-ţi pun întrebări şi nici pe ceilalţi n-am să-i las să-ţi pună. Eu ştiu când jocul trebuie socotit pierdut; şi mai ştiu că eşti un băiat pe care mă pot bizui. Alelei, tu eşti tânăr ! Ce lucruri minunate am fi putut face noi împreună !

Îşi turnă coniac din balercuţă într-o cană de cositor.

– Vrei să guşti ? mă întrebă. Şi după ce l-am refuzat: mă rog, eu însă trebuie să mă dreg o ţâră, Jim – spuse el – mă călăfătuiesc, căci presimt că o să iasă mare comedie cu ăia. Şi fiindcă veni vorba de comedie, de ce mi-a dat doctorul harta, Jim ?

Faţa mea arăta o mirare atât de neprefăcută, încât Silver găsi că e de prisos să mă mai iscodească.

– Hm ! şi totuşi mi-a dat-o ! spuse el. E ceva dedesubt, fără îndoială, sigur că e ceva la mijloc, Jim, rău sau bun.

Mai trase o duşcă, clătinându-şi capul lui mare şi bălan, ca omul care nu se aşteaptă la nimic bun.

Capitolul XXIX

IARĂŞI SEMNUL NEGRU

Sfatul piraţilor dura de o bucată de vreme; şi iată că unul din ei intră în casă şi, repetând salutul, care mie mi se păru

oarecum zeflemisitor, ceru să i se dea facla pentru o clipă. Silver încuviinţă cu un gest scurt şi iscoada plecă, lăsându-ne în întuneric.

– S-a stârnit furtuna ! spuse John, care-mi vorbea de la un timp pe un ton prietenos şi familiar.

Am aruncat o privire afară, prin crenelul cel mai apropiat. Tăciunii focului ajunseseră spuză şi răspândeau o lumină aşa de slabă încât înţelegeam de ce conspiratorii aveau nevoie de faclă. Se aflau cam pe la jumătatea drumului dintre dâmb şi îngrăditură, strânşi roată laolaltă; unul ţinea lumina; altul stătea în genunchi în mijlocul lor şi avea în mână un cuţit deschis, pe lama căruia luna şi facla aruncau sclipiri jucăuşe de toate culorile. Ceilalţi stăteau puţin aplecaţi şi urmăreau cu luare-aminte la cel cu cuţitul. Abia dacă deosebeam că afară de cuţit mai avea şi o carte în mână; tocmai mă minunam că un lucru aşa de străin lor se găsea la ei, când insul îngenuncheat se ridică şi toată clica porni grămadă spre casă.

– Se întorc – am spus şi mi-am reluat locul de mai înainte, socotind că nu-i de obrazul meu să mă găsească iscodindu-i.

– Ei şi ? Lasă-i să vie, băiete ! Lasă-i să vie ! spuse Silver. Am eu ac de cojocul lor !

Uşa se deschise şi cei cinci oameni, strânşi ciorchine la intrare, împinseră pe unul din ei mai în faţă. În orice altă împrejurare, mi s-ar fi părut comică din cale-afară încetineala cu care înainta acesta, şovăind la fiece pas, dar ţinând mâna dreaptă închisă şi puţin întinsă înainte.

– Mişcă, băiete ! strigă Silver. Că doar n-am să te mănânc ! Dă-l încoa' ! N-ai grijă, ştiu regulamentul: nu mă ating de un sol.

Încurajat astfel, piratul păşi mai cu inimă şi, strecurând ceva lui Silver, se întoarse aproape în fugă la ai lui.

Bucătarul se uită la ceea ce i se înmânase.

– „Semnul negru“ ! Bănuiam eu – spuse el. De unde naiba aţi luat hârtia ? Ţţ-ţţ ! Ia te uită ! Asta n-o să vă poarte noroc ! V-aţi apucat să tăiaţi dintr-o evanghelie ! Cine-i blestematul care a tăiat evanghelia ?

– Poftim treabă ! spuse Morgan. Halal ! Ce v-am zis eu? N-are să iasă nimic bun, am zis.

– Aţi făcut-o fiartă, toţi ca unul ! urmă Silver. Pe toţi or să vă spânzure acuma, o să vedeţi voi. Care-i păgânul de marinar de apă dulce care a tăiat evanghelia ?

– Dick – îngăimă cineva.

– Dick ? Ei bine, Dick poate să-şi facă rugăciunile – spuse Silver. Dick şi-a spurcat norocul, puteţi să mă credeţi !

Lunganul cu ochi galbeni însă îl întrerupse.

– Mai lasă flecăreala, John Silver – îl înfruntă el. Sfatul mare al echipajului a hotărât într-un glas să-ţi înmânăm semnul negru; întoarce-l pe partea albă, cum e datina, şi vezi ce scrie acolo. După aceea, poţi vorbi.

– Mulţumesc, George – răspunse bucătarul. Totdeauna te-ai priceput la judecăţi, totdeauna ai pus regulile la inimă, după cum văd. Ia să ne uităm ce zice aici ? „Mazilit“. Ah ! Aşa scrie aici ! Şi-i tare frumos scris, zău aşa; ai jura că-i tipărit. Tu ai scris, George ? Măi, să fie al naibii ! Ai ajuns căpetenia echipajului ăstuia ! Ca mâine te văd căpitan şi zău dacă m-aş mira ! Fii bun şi dă-mi facla, te rog, că iar mi s-a stins pipa.

– Destul – spuse George – echipajul nu se mai lasă dus de goangele tale. Îţi închipui că eşti şmecher; dar acuma ţi s-a înfundat. Ai face mai bine să te dai jos de pe butoi şi să vii la vot.

– Hm ! şi eu care credeam că ştii regulile – răspunse Silver dispreţuitor. Dar nu-i nimic, le cunosc eu, dacă nu le cunoşti tu: aşa că stau mai departe aici şi mă socot căpitanul vostru. Până nu vă rostiţi cuvântul şi până nu răspund şi eu, semnul vostru negru deocamdată nu face nici cât un pesmet rânced. Pe urmă, om vedea noi.

– A, nu – răspunse George – nu trebuie să-ţi fie câtuşi de puţin teamă, vom fi drepţi, n-ai nici o grijă. Mai întâi şi întâi, tu ai stricat toată expediţia, ai dat totul peste cap, n-ai să îndrăzneşti să spui că nu. Al doilea, ai lăsat pe inamici să iasă din capcana asta pe degeaba. De ce ? De ce au vrut să plece ? Nu ştiu; şi era doar limpede că ţineau morţiş să plece. Al treilea, ne-ai împiedicat să le cădem în cârcă, în timp ce se retrăgeau. Las' că ştim noi ce cloceşti, John Silver ! Umbli cu cioara vopsită, da' nu se prinde. Şi al patrulea, băiatul ăsta...

– Asta-i tot ? întrebă liniştit Silver.

– E deajuns şi atâta – răspunse George – ca să atârnăm cu toţii în ştreang şi să ne uscăm la soare, din pricina prostiilor tale.

– Acuma ascultaţi-mă şi pe mine. Am să vă răspund la toate patru punctele; la rând am să vă răspund. Spuneţi că am stricat expediţia ? Ştiţi cu toţii ce năzuiam eu; şi mai ştiţi cu toţii că dacă ar fi ieşit cu bine, huzuream acuma la bordul „Hispaniolei“, zi de zi, şi noapte de noapte, veseli şi sănătoşi, şi ghiftuiţi de budincă cu stafide, şi cu comoara la magazie, mamă-mamă ! Ei, dar cine s-a împotrivit ? Cine m-a silit pe mine, căpitan legiuit, să fac altminteri ? Cine a vrut să-mi trântească semnul negru chiar din ziua când am debarcat, şi să înceapă danţul ăsta ? Hm ! frumos danţ, n-am ce zice, dar teamă mi-e că o să se isprăvească cu un tontoroi la un capăt de frânghie, pe Cheiul Spânzuraţilor din dulcea cetate a Londrei. Cine-i de vină ? Anderson, şi Hands, şi tu, George Merry ! Şi eşti singurul care ai mai rămas din acea clică de caiafe; şi mai ai neruşinarea să-mi fii tu mie căpitan, tu care ne-ai băgat la apă grămadă ? Pe toţi dracii, asta-i cea mai moţată parascovenie din câte am pomenit vreodată !

Silver se opri şi putui citi pe chipul lui George şi al foştilor lui tovarăşi că vorbele nu fuseseră rostite în vânt.

– Asta-i răspunsul la numărul unu – strigă învinuitul, ştergându-şi năduşeala de pe frunte, căci cuvântase cu o tărie care zguduia cabana. Zău, pe cuvânt, mi-e silă să vă mai vorbesc. N-aveţi nici judecată, nici ţinere de minte şi mă întreb unde li-era capul mamelor voastre, când v-au lăsat să plecaţi pe mare ! Marea ? Cavaleri ai norocului ? Socot că era mai bine dacă vă făceaţi croitori !

– Zi mai departe, John ! îl îndemnă Morgan. Vorbeşte de celelalte învinuiri !

– Ah ! Celelalte învinuiri ! răspunse John. Frumoasă învinuire, n-am ce zice ! Voi spuneţi că am buclarisit-o cu expediţia asta. O ! păcatele mele, dacă măcar v-aţi da seama cât e de buclarisită ! Suntem aşa de aproape de spânzurătoare, că mi se înţepeneşte gâtul numai gândindu-mă la ea ! Văzut-aţi vreodată spânzuraţi atârnând de lanţuri, cu păsări rotind în jur şi marinari arătându-i cu degetul, când vin din larg cu fluxul ? „Cine-i ăla ?" – întreabă unul. „Ăla ? Au ! Ăla-i John Silver !" „L-am cunoscut bine" – spune un altul. Şi puteţi auzi lanţurile zăngănind, în vreme ce viraţi vasul ca să vă apropiaţi de o altă amarcă[1]. Ei bine, cam pe aici suntem, aici am ajuns ! fiecare fecior al mamelor noastre, mulţumită lui George, lui Hands, lui Anderson şi altor netoţi dintre voi. Şi dacă vreţi să ştiţi răspunsul la punctul patru, adicătelea băiatul, apoi, pe toţi dracii ! ce-i ăsta dacă nu un ostatic ? Şi aţi vrea voi să pierdem un ostatic aşa, de florile mărului ? Nu, nu se înghite; s-ar putea să fie ultima noastră carte, nu m-ar mira. Să-l omorâm pe băiat ? Eu unul nu, fraţilor ! Şi punctul trei ? O, e mult de grăit în privinţa punctului trei. Poate nu-i nimic pentru voi, să ai un doctor,

[1] E vorba de estuarul Tamisei, unde corăbiile efectuau o asemenea manevră (n. t.).

un adevărat doctor de academie, care să vie să te vadă în fiecare zi pe tine, John, care ai capul spart, sau pe tine, George Merry, care dârdâiai de friguri, nu-s şase ceasuri de atunci, şi care acuma chiar ţi-s ochii galbeni ca şofranul ? Poate nici nu ştiţi că un vas de ajutor vine încoace ? Da, e în drum, şi va fi curând aici; şi să vă vedem atunci cui n-o să-i pară bine că are un ostatic ! Cât priveşte punctul doi, de ce am făcut târgul cu cei din întăritură ? Oare nu m-aţi rugat, târându-vă în genunchi, ca să-l fac ? În genunchi aţi venit, aşa de prăpădiţi eraţi şi aţi fi murit de foame dacă nu-l făceam. Şi asta încă nu-i nimic ? Poftim, pentru asta am făcut târgul !

Şi aruncă pe podea o hârtie, pe care o recunoscui numaidecât, căci nu era altceva decât harta pe pergament îngălbenit, cu cele trei cruci roşii, pe care o găsisem învelită în pânză ceruită pe fundul lăzii căpitanului. De ce i-o fi dat-o doctorul, era peste priceperea mea !

Dar dacă pentru mine ivirea hărţii era de neînţeles, pentru zurbagiii supravieţuitori părea curat căzută din cer. Tăbărâră pe ea ca pisica pe şoarece. Trecu din mână în mână, fiecare smulgând-o de la celălalt şi după înjurăturile, strigătele şi râsetele lor copilăreşti cu care îşi însoţeau cercetarea, s-ar fi crezut nu numai că-şi pipăiau aurul, ci că îl şi aveau pus bine, pe corabia cu care pluteau înapoi spre ţară.

– Da – spuse unul – asta-i iscălitura lui Flint, nici o îndoială. J. F. cu o dungă dedesubt şi o înfloritură; aşa făcea totdeauna.

– Foarte frumos – spuse George. Dar cum o s-o putem duce, dacă n-avem goeleta ?

Silver sări deodată în sus, sprijinindu-se cu o mână de perete:

– Ascultă, George, să nu spui după aceea că nu te-am prevenit ! strigă el. O vorbă obraznică dacă mai scoţi, ieşi afară să ne batem ! Cum ? De unde să ştiu eu cum ? Tu ar

trebui să-mi spui cum, tu şi ceilalţi, care mi-aţi prăpădit goeleta, băgându-vă unde nu vă fierbea oala, arde-v-ar pe maţe să vă ardă ! Nu eşti în stare să găseşti un chiţibuş; nu te pricepi la nimic nici cât o gâză ! Dar poţi vorbi şi cuviincios, şi ai să poţi, George Merry, ia aminte la ce-ţi spun !

– Asta-i cam adevărat – căută bătrânul Morgan să-i intre în voie.

– Asta-i adevărat ! Cred şi eu ! spuse bucătarul. Voi aţi pierdut vasul; eu am dibăcit comoara. Cine-i mai breaz ? M-am săturat până-n gât, paştele şi dumnezeii voştri ! Îmi dau demisia ! Alegeţi căpitan pe cine vreţi; eu unul m-am scârbit !

– Silver ! strigară dânşii. Trăiască Frige-oaie ! Îl vrem pe Frige-Oaie !

– Aha, va să zică o întoarceţi pe altă strună ! zise bucătarul. Prietene George, m-ai las-o baltă: şi ai noroc că nu-s om răzbunător. Nu-i felul meu. Dar semnul negru, băiete ? Mai are vreo noimă acuma ? Dick şi-a spurcat norocul, a stricat evanghelia; asta-i toată povestea !

– Dar am să mai pot săruta ceaslovul la jurământ ? îngăimă Dick, de bună seamă neliniştit de afurisenia pe care şi-o atrăsese.

– Un ceaslov ciopârţit ! răspunse Silver zeflemisitor. Nu, băiete ! Un legământ pe o terfeloagă nu face mai mult decât un jurământ pe o cărţulie de dor şi amor.

– Nu, zău ? strigă Dick cu un fel de bucurie. Atunci socot că tot preţuieşte ceva !

– Uite, Jim, uite un abţibild pentru tine – îmi zise Silver, dându-mi hârtia.

Era un petic rotund, de mărimea unei monede de cinci şilingi. Pe o parte era alb, căci fusese tăiat din ultima filă, iar pe cealaltă faţă cuprindea unul sau două versete din Apocalips, din care mi s-au încrustat în minte cu deosebire aceste cuvinte: „Afară sunt câinii şi ucigaşii“. Partea tipărită fusese înnegrită cu cărbune, care mi se lipea de degete: pe partea albă era scris, tot cu cărbune, un singur cuvânt „Mazilit“. Trofeul ăsta curios îl am sub ochii mei, în clipa aceasta; dar n-a mai rămas urmă de scris, afară de o dâră, cum ar fi făcut-o cineva cu unghia degetului gros.

Aşa s-au isprăvit evenimentele din noaptea aceea. Puţin mai târziu, după ce fiecare a tras o duşcă, ne-am culcat, şi Silver îl puse pe George Merry de strajă, ameninţându-l cu moartea dacă nu-şi va face datoria cu credinţă.

Multă vreme n-am putut închide ochii şi martor mi-e Dumnezeu că aveam la ce să mă gândesc; la omul pe care-l ucisesem în după-amiaza aceea şi la primejdia care mă păştea, şi mai cu seamă la jocul ameţitor la care vedeam că se înhămase Silver – cu o mână ţinându-i pe zurbagii în frâu şi cu cealaltă agăţându-se de toate mijloacele cu putinţă sau peste putinţă, în măsură să-i dea nădejdea că o să-şi scape mişelnica lui viaţă. Silver dormea liniştit şi sforăia tare; şi totuşi, îmi sângera inima pentru el, aşa păcătos cum era, gândindu-mă la primejdiile care-l înconjurau şi la ruşinea ştreangului ce-l aştepta.

Capitolul XXX

PE CUVÂNT DE CINSTE

Am fost trezit – sau mai curând am fost treziţi cu toţii, căci l-am văzut şi pe omul de strajă sculându-se de lângă uşa de care, obosit, se proptise – de un glas limpede, prietenos, ce ne striga de la marginea pădurii:

– Hei, voi cei din întăritură ! A venit doctorul.

Şi chiar doctorul era. Deşi bucuros să-i aud glasul, bucuria mea numai curată nu era. Mi-am amintit cu scârbă de purtarea mea răzvrătită şi vicleană; văzând unde m-a dus această purtare – printre ce tovarăşi şi de câte primejdii înconjurat – simţeam că mi-e ruşine să-l privesc în faţă.

Se sculase pesemne cu noaptea în cap, căci de-abia se crăpa de ziuă; şi când am dat fuga la crenel ca să mă uit afară, l-am văzut ca odinioară pe Silver, înecat până la genunchi în negura care se târa.

– Dumneata, doctore ! Bună dimineaţa, domnule ! strigă Silver, pe deplin trezit şi strălucind de voie bună. Sprinten şi harnic, nici că se putea altfel; cică numai păsărica sculată mai de dimineaţă, cum spune zicătoarea, găseşte mâncare ! George, mişcă-ţi gaibaracele, fiule, şi ajută-l pe doctorul Livesey să vie la bord. Toate-s bune, bolnavii dumitale sunt bine şi veseli.

Iaca aşa trăncănea John Silver, stând în vârful dâmbului, cu cârja subsuoară şi cu o mână sprijinită de peretele cabanei.

– Avem o mare surpriză pentru dumneata, domnule – urmă el. Avem aci un mic oaspete, ha-ha-ha ! Găzduieşte la noi cu masă şi casă, domnule, şi-i place ca găinei la moară; toată noaptea a dormit ca un supercargo[1], tolănit bord la bord lângă bătrânul John.

Între timp, doctorul Livesey sărise zaplazul şi se apropia de bucătar; şi am auzit cum i s-a înecat vocea, când a întrebat:

– N-o fi Jim ?

– Jim în carne şi oase ! răspunse Silver.

---

[1] Supercargo era pe corăbiile de odinioară reprezentantul armatorului. Nu avea mare lucru de făcut în timpul călătoriei, aşa că putea dormi cât voia (n. t.).

Doctorul se opri scurt. I se tăie glasul, şi câteva clipe păru că nu e în stare să mai facă o mişcare.

– Bine, bine – spuse el în cele din urmă – datoria mai întâi şi pe urmă plăcerea, cum ai spune dumneata, Silver. Ia să-i vedem până una-alta pe bolnavii dumitale.

O clipă mai târziu intră în cabană, dădu din cap a mustrare când mă văzu şi începu să îngrijească de bolnavi. Îşi făcea treaba fără nici o urmă de teamă, cu toate că ştia că viaţa lui în mijlocul acestor demoni ai înşelăciunii atârna de un fir de păr; îşi dojenea pacienţii, ca şi cum ar fi fost la o obişnuită şi plătită vizită profesională, într-o liniştită familie engleză. Bănuiesc că felul lui de-a fi avea o înrâurire asupra oamenilor; se purtau ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat; el părea să fie un paşnic medic al vasului, ei marinari cuminţi şi credincioşi.

– Merge bine, prietene – îi spuse băietanului cu capul oblojit – şi poţi să te lauzi că ai scăpat ieftin; trebuie că ai o ţeastă tare ca fierul. Ei, George, tu cum te simţi ? nu s-ar zice că ai o culoare prea frumoasă; de, omule, ţi-ai întors ficatul pe dos. Ai luat doctoria ? A luat doctoria, băieţi ?

– Cum să nu, domnule, fireşte că a luat-o – răspunse Morgan.

– Fiindcă, vedeţi voi, ca medic de piraţi ori ca medic de închisoare, dacă vă sună mai bine aşa – spuse doctorul Livesey în cel mai fermecător chip – îmi fac un punct de onoare din grija de a nu-i pierde regelui George nici un candidat la spânzurătoare !

Procleţii se uitară unul la altul, dar înghiţiră bobârnacul fără să crâcnească.

– Dick nu se simte bine, domnule – spuse unul.

– Adevărat ? răspunse doctorul. Vino încoace, Dick, şi arată-mi limba ! Nici nu mă miră ! Are o limbă să-i bage pe franţuzi în sperieţi ! Încă unul cu friguri.

– Ehei – rosti Morgan – uite ce se cheamă să rupi evanghelia !

– Uite ce se cheamă să fii prost ca oaia – rosti răspicat doctorul – şi să n-ai măcar atâta minte ca să deosebeşti un aer curat de unul otrăvit şi un loc uscat de un smârc împuţit şi bântuit de molime. Cred că o să aveţi de furcă, deşi e doar o părere, până ce o să scoateţi malaria asta din organismele voastre. Tabără în mlaştină, auzi ! Silver, mă mir de dumneata. Doar nu eşti mai prost decât toţi cei din jur: mi se pare însă că n-ai habar de cele mai elementare reguli de igienă.

– Eu zic – adăugă el, după ce dădu fiecăruia doctoria şi sfaturi, pe care le primiră toţi cu o umilinţă vrednică de nişte copii de şcoală primară, necum de o şleahtă sângeroasă de zurbagii şi piraţi – eu zic că-i de ajuns pentru astăzi. Şi acuma, rogu-vă, aş vrea să schimb câteva vorbe cu băiatul ăsta.

Şi aşa, într-o doară, arătă cu capul spre mine.

George Merry se afla lângă uşă, pe cale tocmai să scuipe şi să verse pe gât o doctorie rea la gust, dar la primul cuvânt al doctorului se întoarse brusc, roşu la faţă, şi răcni un „Nu !“ – bineînţeles însoţindu-l cu o înjurătură.

Silver plesni cu palma în balercă.

– Gura ! zbieră el, rotind ochii ca un leu furios. Doctore – urmă el, cu tonul lui obişnuit – tocmai mă gândeam la asta, cunoscând slăbiciunea pe care o ai dumneata pentru băiat. Smerită recunoştinţă avem cu toţii pentru bunătatea dumitale şi, precum vezi, până şi leacurile dumitale le înghiţim ca grogul. Prin urmare, chibzuiesc că am dibăcit un mijloc care să mulţumească toată lumea. Hawkins, îmi dai cuvântul de cinste, ca tânăr cavaler ce eşti, deşi te-ai născut sărac, că n-ai să speli putina ?

I-am dat numaidecât făgăduiala cerută.

– În cazul acesta, doctore – spuse Silver – dumneata treci de partea cealaltă a gardului şi, când ai să fii acolo, îl aduc eu pe băiat, care o să stea de partea asta. Cred că printre uluci puteţi să vă povestiţi. Bună ziua, domnule, şi plecăciunile mele *squire*-ului şi căpitanului Smollett.

Explozia de nemulţumire pe care numai uitătura întunecată a lui Silver o potolise izbucni cu şi mai multă putere, îndată după plecarea doctorului. Silver era învinuit făţiş că umblă în două luntre, că încearcă să încheie o pace separată numai în folosul lui – sacrificând interesele complicilor săi, deveniţi victimele sale: într-un cuvânt şi pe şleau, tocmai ceea ce făcea. Era aşa de limpede de data asta, încât nu vedeam cum va putea să le alunge supărarea. Dar el singur preţuia cât toţi laolaltă şi izbânda lui din noaptea trecută îl făcea să aibă o mare trecere asupra lor. Îi făcu tonţi şi ţopârlani, cum vă puteţi închipui, le spuse că-i bine să fiu lăsat să vorbesc cu doctorul, le flutură harta pe la nas şi-i întrebă dacă se încumetă să strice învoiala, chiar în ziua când se duceau după comoară.

– Nu, pe toţi dracii, nu ! strigă el. O să stricăm învoiala când o veni vremea; şi până atunci, am să mi ţi-l tămâiez pe doctor cât o fi nevoie, şi ghetele o să i le şterg cu coniac dacă va trebui !

Pe urmă porunci să se facă focul şi se urni, cu pas mărunt, sprijinit în cârjă, cu cealaltă mână pe umărul meu, lăsându-i pe toţi buimaci şi amuţiţi mai curând de pisălogeală decât de temeinicia susţinerilor sale.

– Încetişor, băiete, încetişor – zicea el. Că tabără pe noi într-o clipă, dacă ne văd grăbindu-ne.

Aşadar, am mers tacticos prin nisip, până-n locul unde doctorul ne aştepta de cealaltă parte a îngrăditurii. De îndată ce am ajuns destul de aproape ca să putem vorbi, Silver se opri.

– Vă rog să însemnaţi asta, doctore – îi spuse el – şi-o să vă povestească băiatul cum i-am scăpat viaţa şi cum am fost mazilit din pricina asta, zău aşa. Doctore, când un om ţine cârma în bătaia vântului, ca mine, pontând pe un zar, ca să zic aşa, ultima suflare a făpturii sale, oare e prea mult să i se dăruiască o vorbă bună ? Să nu uitaţi, rogu-vă, că acum nu-i vorba numai de viaţa mea, ci şi de aceea a băiatului, aşa cum ne-am învoit; vorbiţi-mi deschis, doctore, şi daţi-mi un pic de nădejde, ca să zic bogdaproste !

O dată afară şi destul de departe de prietenii lui şi de cabană, Silver nu mai era acelaşi om; obrajii parcă i se fleşcăiseră şi glasul îi tremura. Niciodată n-a fost suflet mai la ananghie ca al lui.

– Nu cumva ţi-e frică, John ? întrebă doctorul Livesey.

– Doctore, nu sunt fricos; nu, nici atâtica nu sunt ! şi pocni din degete. Şi chiar de-aş fi, n-aş spune. Dar mărturisesc deschis că mă apucă bâţâielile când mă gândesc la ştreang. Sunteţi un om bun şi cinstit; niciodată n-am întâlnit om mai bun ! Şi de aceea sunt sigur că n-o să uitaţi binele pe care l-am făcut, după cum n-o să uitaţi nici răul pe care l-am făcut. Iaca, mă dau mai la o parte, şi vă las singur cu Jim. Şi s-o crestaţi şi pe asta la răboj, că nu-i floare la ureche, zău aşa !

Zicând acestea, se duse ceva mai încolo, ca să nu audă ce vorbim, se aşeză pe o buturugă şi începu să fluiere; din când în când se sucea pe jeţul lui improvizat, ca să aibă sub ochi tot câmpul de observaţie, adică pe mine şi pe doctor şi totodată pe haidamacii lui neastâmpăraţi, care forfoteau încoace şi încolo în nisip, între focul pe care se munceau să-l aţâţe şi cabana de unde aduceau afară afumătură de porc şi pesmeţi pentru dejunul de dimineaţă.

– Şi aşa, Jim – spuse doctorul cu tristeţe – uite unde ai ajuns ! Cum ţi-ai aşternut, aşa vei dormi, măi băiete ! Numai cel de sus ştie că n-am inimă să te dojenesc; dar trebuie să-ţi

spun ceva, fie că-ţi place, fie că nu; când căpitanul Smollett era sănătos, n-ai îndrăznit să fugi; dar de îndată ce s-a îmbolnăvit şi a rămas fără puteri, ai luat-o razna, ceea ce înseamnă, să mă ierte Dumnezeu, curată laşitate !

Trebuie să mărturisesc că am început să plâng.

– Doctore – am spus – cruţă-mă ! Destul m-am mustrat eu însumi; viaţa mea e oricum pierdută şi aş fi fost mort acuma, dacă Silver nu mi-ar fi luat partea: crede-mă, doctore, voi şti să mor, şi cutez să spun că o şi merit, dar mi-e frică de chinuri. Dacă încep să mă chinuiască...

– Jim – mă întrerupse doctorul, şi avea glasul cu totul schimbat, Jim, n-o să îndur una ca asta ! Sări gardul şi s-o luăm la fugă !

– Doctore – am răspuns – mi-am dat cuvântul !

– Ştiu, ştiu ! strigă el. Dar acum jurământul n-are a face, Jim ! Iau totul asupra mea; ocară şi ruşine, băiatule; dar nici să te las aici nu pot ! Hai, sări ! O săritură şi eşti afară, apoi o rupem la fugă ca nişte antilope !

– Nu – răspunsei – ştiţi foarte bine că aşa ceva nici dumneavoastră nu aţi fi făcut, nici *squire*-ul, nici căpitanul; şi nici eu n-am s-o fac. Silver a avut încredere în mine; i-am dat cuvântul şi trebuie să mă întorc. Dar nu m-ai lăsat să isprăvesc, doctore. Dacă mă schingiuiesc, s-ar putea să-mi scape vreo vorbă cu privire la locul unde se află vasul, căci eu am dus vasul de aici mai cu norocul, mai cu îndrăzneala, şi se găseşte în canalul de la miazănoapte, pe ţărmul sudic, deasupra liniei de hotar a refluxului. Când începe refluxul, apele îl descoperă de-a-ntregul.

– Vasul ! exclamă doctorul.

I-am istorisit repede aventurile mele, pe care le asculta în tăcere.

– S-ar zice că e o ursită în tot ce se întâmplă – observă el, când isprăvii. De fiecare dată ne scapi viaţa. Şi îţi închipui cumva că o să te lăsăm acuma să ţi-o pierzi pe a ta ?

Ar fi o josnică răsplată, dragă băiete. Ai descoperit uneltirea; l-ai găsit pe Ben Gunn, cea mai grozavă ispravă din câte isprăvi ai făcut şi vei mai face, chiar de-ai vieţui nouăzeci de ani. O ! pe Jupiter, fiindcă veni vorba de Ben Gunn ! Phii, mare ghinion ! Hei, Silver ! îl chemă el. Silver ! Îţi dau un sfat – continuă el în timp ce bucătarul venea mai aproape: nu te grăbi prea mult să cauţi comoara !

– De ! domnule, am să fac şi eu ce s-o putea – spuse Silver. Ştiţi prea bine, să ne fie cu iertăciune, că nu-i alt mijloc de a-mi scăpa viaţa şi pe aceea a băiatului, decât să găsesc comoara; vă rog să mă credeţi.

– Ei bine, Silver – răspunse doctorul – dacă aşa stau lucrurile, am să merg puţin mai departe cu povaţa: fereşte-te de vijelie, când vei da de comoară.

– Domnule – zise Silver – la drept vorbind şi de la om la om, ceea ce mi-aţi spus e sau prea mult, sau prea puţin. Ce aveţi de gând să faceţi, de ce aţi părăsit întăritura, de ce mi-aţi dat harta ? Stau şi mă întreb. Şi iaca, eu vă urmez porunca cu ochii închişi: fără să fi auzit măcar o dată o vorbuliţă de nădejde ! Dar aţi întrecut măsura ! Dacă nu-mi spuneţi limpede ce aţi vrut să înţelegeţi, cu atât mai rău, las cârma din mână !

– Nu ! răspunse doctorul. Mai mult n-am dreptul să spun. Vezi dumneata, Silver, asta nu-i o taină a mea, căci altminteri, îţi dau cuvântul, n-aş tăcea din gură. Dar am să merg şi mai departe, decât mi-e îngăduit; deşi, parcă-l văd pe căpitan scărmănându-mi peruca ! Mai întâi să-ţi dau un strop de nădejde: Silver, dacă ieşim amândoi teferi din capcana asta de lup, am să fac tot ce-i cu putinţă ca să te scap, minus jurământul pe care nu-l voi pângări.

Chipul lui Silver strălucea.

– Ştiu, domnule, că nu puteţi spune mai mult, chiar de mi-aţi fi mamă – zise el cu însufleţire.

– Ăsta-i primul hatâr pe care ţi-l fac – adăugă doctorul. Al doilea este un sfat: ţine-l pe băiat cât mai aproape de dumneata şi de se întâmplă să ai nevoie de ajutor, cheamă-mă. Şi am să viu fără zăbavă. Chiar numai faptul acesta îţi poate dovedi că nu vorbesc în vânt. La revedere, Jim.

Şi după ce îmi strânse mâna printre bulumaci şi făcu un semn din cap lui Silver, doctorul Livesey porni cu paşi repezi prin pădure.

Capitolul XXXI

GOANA DUPĂ COMOARĂ. INDICAŢIILE LUI FLINT

– Jim – îmi spuse Silver – îndată ce rămaserăm singuri – ţi-am scăpat viaţa, dar şi tu mi-ai scăpat-o pe-a mea şi n-am să uit. Am văzut când doctorul te îndemna cu coada ochiului să fugi; am văzut bine; şi te-am văzut spunând nu, tot aşa de limpede de parcă aş fi auzit răspunsul tău. Jim, asta îţi face cinste ! E prima rază de nădejde de care am parte, de când cu atacul neizbutit, şi ţie ţi-o datorez. Şi acum, Jim, începem goana după comoară, cam pe orbecăite, şi asta nu prea mă-ncântă; să ne ţinem strânşi unul de altul, spate la spate, cum s-ar zice, şi las' că ieşim noi cu gâtul întreg, în ciuda soartei şi a norocului.

Chiar în clipa aceea, unul dintre oamenii lui Silver ne strigă să venim lângă foc; mâncarea era gata şi curând stăteam jos pe nisip, care ici, care colo, mâncând cu poftă pesmeţi şi pastramă friptă. Făcuseră un foc să frigi un bou; dogorea aşa de al dracului, că nu te puteai apropia de vâlvătaie decât din partea din care bătea vântul şi, chiar aşa,

cu multă băgare de seamă. Din aceeaşi pornire nimicitoare – cred – gătiseră de trei ori atâta mâncare cât puteam noi dovedi. La sfârşit, unul din ei zvârli în foc, cu un râset tâmp, ce mai rămăsese nemâncat, şi flăcările crescură şi sfârâiră, mulţumită neobişnuitului combustibil. Niciodată în viaţa mea n-am întâlnit oameni mai nepăsători de ziua de mâine; de la mână la gură, atâta îi ducea mintea. Nu găsesc cuvinte care să înfăţişeze felul lor de trai. Cu merinde risipite şi cu străjeri somnoroşi – îmi ziceam – deşi erau în stare să susţină o încăierare de scurtă durată, ar fi fost cu totul neputincioşi să ducă la bun sfârşit o bătălie lungă.

Chiar Silver, mâncând cu gândul aiurea, cu „căpitanul Flint" pe umăr, nu avea un cuvânt de dojană pentru nepăsarea lor. Şi asta mă mira mult, căci mi se părea că niciodată nu se arătase mai viclean decât în ziua aceea.

– Măi fraţilor – spunea el – mare noroc că-l aveţi pe Frige-oaie să gândească pentru voi toţi ! Ce am vrut de la dânşii, am dobândit ! Fără doar şi poate, vasul îl au ei. Unde îl au, încă nu ştiu; dar când vom avea comoara în mână, dăm o raită prin împrejurimi şi-l dibăcim noi. Şi atunci, fraţilor, socot că tot noi, care avem bărcile, vom fi biruitori.

Uite aşa trăncănea cu gura plină de slănină fierbinte, aşa le hrănea el nădejdea şi încrederea, şi bănuiesc că în acelaşi timp şi le înzdrăvenea şi pe-ale lui.

– Cât despre ostatic – urmă el – hm ! tare mi se pare că a vorbit pentru ultima oară cu cei care-i sunt dragi ! Prin el am căpătat ştiri noi, fapt pentru care îi mulţumesc; şi cu asta, basta ! Îl iau în laţ când ne ducem după comoară, căci trebuie păzit ca aurul. În caz că se ivesc nenorociri, pricepeţi, şi chiar în alte împrejurări, nu strică să-l avem cu noi. De îndată ce avem vasul şi comoara şi suntem pe mare departe, în plăcută cârdăşie, ei ! atunci o să vorbim mai dulce cu domnul Hawkins, aşa cum se cuvine, şi o să-i dăm şi partea lui, negreşit, pentru tot binele ce ni l-a făcut !

Nu-i de mirare că acum oamenii erau încântaţi nevoie mare. În ce mă priveşte, eram cătrănit rău. Dacă planul pe care-l ticluise adineauri era cu putinţă, Silver, de două ori trădător, nu va şovăi să-l îndeplinească întocmai. Stătea cu un picior în fiecare tabără şi mai mult ca sigur că prefera bogăţia şi libertatea cu piraţii, unei îndoielnice scăpări de ştreang – ceea ce era tot ce putea nădăjdui din partea noastră.

Şi chiar dacă s-ar întâmpla ca lucrurile să ia o întorsătură care să-l silească să rămâie credincios înţelegerii cu doctorul Livesey, chiar aşa fiind – câte primejdii nu ne aşteptau ! Ce grea clipă va fi aceea când bănuielile tovarăşilor săi se vor schimba în siguranţă şi când va trebui, el şi cu mine, să ne apărăm viaţa – el, un beteag şi eu, un copil – împotriva a cinci vânjoşi şi sprinteni marinari !

Adăugaţi la această îndoială temerea mea, misterul care învăluia purtarea prietenilor mei; părăsirea de neînţeles a întăriturii; ciudata cedare a hărţi; şi, ceea ce era mai greu de pătruns, ultimul avertisment al doctorului către Silver: „Fereşte-te de vijelie, când ai să dai de comoară !" E uşor de priceput de ce mai că n-am găsit gust mâncării şi de ce i-am urmat cu inima atât de grea pe temnicerii mei porniţi în căutarea comorii.

Ce s-ar fi mirat alţii, văzându-i pe toţi înarmaţi până-n dinţi, afară de mine ! Silver avea două puşti atârnate de umăr, una în faţă, alta în spate, afară de tesacul lui mare la şold, şi câte un pistol vârât în fiecare buzunar al jachetei cu coadă ca de peşte. Ca să-i desăvârşească strania înfăţişare, „Căpitanul Flint" îi stătea cocoţat pe umăr şi sporovăia la braşoave marinăreşti, lipsite de orice noimă. Eram legat de mijloc şi mergeam ascultător după bucătar, care ţinea capătul celălalt al funiei, când cu mâna lui slobodă, când cu dinţii lui zdraveni. Parcă eram urs de bâlci, aşa mă ducea.

Ceilalţi oameni aveau felurite poveri; unii târnăcoape şi lopeţi – erau cele dintâi lucruri de trebuinţă debarcate de pe

„Hispaniola“ – alţii, ciosvârte de porc afumat, pesmeţi şi rachiu pentru masa de la amiază. Toate merindele, băgai de seamă, proveneau din proviziile noastre. Aşa am putut pătrunde temeinicia vorbelor pe care nu le spusese Silver cu o noapte în urmă. Dacă n-ar fi încheiat târgul cu doctorul, el şi zurbagiii lui, văduviţi de corabie, ar fi trebuit să-şi ţie zilele cu apă chioară şi cu niscai vânat. Apa n-ar fi fost tocmai pe gustul lor, iar cât priveşte vânatul, marinarul nu prea este ţintaş bun; şi, afară de asta, când cele ale gurii le erau atât de măsurate, de bună seamă că nici belşug de iarbă de puşcă nu aveau.

Astfel echipaţi, pornirăm cu toţii, chiar şi băietanul cu capul spart, care ar fi făcut mai bine să rămână acasă, la umbră. Pornirăm aşadar în şir, unul după altul, spre ţărm, unde ne aşteptau cele două bărci. Şi bărcile purtau urmele dezmăţatelor beţii ale piraţilor: una avea banca stricată şi amândouă erau pline de noroi şi de apă. Hotărâseră să le ia cu ei, pentru mai multă siguranţă; ne-am împărţit, aşadar, şi am vâslit spre mijlocul ancorajului.

În drum, o dezbatere se încinse în jurul hărţii. Crucea roşie era, fireşte, o indicaţie prea vagă ca să ne slujească drept călăuză; iar lămuririle însemnate pe dosul hărţii, precum se va vedea, îngăduiau felurite tâlcuiri. Vă amintiţi că ele sunau astfel:

„Copac înalt, grumazul „Ocheanului“, linia de direcţie N. de la N.N.E.
Insula Scheletului E.S.E. pe la E.
Zece picioare“.

Un copac înalt era deci semnul principal. Or, drept în faţa noastră, golful era hotărnicit de un platou măsurând vreo două sau trei sute de picioare, care se îmbucă la nord cu grumazul povârnit al „Ocheanului“ (cel de la sud) şi care, mai încolo, din nou se ridica la miazăzi, alcătuind măgura

sălbatică şi stâncoasă denumită Catargul Mizenei. Spinarea platoului era acoperită cu o puzderie de pini de felurite mărimi. Ici-colo se desprindea câte un copac de alt neam, înălţându-se pe puţin cu patruzeci-cincizeci de picioare deasupra vecinilor săi; dar care din ei era acel anumit „copac înalt“ al căpitanului Flint, nu se putea şti decât la faţa locului şi cercetând busola.

Deşi problema se prezenta astfel, ea n-a împiedicat pe nici unul să-şi aleagă fiecare un „favorit“, înainte chiar de a fi ajuns la jumătatea drumului; numai Long John ridica din umeri, sfătuindu-i să aştepte până vor fi acolo.

Vâsleam domol, potrivit poveţelor lui Silver, ca să nu obosim prea repede; şi după o cale destul de lungă, debarcam la îmbucătura celui de-al doilea pârâu – acela care cobora printr-o răstoacă împădurită a „Ocheanului“. De acolo, pornind spre stânga, începurăm să urcăm priporul platoului.

La început, pământul gras, vâscos, şi vegetaţia de baltă ne îngreunau mult înaintarea; dar, puţin câte puţin, plaiul devenea stâncos şi puteam călca mai uşor pe piatră, iar pădurea îşi schimba înfăţişarea, crescând mai rară. Această parte a insulei, de care ne apropiam, era într-adevăr cea mai fermecătoare. Tufe de grozamă, cu mireasmă grea, şi desişuri de pomişori înfloriţi aproape că luaseră locul ierbii. Crânguri verzi de nucşoară erau vrâstate pe alocuri de roşile columne ale pinilor cu umbră mare, iar mireasma pipărată a nucşoarei se împletea cu aroma răşinoasă a pinilor. Aerul era şi el proaspăt şi înviorător, şi înţelegeţi cât de minunată ni se părea răcoarea cu care ne învăluia, în arşiţa de foc a soarelui.

Pe neaşteptate, ceata se rupse de la sine, desfăcându-se în chip de evantai şi oamenii începură să chiuie şi să sară care încotro. Cam către mijlocul cetei răzleţe, dar la o bună depărtare de ea, mergeam noi, Silver şi cu mine, eu legat de frânghie, el bortelind pământul cu cârja şi suflând din greu ca să-şi facă drum prin pietrişul care aluneca. Din timp în

timp îi întindeam mâna ca să-l ajut să nu facă un pas greşit şi să cadă de-a berbeleacul la vale.

Am făcut astfel vreo jumătate de milă şi ne apropiam de creasta platoului, când omul care se afla cel mai departe către stânga noastră începu să strige tare, ca năpădit de spaimă. Scotea strigăt după strigăt, ceea ce-i făcu pe ceilalţi să alerge spre el.

– Nu se poate să fi dat acolo de comoară – spuse bătrânul Morgan, care venea în fugă dinspre dreapta. Acolo sus, pe creastă, acolo trebuie să fie !

Ajungând la locul cu pricina, am văzut într-adevăr că era vorba de cu totul altceva. La rădăcina unui pin destul de gros zăcea, înfăşurat parcă în frunzişul jnepenilor verzi care îi împinsese în afară câteva oase mai mici, zăcea, zic, un schelet de om, acoperit cu câteva trenţe de veşmânt. Un fior rece ne-a fulgerat, o clipă, pe fiecare.

– Era marinar – observă George Merry, care, mai inimos decât ceilalţi, se apropiase şi cercetase resturile hainei. Oricum, faină stofă marinărească !

– Bine, bine – spuse Silver – ai brodit-o ! Vreau să cred că nu te aşteptai să găseşti aici un episcop ! Dar nu vi se pare că oasele astea sunt orânduite anapoda ? Nu e firesc cum stau !

Într-adevăr, privind încă o dată, parcă nu-ţi venea a crede că leşul stătea într-o poziţie firească. E drept că afară de o oarecare neorânduială (săvârşită poate de păsările care l-au hăcuit, ghiftuindu-se, poate de vrejurile târâtoare care au învelit încet-încet rămăşiţele), scheletul era perfect întins, însă cu picioarele alungite într-o direcţie şi cu braţele ridicate peste cap, ca acelea ale unui om care se aruncă în apă, alungite în direcţia opusă.

– Parcă începe să mijească o luminiţă în căpăţâna mea bătrână – zise Silver. Poftim busola; iacă vârful Insulei Scheletului, care iese în sus ca un dinte. Fii bun şi înseamnă direcţia, aşa cum arată linia oaselor.

Porunca îi fu împlinită. Scheletul căta drept către insulă şi busola ţintea fără greş E.S.E. spre E.

– Aşa şi gândeam ! strigă bucătarul – ăsta e pus aici ca să arate drumul ! Drept la ţintă duce linia: către Steaua Polară şi către galbenii cei veseli ! Dar, mii de draci ! mă cam ia cu frig când mă gândesc la Flint. Chestia asta e încă una din şotiile lui, dacă nu mă-nşel. El şi cu cei şase erau singuri aici; i-a ucis unul câte unul, iar pe ăsta l-a târât aici, şi l-a aşezat cum l-a aşezat, după busolă, tăia-mi-s-ar picioarele dacă nu-i aşa ! Oasele sunt lungi şi părul bălai. Ăsta trebuie să fi fost Allardyce ! Ţi-l aminteşti pe Allardyce, Tom Morgan ?

– Cum să nu – răspunse Morgan – mi-l amintesc; îmi datora nişte bani şi mi-a luat şi briceagul când a plecat la ţărm.

– Fiindcă ai vorbit de briceag – spuse un altul – unde-o fi, că nu-l găsim lângă el ? Flint nu era omul care să buzunărească un marinar, şi păsările, îmi închipui, nu s-au atins de el.

– Drace, şi asta-i adevărat ! strigă Silver.

– Nimic, nici un lucruşor nu mai e ! spuse Merry, care scotocea pe pipăite locul din jurul ciolanelor, nici o firfirică, nici măcar punga de tutun ! Nici mie nu mi se pare firesc !

– Nu-i, desigur că nu-i – consimţi Silver – nici firesc nu-i, nici filotim nu-i ! Măiculiţă mamă ! Fraţilor, dacă ar trăi Flint, ne-ar cam frige pământul sub picioare. Şase erau, câţi suntem şi noi, şi uite ce s-a ales din ei: ciolane !

– L-am văzut mort, cu ochii mei l-am văzut ! zise Morgan. Billy m-a băgat înăuntru. Zăcea ţeapăn, cu un bănuţ pe pleoape.

– Mort ! Desigur că e mort, şi cu un stânjen de ţărână deasupra – spuse flăcăul cel bandajat; dar dacă sufletele se mai întorc pe pământ, apoi să ştiţi că nici acela al lui Flint

n-are astâmpăr. Mândră inimă, dar de urâtă moarte a avut parte Flint !

– Da, aşa-i – observă un altul. Parcă-l aud ! Când răcnea ca un turbat, când striga să i se aducă rom, când se apuca să cânte „Cinşpce inşi..." era singurul lui cântec, prieteni, şi mărturisesc că de atunci nu-mi mai place să-l aud. Era o căldură de cuptor, şi fereastra era deschisă, aşa că-l auzeam pe Flint de afară cum cânta cântecul ăsta vechi; cânta atât de limpede, atât de limpede, of ! şi asta în timp ce moartea îl trăgea de picioare !

– Haide-haide – spuse Silver – destul cu parascovenia asta ! Că-i mort de-a binelea şi nu mai bate drumurile, asta o ştiu; în orice caz, nu le bate ziua, puteţi să mă credeţi. Ce mai umblăm cu cai verzi pe pereţi ! Înainte, marş, că ne aşteaptă dublonii !

Am pornit-o, e adevărat; dar în pofida soarelui cald şi a zilei strălucind de lumină, piraţii nu mai mergeau răsfiraţi şi hăulind prin pădure, ci strânşi cot la cot şi vorbind aproape în şoaptă. Spectrul piratului mort îi hăituia cu groază.

Capitolul XXXII

GOANA DUPĂ COMOARĂ. GLASUL DIN PĂDURE

Zdruncinul nervos pricinuit de această alarmă, pe de o parte, pe de altă parte nevoia lui Silver şi a bolnavilor de a se odihni i-au făcut să se aşeze jos, de cum au răzbit la sprânceana urcuşului.

Platoul fiind cam aplecat spre vest, din locul unde ne oprisem privirea îmbrăţişa într-o parte şi alta o largă întindere. În faţa noastră, peste creştetul copacilor vedeam marginea pădurii, cu ţărmul dantelat de spumă; îndărăt zăream, la picioarele noastre, nu numai golful de ancorare şi

Insula Scheletului, ci – dincolo de pintenul promontoriului, dincolo de câmpiile răsăritene – şi o nemărginită suprafaţă de mare, desfăşurată spre est. Deasupra noastră se ridica drept în sus Piscul Ocheanului, punctat ici cu pini singuratici, colo cu hăuri negre. Nu se auzea alt zgomot decât vuietul îndepărtat al valurilor, spărgându-se din toate părţile de stâncile falezei, şi bâzâitul nenumăratelor gângănii din tufişuri. Nici un om, nici o pânză pe mare; nemărginirea priveliştei sporea şi mai mult simţământul singurătăţii.

Stând jos, Silver cerceta cu busola anumite poziţii geografice.

– Uite cei trei „copaci înalţi", cam pe aceeaşi linie cu Insula Scheletului – spuse el. „Grumazul Ocheanului" trebuie să fie, bănuiesc, steiul acela nu prea înalt de colo. E un joc de copil să dezlegi acuma cimilitura. Zău că aş îmbuca ceva, mai întâi.

– Eu unul nu-s grăbit la mâncare – mormăi Morgan. Tot cu gândul la Flint – fir-ar al dracului de gând – mi-a pierit foamea !

– Ehei, zi bogdaproste că-i mort ! spuse Silver.

– Pocit mai era, ucigă-l toaca ! strigă un al treilea pirat, scuturat de un fior; şi faţa aceea vânătă, brr !

– Romul i-a venit de hac – adăugă Merry. Vânătă ? Cred şi eu că era vânăt. Asta-i cuvântul potrivit.

De când descoperiseră scheletul, de a cărui amintire nu se puteau descotorosi, vorbeau din ce în ce mai încet, ca în cele din urmă să ajungă să vorbească atât de şoptit, încât taifasul lor abia dacă tulbura liniştea pădurii.

Deodată, dintre copacii din faţa noastră, un glas subţire, piţigăiat, tremurător, începu să cânte aria şi cuvintele binecunoscute:

„Cinşpce inşi pe lada lui,
Io-ho-ho !
Şi o sticlă cu rachiu !"

Niciodată n-am văzut oameni mai înspăimântaţi decât piraţii ăştia, acum. De pe toate cele şase chipuri, rumeneala pieri ca prin farmec; unii săriră în picioare, ceilalţi se încleştară unul de altul; Morgan se târa pe pământ.

– Ăsta-i Flint, pe to..., ! strigă Merry.

Cântecul încetă tot aşa de neaşteptat cum începuse, curmat brusc la mijlocul unei note, s-ar zice, ca şi cum cineva ar fi pus mâna pe gura celui ce cânta. Venind de la o distanţă atât de mare, în amiaza însorită, prin frunzişul des al copacilor, cântecul mi s-a părut dulce şi melodios; în schimb, asupra însoţitorilor mei, efectul a fost cu totul ciudat.

– Haideţi – spuse Silver, căznindu-se să scoată o vorbă printre buzele lui plumburii – eu nu înghit asta. Ridicaţi-vă şi să judecăm olecuţă. Moft ! Ispravă de poznaş ! Nu ştiu al cui o fi glasul, dar e sigur al cuiva care a vrut să petreacă pe socoteala noastră, e glasul unui om în carne şi oase, puteţi să mă credeţi !

Pe măsură ce vorbea, îi venea inima la loc şi totodată şi rumeneala în obraji. Şi iată, tocmai când ceilalţi începeau să-şi plece urechea la îmbărbătările lui şi să-şi mai vie în fire, glasul se auzi din nou, de astă dată nu cântând, ci hăulind o chemare înăbuşită de depărtare, care trezea din prăpastiile „Ocheanului" ecouri şi mai înăbuşite.

– Darby Mac Graw ! scâncea tânguitor glasul. Darby Mac Graw, Darby Mac Graw – mereu, şi mereu, şi mereu; apoi ceva mai tare şi cu o înjurătură pe care mai bine n-o spun: – Adu îndărăt romul, Darby !

Piraţii, cu ochii holbaţi, stăteau pironiţi în pământ, de parcă prinseseră rădăcini. Mult după ce glasul amuţise, ei continuau să stea nemişcaţi, fără grai şi înţepeniţi de groază.

– Acum m-am lămurit ! şopti gâfâind unul din ei. Hai s-o tulim !

– Astea au fost ultimele lui cuvinte – gemu încetişor Morgan – ultimele cuvinte rostite pe coverta lumii ăsteia.

Dick scoase evanghelia şi începuse să citească cu înfrigurare rugăciuni. El avusese parte de o creştere aleasă, înainte de a lua drumul mării şi de a nimeri printre pramatiile astea.

Numai Silver nu se lăsă biruit. Auzeam cum îi clănţăne dinţii, dar nu se dădea învins.

– Nimeni în insula asta n-a auzit vreodată de Darby – murmură el. Nimeni, afară de noi ăştia care suntem aici. Apoi, făcând o mare sforţare: Băieţi – începu el – am venit aici ca să ridicăm marfa aia şi n-am să mă las împiedicat nici de om, nici de diavol. Nu mi-a fost frică de Flint nici când era viu, şi nu mi-e frică să-l privesc în faţă nici acum, când e mort. Şapte sute de mii de lire ne aşteaptă la mai puţin de un sfert de milă de-aici. Când s-a mai pomenit ca un cavaler al norocului să întoarcă pupa la atâţia galbeni, din pricina unui beţivan de marinar bătrân, cu nas vânăt, şi mort pe deasupra ?

Dar nici un semn nu vădea că vorbele lui deşteptaseră în oameni curajul; dimpotrivă, necuviinţa limbajului nu făcu decât să sporească groaza.

– Leagă barca, John ! spuse Merry. Nu supăra o stafie.

Ceilalţi erau prea înspăimântaţi ca să poată scoate o vorbă. Ar fi rupt-o de fugă cu tot dinadinsul, dacă ar fi îndrăznit. Însă frica îi ţinea pe toţi strânşi grămadă şi îi lega de John, ca şi cum inimoşia lui le-ar fi fost ocrotire. Cât despre el, izbutise să-şi înfrângă slăbiciunea.

– Stafie ? Mă rog, se poate – spuse el. Însă e ceva cu bazaconia asta care bate la ochi. Ecoul, bunăoară. Văzut-a vreodată cineva stafie cu umbră ? Atunci de ce i-ar trebui ecou, aş vrea să ştiu ? Aşa ceva nu-i deloc firesc !

Pilduirea lui mi se păru destul de searbădă. Însă de la superstiţioşi te poţi aştepta la orice şi spre mirarea mea George Merry fu cel dintâi care îi dădu dreptate.

– Ai dreptate – spuse el. Ce să zic, ai cap, nu glumă, John ! Haideţi, fraţilor ! Scuturaţi-vă ! Echipajul ăsta cred că a cam luat-o razna. Acuma, când mă gândesc mai bine, parcă tot glasul lui Flint era, numai că, la urma urmei, nu era aşa semeţ ca al lui. Mai curând aducea cu glasul altcuiva, semăna cu...

– Cu al lui Ben Gunn, mii de draci ! răcni Silver.

– Aşa-i, ai nimerit-o ! strigă Morgan, ridicându-se iute în genunchi. E glasul lui Ben Gunn.

– Şi ce am dres cu asta ? întrebă Dick. Ben Gunn nu poate să fie aici în carne şi oase, cum nu poate fi nici Flint.

Observaţia fu primită cu dispreţ de camarazii mai bătrâni.

– Lasă, nimeni nu-şi bate capul cu Ben Gunn – strigă Merry; mort sau viu, nimeni nu-şi bate capul cu el.

Era nemaipomenit să-i vezi reînsufleţindu-se, să vezi cum feţele lor îşi recapătă culoarea naturală. Curând prinseră glas şi se puseră pe taifas, oprindu-se în răstimpuri să tragă cu urechea; şi nu mult după aceea, nemaiauzind nici un sunet venind din depărtare, îşi luară sculele la umăr şi porniră. Iar Merry mergea în frunte, cu busola lui Silver, ca să-i călăuzească drept pe linia Insulei Scheletului. Spusese adevărat: mort sau viu, nimeni nu-şi bătea capul cu Ben Gunn.

Numai Dick ţinea strâns evanghelia şi mergea aruncând în jur priviri speriate; dar nu găsea la nimeni nici un pic de simpatie ori înţelegere, iar Silver râdea chiar de îngrijorările lui.

– Ţi-am zis eu – îl luă el în zeflemea – ţi-am zis eu că ţi-ai stricat evanghelia. Şi cum nici pentru jurăminte nu mai e bună, cât crezi tu că ar da o stafie pe ea ? Nici atâtica ! şi pocni din degetele lui groase, oprindu-se o clipă sprijinit în cârjă.

Dar pe Dick nu-l mai ajutau mângâierile; într-adevăr, după toate semnele, băiatul era bolnav. Grăbite de căldură,

de oboseală şi de zguduirea spaimei, frigurile prevestite de doctorul Livesey creşteau şi-l încingeau văzând cu ochii.

Era plăcut de mers sus pe creastă, pe terenul acesta deschis; drumul nostru se povârnea puţin, căci cum am spus, platoul era aplecat spre vest. Pini şi mai groşi, şi mai subţiri creşteau foarte răzleţiţi, şi printre hăţişurile de nucşoară şi azalee, întinderi largi şi sterpe se prăjeau în arşiţa soarelui. Mergând drept spre nord-vest, de-a curmezişul insulei, ne apropiam din ce în ce mai mult de călcâiul „Ocheanului“, şi de aici privirea îmbrăţişa o largă întindere din acel golf apusean, unde abia în ajun mă hâţânasem şi tremurasem în ciobaca lui Ben Gunn.

Primul copac înalt la care am ajuns nu s-a dovedit a fi la măsurătoare cel năzuit. Nici al doilea. Al treilea depăşea cu vreo două sute de picioare un vlăstăriş, din mijlocul căruia se ridica. Era un adevărat uriaş al pădurii, cu trunchiul roşu şi gros cât o cabană, la umbra căruia o întreagă companie de ostaşi ar fi găsit loc să manevreze. Putea fi văzut de departe din largul mării, şi de la est, şi de la vest, şi ar fi meritat desigur să fie trecut pe hartă ca semn de orientare.

Dar nu mărimea lui impresiona pe tovarăşii mei, ci gândul că şapte sute de mii de galbeni erau îngropaţi undeva, sub umbra lui imensă. Pe când se apropiau de copac, acest jind al aurului mistuia toate spaimele lor dinainte. Ochii le ardeau în orbite; piciorul devenise mai sprinten şi mai uşor; întreaga lor fiinţă era ferecată de comoara asta, trăiau cu gândul întreaga lor viaţă destrăbălată şi desfătătoare, care-i aştepta cu braţele deschise pe fiecare din ei.

Silver şontăcăia, în cârja lui, grohăind de nerăbdare; nările lui umflate fremătau; înjura ca un smintit când muştele se aşezau pe faţa lui înfierbântată şi lucioasă; trăgea cu furie de frânghia cu care mă ţinea legat de dânsul, aruncându-mi din când în când o uitătură ucigaşă. Desigur, nici nu se mai căznea să-şi tăinuiască gândurile; şi tot aşa, desigur, i le

citeam pe faţă, ca şi cum ar fi fost întipărite. În imediata apropiere a aurului, uitase orice altceva: şi făgăduiala dată, şi avertismentul doctorului. Astea toate erau lucruri ce aparţineau trecutului; n-aveam nici cea mai mică îndoială că nădăjduia să pună mâna pe comoară, să găsească „Hispaniola" şi să se îmbarce, la adăpostul nopţii, pe ea, să taie gâtul tuturor oamenilor cinstiţi din insulă şi, încărcat de crime şi de avuţii, să întindă pânzele spre larg, aşa cum plănuise din capul locului.

Zguduit cum eram de atâta spaimă, îmi venea greu să merg la fel de repede ca vânătorii ăştia de comori. Mereu mă poticneam, şi tocmai atunci îşi găsea Silver să smucească mai hain de frânghie şi să arunce înapoi spre mine privirile lui ucigătoare. Dick, care abia se mai ţinea de noi, şi care alcătuia ariergarda, bâiguia rugăciuni şi blesteme întruna în focul febrei care creştea. Şi asta se adăuga la obida mea; iar ca să-i pună capac, venea să mă hărţuiască vedenia tragediei care se petrecuse cândva pe acest platou, când nelegiuitul pirat cu faţa vânătă – acela care îşi dăduse sufletul la Savannah, cântând şi zbierând după băutură – îi omorâse cu mâna lui pe cei şase complici. Dumbrava asta, aşa de liniştită acum, trebuie să fi răsunat de ţipete sfâşietoare; şi numai gândindu-mă, mi se năzărea că le aud acum răsunând aievea.

Am ajuns la marginea crângului.

– Înainte, băieţi ! Toţi grămadă ! strigă îndemnându-i Merry. Şi cei din frunte o luară la goană.

Dar n-apucară să facă zece iarzi şi i-am văzut oprindu-se deodată. Se auzi un strigăt înăbuşit. Silver îşi iuţi pasul arând parcă pământul cu clonţul cârjei, ca un ieşit din minţi, iar în clipa următoare şi el, şi eu încremenirăm ca în faţa unui mormânt deschis.

În faţa noastră se găsea o groapă mare, de mult săpată, căci pereţii erau năruiţi, iar pe fundul ei crescuse iarbă. Se

vedea jos o coadă de târnăcop rupt şi scândurile împrăştiate ale mai multor lăzi. Pe una din ele era scris cu fierul roşu numele „Walrus" – numele corăbiei lui Flint.

Era limpede ca lumina zilei. Ascunzătoarea fusese găsită şi prădată; cele şapte sute de mii de lire sterline se duseseră !

Capitolul XXXIII

PRĂBUŞIREA UNEI CĂPETENII

De când lumea nu s-a mai pomenit o asemenea răsturnare. Cei şase oameni stăteau parcă loviţi de trăsnet. Pentru Silver însă zguduitura n-a durat mai mult decât o clipă. Fiecare fibră a făpturii sale tindea încordată spre bani, ca un cal de cursă gonind spre potou, şi iată-l într-o clipită crăpat, mort; dar un călăreţ priceput nu-şi pierde capul, îşi regăseşte cumpătul şi îşi schimbă planul de bătaie, înainte ca ceilalţi să poată simţi dezamăgirea.

– Jim – îmi şopti el – ia asta şi apără-te dacă iese cu încăierare.

Şi îmi strecură un pistol cu două ţevi.

În acelaşi timp, trăgându-mă de funie, o luă liniştit spre miazănoapte, şi din câţiva paşi izbuti să lase groapa între noi şi ceilalţi cinci. Apoi se uită la mine clătinând din cap, ca şi cum ar fi vrut să spună: „Suntem la strâmtoare", ceea ce era de altminteri şi părerea mea. Privirea lui era acum prietenoasă de tot; însă atâta mă scârbea veşnica lui nestatornicie, încât nu m-am putut stăpâni să nu-i şoptesc: „Iar ai schimbat tabăra !"

N-a avut timp să răspundă. Suduind şi strigând, piraţii săriră unul după altul în groapă, unde începură să râcâie cu degetele, aruncând în lături scândurile. Morgan găsi o

monedă de aur. O arătă însoţind gestul cu o foarte izbutită ploaie de sudălmi. Era o monedă de două guinee, care în mai puţin de un minut trecu din mână în mână.

– Două guinee! zbieră Merry, întinzând-o lui Silver. Astea-s cele şapte sute de mii de lire ? zi, astea-s, hai ? Grozavule, care te pricepi aşa de bine la tocmeli ! Care niciodată nu s-a lăsat prostit, mă, tu, nătărăule !

– Scormoniţi înainte, băieţi – spuse Silver, cu cea mai rece obrăznicie. Nu m-ar mira să găsiţi trufe[1].

– Trufe ! repetă Merry, ţipând. Aţi auzit, băieţi ? Eu vă spun că omul ăsta ştia de mult ce o să fie. Uitaţi-vă la faţa lui şi o să vedeţi că e scris, negru pe alb.

– Ah ? Merry – observă Silver – iar vrei să ajungi căpitan ? Eşti băiat cu ambiţie, văd eu !

Dar de astă dată toţi erau cu Merry. Începură să se caţăre pe pereţii gropii pentru a ieşi afară din ea, aruncând priviri pline de ură îndărătul lor. Un lucru mi-a atras luarea-aminte, ceva care mi s-a părut favorabil pentru noi: toţi ieşeau pe partea opusă locului unde se afla Silver.

Care va să zică situaţia se înfăţişa astfel: doi de o parte, cinci de altă parte, groapa între noi şi nimeni destul de aţâţat ca să deschidă bătălia. Silver nu clintea; cu ochii la pândă spre dânşii, stătea în cârjă drept ca bradul şi părea mai liniştit ca oricând. Ce-i al lui e al lui: n-am văzut om mai curajos ca el.

În cele din urmă, Merry chibzui că o cuvântare ar mai da ghes celorlalţi.

– Fraţilor – zise el. Ăia de colo nu-s decât doi; unul e bătrânul schilod care ne-a momit pe toţi aici, amăgindu-ne, celălalt nu-i decât un puiandru, căruia am de gând să-i smulg inima. Acu', fraţilor...

---

[1] Specie de ciupercă, care creşte în pământ, scoasă adesea la iveală de porcii sălbatici (n. t.).

Ridicase braţul şi glasul, ca şi cum s-ar fi pregătit să comande atacul. Dar chiar în clipa aceea, poc ! poc ! poc ! – trei focuri de flintă sclipiră din desiş. Merry se prăvăli cu capul înainte, în groapă; flăcăul oblojit se învârti ca o sfârlează, se prăbuşi cât era de lung pe o coastă şi îşi dădu sufletul după câteva zvârcoliri; ceilalţi trei se întoarseră pe călcâie şi o luară la goană rupând pământul.

Nici n-am apucat să clipesc, că Long John îşi şi descărcase pistolul cu două ţevi în trupul lui Merry; şi când omul, care se zbătea în ghearele morţii, roti ochii spre el, Silver îi spuse: „George, cred că suntem chit".

În acelaşi moment, doctorul, Gray şi Ben Gunn ieşeau din dudăul de nucşoară şi se apropiau de noi, cu flintele fumegânde.

– Înainte – strigă doctorul. În pas alergător, băieţi ! Să nu-i lăsăm să ajungă la bărci !

Şi iată-ne porniţi în goană, înfundându-ne uneori până la piept în tufăriş.

Vă încredinţez că lui Silver îi fusese straşnic de teamă că n-o să-l luăm cu noi. Sforţarea pe care omul ăsta trebuia s-o facă, sărind în cârje, cu muşchii pieptului gata să-i plesnească, sforţarea asta, zic, chiar un om întreg n-ar fi putut-o face; asta era părerea doctorului. Rămăsese totuşi cu vreo treizeci de metri în urma noastră, şi cât pe ce să-şi piardă răsuflarea, când am ajuns la sprânceana platoului.

– Doctore – strigă el – uitaţi-vă ! Nu-i nevoie să zoriţi !

E drept, nu era nici un zor. Într-un loc mai deschis al platoului îi puteam vedea pe cei trei supravieţuitori fugind în aceeaşi direcţie ca şi la pornire, adică drept spre Catargul Mizenei. Ne găseam, aşadar, între ei şi bărci; tuspatru ne-am aşezat jos, să răsuflăm, în vreme ce Long John venea încet spre noi, ştergându-şi faţa.

– Mulţumesc de bunăvoinţă, doctore – spuse el. La ţanc aţi venit să ne scoateţi de la aman pe mine şi pe Hawkins ! Uite-l şi pe Ben Gunn ! adăugă el. Te ţii, va să zică, de pozne !

– Da, eu sunt Ben Gunn – răspunse surghiunitul, gudurându-se ca o zvârlugă, de fâstâcit ce era. Şi... – adăugă el după un lung răstimp – ce mai faci, domnule Silver ? Cred că eşti bine, sănătos...

– Ben, Ben – murmură Silver – când mă gândesc la figura care mi-ai făcut-o !

Doctorul îl trimise pe Gray să-i aducă un târnăcop lepădat de zurbagii în fuga lor; pe urmă, în timp ce coboram agale pe povârniş, înspre ţărmul unde se aflau bărcile, el îmi istorisi, în puţine cuvinte, ce se întâmplase. Era o povestire pe care Silver o ascultă cu un adânc interes şi al cărui erou de la început până la sfârşit nu era altul decât Ben Gunn, acest surghiunit pe jumătate idiot.

În lungile şi singuraticile lui hoinăreli prin insulă, Ben găsise scheletul – căruia tot el îi luase lucrurile; găsise comoara, o dezgropase (el lăsase coada târnăcopului, pe care o rupsese săpând); cărase apoi comoara în spinare, în multe şi trudnice drumuri, de la rădăcina „pinului înalt“ la o peşteră scobită tocmai în muntele cu două piscuri, situată în unghiul de nord-est al insulei unde îşi făcuse el sălaşul şi unde o pitise cu vreo două luni înainte de sosirea „Hispaniolei“.

Doctorul izbuti, încetul cu încetul, să-i stoarcă taina, în acea după-amiază a atacului; dar când a doua zi dimineaţa a văzut ancorajul pustiu, s-a dus la Silver să-i dea harta devenită nefolositoare, să-i dea proviziile, căci peştera lui Ben Gunn avea din belşug carne de capră sălbatică; în sfârşit, să-i dea totul, numai să poată părăsi în siguranţă întăritura şi să se adăpostească în peştera de sub muntele cu două piscuri, departe de frigurile galbene şi având putinţă de a veghea asupra comorii.

– Mă durea inima gândindu-mă la tine, Jim – spuse el – dar n-am avut încotro şi am făcut ce credeam că e bine pentru oamenii rămaşi la datorie; şi dacă tu nu erai printre ei, cine-i vinovat ?

În acea dimineaţă, ştiind că voi fi amestecat în cumplita dezamăgire a răzvrătiţilor, se repezise până la peşteră şi, lăsându-l pe căpitan în grija *squire*-ului, pornise împreună cu Gray şi surghiunitul către locul din preajma pinului, tăind insula în diagonală. Deşi scurtaseră drumul, crezuseră curând că grupul nostru i-o luase înainte; Ben Gunn, fiind iute de picior, fusese trimis în iscoadă, ca să facă singur ce-o crede de cuviinţă ca să-i mai întârzie. Îi venise în minte să se folosească de superstiţiile foştilor săi tovarăşi; şi izbutise atât de bine, încât Gray şi doctorul avuseseră timp să se aşeze la pândă, înainte de sosirea noastră la locul comorii.

– Ah – spuse Silver – mare noroc că l-am avut pe Hawkins cu mine ! Şi dacă n-ar fi fost el, l-ai fi lăsat pe bătrânul John să fie măcelărit, fără să vă pese de el, doctore ?

– Chiar că fără să ne pese – răspunse doctorul, vesel.

Între timp, ajunsesem la bărci. Doctorul sfărâmă cu târnăcopul una din ele şi ne urcarăm apoi cu toţii în cealaltă, ca să ajungem pe calea apei la canalul de Nord.

Era o călătorie de vreo opt-nouă mile. Silver, deşi aproape mort de oboseală, puse mâna pe vâslă ca toţi ceilalţi şi peste puţin lunecam repede, pe o mare lină. Am străbătut curând trecătoarea şi am ocolit colţul sud-estic al insulei, în jurul căruia condusesem cu patru zile înainte „Hispaniola“.

Pe când treceam prin faţa muntelui cu două piscuri, am putut vedea lângă gura neagră a peşterii lui Ben Gunn silueta unui om rezemat în flintă. Era *squire*-ul; am fluturat năframa, i-am strigat cu toţii de trei ori „ura“, ovaţie în care şi Silver îşi împleti glasul cu acelaşi avânt ca ceilalţi.

Trei mile mai departe, drept la îmbucătura canalului de la nord, ne pomenirăm în faţa „Hispaniolei", căreia îi venise chef să hoinărească singură. Ultimul flux o ridicase pe chilă[1], dacă s-ar fi întâmplat să fie vânt puternic, ori dacă – aşa cum s-a întâmplat în ancorajul de la sud – curentul refluxului ar fi fost tare, niciodată n-am mai fi găsit-o, sau am fi găsit-o împotmolită fără scăpare, la ţărm. Aşa cum arăta acum, pagubele suferite nu erau prea însemnate, afară de pânza mare, care fusese ruptă. Am scos repede ancora de rezervă, pe care am slobozit-o pe un fund de doi metri jumătate. Pe urmă m-am întors cu barca la Golful Romului, punctul cel mai apropiat de peştera lui Ben Gunn, de unde Gray singur vâsli îndărăt la „Hispaniola", unde trebuia să mâie peste noapte, ca s-o păzească.

Un povârniş uşor urca de la ţărm până la gura peşterii. Sus, în vârf, ne aştepta *squire*-ul. Cu mine s-a purtat blând şi binevoitor, nepomenind nimic de fuga mea, nici în bine nici în rău. Salutul mieros al lui Silver însă îl făcu să roşească puţin.

– John Silver – îi spuse el – eşti cel mai mare mişel şi trădător, un trădător monstruos, domnule ! Mi s-a spus să nu te trag la răspundere. Bine, n-am să te trag. Dar să ştii că toţi morţii îţi atârnă de gât, domnule, ca nişte pietre de moară !

– Mulţumesc de bunăvoinţă, domnule – răspunse Long John, salutând din nou.

– Nu-ţi dau voie să-mi mulţumeşti ! strigă *squire*-ul. Ceea ce fac e o grea abatere de la datoria mea. Pleacă !

După scena aceasta am intrat cu toţii în peşteră. Era o hrubă spaţioasă, aerisită, cu un mic şipot şi un izvor cu apă limpede, peste care atârnau ferigi. Pe jos era nisip. Înaintea

[1] Element principal al osaturii unei nave, construit din table groase, longitudinal, pe fundul navei (n. red.).

unui foc zdravăn stătea lungit căpitanul Smollett; într-un colţ mai depărtat zăream, numai când fluturarea flăcărilor le smulgea din întuneric, movilele mari de bani şi stive înalte de drugi de aur. Era comoara lui Flint, pe care venisem s-o căutăm aşa departe şi care costase până acum viaţa a şaptesprezece oameni de pe „Hispaniola". Dar câte vieţi costase dobândirea ei, cât sânge şi câte dureri, câte corăbii trimise în adâncuri, câţi oameni îmbrânciţi de pe scândură, în mare, cu ochii legaţi[1], câte lovituri de tun; câtă ruşine, minciună şi cruzime – nimeni pe lume n-ar putea spune. Şi totuşi mai erau pe insulă trei oameni – Silver, bătrânul Morgan şi Ben Gunn – care luaseră parte la nelegiuirile astea şi care degeaba nădăjduiseră că vor avea o parte din pradă.

– Vino-ncoa', Jim – îmi spuse căpitanul. Eşti un băiat bun în felul tău, Jim; dar nu cred că o să mai mergem vreodată împreună pe mare. Prea eşti alintat din născare, ca să fii pe placul meu. Tu eşti, John Silver ? Ce te aduce pe-aici ?

– M-am întors la datorie, domnule căpitan – răspunse Silver.

– Ah ! exclamă căpitanul; şi n-a mai spus nimic.

Ce bine am mâncat în seara aceea, cu toţi prietenii în jurul meu ! Şi ce ospăţ, cu pastrama de capră a lui Ben Gunn şi alte gustări şi o sticlă cu vin vechi de pe „Hispaniola" ! Sunt sigur că niciodată n-au fost meseni mai veseli şi mai fericiţi. Şi era şi Silver, mai la o parte, unde nu bătea lumina focului, ceea ce nu-l împiedica să înfulece cu poftă şi să se arate serviabil când era nevoie de ceva, oricând gata să se întovărăşească cu râsetele noastre – acelaşi marinar blând, cuviincios, smerit, cum fusese la începutul călătoriei.

[1] Victimele piraţilor erau puse să meargă cu ochii legaţi pe o trambulină şi cădeau în mare (n. t.).

Capitolul XXXIV

...ŞI CEL DIN URMĂ

A doua zi dimineaţă ne-am apucat de treabă, devreme de tot, căci căratul acelei grămezi uriaşe de aur până la ţărm, pe un drum uscat, lung de aproape o milă, şi pe urmă trei mile cu barca până la „Hispaniola“ era o muncă neînchipuit de grea pentru un număr atât de mic de braţe. Cei trei zurbagii care pribegeau prin insulă nu ne stinghereau prea mult; o singură strajă pe creasta colinei era de ajuns ca să ne pună la adăpost de orice atac neaşteptat, şi de altminteri gândeam că s-au săturat de încăierări.

Prin urmare, se lucra pe brânci, Gray şi Ben Gunn făcând naveta cu barca, în care vreme ceilalţi vrăfuiau comoara la ţărm. Numai doi drugi de aur, legaţi la un capăt cu frânghie, închipuiau o bună încărcătură pentru un om în toată puterea – care era bucuros că poate merge încet cu ea. În ce mă priveşte, neputând fi întrebuinţat la cărat, stăteam toată ziua în peşteră, umplând saci de pâine cu monedele comorii.

Era o curioasă amestecătură, aidoma cu aceea din punga lui Billy Bones, în ce priveşte felurimea monedelor; erau însă de atâtea neamuri şi atât de multe, încât mi se părea că niciodată n-am avut o mai mare plăcere ca acuma, alegându-le. Englezeşti, franţuzeşti, spaniole, portugheze, georgi, ludovici, dubloni, guinee, moidores, ţechini; chipurile tuturor regilor din Europa din ultimii o sută de ani; ciudate monede orientale întipărite cu nu ştiu ce semne, asemănătoare cu ghemele de aţă sau cu o pânză de păianjen; monede rotunde şi monede pătrate; monede găurite la mijloc, ca să poată fi atârnate la gât – aproape că nu era soi de monede pe lume care să nu-şi fi avut locul în acea colecţie; iar în ce priveşte numărul, cred

că erau multe ca frunza galbenă toamna, încât mă durea spatele tot stând aplecat ca să le aleg, şi degetele la fel.

Munca asta a ţinut câteva zile de-a rândul; cu fiecare seară încheiată, încă o avere fusese încărcată la bord, dar altei averi îi venea rândul a doua zi; în tot timpul acesta n-am auzit nimic din partea celor trei zurbagii supravieţuitori.

Într-un sfârşit – cred că era în a treia noapte – pe când doctorul şi cu mine hoinăream pe spinarea acelui munte care domină câmpiile insulei, vântul ne aduse din vale, prin întunericul gros ce ne înconjura, un vuiet care semăna şi a strigăt, şi a cântec. A fost ceva fulgerător, ca un ţiuit în ureche, după care se aşternu din nou liniştea dinainte.

– Dumnezeu să-i ierte – spuse doctorul; sunt zurbagiii !

– Toţi sunt beţi, domnule ! răsună dindărătul nostru glasul lui Silver.

Silver, trebuie să spun, se bucura de toată libertatea şi în ciuda tărbăcelilor de care avea zilnic parte se purta cu multă bunăvoinţă, ca un subaltern alintat şi prieten. Într-adevăr, era uimitor cu câtă seninătate îndura dispreţul celor din jur, şi cu câtă neobosită cuviinţă se silea să le câştige bunăvoinţa. Cred însă că nu-i ajuta cu nimic, căci nu era tratat mai bine decât un câine, afară de Ben Gunn, care continua să aibă o frică grozavă de vechiul lui maistru de echipaj, şi afară de mine, care îi purtam adevărată recunoştinţă; de fapt, mai mult decât oricare altul, aş fi fost îndreptăţit să-i port sâmbetele, de când l-am văzut urzind o nouă trădare sus pe platou. Prin urmare, răspunsul doctorului fu destul de repezit.

– Poate beţi, dar poate că aiurează de friguri – spuse el.

– Aveţi dreptate, domnule – încuviinţă Silver; atâta pagubă pentru dumneavoastră ori pentru mine !

– Îmi închipui că nu te aştepţi din parte-mi să te privesc ca pe un om de omenie – răspunse doctorul batjocoritor. Aşa că îţi mai pregătesc o surpriză, meştere Silver. Uite, dacă aş fi sigur că oamenii aceia aiurează, cum sunt sigur că unul din

ei este suferind de friguri, aş lăsa tabăra şi, cu orişice risc, i-aş ajuta cu ştiinţa mea.

– Vă cer iertare, domnule, aţi face foarte rău – glăsui Silver. S-ar putea să vă prăpădiţi nepreţuita dumneavoastră viaţă, credeţi-mă. Sunt cu dumneavoastră acuma, trup şi suflet, şi n-aş vrea să văd tabăra noastră slăbită, mai ales cu preţul pierderii dumneavoastră, ştiind cât vă datorez. Oamenii ăia nu-s deprinşi să-şi ţie cuvântul, nu, nu-s în stare, chiar presupunând că ar dori-o; mai mult, nici nu le poate intra în cap că dumneavoastră vreţi să-i ajutaţi.

– Asta-i bună ! zise doctorul. În schimb, omul care-şi ţine cuvântul eşti dumneata, nu-i aşa ?

Astea au fost ultimele veşti pe care le-am avut de la cei trei piraţi. O singură dată am auzit o împuşcătură undeva, departe, şi am presupus că vânează. Am ţinut sfat şi s-a luat hotărârea că trebuie părăsiţi pe insulă, spre marea bucurie – merita s-o vedeţi – a lui Ben Gunn şi cu răspicata încuviinţare a lui Gray. Le-am lăsat o bună provizie de pulbere şi gloanţe, de pastramă de capră, ceva doctorii şi alte lucruri trebuitoare, scule, veşminte, o pânză de rezervă, unul sau doi colaci de frânghie şi, după dorinţa doctorului, tutun.

Asta a fost ultima îndeletnicire a noastră pe insulă. Încărcasem comoara, luasem destulă apă de băut şi restul de pastramă de capră, în caz de lipsă. În sfârşit, într-o frumoasă dimineaţă ridicarăm ancora, nu fără caznă, şi ieşirăm din Canalul de la Nord sub acelaşi pavilion pe care căpitanul îl ridicase pe întăritură şi sub faldurile căruia luptasem.

Cele trei haimanale ne urmăriseră mai îndeaproape decât ne închipuiam, cum s-a dovedit curând. Căci atunci când treceam prin strâmtoare şi trebuia să ne ţinem foarte aproape de capul sudic, i-am zărit pe tustrei îngenunchiaţi pe un gorgan de nisip, cu braţele întinse spre noi, rugătoare. Cred că toţi am avut o strângere de inimă, la gândul că-i lăsăm în această groaznică restrişte; dar nu puteam lua asupra noastră

riscul unei alte răscoale, iar ca să-i ducem acasă, spre a fi spânzuraţi, ar fi fost o crudă mărinimie. Doctorul le făcu semn şi le strigă că le-am lăsat provizii şi cum şi unde să le găsească. Însă ei continuau să ne cheme pe nume şi să ne roage pe Dumnezeu sfântul să avem milă de ei şi să nu-i lăsăm să piară într-un asemenea loc.

Într-un sfârşit, văzând că vasul îşi urma liniştit drumul, depărtându-se repede de ţărm, unul din ei – nu ştiu care – sări în picioare cu un strigăt răguşit, duse flinta la umăr şi slobozi un glonte care, şuierând peste capul lui Silver, nimeri în vela mare.

Atunci ne-am adăpostit după bastingaj şi când, mai încolo, aruncai o privire spre ţărm, ei dispăruseră de pe gorgan, şi chiar gorganul se ştergea din zarea noastră, pe măsură ce depărtarea creştea.

Şi cu asta s-a isprăvit ultimul act al povestirii noastre; aproape de amiază, spre negrăita mea bucurie, şi piscul cel mai înalt al Insulei Comorii se scufundase în albastra nemărginire a oceanului.

Eram aşa de puţini oameni la bord, încât fiecare trebuia să se înhame la treabă – afară de căpitan care dădea ordinele, întins la pupă pe o saltea; căci, cu toate că starea lui se îmbunătăţise simţitor, mai avea nevoie de odihnă. Am pus prora către cel mai apropiat port al Americii spaniole, deoarece nu ne puteam încumeta să mergem mai mult fără un echipaj nou; şi cum era de aşteptat, am avut de înfruntat vânturi potrivnice şi două afurisite furtuni, ceea ce ne slei de puteri încă înainte de a ajunge la destinaţie.

Tocmai asfinţea soarele când aruncarăm ancora într-un frumos golf bine adăpostit, unde ne-am pomenit îndată înconjuraţi de luntre înţesate cu negri, cu indieni din Mexic şi mulatri care vindeau fructe şi zarzavaturi şi care pentru un bănuţ se băgau la fund, să-l scoată din apă. Vederea atâtor chipuri vesele, gustul poamelor tropicale şi, mai presus de

toate, luminile care începeau să sclipească în oraş, făceau cel mai încântător contrast cu mohorâtele şi sângeroasele întâmplări din timpul şederii noastre în insulă; doctorul şi *squire*-ul, coborând să se desfete câteva ceasuri în port, m-au luat cu dânşii. Întâlniră acolo pe căpitanul unei nave de război engleze, stătură la taifas cu el, îl însoţiră la bordul navei şi, pe scurt, petrecură aşa de plăcut că se crăpa de ziuă când ne-am întors pe puntea „Hispaniolei".

Ben Gunn era singur pe punte şi îndată ce am pus piciorul pe covertă, el purcese, fâţâindu-se prosteşte, să ne facă o mărturisire: Silver o tulise. El, fostul surghiunit, primise să-i înlesnească fuga într-o barcă luată de la ţărm, încredinţându-ne că a făcut-o numai ca să ne apere viaţa, altminteri sigur primejduită dacă „omul cu un singur picior rămânea la bord". Dar asta nu era tot. Bucătarul nu plecase cu mâna goală. Tăiase, fără ca să fie simţit, o gaură în perete şi luase un sac cu bani, conţinând poate trei sau patru sute de guinee, ca să aibă, chipurile, de cheltuială pentru pribegiile lui.

Cred că toată lumea era bucuroasă că am scăpat de el aşa de ieftin.

În sfârşit, ca să scurtez lunga povestire, mai adaug doar că, având câţiva oameni în plus la bord, călătoria de întoarcere a decurs în chipul cel mai minunat. Ajunserăm la Bristol, tocmai când domnul Blandly se gândea să trimită un vas în căutarea noastră. Din câţi oameni au fost la pornire, numai cinci s-au întors. „Şi vă duce dracu-n port", glăsuia cântecul răzbunării; dar noi stăteam fireşte mai bine decât cei de pe corabia despre care cântau piraţii:

„Pe-un singur om l-a cruţat talazul,
Din şaptezeci şi cinci plecaţi cu barcazul !..."

Fiecare a avut o bună parte din comoară, pe care au folosit-o cu socoteală sau cu nesăbuinţă, potrivit cu firea omului. Căpitanul Smollett s-a lăsat de marinărie. Gray nu numai că a pus bine banii, dar, îmboldit de o bruscă dorinţă de a se înălţa în grad, s-a apucat să-şi înveţe temeinic meseria; astăzi el este secund şi copărtaş pe o frumoasă corabie; ba e şi însurat şi tată de familie. În ce-l priveşte pe Ben Gunn, mia de lire căpătată a cheltuit-o sau a prăpădit-o în trei săptămâni, sau mai exact în nouăsprezece zile, căci în a douăzecea zi a venit după cerşeală. I s-a dat un loc de portar, tocmai de ce se temea când ne-am întâlnit pe insulă; trăieşte încă, se bucură de simpatia locuitorilor, deşi copiii de pe acolo l-au cam luat la ochi, şi e psalt preţuit la biserică, unde cântă duminicile şi sărbătorile.

Despre Silver n-am mai auzit nimic. Acel cumplit corăbier cu un singur picior a ieşit cu totul din viaţa mea; îmi place să cred că şi-a regăsit bătrâna lui arăpoaică şi că trăieşte în tihnă şi îndestulare cu ea şi cu înaripatul „căpitan Flint". Cel puţin aşa îmi închipui, căci sorţii lui de tihnă pe lumea cealaltă sunt foarte mici.

Drugii de argint şi armele se mai găsesc, pe câte ştiu, acolo unde i-a îngropat Flint; în ce mă priveşte, pot să mai stea acolo mult şi bine. Nici cu boii, nici cu odgoanele nu m-ar putea urni cineva spre insula aceea blestemată; cele mai urâte visuri pe care le am câteodată sunt acelea în care aud talazurile tunând de-a lungul coastei, sau când sar din pat speriat de vocea piţigăiată a „Căpitanului Flint", răsunându-mi în urechi: „Condores ! Condores !"

CUPRINS

Redactor: RADU VLĂDUȚ
Tehnoredactor: GEORGETA CÂRSTEA

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

Scanare și prelucrare digitală de **Anonim** și CAT Graur

Antwerpen

2024

AVENTURA

SCORPIONUL

EDITURA "ION CREANGĂ"

COLECȚIA SFINX

COLECȚIA SFINX

fondată în 1895 bpt serie nouă